III. ULUSLARARASI BATTALGAZİ BİLİMSEL ÇALIŞMALAR KONGRESİ
21-23 EYLÜL 2019
MALATYA

KONGRE ÖZET KİTABI

EDİTÖR: PROF. DR. MUSTAFA TALAS

ISBN: 978-605-7811-14-1

İSPEC YAYINEVİ

3. ULUSLARARASI
BATTALGAZİ
BİLİMSEL ÇALIŞMALAR KONGRESİ

21-23 EYLÜL 2019

MALATYA

KONGRE ÖZET KİTABI

EDİTÖR

Prof. Dr. Mustafa TALAS

ISBN: 978-605-7811-14-1

28.09.2019

İSPEC YAYINEVİ

III. ULUSLARARASI BATTALGAZİ BİLİMSEL ÇALIŞMALAR KONGRESİ
21-23 EYLÜL 2019
MALATYA

Sosyal Bilimler- Fen Bilimleri- Matematik- Mühendislik -Astronomi ve Astrofizik
Sağlık ve Spor Bilimleri-
Güzel Sanatlar- Ziraat ve Veteriner Bilimleri

Kongre Başkanı
Prof. Dr. Mustafa TALAS
NİĞDE ÖMER HALİS DEMİR ÜNİVERSİTESİ

Düzenleme Kurulu Başkanı
Mustafa Latif EMEK
İKSAD Yönetim Kurulu Başkanı

Murahhas Üye
Sefa Salih BİLDİRİCİ
İKSAD Başdanışmanı

Genel Koordinatör
Ali SÖYLEMEZ
EJONS Koordinatör Editor

Düzenleme Kurulu
Dr. Munise DURAN
Bircan TAŞKESER
İbrahim KAYA
Hesen SURXAYLİ
Dr. Alper TUTÇU
Serkan GÜN
Atabek MAVLYANOV
Amenah MANAFI
Rahmat ULLAH
Dr. Şükrü BİNGÖL
Dr.Hülya BERKTAŞ BİNGÖL
Umsunay ZHUMASHEVA
Ketevan KARDAVA

DAVETLİ KONUŞMACI

PROF.DR. MUSTAFA ÜNAL

KONGRE BİLİM VE DANIŞMA KURULU

Dr. Alma T. AKAJANOVA

Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi

Dr. Amanbay MOLDIBAEV

Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi

Dr. Akmaral S. SYRGAKBAYEVA

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Anatoliy LOGİNOV

Ukrayna Şevçenko Lugan Milli Üniversitesi

Dr. A. S. KIDIRŞAYEV

Makhambet U. Batı Kazakistan Devlet Üniversitesi

Dr. Ayslu B. SARSEKENOVA

Orleu Milli Kalkınma Enstitüsü

Dr. Bahıt KULBAEVA

S.Baybeşev Aktobe Üniversitesi

Dr. Bakıt OSPANOVA

H.Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi

Dr. Bayram POLAT

Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Bazarhan İMANGALİYEVA

K.Zhubanov Aktobe Devlet Bölge Üniversitesi

Dr. Bekir KOCADAŞ

Adıyaman Üniversitesi

Dr. B.K.ZAYADAN

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Botagul TURGUNBAEVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Caner KARAVİT

Mimar Sinan Üniversitesi

Dr. D.K.TÖLEGENOVA

Makhambet U. Batı Kazakistan Devlet Üniversitesi

Dr. Dinarakhan TURSUNALİEVA

Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Dr. Dzhakipbek Altaevich ALTAYEV

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Elvan YALÇINKAYA

Erciyes Üniversitesi

Dr. Gulmira ABDİRASULOVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Gulşat ŞUGAYEVA

Dosmukhamedov Atyrau Devlet Üniversitesi

Dr. G.I. ERNAZAROVA

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Han Nadejda

E.A. Buketov Karaganda Devlet Üniversitesi

Dr. Hülya BİNGÖL

İnönü Üniversitesi

DR. İlkay ŞAHİN

Erciyes Üniversitesi

Dr. İsaevna URKİMBAEVA

Abılay Han Uluslararası İlişkiler Üniversitesi

DR. Kasım KARAMAN

Erciyes Üniversitesi

Dr. Maha Hamdan ALANAZİ

Riyad Kral Abdülaziz Teknoloji Enstitüsü

Dr. Malik YILMAZ

Atatürk Üniversitesi

Dr. Mavlyanov ABDİGAPPAR

Kırgızistan Elaralık Üniversitesi

Dr. Maira ESİMBOLOVA

Kazakistan Narkhoz Üniversitesi

Dr. Metin KOPAR

Adıyaman Üniversitesi

Dr. Mihriban EMEK

Adıyaman Üniversitesi

Dr. Mustafa AKSOY

Marmara Üniversitesi

Dr. Mustafa METE

Gaziantep Üniversitesi

Dr. Mustafa TALAS

Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Mustafa ÜNAL

Erciyes Üniversitesi

Dr. Osman ERKMEN

Gaziantep Üniversitesi

Dr. Osman Kubilay GÜL

Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. P.S. PANKOV

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Şara MAJITAYEVA

E.A. Buketov Karaganda Devlet Üniversitesi

Dr. Şükrü BİNGÖL

İnönü Üniversitesi

Dr. Vera ABRAMENKOVA

Rusya Aile ve Eğitim Çalışmaları Enstitüsü

Dr. Veysel BOZKURT

İstanbul Üniversitesi

Dr. Yang ZİTONG

Wuhan Üniversitesi

ULUSLARARASI KONUŞMACILAR

Galymzhan Tazhıbayev KUANISHBEKULY- L.N.Gunilov Avrasya Milli Üniversitesi, Kazakistan (sy 75)
Musa MURSAQULİYEV- Keşikçidağ Devlet Arkeoloji ve Medeniyet Merkezi, Azerbaycan (sy 170)
A.M. Хазанов- (A.M. KHAZANOV), Rusya Bilimler Akademis (sy 182)
D. Fouad- Balamand Üniversitesi, Lübnan (sy 183)
Ёрқинжон ҲАЙДАРОВ- (Yerkijan Khaydarov) Semerkant Devlet Üniversitesi, Özbekistan (sy 227)

III. ULUSLARARASI BATTALGAZİ

BİLİMSEL ÇALIŞMALAR KONGRESİ

21-23 EYLÜL 2019

MALATYA

KONGRE PROGRAMI

KONGRE GENEL KURALLARI (LÜTFEN DİKKATLİCE OKUYUNUZ)

Kongrenin ilk günü gelerek kayıt yaptırmanız GEREKMEMEKTEDİR.

Kayıt masası kongre süresince 09:00-18:00 saatleri arasında hizmet verecektir. Kayıt masasında yoğunluk ve sıkışıklık yaşanmaması için sunum gününüzde oturumunuzdan yarım saat öncesinden gelerek kayıt yaptırabilirsiniz.

Sunum sıralamasının belirlenmesi, ara verilmesi ve oturuma ilişkin tüm hususlarda düzenleme kurulunu temsilen OTURUM BAŞKANLARI tam yetkilidir

Katılım belgeleri oturum sonunda, oturum Başkanı tarafından verilecektir Her bir sunum için 15 dk. ayrılmıştır.

Oturumlar programda belirtilen saatte başlayacaktır. Katılımcıların gecikmeksizin oturuma katılmaları gerekmektedir

Sunumlarınızda kitabi teorik bilgi ve tanımlardan kaçınarak, çalışmanızın özüne odaklanmanızı öneririz.

Sunumlarınızı (versiyon değişikliklerinden kaynaklanacak olumsuzluklardan etkilenmemeniz için) hem Power Point hem PDF olarak kaydederek yanınızdabulundurunuz.

Sunum bilgisayarlarına çok sayıda katılımcıya ait flaş bellekler takılacağı için Flaş Belleğinize virüs bulaşması ihtimali yüksektir. Bu sebeple içerisinde özeldosyalarınızın, tüm akademik çalışmalarınız, fotoğraflarınız vs. gibi bilgilerin olduğu Flaş Belleğiniz yerine başka bir flaş bellek kullanmanızı öneririz

Kongrelerde bazı flaş bellekler zaman zaman sunum bilgisayarları tarafından okunmayabilmektedir. Bu sebeple PPT ve PDF seklinde hazırladığınız sunumlarınızıaynı zamanda MAİL adresinizde de bulundurmanızı öneririz

Kongre yerleşkesinde YAZICI olmadığı için, sunum sırasında ihtiyaç duyacağımız belgeleri/notları önceden YAZDIRARAK yanınızda bulundurunuz

Bu programda sunumunuzun bulunduğu sayfanın çıktısını yanınızda bulundurunuz

KATILIMCI ÜLKELER: TÜRKİYE, RUSYA, AZERBEYCAN, KAZAKİSTAN, LÜBNAN, ÖZBEKİSTAN

21/09/2019 Cumartesi

SAAT: 09.45: AÇILIŞ KONUŞMALARI

SAAT: 10:00 KONFERANS

Prof. Dr. Mustafa ÜNAL

21/09/2019 Cumartesi

Saat: 10.45-12.45

Salon: 1	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Hüseyin NURSOY Doç. Turgay KABAY
Doç. Dr. Turgay KABAY	İLKBAHAR GEÇ DONLARININ MEYVE VE SEBZE ÜRETİMİNDE ÖNEMİ
Dr. Öğr. Üyesi Aytül YILDIRIM	ELAZIĞ'IN BİTKİSEL ÜRETİM DURUMU
Dr. Öğr. Üyesi Turgay KABAY	HIYARDA BUDAMA ŞEKİLLERİ
Prof. Dr. Hüseyin NURSOY Dr. Öğr. Üyesi Reşit ALDEMİR	ÇAYIR VE MERALARIMIZIN DURUMU VE HAYVAN BESLEMEDE EFEKTİF KULLANIMLARI
Dr. Öğr. Üyesi Aytül YILDIRIM	ELAZIĞ İLİNİN KAYISI ÜRETİMİ
Dr. Öğr. Üyesi Reşit ALDEMİR Prof. Dr. Hüseyin NURSOY	THE EFFECTS OF ADDING JUNIPER BERRY IN BROILER DIETS ON PERFORMANCE, PARAMETERS OF SERUM, CARCASS, HISTOPATHOLOGIC AND JEJUNUM VILLI LENGTHS
Dr. Öğr. Üyesi Bülent KAR	MODERN TARIMSAL BİYOTEKNOLOJİ ALANLARI VE FAYDALARI

Salon: 2	Oturum Başkanı: Doç. Dr. Abdullah ATLİ-Dr. Öğr. Üyesi Ertuğrul GÖK
Dr. Öğr. Üyesi Ertuğrul GÖK	ÇOCUK CİNSEL İSTİSMARININ UZUN DÖNEM ETKİLERİ
Öğr. Gör. Sümeyra TOPAL Prof. Dr. Nursan ÇINAR Arş. Gör. Sinem YALNIZOĞLU ÇAKA	MEME BÖLGESİ YANIKLARI VE EMZİRME
Akin TEKCAN Serbulent YİGİT Ayse Feyda NURSAL Serkan YİLDİZ Ozge GUMUSAY	C-DELETION IN EXON 4 CODON 63 OF P53 GENE IN TURKISH PATIENTS WITH ORAL SQUAMOUS CELL CARCINOMA
Öğr. Gör. Sümeyra TOPAL Prof. Dr. Nursan ÇINAR Arş. Gör. Sinem YALNIZOĞLU ÇAKA	BEDENİ ENGELLİ YÜREĞİ ENGELSİZ ANNE
Doç. Dr. Abdullah ATLİ Dr. Öğr. Üyesi Ertuğrul GÖK Doç. Dr. Ramazan ATİÇ	PARASOMNİ İLE İLİŞKİLİ OMUZ ÇIKIĞI: OLGU SUNUMU
Akin TEKCAN Serbulent YİGİT Ayse Feyda NURSAL Serkan YİLDİZ Ozge GUMUSAY	eNOS GENİ VNTR VARYANTININ ORAL SKUAMOZ HÜCRELİ KARSİNOMLU HASTALARDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Salon: 3	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Erdal CANPOLAT-Doç. Dr. Muhammed TURHAN
Doç. Dr. Muhammed TURHAN	İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN TÜRKİYE'DEKİ ÖĞRETMEN EĞİTİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ
Dr. Mehmet Sıddık TAĞ Prof. Dr. Erdal CANPOLAT	EĞİTİM BİLİŞİM AĞI DESTEKLİ ÖĞRETİMİN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ
Esra YALIN Dr. Öğr. Üyesi Müzeyyen BULUT ÖZEK	ORTAOKUL 5.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN TÜRKÇE DERSİ BAŞARI DURUMLARININ TAHMİNİ
Doç. Dr. Muhammed TURHAN Sualihu ABDULMUUMİN Shoaib SHİJA	SIMILARITIES AND DIFFERENCES OF TEACHER TRAINING SYSTEMS IN TURKEY AND GHANA
Dr. Mehmet Sıddık TAĞ Prof. Dr. Erdal CANPOLAT	BAĞLAM TEMELLİ ÖĞRETİMİN ÖĞRENCİLERİNİN MADDENİN YAPISI VE ÖZELLİKLERİ ÜNTESİNİ ANLAMALARINA ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI
Hilal SUCU Dr. Öğr. Üyesi Müzeyyen BULUT ÖZEK	ÖĞRENCİLERİN MESLEK SEÇİMLERİNİN YAPAY SİNİR AĞLARI İLE KESTİRİLMESİ
Faruk KONAN Doç. Dr. Vehbi Aytekin SANALAN	PROGRAMLAMA ÖĞRETİMİNDE GENEL BİR İÇERİK ANALİZİ

Salon: 4	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mahmut FIRAT-Dr. Öğr. Üyesi Tacettin GEÇKİL
Dr. Öğr. Üyesi Çağlar ÖZER Dr. Eren PAMUK	SİSMİK AKTİVİTENİN BÖLGESEL VE ZAMANA BAĞLI ANALİZLERİ: ERZURUM, TÜRKİYE ÖRNEĞİ
Selami KILIÇ Öğr. Gör. Cansu ORHAN Prof. Dr. Mahmut FIRAT	ALTYAPI İMALATLARINDA YAŞANAN SORUNLAR VE SU KAYIPLARINA ETKİSİ
Dr. Öğr. Üyesi Çağlar ÖZER	ERZURUM BİR BOYUTLU SİSMİK HIZ YAPISININ ARAŞTIRILMASI: İLKSEL SONUÇLAR
Sare Gökçen ARMUTLU Dr. Öğr. Üyesi Ayça GÜLTEN	BİNA YÖNELİMİNİN ENERJİ PERFORMANSI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN BİNA BİLGİ MODELLEME UYGULAMALARI İLE ANALİZİ
Selami KILIÇ Öğr. Gör. Cansu ORHAN Prof. Dr. Mahmut FIRAT	ATIKSU SİSTEMLERİNDE KARŞILAŞILAN ARIZA TÜRLERİ VE SEBEPLERİNİN
Dr. Ögr. Üyesi Tacettin GEÇKİL Ceren Beyza İNCE	ATIK PET KATKISININ ASFALTIN KARIŞTIRMA VE SIKIŞTIRMA SICAKLIKLARINA ETKİSİ
Arş. Gör. Alper ÖZMEN Doç. Dr. Erkut SAYIN	BETONARME BİR BİNANIN TDY-2007 VE TBDY-2018 DEPREM YÖNETMELİKLERİNE GÖRE EŞDEĞER DEPREM YÜKÜ METODUYLA KARŞILAŞTIRILMASI
Arş. Gör. Alper ÖZMEN Doç. Dr. Erkut SAYIN	TARİHİ YIĞMA BİR KÖPRÜNÜN LİNEER DİNAMİK ANALİZİ

Salon: 5	Oturum Başkanı: Doç. Dr. İlhan KIRIK-Dr. Öğr. Üyesi Hasan YILDIZHAN
Dr. Hasan YILDIZHAN	TÜRKİYE'NİN ELEKTRİK ÜRETİMİNDE HİDROELEKTRİK ENERJİ POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
Öğr. Gör. Serhat ŞAP Dr. Öğr. Üyesi Emine ŞAP Doç. Dr. İhsan KIRIK	TİTANYUM VE ALAŞIMLARININ BİYOMALZEME OLARAK KULLANILMASI
Dr. Hasan YILDIZHAN	ADANA İÇİN GÜNEŞ RADYASYON VERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
Öğr. Gör. Serhat ŞAP Dr. Öğr. Üyesi Emine ŞAP Doç. Dr. İhsan KIRIK	BİYOMALZEME OLARAK KULLANILAN MÜHENDİSLİK ÜRÜNLERİ
Dr. Öğr. Üyesi Murat KÖSEOĞLU Özgür Fırat AYDIN	NESNELERİN İNTERNETİ TABANLI BATARYA YÖNETİM SİSTEMİ TASARIMI VE UYGULAMASI
Prof. Dr. Rasim BEHÇET	MALATYA İLİNİN MOTORLU TAŞIT KAYNAKLI HAVA KİRLİLİĞİ
Prof. Dr. Rasim BEHÇET	KARADENIZ BÖLGESININ BIYOKÜTLE KAYNAKLI ENERJI SANTRALLERI

Salon: 6	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Sükrü BİNGÖL
Dr. Öğr. Üyesi Sinan UĞRAŞ	AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİNDEKİ BAZI EYALETLERDEKİ BEDEN EĞİTİMİ DERS PROGRAMLARININ İNCELENMESİ
Taylan AKBUĞA Dr. Öğr. Üyesi Sinan UĞRAŞ	SPOR YAPAN VE YAPMAYAN ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ (MALATYA ÖRNEĞİ)
Dr. Öğr. Üyesi Sinan UĞRAŞ	ORTAOKULDA SPOR YAPAN ÖĞRENCİLERİN YAŞAM DOYUMLARININ İNCELENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Ramazan TOPUZ	7-10 YAŞ ARASI OTİZMLİ ÇOCUKLARDA FİZİKSEL AKTİVİTE PROGRAMININ KABA MOTOR BECERİLER ÜZERİNE ETKİSİ
Dr. Abdullah DOĞAN	MALATYA FOLKLORUNDA SİNSİN VE TORİS
Taylan AKBUĞA Dr. Öğr. Üyesi Sinan UĞRAŞ	ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE OLAN TUTUMLARININ İNCELENMESİ (MALATYA ÖRNEĞİ)
Doç. Dr. Süleyman ŞAHİN Hacı KARADAĞ	ORTAOKUL DÜZEYİNDEKİ SAĞLIKLI ÇOCUKLARDA SPORUN ÖFKE VE DEPRESYON ÜZERİNE ETKİSİ

21/09/2019 Cumartesi

Saat: 13.00-15.00

Salon: 1	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Engin ŞAHNA
Volkan GELEN	RATLARDA İNDOMETAZİN İLE OLUŞTURULAN BÖBREK HASARI ÜZERİNE KROM PİKOLİNATIN KORUYUCU ETKİLERİ
Ülkü YEREBASAN Doç. Dr. Burcu GÜL BAYKALIR	FARMAKOLOJİDE NANOTEKNOLOJİ
Öğr. Gör. Münire TURHAN	TÜRKİYE GENELİNDE MEYDANA GELEN TOPLU ARI ÖLÜMLERİ
Doç. Dr. Serpil MİŞE YONAR	PROPOLİSLE BESLENEN KEREVİTLERİN PLEOPODAL YUMURTALARINDA OKSİDATİF STRESİN BELİRLENMESİ
Volkan GELEN Emin ŞENGÜL	FARELERDE 5-FU İLE OLUŞTURULAN KARACİĞER HASARI ÜZERİNE HESPERİDİN VE KURKUMİNİN KORUYUCU ETKİLERİ
Arş. Gör. Dr. Emre KAYA Prof. Dr. Seval YILMAZ Doç. Dr. Songül ÇERİBAŞI	METOTREKSAT UYGULANAN RATLARIN JEJUNUMUNDA KSANTİN OKSİDAZ VE ARGİNAZ ENZİM AKTİVİTELERİ ÜZERİNE ENGİNARIN DÜZENLEYİCİ ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI
Öğr. Gör. Münire TURHAN Prof. Dr. Bünyamin SÖĞÜT	MERSİN (Myritus communis L.) YAPRAKLARI, MEYVESİ, ESANSİYEL YAĞININ BAL ARISI (Apis mellifera C.) KOLONİLERİNDEKİ VARROA (Varroa destructor) KONTROLÜNDE KULLANIMI VE ETKİNLİĞİNİN ARAŞTIRILMASI

Salon: 2	Oturum Başkanı: Doç. Dr. Engin ÜNAL-Doç. Dr. Faruk KARACA
Hüseyin Taner BAHÇE	TABAKALI HİBRİT KOMPOZİT MALZEMELERİN GERİLME ANALİZLERİNİN SONLU ELEMENLAR METODUYLA İNCELENMESİ
Doç. Dr. Faruk KARACA Fethi AKMEŞE Doç. Dr. Engin ÜNAL	BİR ALT EKSTREMİTE ORTEZİNİN KİNEMATİK VE KİNETİK ANALİZİ
Öğr. Gör. Ender EMİR Dr. Öğr. Üyesi Erkan BAHÇE Cebrail ÖLMEZ	CoCrMo ASTM-F75 ALAŞIMININ SONLU ELEMANLAR ANALİZİ İLE DELİNMESİNDE İŞLEME PARAMETRELERİNİN TAKIM-İŞ PARÇASI ARASINDAKİ SICAKLIK OLUŞUMUNA VE KUVVET DAĞILIMINA ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI
Hüseyin Taner BAHÇE	TABAKALI KOMPOZİTLERİN ÇEKME DAYANIMLARININ SONLU ELEMANLAR METODUYLA İNCELENMESİ
Doç. Dr. Faruk KARACA Fethi AKMEŞE Doç. Dr. Engin ÜNAL	FREZELENME İŞLEMINE TABİ TUTULAN AL7071 ALAŞIMININ SONLU ELEMANLAR İLE KESME PARAMETRELERİNİN ANALİZİ
Öğr. Gör. Ender EMİR Dr. Öğr. Üyesi Erkan BAHÇE Cebrail ÖLMEZ	GRAFİT TAKVİYELİ ALÜMİNYUM ESASLI METAL MATRİS KOMPOZİTİN TORNALANMASINDA MEYDANA GELEN TAKIM AŞINMALARININ İNCELENMESİ
Öğr. Gör. Ebubekir BOZKURT Prof. Dr. Beşir DANDIL	DÖRT ROTORLU İNSANSIZ HAVA ARACININ MODELLENMESİ, YÖNELİM VE YÜKSEKLİK DENETİMİ
Dr. Öğr. Üyesi Gökhan KAHRAMAN Öğr. Gör. Alper Tunga ÖZGÜLER	MALZEMELERİN ISI İLETİM KATSAYILARININ ÖLÇÜMÜ İÇİN BİR UYGULAMA YAPILMASI

Salon: 3	Oturum Başkanı: Doç. Dr. Ünal İMİK-Dr. Öğr. Üyesi Fahrettin GEÇEN
Aykut TETİK Doç. Dr. Ünal İMİK Serhat KARAKOÇ	BİREYSEL MESLEKİ ÇALGI OLARAK KAVAL SAZI
Dr. Öğr. Üyesi Fahrettin GEÇEN Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahman EREN	KÜTAHYA SERAMİKLERİNLERİNDE YER ALAN RESİMLERİN PLASTİK AÇIDAN ÇÖZÜMLENMESİ
Aykut TETİK Doç. Dr. Ünal İMİK Serhat KARAKOÇ	DERLEMECİ KİŞİLİĞİ İLE NİHAT KAYA
Arş. Gör. Atilla Yusuf TURGUT Betül GÜNDÜZ DEMİR	GÜNÜMÜZ TEZHİP SANATINDA YENİ ARAYIŞLAR
Yağmur Eylül DÖNMEZ	"FORM YAPISI" YÖNÜYLE YEŞİLÇAM FİLM MÜZİKLERİ
Dr. Öğr. Üyesi Fahrettin GEÇEN Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahman EREN	ALİ DÜZGÜN'ÜN RESİMLERİNİN NAKKAŞ OSMAN VE LEVNİYE AİT MİNYATÜRLERDE KOMPOZİSYON VE RENK AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI
Yağmur Eylül DÖNMEZ	YEŞİLÇAM FİLM MÜZİKLERİNDE "USUL" KAVRAMI VE KULLANIMINA YÖNELİK TESPİTLER
Yusuf SÖYLEMEZ Nurgül SÖYLEMEZ	SANAT ALANINDA ÇİZGİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Salon: 4	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mustafa ÜNAL
Aysel TAN	MEVLANA'DA MİSTİK TECRÜBE VE TANRI'NIN VARLIĞINA GETİRDİĞİ DELİLLER
Özge KANLI	İNSAN DOĞASINDAKİ KÖTÜLÜĞE BİR BAKIŞ
Aysel TAN	DİNÎ TECRÜBE DELİLİNDE SEZGİNİN YERİ VE ÖNEMİ
Arş. Gör. Rıdvan KALAÇ	MUHAMMED B. EBÛ BEKİR İBN CEMÂA (Ö.819/1416) VE HADİS KÜLTÜRÜNDEKİ YERİ
Arş. Gör. Osman AYDIN	ANADOLUDA MEZHEP VE TASAVVUVUFUN USUL-İ HADİSE ETKİSİ
Arş. Gör. Rıdvan KALAÇ	BİR HADİS İHTİSAS KURUMU OLARAK ZİYAİYYE DÂRÜLHADİSİ
Dr. Öğr. Üyesi Beşir ÇELİK	KUR'AN KISSALARINDA HİTAP VE DAVET DİLİ
Arş. Gör. Dr. Haci SAĞLIK	BABA TÂHİR-İ URYÂN'IN DÜŞÜNCESİNDE FAKR TECRÎD VE İLAHİ AŞK

Salon: 5	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ramazan SEVER-Dr. Öğr. Üyesi Merve ÜNAL
Prof. Dr. Sami EKİCİ Doç. Dr. Muhammed TURHAN	MAKİNE ÖĞRENMESİ ALGORİTMALARI İLE ÖĞRETMENLERİN PSİKOSOSYAL RİSK DÜZEYLERİNİN SAPTANMASI
Rabia KILIÇ Dr. Öğr. Üyesi Merve ÜNAL	AİLELERİN OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE FEN VE FEN ETKİNLİKLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ
Prof. Dr. İ.Bakır ARABACI	ZÜMRE ÖĞRETMENLER KURULLARININ KALİTE HALKALARI OLARAK KULLANILABİLİRLİĞİ: EĞİTİM KURUMLARINDA NİTEL BİR ÇALIŞMA
Prof. Dr. Sami EKİCİ Doç. Dr. Muhammed TURHAN	YAPAY ZEKA UYGULAMALARI İLE OKUL YÖNETİCİLERİNİN MESLEKİ GELİŞİM İHTİYAÇ DÜZEYLERİNİN TAHMİNİ
Murat YILDIZ Ali ATEŞ	2023 EĞİTİM VİZYONU HEDEFLERİNİN İL BAZINDA UYGULANABİLİRLİK DÜZEYİNİN ARAŞTIRILMASI
Prof. Dr. İ.Bakır ARABACI	DEĞER MERKEZLİ OKUL YÖNETİMİ
Prof. Dr. Ramazan SEVER Fazıl ÖZMEN	ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ZİHİN HARİTALARINDA GÖÇ KAVRAMI ALGISI
Dr. Yasin KARACA Dr. Öğr. Üyesi Yahya DOĞAR	SPOR SEYİRCİLERİNİN ZORBALIK DAVRANIŞLARINI BELİRLEMEYE YÖNELİK ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI

Salon: 6	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Hasan AYDIN
Arş. Gör. Neşe ÖZDEMİR Dr. Öğr. Üyesi Emine BEYAZ	MUŞ İL MERKEZİNDE GEBELERİN SAĞLIK UYGULAMA DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ
Filiz ERSÖĞÜTÇÜ Nurdilan ŞENER	SOSYAL PSİKİYATRİ; GÖÇ
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet ÖZKAYA Dr. Öğr. Üyesi Zafer ŞAHİN	10 GÜNLÜK SOSYAL İZOLASYON STRESİNİN DİŞİ SIÇANLARDA BEYİN YAĞ ASİDİ PROFİLİNE ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI
Arş. Gör. Neşe ÖZDEMİR Dr. Öğr. Üyesi Emine BEYAZ	HASTANE ÇALIŞANLARINDA MESLEKİ RİSKLER VE KORUYUCU ÖNLEMLER
Filiz ERSÖĞÜTÇÜ Nurdilan ŞENER	ADÖLESANDA PSİKOLOJİK GELİŞİM ÖZELLİKLERİ
Dr. Öğr. Üyesi Aygül KILIÇ KARABULUT Prof. Dr. Elif YEŞİLADA	BAZI ÇEVRESEL KİRLETİCİLERİN DROSOPHİLA MELANOGASTER'DE ÖSTROJEN-İLİŞKİLİ RESEPTÖR (ERR) GEN İFADESİNE ETKİSİ
Dr. Öğr. Üyesi Ali Haydar BAYKAN Dr. Öğr. Üyesi Öznur ULUDAĞ Dr. Ali KARUL	KARBONMONOKSİT ZEHİRLENMESİNE BAĞLI İSKEMİK İNME: GEÇ TANI KONULAN NADİR BİR OLGU

21/09/2019 Cumartesi

Saat: 15.15-17.15

Salon: 1	Oturum Başkanı: Doç. Dr. Neslihan ŞAHİN- Dr. Öğr. Üyesi Faruk KARDAŞ
Dr. Öğr. Üyesi Faruk KARDAŞ	BAZI YENi 3-SUBSTiTUE-4-(4-METiLTiYOBENZiLEDENAMiNO)-4,5-DiHiDRO-1H-1,2,4-TRiAZOL-5-ON TÜREVLERiNiN SENTEZi, POTANSiYOMETRiK TiTRASYONLARI VE ANTiOKSiDAN ÖZELLiKLERiNiN iNCELENMESi
Dr. Öğr. Üyesi Serkan GÜLDAL Yasin POLAT	ABO3-TİPİ PEROVSKİTLERDE ÜÇ ADIM MANYETİK HİSTERİSİZ VE TELAFİ SICAKLIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİ
Öğr. Gör. Hatice BİLGİLİ Yusuf BARAN Prof. Dr. Teymuraz ABBASOV	BİYOMANYETİK SEPERASYON CİHAZLARINDA KULLANILAN GRADYANTLI MANYETİK ALANLARIN ELDE EDİLMESİ VE İNCELENMESİ
Doç. Dr. Neslihan ŞAHİN Dr. Öğr. Üyesi Goncagül SERDAROĞLU	N-HETEROSİKLİK KARBEN KOMPLEKSİNDE MOLEKÜLER ARASI ETKİLEŞİMİN KONFORMASYONEL YAPIYA BAĞLILIĞI
Sena ÇAĞATAY Arş. Gör. Dr. Hatice TUNCA Dr. Öğr. Üyesi Ali DOĞRU Doç. Dr. Tuğba ONGUN SEVİNDİK Doç. Dr. Armağan GÜNSEL Doç. Dr. Ahmet Turgut BİLGİÇLİ Prof. Dr. Meryem Nilüfer YARAŞIR	ARTHROSPIRA PLATENSIS ÜZERİNDEKİ METAL İÇERMEYEN FİTALOSİYANİNLERİN OLUŞTURDUĞU OKSİDATİF STRES VE BÜYÜME GELİŞİMİNİN DEĞİŞİMİ
Doç. Dr. Neslihan ŞAHİN Dr. Öğr. Üyesi Goncagül SERDAROĞLU	SOLVENT EFFECT ON THE ELECTRONIC STRUCTURE, PHYSICOCHEMICAL PROPERTIES AND QUANTUM CHEMICAL PARAMETERS OF THE SUBSTITUTED INDOLE COMPOUND
Öğr. Gör. Dr. Aydan AKSOĞAN KORKMAZ Öğr. Gör. Tuğba UTKU Doç. Dr. Yunus ÖNAL Prof. Dr. Canan AKMİL BAŞAR	LİNYİT VE ANTEP FISTIĞI KABUĞUNUN PİROLİZ ÜRÜN VERİMLERİ ÜZERİNE KARIŞIM ORANI VE SICAKLIĞIN ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI
Prof. Dr. Kemal BEYEN	FATİH CAMİİ ‘NİN ZAMAN-FREKANS ORTAMINDA FARKLI DİNAMİK KUVVETLERE TEPKİLERİNİN ANALİZLERİ

Salon: 2	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Lütfi BEHÇET-Doç. Dr. Özgür CANPOLAT
Prof. Dr. Lütfi BEHÇET Arş. Gör. Yakup YAPAR	ÇAPAKÇUR VADİSİ (BİNGÖL) FLORASINDA EREZYONA KARŞI KULLANILABİLECEK BİTKİLER
Doç. Dr. İrfan EMRE Dr. Öğr. Üyesi Muammer BAHŞİ Doç. Dr. Murat KURŞAT Öğr. Gör. Mustafa Yunus EMRE Prof. Dr. Ökkeş YILMAZ	ECHİNOPHORA TENUİFOLİA L. SUBSP. SİBTHORPİANA (GUSS) TUTİN ALTTÜRÜNÜN YAĞ ASİDİ VİTAMİN VE STEROL İÇERİKLERİNİN BELİRLENMESİ
Prof. Dr. Lütfi BEHÇET Arş. Gör. Yakup YAPAR	ÇAPAKÇUR VADİSİ (BİNGÖL) FLORASINDA PEYZAJ VE SÜS BİTKİSİ OLARAK KULLANILABİLECEK BİTKİLER
Prof. Dr. Lütfi BEHÇET Öğr. Gör Ali SİNAN	ASTRAGALUS BINGOELLENSIS TÜRÜNÜN TAKSONOMİK STATÜSÜNÜN YENİDEN DEĞERLENDİRİLMESİ
Fatma Bahar ÖZASLAN Ayşe Şebnem ERENLER Tuba UNVER	GAG KATKILI PROTON DEĞİŞİM MEMBRANI SU ALIMI VE PROTON İLETKENLİĞİ ANALİZİ
Aygül ASLAN Dr. Öğr. Üyesi Ramazan ORHAN	BADEM KABUĞU İLE BASİC BLUE 3 GİDERİMİ İÇİN SABİT YATAKLI KOLON ÇALIŞMASI
Doç. Dr. Özgür CANPOLAT Doç. Dr. Kürşad Kadir ERİŞ Eyyüp Önder AKKOYUN	HAZAR GÖLÜ SEDİMENTİNDE JEOLOJİK DEVİRLERE BAĞLI OLARAK BAZI ELEMENTLERİN KONSANTRASYONLARININ BELİRLENMESİ
Doç. Dr. İrfan EMRE Dr. Öğr. Üyesi Muammer BAHŞİ	FENOLİK BİLEŞİKLER VE BESLENMEDEKİ ÖNEMLERİ

Salon: 3	Oturum Başkanı: Prof. Dr. H. Bayram KARADAĞ-Prof. Dr. Recep ASLANER
Arş. Gör. Dr. Sümeyye ÇAKAN	AN APPLICATION OF MATHEMATICAL MODELLING IN EPIDEMIOLOGY
Prof. Dr. Recep ASLANER	MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE YENİ ARAYIŞLAR: DİNAMİK YAZILIMLARLA MATEMATİK ÖĞRETİMİ
Dr. Öğr. Üyesi Ümit ÇAKAN	STABILITY ANALYSIS OF A DISTRIBUTED DELAY EPIDEMIC MODEL
Öğr. Gör. Dr. Mustafa ALTIN Öğr. Gör. Dr. Ahmet KAZAN Prof. Dr. H.Bayram KARADAĞ	YOĞUNLUKLU UZAYLARDA WEINGARTEN YÜZEYLER ÜZERİNE
Arş. Gör. Dr. Sümeyye ÇAKAN	A MATHEMATICAL EPIDEMIC MODEL CONSIDERED OF THE VACCINATION FACTOR APPLIED IN COURSE OF SOME EPIDEMIC DISEASES AND ITS ANALYSIS
Öğr. Gör. Dr. Mustafa ALTIN Öğr. Gör. Dr. Ahmet KAZAN Prof. Dr. H.Bayram KARADAĞ	YOĞUNLUKLU DÖNEL YÜZEYLER ÜZERİNE
Dr. Öğr. Üyesi Ümit ÇAKAN	A MATHEMATICAL MODEL OF SPREAD OF INFECTIOUS DISEASES

Salon: 4	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Kaan DİYARBAKIRLIOĞLU
Dr. Vahap COŞKUN	TÜRKİYE SİYASETİNDE BİR DÖNÜM NOKTASI: 2019 YEREL SEÇİMLERİ
Dr. Öğr. Üyesi Cemalettin ŞEN	BİLİM DÜNYASINA KATKI BAĞLAMINDA NİCELİK HUKUKU VE NİCELİK FIKHI
Galymzhan Tazhıbayev KUANISHBEKULY	KAZAKİSTAN'DA GÖRSEL İŞİTSEL MEDYA ÖZGÜRLÜĞÜNÜN HUKUKSAL DAYANAĞINA GENEL BAKIŞ
Dr. Öğr. Üyesi Ersoy KUTLUK	YENİ BİR AFET VE KRİZ YÖNETİMİ MODELİ ÖNERİSİ: İSTANBUL UYGULAMASI
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Hişyar KORKUSUZ	TÜRK-ALMAN İLİŞKİLERİ VE I.DÜNYA SAVAŞI DOLAYIMINDA ENVER PAŞA'NIN HARİCİYE SİYASETİ
Dr. Öğr. Üyesi Kaan DİYARBAKIRLIOĞLU	POLITICAL REGIMES OF CENTRAL ASIA: CONSTITUTIONAL REFORMS WITHIN THE FRAMEWORK OF AUTHORITARIAN MODERNIZATION
SUREYYA YIGIT	THE KYRGYZ MODERNIZATION PROCESS: AN EVOLVING MODEL OF SOCIAL AND POLITICAL DEVELOPMENT
Dr. Mehmet Korkud AYDIN	27 MAYIS 1960'A GİDEN SÜREÇTE TURAN EMEKSİZ OLAYI ve BASIN
Dr. Öğr. Üyesi Turgay MURAT Yasemin KARADAĞ	KUVEYT'İN BAĞIMSIZLIĞI
Dr. Mehmet Korkud AYDIN	ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİ MİLLÎ GÜN ve BAYRAM KUTLAMALARINA BİR ÖRNEK: LOZAN GÜNÜ/BAYRAMI KUTLAMALARI (24 TEMMUZ 1939)

Salon: 5	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Kemal BEYEN -Prof. Dr. Mustafa KUTLU
Dr. Öğr. Üyesi Mahire ASLAN Dr. Aslı AĞIROĞLU BAKIR	ÖĞRETMEN LİDERLİĞİNE İLİŞKİN KURAMSAL BİR ÇALIŞMA
Uzm.Psk.Dan. Şeyma MIZRAK Prof. Dr. Mustafa KUTLU	LİSE ÖĞRENCİLERİNİN İNTERNET BAĞIMLILIĞI OKULA YABANCILAŞMA VE OKULA BAĞLANMA DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ
Nilay HOPUR Enes GÜLTEK Doç. Dr. Funda OKUŞLUK	NANO STEM ETKİNLİKLERİNİN KIZ ÖĞRENCİLERİN FEN MOTİVASYONLARINA ETKİSİNİN BELİRLENMESİ
Arş. Gör. Emine ER Prof. Dr. Mustafa KUTLU	BİLGİSAYAR OYUNU OYNAYAN ve OYNAMAYAN LİSE ÖĞRENCİLERİNİN YALNIZLIK ve SALDIRGANLIK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ
Uzm.Psk.Dan. Şeyma MIZRAK Prof. Dr. Mustafa KUTLU	ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ BAĞLILIKLARI VE İŞ DOYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ
Nilay HOPUR Enes GÜLTEK Doç. Dr. Funda OKUŞLUK	NANO STEM ETKİNLİKLERİNİN KIZ ÖĞRENCİLERİN MESLEK YÖNELİMLERİNE ETKİSİNİN BELİRLENMESİ
Doç. Dr. Nihat ŞİMŞEK	OKULLARDA SWOT ANALİZİ
Selim KELEŞ Mustafa HAN Hacı KARADAĞ	ZİHİNSEL ENGELLİ BİREYLERİN AİLELERİNİN YAŞAM MEMNUNİYETİ DÜZEYLERİNİN BAZI PARAMETRELERE GÖRE İNCELENMESİ

Salon: 6	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ali KARCI-Dr. Öğr. Üyesi Mesut ÖNAL
Öğr. Gör. Ali Fatih GÜNDÜZ Prof. Dr. Ali KARCI	KALP SESİNİN ZAMAN ALANINDAN ÇIKARILAN MORFOLOJİK ÖZELLİKLERİNİ MAKİNE ÖĞRENMESİ YÖNTEMLERİ İLE SINIFLANDIRARAK KALP ÜFÜRÜMÜ TESPİTİ
Nurdilan ŞENER Filiz ERSÖĞÜTÇÜ	YAŞLILIKTA KADINDA MEYDANA GELEN DEĞİŞİMLER VE CİNSELLİĞE ETKİSİ
Uzm.Dr. Alaettin ARSLAN	MİDE KANSERİNDE ADJUVAN RADYOTERAPİDE KULLANILAN PLANLAMA TEKNİĞİNE GÖRE KRİTİK ORGAN DOZLARININ KARŞILAŞTIRILMASI
Dr. Öğr. Üyesi Ekrem AKBULUT Doç. Dr. Metin ÖZGEN	PEROXISOME PROLIFERATOR-ACTIVATED RECEPTOR ALPHA 5' UNTRANSLATED REGION POLYMORPHISM ASSOCIATED WITH AXIAL SPONDYLOARTHROPATHY DISEASE RISK
Dr. Öğr. Üyesi Hasan AYDIN Dr. Öğr. Üyesi Alper YALÇIN	RATLARDA İMİDAKLOPRİD İLİŞKİLİ BÖBREK HASARI VE İRİSİN EKSPRESYONU ÜZERİNE VİTAMİN-D'NİN ETKİLERİ
Nurdilan ŞENER Filiz ERSÖĞÜTÇÜ	MATERNAL BAĞLANMA ÜZERINDE ETKISI OLAN FAKTÖRLER
Dr. Öğr. Üyesi Mesut ÖNAL	SEZARYAN SKAR GEBELİĞİ

21/09/2019 Cumartesi

Saat: 17.30-19.30

Salon: 1	Oturum Başkanı: Dr. Öğretim Üyesi Muzaffer DEMİRBAŞ-Dr. Öğr. Üyesi Ayşe ÖZPOLAT
Dr. Öğr. Üyesi Zehra ÖZBULUT Mehmet DENLİ	VAN KALESİ HÖYÜĞÜ TOPLUMUNUN ERİŞKİN BİREYLERİNDE GÖZLENEN METOPİZMİN DEĞERLENDİRİLMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Ali Ulvi ÖZBEY Çiğdem KARAKIŞ	FARKLI DİSİPLİN VE TEORİLERDE ZAMAN VE BOŞ ZAMAN KAVRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ
Dr. Saliha EMRE DEVECİ	İŞ-AİLE ÇATIŞMASININ ÖRGÜTSEL BAĞLILIK ÜZERİNDEKİ ETKİSİ
Doç. Dr. Ebru ÖZGÜR GÜLER Didem KESKİN	NETLESSFOBİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: X, Y, Z KUŞAKLARI ÖRNEĞİ
Dr. Öğr. Gör. Ayşe ÖZPOLAT	RASYONALİTE PERDESİNDE DUYGULARIN HÂKİMİYETİ

Salon: 2	Oturum Başkanı: Doç.Dr. Betül BEKTAŞ EKİCİ-Dr. Öğr. Üyesi Mustafa BİRİNCİ
Doç. Dr. Dicle BAL AKKOCA	PARENT ROCK AND WEATHERING PROPERTIES OF THE SURFACE SOILS FROM THE CENTER OF ELAZIĞ (EASTERN TURKEY)
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa BİRİNCİ Kader ŞENTÜRK	MALATYA KÖMÜR YATAKLARI VE KULLANIM OLANAKLARI
Özge DAĞOĞLU Doç. Dr. Betül BEKTAŞ EKİCİ	TOPLU KONUT UYGULAMALARINDA FOTOVOLTAİK SİSTEM KULLANIMI: ELAZIĞ HİLALKENT ÖRNEĞİ
Salih Habib NAJIB Doç. Dr. Betül BEKTAŞ EKİCİ	EVALUATION OF THE EFFECT OF BUILDING FORM FACTOR AND TRANSPARENCY RATIO ON BUILDING ENERGY PERFORMANCE

Salon: 3	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mustafa TALAS
Dr. Öğr. Üyesi Tuğçe UZUN KOCAMIŞ Dr. Öğr. Üyesi Gülçin YILDIRIM	BEHAVIORAL ACCOUNTING AND PROFESSIONAL ETHICS
Dr. Öğr. Üyesi Yunus ZENGİN	İSTİSMARCI YÖNETİM ANLAYIŞININ ÖRGÜTSEL SADAKAT DURUMUNA ETKİSİ: BİR ARAŞTIRMA
Dr. Öğr. Üyesi Yunus ZENGİN Dr. Öğr. Üyesi Serkan NAKTİYOK	NEPOTİZMİN İŞGÖREN DEVİR HIZI ÜZERİNE ETKİSİ
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ELA	DEVLET KOŞULLU DÜNÜŞTÜRÜLEBİLİR TAHVİLLERİ (COCOs): TÜRKİYE İÇİN POTANSİYELİ
D. FOUAD K. KHALİL	POSITION OF THE FRENCH LANGUAGE IN LEBANON: MEDIA AND ECONOMY

Salon: 4	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi İbrahim GÖRÜCÜ
Dr. Öğr. Üyesi Muzaffer DEMİRBAŞ Doç. Dr. Nihat AKBIYIK	4857 SAYILI İŞ KANUNU AÇISINDAN ÇALIŞTIRILAN İŞÇİ SAYISININ İŞVERENE GETİRDİĞİ YÜKLER: İSTİHDAM YARATMA CEZALANDIRILIYOR MU?
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim GÖRÜCÜ Arş. Gör. Demet TOKTAŞ	AİLE SAĞLIĞI MERKEZİ ÇALIŞANLARININ 4857 SAYILI İŞ KANUNUNA GÖRE DURUMU
Dr. Öğr. Üyesi Muzaffer DEMİRBAŞ Doç. Dr. Nihat AKBIYIK	SOSYAL POLİTİKA AÇISINDAN KOOPERATİFÇİLİK
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim GÖRÜCÜ Arş. Gör. Demet TOKTAŞ	İŞKUR ÖRGÜT YAPISI VE ÖRGÜT YAPISINDAN KAYNAKLANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
А.М. Хазанов	ПОРТУГАЛЬСКИЕ КОЛОНИЗАТОРЫ НА ЦЕЙЛОНЕ В XVI ВЕКЕ

Salon: 5	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Nurhayat ÖZDEMİR-Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer NACAR
Dr. Öğr. Üyesi Nurhayat ÖZDEMİR Sibel KAL	HEALTH USAGE AREAS OF NIGELLA (Nigella Sativa) COMPONENTS ANALYZED BY GC-MS
Emrullah EZBERCİ Doç. Dr. Derya AVCI	WEB SİTELERİNDE KİMLİK AVI İÇİN DENETİMLİ ÖĞRENME ALGORİTMALARININ KARŞILAŞTIRILMASI
Dr. Öğr. Üyesi Nurhayat ÖZDEMİR İslim ŞAHİN	MENENGİÇ (PİSTACİA TEREBİNTHUS) TOHUMU YAĞININ GC-MS FTIR İLE ANALİZİ VE BULUNAN BİLEŞENLERİN KULLANIM ALANI
Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer NACAR KOÇER Ayşe KILIÇ	ÜLKEMİZDE BİYOYAKIT TÜRLERİ VE MEVCUT KURUMSAL YAPININ DEĞERLENDİRİLMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer NACAR KOÇER Ayşe KILIÇ	DERİ ENDÜSTRİSİ ÜRETİM PROSESLERİ VE PROSES SIRASINDA ORTAYA ÇIKAN ATIK KARAKTERİZASYONUNUN İNCELENMESİ
Ayşe YILDIZ Arş. Gör. Dr. Pelin DEMİR Prof. Dr. Ali ARSLAN	DONDURMA ÜRETİMİNDE BAL KABAĞI KULLANIMI ve KALİTE ÜZERİNE ETKİSİ
Doç. Dr. Ömer KILIÇ	ÇELİKHAN (ADIYAMAN) VE ÇEVRESİNDE SÜS BİTKİSİ OLARAK KULLANILABİLME POTANSİYELİ OLAN BAZI DOĞAL BİTKİLER
Doç. Dr. Ömer KILIÇ	AROMATIC AND MEDICINAL PLANTS OF ÇELİKHAN (ADIYAMAN) AND IT'S SURROUNDINGS

22/09/2019 PAZAR Saat: 9.45-11.30

Salon: 1	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Battal GÖLDAĞ
Doç. Dr. Çetin TAN Suriye TAN	SINIF LİDERLİĞİ ODAKLI EĞİTİM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE UYGULAMAYA DÖNÜK ÖNERİLER
Prof. Dr. İmam Bakır ARABACI Ceyda AKILLI	TASARIM- BECERİ ATÖLYELERİNİN İŞLEVSELLİĞİ İLE İLGİLİ YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ
Doç. Dr. Çetin TAN Suriye TAN	KOLAYLAŞTIRICI LİDERLİK VE ÖZELLİKLERİ KURAMSAL ÇERÇEVE VE ÖNERİLER
Dr. Hüseyin POLAT Dr. Fatma Bilge EMRE	ARGÜMANTASYON YÖNTEMİNİN MANTIKSAL DÜŞÜNME BECERİLERİNE KATKISI
Prof. Dr. İmam Bakır ARABACI Ceyda AKILLI	ERASMUS+ PROJELERİNİN KONU ALANLARINA İLİŞKİN DAĞILIM ANALİZİ
Dr. Öğr. Üyesi Battal GÖLDAĞ	DİJİTAL OYUNLAR: OLUMLU VE OLUMSUZ ETKİLERİ
Dr. Hüseyin POLAT Dr. Fatma Bilge EMRE	ARGÜMANTASYON YÖNTEMİNİN FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ELEŞTİREL DÜŞÜNME EĞİLİMİ, MANTIKSAL DÜŞÜNME BECERİLERİ VE AKADEMİK BAŞARILARINA ETKİSİ
Dr. Yasin KARACA Dr. Öğr. Üyesi Bijen FİLİZ Mehmet Hasan SELÇUK	ÖĞRENCİLERİN SPORA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

22/09/2019 PAZAR Saat:11.45-13.45

Salon: 1	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Muammer NURLU-Dr. Öğr. Üyesi Mahire ÖZÇALIK
Dr. Öğr. Üyesi Mahire ÖZÇALIK	TÜRK VE ÇİN BAHÇELERİNDE KULLANILAN BİTKİSEL MATERYALLER ÜZERİNE ARAŞTIRMA
Dr. Öğr. Üyesi Mahire ÖZÇALIK Şeyma ESKİSARILI	PEYZAJ MİMARLIĞINDA RENK OLGUSU
Tahsin BOZDAĞ	OSMANLI DÖNEMİ TEZHİP SANATINDA KULLANILAN RUMİ MOTİFLERİNİN ONBEŞİNÇİ YÜZYILA YANSIMALARI
Muhammed KARAKÖSE Prof. Dr. Muammer NURLU	TÜRK DİZİ SEKTÖRÜNÜN YABANCILARA TÜRKÇEYİ TANITMA VE TÜRK KÜLTÜRÜNÜ AKTARMADAKİ ETKİLERİ: SOSYAL MEDYA GAZETECİLİĞİ İNCELEME ÖRNEĞİ
Dr. Öğretim Üyesi Begüm KURT	KONU, BİÇİM, DİL ve ÜSLUP AÇISINDAN MALATYA BİLMECELERİ
Muhammed KARAKÖSE Prof. Dr. Muammer NURLU	YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA GÖRSEL UNSURLARIN TÜRK KÜLTÜRÜNÜ YANSITMA YETERLİĞİ: YENİ HİTİT 2 (B1) DERS KİTABI ÖRNEĞİ
Fatih SOLMAZ	GÜNLÜK TUTAN BİR HALK ŞAİRİ: MALATYALI ÂŞIK BALI
Fatih SOLMAZ	YAŞAYAN HALK OZANI SEVİM EMİR (KARAGÜNLÜ)

22/09/2019 PAZAR Saat:14.00-15.30

Salon: 1	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mustafa TALAS
Oğuzhan NACAROĞLU	ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN RADYASYON KAVRAMINA YÖNELİK BİLGİ VE TUTUMLARININ İNCELENMESİ
Ali İNAN	MALİ OLMAYAN SERMAYE TÜRLERİ
Dr. Gülşah GÜRKAN Prof. Dr. Sibel KAHRAMAN	ÖĞRETMENLERİN ORGAN BAĞIŞINA YÖNELİK TUTUMLARI
Tuersunjiang ABULAITI Prof. Dr. Mustafa TALAS	ESKİ ÇİN KÜLTÜRÜNÜN GELİŞİMİ VE YAYILMASI ÜZERİNE BİR ANALİZ
Oğuzhan NACAROĞLU	ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN SOSYOBİLİMSEL KONULARA YÖNELİK TUTUMLARININ FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Uğur DEMLİKOĞLU	TİFLİS'TE DERGÂH-I ÂLİ YENİÇERİ AĞA VEKİLİ OLAN HASEKİ ALİ AĞA'NIN VAKFİYESİ (5 Ekim 1728/ H. 1 Rebiü'l-evvel 1141)
Dr. Gülşah GÜRKAN	ÖĞRETMENLERİN MATEMATİK VE FEN ÖĞRETİMİNE YÖNELİK KAYGILARININ İNCELENMESİ
Öğr. Gör. Adnan AKIN Doç. Dr. Aliye AKIN	TURİZM EĞİTİMİ VEREN MESLEK YÜKSEKOKULLARINDA YABANCI DİL EĞİTİMİNİN ÖNEMİ
Doç. Dr. Aliye AKIN Öğr. Gör. Adnan AKIN	KONAKLAMA İŞLETMELERİNDE İNFORMAL İLETİŞİM (GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ TURİZM UYGULAMA OTELİ ÖRNEĞİ)
Ali İNAN	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE SİVİL KATILIM -İlahiyat Fakülteleri Örneği-
Ёрқинжон ҲАЙДАРОВ	АТРИБУТИВ ТЕРМИНЛАР КОМПОНЕНТЛАРИ ОРАСИДАГИ СЕМАНТИК АЛОҚА ТУРЛАРИ ҲАҚИДА
Musa MURSAQULİYEV	KEŞİKÇİDAĞ MAĞARALAR KOMPLEKSİNDƏ SIĞINACAQ MƏSKƏNLƏRİ

İÇİNDEKİLER

Yağmur Eylül DÖNMEZ *"FORM YAPISI" YÖNÜYLE YEŞİLÇAM FİLM MÜZİKLERİ*	1
Rasim BEHÇET *MALATYA İLİNİN MOTORLU TAŞIT KAYNAKLI HAVA KİRLİLİĞİ*	2
Rasim BEHÇET *KARADENIZ BÖLGESININ BIYOKÜTLE KAYNAKLI ENERJI SANTRALLERI*	3
Ramazan TOPUZ *7-10 YAŞ ARASI OTİZMLİ ÇOCUKLARDA FİZİKSEL AKTİVİTE PROGRAMININ KABA MOTOR BECERİLER ÜZERİNE ETKİSİ*	4
Murat YILDIZ, Ali ATEŞ *2023 EĞİTİM VİZYONU HEDEFLERİNİN İL BAZINDA UYGULANABİLİRLİK DÜZEYİNİN ARAŞTIRILMASI*	5
Vahap COŞKUN *TÜRKİYE SİYASETİNDE BİR DÖNÜM NOKTASI: 2019 YEREL SEÇİMLERİ*	6
Muzaffer DEMİRBAŞ, Nihat AKBIYIK *4857 SAYILI İŞ KANUNU AÇISINDAN ÇALIŞTIRILAN İŞÇİ SAYISININ İŞVERENE GETİRDİĞİ YÜKLER: İSTİHDAM YARATMA CEZALANDIRILIYOR MU?*	7
Sureyya YIGIT *THE KYRGYZ MODERNIZATION PROCESS: AN EVOLVING MODEL OF SOCIAL AND POLITICAL DEVELOPMENT*	8
Kaan DİYARBAKİRLİOGLU *POLITICAL REGIMES OF CENTRAL ASIA: CONSTITUTIONAL REFORMS WITHIN THE FRAMEWORK OF AUTHORITARIAN MODERNIZATION*	9
Emre KAYA, Seval YILMAZ, Songül ÇERİBAŞI *METOTREKSAT UYGULANAN RATLARIN JEJUNUMUNDA KSANTİN OKSİDAZ VE ARGİNAZ ENZİM AKTİVİTELERİ ÜZERİNE ENGİNARIN DÜZENLEYİCİ ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI*	10
Hasan YILDIZHAN *ADANA İÇİN GÜNEŞ RADYASYON VERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ*	12
Ahmet ÖZKAYA, Zafer ŞAHİN *10 GÜNLÜK SOSYAL İZOLASYON STRESİNİN DİŞİ SIÇANLARDA BEYİN YAĞ ASİDİ PROFİLİNE ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI*	13
İbrahim GÖRÜCÜ, Demet TOKTAŞ *AİLE SAĞLIĞI MERKEZİ ÇALIŞANLARININ 4857 SAYILI İŞ KANUNUNA GÖRE DURUMU*	14
Reşit ALDEMİR, Hüseyin NURSOY *THE EFFECTS OF ADDING JUNIPER BERRY IN BROILER DIETS ON PERFORMANCE, PARAMETERS OF SERUM, CARCASS, HISTOPATHOLOGIC AND JEJUNUM VILLI LENGTHS*	15
Abdurrahman EREN, Fahrettin GEÇEN *ALİ DÜZGÜN'ÜN RESİMLERİNİN NAKKAŞ OSMAN VE LEVNİYE AİT MİNYATÜRLERDE KOMPOZİSYON VE RENK AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI*	16
Ali İNAN *MALİ OLMAYAN SERMAYE TÜRLERİ*	18
Ali İNAN *ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE SİVİL KATILIM -İLAHİYAT FAKÜLTELERİ ÖRNEĞİ-*	19
Sinan UĞRAŞ *AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİNDEKİ BAZI EYALETLERDEKİ BEDEN EĞİTİMİ DERS PROGRAMLARININ İNCELENMESİ*	20

Hüseyin POLAT, Fatma Bilge EMRE *ARGÜMANTASYON YÖNTEMİNİN FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ELEŞTİREL DÜŞÜNME EĞİLİMİ, MANTIKSAL DÜŞÜNME BECERİLERİ VE AKADEMİK BAŞARILARINA ETKİSİ*	21
Hüseyin POLAT, Fatma Bilge EMRE *ARGÜMANTASYON YÖNTEMİNİN MANTIKSAL DÜŞÜNME BECERİLERİNE KATKISI*	22
Emine ER, Mustafa KUTLU *BİLGİSAYAR OYUNU OYNAYAN VE OYNAMAYAN LİSE ÖĞRENCİLERİNİN YALNIZLIK VE SALDIRGANLIK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ*	23
Fatih SOLMAZ *GÜNLÜK TUTAN BİR HALK ŞAİRİ: MALATYALI ÂŞIK BALI*	24
Aygül KILIÇ KARABULUT, Elif YEŞİLADA *BAZI ÇEVRESEL KİRLETİCİLERİN DROSOPHİLA MELANOGASTER'DE ÖSTROJEN-İLİŞKİLİ RESEPTÖR (ERR) GEN İFADESİNE ETKİSİ*	25
Bülent KAR *MODERN TARIMSAL BİYOTEKNOLOJİ ALANLARI VE FAYDALARI*	26
Osman AYDIN *ANADOLUDA MEZHEP VE TASAVVUVUFUN USUL-İ HADİSE ETKİSİ*	27
Sare Gökçen ARMUTLU, Ayça GÜLTEN *BİNA YÖNELİMİNİN ENERJİ PERFORMANSI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN BİNA BİLGİ MODELLEME UYGULAMALARI İLE ANALİZİ*	29
Sümeyra TOPAL, Nursan ÇINAR, Sinem YALNIZOĞLU ÇAKA *BEDENİ ENGELLİ YÜREĞİ ENGELSİZ ANNE*	30
Alper ÖZMEN, Erkut SAYIN *BETONARME BİR BİNANIN TDY-2007 VE TBDY-2018 DEPREM YÖNETMELİKLERİNE GÖRE EŞDEĞER DEPREM YÜKÜ METODUYLA KARŞILAŞTIRILMASI*	32
Saliha EMRE DEVECİ *İŞ-AİLE ÇATIŞMASININ ÖRGÜTSEL BAĞLILIK ÜZERİNDEKİ ETKİSİ*	33
Ülkü YEREBASAN, Burcu GÜL BAYKALIR *FARMAKOLOJİDE NANOTEKNOLOJİ*	35
Cemalettin ŞEN *BİLİM DÜNYASINA KATKI BAĞLAMINDA NİCELİK HUKUKU VE NİCELİK FIKHI*	37
Faruk KARACA, Fethi AKMEŞE, Engin ÜNAL *BİR ALT EKSTREMİTE ORTEZİNİN KİNEMATİK VE KİNETİK ANALİZİ*	39
Aykut TETİK, Ünal İMİK, Serhat KARAKOÇ *BİREYSEL MESLEKİ ÇALGI OLARAK KAVAL SAZI*	40
Serhat ŞAP, Emine ŞAP, İhsan KIRIK *BİYOMALZEME OLARAK KULLANILAN MÜHENDİSLİK ÜRÜNLERİ*	41
Mehmet Sıddık TAĞ, Erdal CANPOLAT *BAĞLAM TEMELLİ ÖĞRETİMİN ÖĞRENCİLERİNİN MADDENİN YAPISI VE ÖZELLİKLERİ ÜNTESİNİ ANLAMALARINA ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI*	43
Cansu ORHAN, Selami KILIÇ, Mahmut FIRAT *ATIKSU SİSTEMLERİNDE KARŞILAŞILAN ARIZA TÜRLERİ VE SEBEPLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ*	44
Ali Haydar BAYKAN, Öznur ULUDAĞ, Ali KARUL *KARBONMONOKSİT ZEHİRLENMESİNE BAĞLI İSKEMİK İNME: GEÇ TANI KONULAN NADİR BİR OLGU*	46
Ertuğrul GÖK *ÇOCUK CİNSEL İSTİSMARININ UZUN DÖNEM ETKİLERİ*	47
Nurhayat ÖZDEMİR, Sibel KAL *HEALTH USAGE AREAS OF NIGELLA (NİGELLA SATİVA) COMPONENTS ANALYZED BY GC-MS*	48

Özge DAĞOĞLU, Betül BEKTAŞ EKİCİ ***TOPLU KONUT UYGULAMALARINDA FOTOVOLTAİK SİSTEM KULLANIMI: ELAZIĞ HİLALKENT ÖRNEĞİ***	50
Tuğçe UZUN KOCAMIŞ, Gülçin YILDIRIM ***BEHAVIORAL ACCOUNTING AND PROFESSIONAL ETHICS***	52
İ.Bakır ARABACI ***DEĞER MERKEZLİ OKUL YÖNETİMİ***	53
Ayşe KILIÇ, Nilüfer NACAR KOÇER ***DERİ ENDÜSTRİSİ ÜRETİM PROSESLERİ VE PROSES SIRASINDA ORTAYA ÇIKAN ATIK KARAKTERİZASYONUNUN İNCELENMESİ***	54
Aykut TETİK, Ünal İMİK, Serhat KARAKOÇ ***DERLEMECİ KİŞİLİĞİ İLE NİHAT KAYA***	55
Özgür CANPOLAT, Kürşad Kadir ERİŞ, Eyyüp Önder AKKOYUN ***HAZAR GÖLÜ SEDİMENTİNDE JEOLOJİK DEVİRLERE BAĞLI OLARAK BAZI ELEMENTLERİN KONSANTRASYONLARININ BELİRLENMESİ***	56
Battal GÖLDAĞ ***DİJİTAL OYUNLAR: OLUMLU VE OLUMSUZ ETKİLERİ***	57
Aysel TAN ***DİNÎ TECRÜBE DELİLİNDE SEZGİNİN YERİ VE ÖNEMİ***	59
Ali Ulvi ÖZBEY, Çiğdem KARAKIŞ ***FARKLI DİSİPLİN VE TEORİLERDE ZAMAN VE BOŞ ZAMAN KAVRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ***	60
Ebubekir BOZKURT, Beşir DANDIL ***DÖRT ROTORLU İNSANSIZ HAVA ARACININ MODELLENMESİ, YÖNELİM VE YÜKSEKLİK DENETİMİ***	62
Mehmet Korkud AYDIN ***27 MAYIS 1960'A GİDEN SÜREÇTE TURAN EMEKSİZ OLAYI VE BASIN***	63
Mehmet Korkud AYDIN ***ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİ MİLLÎ GÜN VE BAYRAM KUTLAMALARINA BİR ÖRNEK: LOZAN GÜNÜ/BAYRAMI KUTLAMALARI (24 TEMMUZ 1939)***	64
İrfan EMRE, Murat KURŞAT, Mustafa Yunus EMRE, Muammer BAHŞİ, Ökkeş YILMAZ ***Echinophora tenuifolia* L. subsp. *sibthorpiana* (Guss) TUTİN ALTTÜRÜNÜN YAĞ ASİDİ VİTAMİN VE STEROL İÇERİKLERİNİN BELİRLENMESİ**	65
Ekrem AKBULUT, Metin ÖZGEN ***PEROXISOME PROLIFERATOR-ACTIVATED RECEPTOR ALPHA 5' UNTRANSLATED REGION POLYMORPHISM ASSOCIATED WITH AXIAL SPONDYLOARTHROPATHY DISEASE RISK***	67
Aytül YILDIRIM ***ELAZIĞ İLİNİN KAYISI ÜRETİMİ***	68
Aytül YILDIRIM ***ELAZIĞ'IN BİTKİSEL ÜRETİM DURUMU***	69
İrfan EMRE, Muammer BAHŞİ ***FENOLİK BİLEŞİKLER VE BESLENMEDEKİ ÖNEMLERİ***	70
Aydan AKSOĞAN KORKMAZ, Tuğba UTKU, Yunus ÖNAL, Canan AKMİL BAŞAR ***LİNYİT VE ANTEP FISTIĞI KABUĞUNUN PİROLİZ ÜRÜN VERİMLERİ ÜZERİNE KARIŞIM ORANI VE SICAKLIĞIN ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI***	72
Engin ÜNAL, Faruk KARACA, Fethi AKMEŞE ***FREZELENME İŞLEMINE TABİ TUTULAN AL7071 ALAŞIMININ SONLU ELEMANLAR İLE KESME PARAMETRELERİNİN ANALİZİ***	74
Galymzhan Tazhıbayev KUANISHBEKULY ***KAZAKİTAN'DA GÖRSEL İŞİTSEL MEDYA ÖZGÜRLÜĞÜNÜN HUKUKSAL DAYANAĞINA GENEL BAKIŞ***	75

Neşe ÖZDEMİR, Emine BEYAZ *MUŞ İL MERKEZİNDE GEBELERİN SAĞLIK UYGULAMA DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ*	77
Gülşah GÜRKAN, Sibel KAHRAMAN *ÖĞRETMENLERİN ORGAN BAĞIŞINA YÖNELİK TUTUMLARI*	78
Gülşah GÜRKAN *ÖĞRETMENLERİN MATEMATİK VE FEN ÖĞRETİMİNE YÖNELİK KAYGILARININ İNCELENMESİ*	79
Atilla Yusuf TURGUT, Betül GÜNDÜZ DEMİR *GÜNÜMÜZ TEZHİP SANATINDA YENİ ARAYIŞLAR*	80
Neşe ÖZDEMİR, Emine BEYAZ *HASTANE ÇALIŞANLARINDA MESLEKİ RİSKLER VE KORUYUCU ÖNLEMLER*	81
Turgay KABAY *HIYARDA BUDAMA ŞEKİLLERİ*	82
Sena ÇAĞATAY, Hatice TUNCA, Ali DOĞRU, Tuğba ONGUN SEVİNDİK, Armağan GÜNSEL Ahmet Turgut BİLGİÇLİ, Meryem Nilüfer YARAŞIR *ARTHROSPIRA PLATENSIS ÜZERİNDEKİ METAL İÇERMEYEN FİTALOSİYANİNLERİN OLUŞTURDUĞU OKSİDATİF STRES VE BÜYÜME GELİŞİMİNİN DEĞİŞİMİ*	83
Tacettin GEÇKİL, Ceren Beyza İNCE *ATIK PET KATKISININ ASFALTIN KARIŞTIRMA VE SIKIŞTIRMA SICAKLIKLARINA ETKİSİ*	85
Faruk KONAN, Vehbi Aytekin SANALAN *PROGRAMLAMA ÖĞRETİMİNDE GENEL BİR İÇERİK ANALİZİ*	86
Turgay KABAY *İLKBAHAR GEÇ DONLARININ MEYVE VE SEBZE ÜRETİMİNDE ÖNEMİ*	87
Özge KANLI *İNSAN DOĞASINDAKİ KÖTÜLÜĞE BİR BAKIŞ*	88
Yunus ZENGİN *İSTİSMARCI YÖNETİM ANLAYIŞININ ÖRGÜTSEL SADAKATE ETKİSİ: BİR ARAŞTIRMA*	89
İbrahim GÖRÜCÜ, Demet TOKTAŞ *İŞKUR ÖRGÜT YAPISI VE ÖRGÜT YAPISINDAN KAYNAKLANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ*	90
Ali Fatih GÜNDÜZ, Ali KARCI *KALP SESİNİN ZAMAN ALANINDAN ÇIKARILAN MORFOLOJİK ÖZELLİKLERİNİ MAKİNE ÖĞRENMESİ YÖNTEMLERİ İLE SINIFLANDIRARAK KALP ÜFÜRÜMÜ TESPİTİ*	91
Aliye AKIN, Adnan AKIN *KONAKLAMA İŞLETMELERİNDE İNFORMAL İLETİŞİM (GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ TURİZM UYGULAMA OTELİ ÖRNEĞİ)*	92
Beşir ÇELİK *KUR'AN KISSALARINDA HİTAP VE DAVET DİLİ*	93
Turgay MURAT, Yasemin KARADAĞ *KUVEYT'İN BAĞIMSIZLIĞI*	94
Fahrettin GEÇEN, Abdurrahman EREN *KÜTAHYA SERAMİKLERİNLERİNDE YER ALAN RESİMLERİN PLASTİK AÇIDAN ÇÖZÜMLENMESİ*	96
Lütfi BEHÇET, Ali SİNAN *ASTRAGALUS BINGOELLENSIS TÜRÜNÜN TAKSONOMİK STATÜSÜNÜN YENİDEN DEĞERLENDİRİLMESİ*	98
Lütfi BEHÇET, Yakup YAPAR *ÇAPAKÇUR VADİSİ (BİNGÖL) FLORASINDA EREZYONA KARŞI KULLANILABİLECEK BİTKİLER*	99
Lütfi BEHÇET, Yakup YAPAR *ÇAPAKÇUR VADİSİ (BİNGÖL) FLORASINDA PEYZAJ VE SÜS BİTKİSİ OLARAK KULLANILABİLECEK BİTKİLER*	100

Sami EKICI, Muhammed TURHAN *MAKİNE ÖĞRENMESİ ALGORİTMALARI İLE ÖĞRETMENLERİN PSİKOSOSYAL RİSK DÜZEYLERİNİN SAPTANMASI*	101
Mehmet ELA *DEVLET KOŞULLU DÖNÜŞTÜRÜLEBİLİR TAHVİLLERİ (COCOS): TÜRKİYE İÇİN POTANSİYELİ*	103
Filiz ERSÖĞÜTÇÜ, Nurdilan ŞENER *ADÖLESANDA PSİKOLOJİK GELİŞİM ÖZELLİKLERİ*	104
Filiz ERSÖĞÜTÇÜ, Nurdilan ŞENER *SOSYAL PSİKİYATRİ; GÖÇ*	105
Çetin TAN, Suriye TAN *KOLAYLAŞTIRICI LİDERLİK VE ÖZELLİKLERİ KURAMSAL ÇERÇEVE VE ÖNERİLER*	106
Ersoy KUTLUK *YENİ BİR AFET VE KRİZ YÖNETİMİ MODELİ ÖNERİSİ: İSTANBUL UYGULAMASI*	107
Mehmet Hişyar KORKUSUZ *TÜRK-ALMAN İLİŞKİLERİ VE I.DÜNYA SAVAŞI DOLAYIMINDA ENVER PAŞA'NIN HARİCİYE SİYASETİ*	108
Erkan BAHÇE, Ender EMİR, Cebrail ÖLMEZ *GRAFİT TAKVİYELİ ALÜMİNYUM ESASLI METAL MATRİS KOMPOZİTİN TORNALANMASINDA MEYDANA GELEN TAKIM AŞINMALARININ İNCELENMESİ*	109
Münire TURHAN *TÜRKİYE GENELİNDE MEYDANA GELEN TOPLU ARI ÖLÜMLERİ*	110
Münire TURHAN, Bünyamin SÖĞÜT *MERSİN (Myritus communis L.) YAPRAKLARI, MEYVESİ, ESANSİYEL YAĞININ BAL ARISI (Apis mellifera C.) KOLONİLERİNDEKİ VARROA (Varroa destructor) KONTROLÜNDE KULLANIMI VE ETKİNLİĞİNİN ARAŞTIRILMASI*	111
Ender EMİR, Erkan BAHÇE, Cebrail ÖLMEZ *CoCrMo ASTM-F75 ALAŞIMININ SONLU ELEMANLAR ANALİZİ İLE DELİNMESİNDE İŞLEME PARAMETRELERİNİN TAKIM-İŞ PARÇASI ARASINDAKİ SICAKLIK OLUŞUMUNA VE KUVVET DAĞILIMINA ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI*	112
Mustafa BİRİNCİ, Kader ŞENTÜRK *MALATYA KÖMÜR YATAKLARI VE KULLANIM OLANAKLARI*	113
İmam Bakır ARABACI, Ceyda AKILLI *TASARIM- BECERİ ATÖLYELERİNİN İŞLEVSELLİĞİ İLE İLGİLİ YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ*	114
İmam Bakır ARABACI, Ceyda AKILLI *ERASMUS+ PROJELERİNİN KONU ALANLARINA İLİŞKİN DAĞILIM ANALİZİ*	115
Tuersunjiang ABULAITI, Mustafa TALAS *ESKİ ÇİN KÜLTÜRÜNÜN GELİŞİMİ VE YAYILMASI ÜZERİNE BİR ANALİZ*	116
Çetin TAN, Suriye TAN *SINIF LİDERLİĞİ ODAKLI EĞİTİM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE UYGULAMAYA DÖNÜK ÖNERİLER*	117
Akin TEKCAN, Serbulent YİGİT, Ayse Feyda NURSAL, Serkan YİLDİZ, Ozge GUMUSAY *C-DELETION IN EXON 4 CODON 63 OF P53 GENE IN TURKISH PATIENTS WITH ORAL SQUAMOUS CELL CARCINOMA*	118
Serbülent YİĞİT, Özge GÜMÜŞAY, Ayşe Feyda NURSAL, Akın TEKCAN, Serkan YILDIZ *ENOS GENİ VNTR VARYANTININ ORAL SKUAMOZ HÜCRELİ KARSİNOMLU HASTALARDA DEĞERLENDİRİLMESİ*	120
Dicle BAL AKKOCA *ELAZIĞ MERKEZ'DEN (TÜRKİYE DOĞU'SU) ALINAN YÜZEY TOPRAKLARININ ALTERASYON VE KAYNAK KAYAÇ ÖZELLİKLERİ*	121
Gökhan KAHRAMAN, Alper Tunga ÖZGÜLER *MALZEMELERİN ISI İLETİM KATSAYILARININ ÖLÇÜMÜ İÇİN BİR UYGULAMA YAPILMASI*	123
Sümeyra TOPAL, Nursan ÇINAR, Sinem YALNIZOĞLU ÇAKA *MEME BÖLGESİ YANIKLARI VE EMZİRME*	125

Nurhayat ÖZDEMİR, İslim ŞAHİN ***MENENGIÇ (Pistacia terebinthus) TOHUMU YAĞININ GC-MS FTIR ILE ANALIZI VE BULUNAN BILEŞENLERIN KULLANIM ALANI***	**127**
Adnan AKIN, Aliye AKIN ***TURİZM EĞİTİMİ VEREN MESLEK YÜKSEKOKULLARINDA YABANCI DİL EĞİTİMİNİN ÖNEMİ***	**129**
Aysel TAN ***MEVLANA'DA MİSTİK TECRÜBE VE TANRI'NIN VARLIĞINA GETİRDİĞİ DELİLLER***	**130**
Alaettin ARSLAN ***MİDE KANSERİNDE ADJUVAN RADYOTERAPİDE KULLANILAN PLANLAMA TEKNİĞİNE GÖRE KRİTİK ORGAN DOZLARININ KARŞILAŞTIRILMASI***	**131**
Fatma Bahar ÖZASLAN, Ayşe Şebnem ERENLER, Tuba UNVER ***GAG KATKILI PROTON DEĞİŞİM MEMBRANI SU ALIMI VE PROTON İLETKENLİĞİ ANALİZİ***	**133**
Nilay HOPUR, Enes GÜLTEK, Funda OKUŞLUK ***NANO STEM ETKİNLİKLERİNİN KIZ ÖĞRENCİLERİN FEN MOTİVASYONLARINA ETKİSİNİN BELİRLENMESİ***	**135**
Enes GÜLTEK, Nilay HOPUR, Funda OKUŞLUK ***NANO STEM ETKİNLİKLERİNİN KIZ ÖĞRENCİLERİN MESLEK YÖNELİMLERİNE ETKİSİNİN BELİRLENMESİ***	**136**
Serkan NAKTİYOK, Yunus ZENGİN ***NEPOTİZMİN İŞGÖREN DEVİR HIZI ÜZERİNE ETKİSİ***	**137**
Neslihan ŞAHİN, Goncagül SERDAROĞLU ***N-HETEROSİKLİK KARBEN KOMPLEKSİNDE MOLEKÜLER ARASI ETKİLEŞİMİN KONFORMASYONEL YAPIYA BAĞLILIĞI***	**138**
Goncagül SERDAROĞLU, Neslihan ŞAHİN ***SOLVENT EFFECT ON THE ELECTRONIC STRUCTURE, PHYSICOCHEMICAL PROPERTIES AND QUANTUM CHEMICAL PARAMETERS OF THE SUBSTITUTED INDOLE COMPOUND***	**139**
Murat KÖSEOĞLU, Özgür Fırat AYDIN ***NESNELERİN İNTERNETİ TABANLI BATARYA YÖNETİM SİSTEMİ TASARIMI VE UYGULAMASI***	**140**
Nurdilan ŞENER, Filiz ERSÖĞÜTÇÜ ***YAŞLILIKTA KADINDA MEYDANA GELEN DEĞİŞİMLER VE CİNSELLİĞE ETKİSİ***	**141**
Nurdilan ŞENER, Filiz ERSÖĞÜTÇÜ ***MATERNAL BAĞLANMA ÜZERINDE ETKISI OLAN FAKTÖRLER***	**142**
Sinan UĞRAŞ ***ORTAOKULDA SPOR YAPAN ÖĞRENCİLERİN YAŞAM DOYUMLARININ İNCELENMESİ***	**143**
Taylan AKBUĞA, Sinan UĞRAŞ ***ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE OLAN TUTUMLARININ İNCELENMESİ (MALATYA ÖRNEĞİ)***	**144**
Tahsin BOZDAĞ ***OSMANLI DÖNEMİ TEZHİP SANATINDA KULLANILAN RUMİ MOTİFLERİNİN ONBEŞİNÇİ YÜZYILA YANSIMALARI***	**145**
Çağlar ÖZER ***ERZURUM BİR BOYUTLU SİSMİK HIZ YAPISININ ARAŞTIRILMASI: İLKSEL SONUÇLAR***	**146**
Çağlar ÖZER, Eren PAMUK ***SİSMİK AKTİVİTENİN BÖLGESEL VE ZAMANA BAĞLI ANALİZLERİ: ERZURUM, TÜRKİYE ÖRNEĞİ***	**147**
Kemal BEYEN ***FATİH CAMİİ 'NİN ZAMAN-FREKANS ORTAMINDA FARKLI DİNAMİK KUVVETLERE TEPKİLERİNİN ANALİZLERİ***	**148**
Süleyman ŞAHİN, Hacı KARADAĞ ***ORTAOKUL DÜZEYİNDEKİ SAĞLIKLI ÇOCUKLARDA SPORUN ÖFKE VE DEPRESYON ÜZERİNE ETKİSİ***	**150**

Mahire ASLAN, Aslı AĞIROĞLU BAKIR *ÖĞRETMEN LİDERLİĞİNE İLİŞKİN KURAMSAL BİR ÇALIŞMA*	151
Emin ŞENGÜL, Volkan GELEN *FARELERDE 5-FU İLE OLUŞTURULAN KARACİĞER HASARI ÜZERİNE HESPERİDİN VE KURKUMİNİN KORUYUCU ETKİLERİ*	152
Serkan GÜLDAL, Yasin POLAT *ABO3-TİPİ PEROVSKİTLERDE ÜÇ ADIM MANYETİK HİSTERİSİZ VE TELAFİ SICAKLIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİ*	153
Aygül ASLAN, Ramazan ORHAN *BADEM KABUĞU İLE BASİC BLUE 3 GİDERİMİ İÇİN SABİT YATAKLI KOLON ÇALIŞMASI*	154
Muhammed KARAKÖSE, Muammer NURLU *YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA GÖRSEL UNSURLARIN TÜRK KÜLTÜRÜNÜ YANSITMA YETERLİĞİ: YENİ HİTİT 2 (B1) DERS KİTABI ÖRNEĞİ*	155
Oğuzhan NACAROĞLU *ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN RADYASYON KAVRAMINA YÖNELİK BİLGİ VE TUTUMLARININ İNCELENMESİ*	156
Ömer KILIÇ *ÇELİKHAN (ADIYAMAN) VE ÇEVRESİNDE SÜS BİTKİSİ OLARAK KULLANILABİLME POTANSİYELİ OLAN BAZI DOĞAL BİTKİLER*	157
Oğuzhan NACAROĞLU *ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN SOSYOBİLİMSEL KONULARA YÖNELİK TUTUMLARININ FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ*	158
Ömer KILIÇ *SOME AROMATIC AND MEDICINAL PLANTS OF ÇELİKHAN (ADIYAMAN) AND IT'S SURROUNDINGS*	159
Recep ASLANER *MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE YENİ ARAYIŞLAR: DİNAMİK YAZILIMLARLA MATEMATİK ÖĞRETİMİ*	161
Haci SAĞLIK *BABA TÂHİR-İ URYÂN'IN DÜŞÜNCESİNDE FAKR TECRÎD VE İLAHİ AŞK*	162
Esra YALIN, Müzeyyen BULUT ÖZEK *ORTAOKUL 5.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN TÜRKÇE DERSİ BAŞARI DURUMLARININ TAHMİNİ*	164
Hilal SUCU, Müzeyyen BULUT ÖZEK *ÖĞRENCİLERİN MESLEK SEÇİMLERİNİN YAPAY SİNİR AĞLARI İLE KESTİRİLMESİ*	165
Yasin KARACA, Yahya DOĞAR *SPOR SEYİRCİLERİNİN ZORBALIK DAVRANIŞLARINI BELİRLEMEYE YÖNELİK ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI*	166
Hatice BİLGİLİ, Yusuf BARAN, Teymuraz ABBASOV *BİYOMANYETİK SEPERASYON CİHAZLARINDA KULLANILAN GRADYANTLI MANYETİK ALANLARIN ELDE EDİLMESİ VE İNCELENMESİ*	167
Ayşe YILDIZ, Pelin DEMİR, Ali ARSLAN *DONDURMA ÜRETİMİNDE BAL KABAĞI KULLANIMI VE KALİTE ÜZERİNE ETKİSİ*	168
Musa MURSAQULİYEV *KEŞİKÇİDAĞ MAĞARALAR KOMPLEKSİNDƏ SIĞINACAQ MƏSKƏNLƏRİ*	170
Ebru ÖZGÜR GÜLER, Didem KESKİN *NETLESSFOBİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: X, Y, Z KUŞAKLARI ÖRNEĞİ*	171
Abdullah ATLİ, Ertuğrul GÖK, Ramazan ATİÇ *PARASOMNİ İLE İLİŞKİLİ OMUZ ÇIKIĞI: OLGU SUNUMU*	172
Rabia KILIÇ, Merve ÜNAL *AİLELERİN OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE FEN VE FEN ETKİNLİKLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ*	173
Ramazan SEVER, Fazıl ÖZMEN *ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ZİHİN HARİTALARINDA GÖÇ KAVRAMI ALGISI*	174

Ayşe ÖZPOLAT *RASYONALİTE PERDESİNDE DUYGULARIN HÂKİMİYETİ*	176
Hasan AYDIN, Alper YALÇIN *RATLARDA İMİDAKLOPRİD İLİŞKİLİ BÖBREK HASARI VE İRİSİN EKSPRESYONU ÜZERİNE VİTAMİN-D'NİN ETKİLERİ*	177
Volkan GELEN *RATLARDA İNDOMETAZİN İLE OLUŞTURULAN BÖBREK HASARI ÜZERİNE KROM PİKOLİNATIN KORUYUCU ETKİLERİ*	178
Mahire ÖZÇALIK, Şeyma ESKİSARILI *PEYZAJ MİMARLIĞINDA RENK OLGUSU*	179
Rıdvan KALAÇ *MUHAMMED B. EBÛ BEKİR İBN CEMÂA (Ö.819/1416) VE HADİS KÜLTÜRÜNDEKİ YERİ*	180
Rıdvan KALAÇ *BİR HADİS İHTİSAS KURUMU OLARAK ZİYAİYYE DÂRÜLHADİSİ*	181
A.M. Хазанов *ПОРТУГАЛЬСКИЕ КОЛОНИЗАТОРЫ НА ЦЕЙЛОНЕ В XVI ВЕКЕ*	182
D. Fouad, K. Khalil *POSITION OF THE FRENCH LANGUAGE IN LEBANON: MEDIA AND ECONOMY*	183
Salih Habib NAJIB, Betül BEKTAŞ EKİCİ *A PROPOSAL FOR AN ENERGY-EFFICIENT BUILDING MODEL IN KIRKUK*	184
Yusuf SÖYLEMEZ, Nurgül SÖYLEMEZ *SANAT ALANINDA ÇİZGİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME*	185
Selami KILIÇ, Cansu ORHAN, Mahmut FIRAT *ALT YAPI İMALATLARINDA YAŞANAN SORUNLAR VE SU KAYIPLARINA ETKİSİ*	186
Serpil MİŞE YONAR *PROPOLİSLE BESLENEN KEREVİTLERİN PLEOPODAL YUMURTALARINDA OKSİDATİF STRESİN BELİRLENMESİ*	188
Mesut ÖNAL *SEZARYAN SKAR GEBELİĞİ*	189
Mehmet Sıddık TAĞ, Erdal CANPOLAT *EĞİTİM BİLİŞİM AĞI DESTEKLİ ÖĞRETİMİN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ*	190
Muhammed TURHAN, Sualihu ABDULMUUMIN, Shoaib SHIJA *SIMILARITIES AND DIFFERENCES OF TEACHER TRAINING SYSTEMS IN TURKEY AND GHANA*	191
Nihat AKBIYIK, Muzaffer DEMİRBAŞ *SOSYAL POLİTİKA AÇISINDAN KOOPERATİFÇİLİK*	193
Taylan AKBUĞA, Sinan UĞRAŞ *SPOR YAPAN VE YAPMAYAN ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ (MALATYA ÖRNEĞİ)*	194
Sümeyye ÇAKAN *AN APPLICATION OF MATHEMATICAL MODELLING IN EPIDEMIOLOGY*	195
Nihat ŞİMŞEK *OKULLARDA SWOT ANALİZİ*	197
Şeyma MIZRAK, Mustafa KUTLU *LİSE ÖĞRENCİLERİNİN İNTERNET BAĞIMLILIĞI OKULA YABANCILAŞMA VE OKULA BAĞLANMA DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ*	198
Şeyma MIZRAK, Mustafa KUTLU *ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ BAĞLILIKLARI VE İŞ DOYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ*	199
Hüseyin Taner BAHÇE *TABAKALI HİBRİT KOMPOZİT MALZEMELERİN GERİLME ANALİZLERİNİN SONLU ELEMENLAR METODUYLA İNCELENMESİ*	200

Hüseyin Taner BAHÇE *TABAKALI KOMPOZİTLERİN ÇEKME DAYANIMLARININ SONLU ELEMANLAR METODUYLA İNCELENMESİ*	202
Alper ÖZMEN, Erkut SAYIN *TARİHİ YIĞMA BİR KÖPRÜNÜN LİNEER DİNAMİK ANALİZİ*	203
Uğur DEMLİKOĞLU *TİFLİS'TE DERGÂH-I ÂLİ YENİÇERİ AĞA VEKİLİ OLAN HASEKİ ALİ AĞA'NIN VAKFİYESİ (5 EKİM 1728/ H. 1 REBİÜ'L-EVVEL 1141)*	204
Serhat ŞAP, Emine ŞAP, İhsan KIRIK *TİTANYUM VE ALAŞIMLARININ BİYOMALZEME OLARAK KULLANILMASI*	205
Abdullah DOĞAN *MALATYA FOLKLORUNDA SİNSİN VE TORİS*	207
Muhammed KARAKÖSE, Muammer NURLU *TÜRK DİZİ SEKTÖRÜNÜN YABANCILARA TÜRKÇEYİ TANITMA VE TÜRK KÜLTÜRÜNÜ AKTARMADAKİ ETKİLERİ: SOSYAL MEDYA GAZETECİLİĞİ İNCELEME ÖRNEĞİ*	208
Mahire ÖZÇALIK *TÜRK VE ÇİN BAHÇELERİNDE KULLANILAN BİTKİSEL MATERYALLER ÜZERİNE ARAŞTIRMA*	209
Hasan YILDIZHAN *TÜRKİYE'NİN ELEKTRİK ÜRETİMİNDE HİDROELEKTRİK ENERJİ POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ*	210
Muhammed TURHAN *İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN TÜRKİYE'DEKİ ÖĞRETMEN EĞİTİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ*	211
Nilüfer NACAR KOÇER, Ayşe KILIÇ *ÜLKEMİZDE BİYOYAKIT TÜRLERİ VE MEVCUT KURUMSAL YAPININ DEĞERLENDİRİLMESİ*	212
Ümit ÇAKAN *STABILITY ANALYSIS OF A DISTRIBUTED DELAY EPIDEMIC MODEL*	213
Ümit ÇAKAN *A MATHEMATICAL MODEL OF SPREAD OF INFECTIOUS DISEASES*	215
Zehra ÖZBULUT, Mehmet DENLİ *VAN KALESİ HÖYÜĞÜ TOPLUMUNUN ERİŞKİN BİREYLERİNDE GÖZLENEN METOPİZMİN DEĞERLENDİRİLMESİ*	217
Emrullah EZBERCİ, Derya AVCI *WEB SİTELERİNDE KIMLIK AVI İÇİN DENETİMLİ ÖĞRENME ALGORİTMALARININ KARŞILAŞTIRILMASI*	218
Muhammed TURHAN, Sami EKICI *YAPAY ZEKÂ UYGULAMALARI İLE OKUL YÖNETİCİLERİNİN MESLEKİ GELİŞİM İHTİYAÇ DÜZEYLERİNİN TAHMİNİ*	219
Selim KELEŞ, Mustafa HAN, Hacı KARADAĞ *ZİHİNSEL ENGELLİ BİREYLERİN AİLELERİNİN YAŞAM MEMNUNİYETİ DÜZEYLERİNİN BAZI PARAMETRELERE GÖRE İNCELENMESİ*	221
Fatih SOLMAZ *YAŞAYAN HALK OZANI SEVİM EMİR (KARAGÜNLÜ)*	222
Yağmur Eylül DÖNMEZ *YEŞİLÇAM FİLM MÜZİKLERİNDE "USUL" KAVRAMI VE KULLANIMINA YÖNELİK TESPİTLER*	224
Mustafa ALTIN, Ahmet KAZAN, H.Bayram KARADAĞ *YOĞUNLUKLU DÖNEL YÜZEYLER ÜZERİNE*	225
Mustafa ALTIN, Ahmet KAZAN, H.Bayram KARADAĞ *YOĞUNLUKLU UZAYLARDA WEINGARTEN YÜZEYLER ÜZERİNE*	226
Ёркинжон ҲАЙДАРОВ *АТРИБУТИВ ТЕРМИНЛАР КОМПОНЕНТЛАРИ ОРАСИДАГИ СЕМАНТИК АЛОҚА ТУРЛАРИ ҲАҚИДА*	227

İ.Bakır ARABACI ***ZÜMRE ÖĞRETMENLER KURULLARININ KALİTE HALKALARI OLARAK KULLANILABİLİRLİĞİ: EĞİTİM KURUMLARINDA NİTEL BİR ÇALIŞMA***	**228**
Sümeyye ÇAKAN ***A MATHEMATICAL EPIDEMIC MODEL CONSIDERED OF THE VACCINATION FACTOR APPLIED IN COURSE OF SOME EPIDEMIC DISEASES AND ITS ANALYSIS***	**229**
Faruk KARDAŞ ***BAZI YENİ 3-SUBSTİTUE-4-(4-METİLTİYOBENZİLEDENAMİNO)-4,5-DİHİDRO-1H-1,2,4-TRİAZOL-5-ON TÜREVLERİNİN SENTEZİ, POTANSİYOMETRİK TİTRASYONLARI VE ANTİOKSİDAN ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ***	**231**
Yasin KARACA, Bijen FİLİZ, Mehmet Hasan SELÇUK ***ÖĞRENCİLERİN SPORA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ***	**233**

"FORM YAPISI" YÖNÜYLE YEŞİLÇAM FİLM MÜZİKLERİ

Yağmur Eylül DÖNMEZ
İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Öğrencisi, email: yagmureyluldonmez@gmail.com

ÖZET

Türk sineması tarihinde önemli bir dönemi kapsayan "Yeşilçam" sineması, film müzikleriyle ve özellikle filmler içerisinde Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği eserlerine yer vererek dönemin müzik kültürü ve tercihi hususunda önemli bir kaynak teşkil ettiği görülmektedir. Bu amaçla dönemde kullanılan Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği içerikli film müziklerinin Form yapısı ve tercihlerinin incelenmesi gereğini ortaya çıkarmaktadır.

Bu araştırmada; Yeşilçam filmlerinde kullanılmış sözlü ve sözsüz formdaki Türk Müziği eserlerindeki "Form" yapısını incelenmiştir. Araştırmada (betimsel) durum tespiti yapmaya yönelik bir yaklaşım tercih edilmiştir. Araştırma sürecinde, 1968-1978 yılları arasında çekilerek gösterime girmiş ve içeriğinde Türk Müziği barındıran mevcut Yeşilçam filmleri incelenmiştir. Belirlenen Yeşilçam filmleri anket yoluyla farklı yaşam düzeyindeki izleyicilerin beğenisine sunulmuş ve en çok beğeni alan 17 adet Yeşilçam filmi incelenmek üzere araştırma kapsamına dâhil edilmiştir ve değerlendirme kapsamına alınmıştır. Objektif bir değerlendirme yapabilmek adına değerlendirme ölçeği hazırlanmıştır. Belirlenen film müzikleri ses kayıtları ve video örnekleri incelenerek değerlendirme ölçeğine tabi tutulmuştur. Daha sonra elde edilen veriler istatistik programlar vasıtasıyla sayısal verilere ve görsel grafiklere dönüştürülmüştür.

Araştırma sürecinde elde edilen sonuçlardan bazıları sıralanacak olursa; Yeşilçam filmlerinde kullanılan Türk Sanat Müziği eserlerinin işitsel anlamda önemli birer yardımcı öge olduğu, Eserlerdeki form yapı farklılıkların izler kitlenin zihninde filmin içeriğine yönelik farklı anlam ve ifadeler oluşturabildiği, izler kitlenin kolay duyumsaması ve ritmik belleğinde yer edinebilmesi bakımından Türk Müziğindeki temel formların Yeşilçam film müziklerinde tercih edilmiş olduğu, film içerisinde tercih edilen eserlerde Şarkı formunun diğer form yapılarından önde olduğu, bu durumun Yeşilçam filmlerinde sıklıkla yer almakta olan gazino sahneleri ve filmlerdeki düz anlatımının hareketlendirilmesi olarak açıklana bilindiği, şarkı formunu sirto ve longa formlarının takip ettiği, bu formların ise tarihi film sahnelerinde neşeli ve hareketli sahnelerin doldurulması açısından tercih edilmiş olduğu aklımıza gelen sonuçlardan bir kaçı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Film Müziği, Yeşilçam, Türk Sanat Müziği, Form.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

MALATYA İLİNİN MOTORLU TAŞIT KAYNAKLI HAVA KİRLİLİĞİ
AIR POLLUTION FROM MOTOR VEHICLES IN MALATYA

Rasim BEHÇET
Prof. Dr., İnönü Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, rasim.behcet@inonu.edu.tr

ÖZET

Çevre ve insan sağlığını tehdit eden unsurlardan biride hava kirliliğidir. Artan nüfus ile birlikte motorlu taşıtların kullanımı da artmaktadır. Bu taşıtlardan kaynaklanan hava ve gürültü kirliliği çevrede olumsuz etkiler meydana getirerek insan sağlığını tehdit etmektedir. Başta içten yamalı motor yakıtları olmak üzere dünyada tüketilen enerjinin büyük bir kısmı fosil kaynaklıdır. Fosil kaynaklı yakıtların içten yanmalı motorlarda yakıt olarak kullanılması neticesinde bu motorlardan kaynaklanan egzoz emisyonları hava ile karışarak atmosferi kirletmekte ve bu kirli hava canlılar tarafından solunarak canlıların hayatlarını tehlikeye sokmaktadır. Dolayısıyla fosil yakıtla çalışan motorlu taşıtlar hava kirliliğinin oluşumunda başlıca etkenlerden biridir. 2018 yılı verilerine göre Malatya il merkezinin yıllık ortalama günlük trafik değerlerine bakıldığında 24721 adetle otomobiller 1. sırada, 3047 adetle orta yüklü ticari taşıtlar, ikinci sırada, 1503 adetle kamyonlar üçüncü sırada, 1352 adetle Kamyon+Römork, Çekici+Yarı Römorklu araçlar dördüncü sırada ve 353 adetle Otobüsler en son sırada olmak üzere toplamda 30976 adet motorlu araç Malatya ilinin havasını kirletmede etkili olmaktadır. Motorlu taşıtlardan kaynaklanan egzoz emisyonları diğer kirleticilere nazaran zehirleyici etkiye sahip olmaları nedeniyle bunlara karşı önlem alınıp temiz ve sağlıklı bir çevre oluşturulması gerekir. Bu çalışmada, çevre ve insan salığını tehdit eden Malatya ilindeki motorlu taşıt kaynaklı hava ve gürültü kirliliği, bu kirliliğin ilde bulunan canlılar üzerindeki olumsuz etkileri ve bu olumsuzlukları azaltmak için alınması gereken önlemler araştırılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Malatya, Motorlu taşıtlar, Çevre kirliliği, , Egzoz emisyonları, İnsan sağlığı

Abstract

One of the factors that threaten the environment and human health is air pollution. With the increasing population, the use of motor vehicles is also increasing. Air and noise pollution caused by these vehicles have negative effects on the environment and threaten human health. Most of the energy consumed in the world, mainly internally engineered fuels, is fossil-derived. As a result of the use of fossil fuels as fuel in internal combustion engines, exhaust emissions from these engines mix with air to pollute the atmosphere and this polluted air is inhaled by living beings and endangers their lives. Therefore, fossil fuel-powered motor vehicles are one of the main factors in the formation of air pollution. According to 2018 data, when the average daily traffic values of Malatya city center are examined, the cars are in the first place with 24721 units, the commercial vehicles with medium load with 3047 units, the second with medium load trucks, the third with 1503 units, the truck + trailer, tractor + semi-trailer vehicles rank fourth with 1352 units. Buses with 353 units and 30976 motor vehicles in total are effective in polluting the air of Malatya province. Since exhaust emissions from motor vehicles have a toxic effect compared to other pollutants, a clean and healthy environment must be taken against these measures. In this study, air and noise pollution caused by motor vehicles in Malatya, which threatens environment and human health, the negative effects of this pollution on living organisms in the province and the measures to be taken to reduce these problems were investigated and recommendations were made.

Key words: Malatya, Motor vehicles, Environmental pollution,, Exhaust emissions, Human health

KARADENIZ BÖLGESININ BIYOKÜTLE KAYNAKLI ENERJI SANTRALLERI
BIOMASS POWER PLANTS IN THE BLACK SEA REGION

Rasim BEHÇET
Prof. Dr., İnönü Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, rasim.behcet@inonu.edu.tr

ÖZET

Artan nüfusla birlikte enerji ihtiyacı artmaktadır. Artan enerji ihtiyacı fosil tabanlı(tükenen) ve yenilenebilir(tükenmeyen) olmak üzere iki farklı kaynaktan karşılanabilmektedir. Fosil tabanlı enerji kaynaklarının giderek azalması, bu kaynakların büyük çoğunluğunun dış ülkelerden ithal edilmesi ve kaynakların enerji santrallerinde enerjiye dönüşümü sırasında oluşan emisyonların çevre ve insan sağlığı üzerindeki zararlı etkilerinden dolayı tükenmeyen, yerel, temiz enerji kaynaklı enerji santrallerine ihtiyaç vardır. Türkiye için, yenilenebilir, temiz, ucuz ve yerel kaynaklarından enerji üreten santral çeşitlerinden biride biyokütle kaynaklı enerji santralleridir. Bu çalışmada, Karadeniz Bölgesinde bulunan biyokütle kaynaklı enerji santralleri ve bu santrallerin enerji üretiminde kullandıkları biyokütle çeşitleri incelenerek enerji santrallerinin bölgenin ekonomisine katkısı araştırılmıştır.

Anahtar Kelimler: Enerji santrali, Karadeniz Bölgesi, Atık kaynaklı biyokütle, Ekonomi

Abstract

With the increasing population, the need for energy is increasing. Increased energy needs can be met from two different sources: fossil-based (depleting) and renewable (inexhaustible). There is a need for energy plants with local, clean energy sources, which are not exhausted due to the deterioration of fossil-based energy resources, the importation of the vast majority of these resources from foreign countries, and the harmful effects of emissions from the conversion of resources to power plants on the environment and human health. For Turkey, renewable, clean, cheap and one of the varieties of plants that produce energy from local sources is sourced biomass power plants. In this study, the biomass-based power plants in the Black Sea Region and the biomass types used by them in energy production were investigated and the contribution of power plants to the economy of the region was investigated.

Keywords: Power plant, Black Sea Region, Waste-borne biomass, Economy

ISBN: 978-605-7811-14-1

7-10 YAŞ ARASI OTİZMLİ ÇOCUKLARDA FİZİKSEL AKTİVİTE PROGRAMININ KABA MOTOR BECERİLER ÜZERİNE ETKİSİ

Ramazan TOPUZ

Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi, ramazan_topuzz@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı otistik çocuklarda fiziksel aktivite programının kaba motor beceri düzeyine etkisini belirlemektir. Bu sebeple Malatya Turgut Özal Özel Eğitim ve Mesleki Uygulama Okuluna devam eden 7-10 yaş arası 16 kadın, 28 erkek toplam 44 otistik bireyle 10 hafta süreyle haftada 3 gün 1'er saat çalışma yapıldı. Çalışmalar Turgut Özal Özel Eğitim ve Mesleki Uygulama Okulu spor salonunda gerçekleştirildi. Fiziksel aktivite programı kapsamında otizmli bireylerle koşma,(kısa mesafe koşuları %50 yüklenmeli) sıçrama,(durduğu yerde öne sıçrama, yukarıya sıçrama) dengede durma,(tek ayak üzerinde yerden 10 cm yükseklikteki platform üzerinde) koordinasyon ve kuvvet çalışmalarına (hunilerin arasında geçme,3 adet sağlık topunu 4 metre uzaklıktaki sepete taşıma) yönelik egzersiz programı uygulanmıştır. Otizmli bireylerin dikkatlerinin dağınık olduğu düşünülerek çalışmalar kısa süreli ve sık dinlenmelerle gerçekleştirildi. Bu bireylerin her an agresif tavır sergileyecekleri düşünülerek güvenlik tedbirleri alındı ve her bireyin başında bir antrenör bulundu. Araştırmada elde edilen veriler, katılımcılara egzersiz programlarına dahil edilmeden önce ve dahil edildikten sonra uygulanan ön test ve son test sonuçları Test of Gross Motor Development-2(TGMD2)motor yeterlilik testi parametreleri aracılığı ile analiz edilerek yorumlanmıştır. Ön test(6,37, 4,82) ve son test (7,32 , 2,91) verilerinin istatistiksel olarak karşılaştırılması sonuçlarına göre, kaba motor seviyelerinde anlamlı bir fark olduğu görülmüştür.($p<0.05$) Fiziksel aktivite programları doğrultusunda otizmli bireylerin kaba motor becerilerinde olumlu gelişmelerin olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak otizmli bireylere uygulanan düzenli fiziksel aktivite programlarının bu bireylerin kaba motor becerileri üzerinde olumlu etkisi olduğu saptanıştır.

Anahtar kelimeler: Fiziksel aktivite, Kaba motor, Otizm ve spor

 ISBN: 978-605-7811-14-1

2023 EĞİTİM VİZYONU HEDEFLERİNİN İL BAZINDA UYGULANABİLİRLİK DÜZEYİNİN ARAŞTIRILMASI

Murat YILDIZ
Öğretmen, Elazığ Milli Eğitim Müdürlüğü, muratylz@hotmail.com

Ali ATEŞ
Öğretmen, Elazığ Milli Eğitim Müdürlüğü, ates75@hotmail.com

ÖZET

Ülkelerin gelişebilmesi, kalkınabilmesi, yeni değişimlere liderlik edebilmesi için çağdaş bir eğitim sistemine sahip olması gerekmektedir. Günümüz eğitim dünyasında klasik öğretim yöntemlerinden uzaklaşılarak bilginin yapılandırılmasına, üretime ve yenilikçi yaklaşımlara dayalı çağdaş yöntemler benimsenmektedir. Eğitim; teknolojik gelişmeler, sosyal dönüşümler ve mevcut ihtiyaç alanları doğrultusunda kısa sürede köklü değişikliklere uğramaktadır. Bu değişikliklere uyum sağlamak ve ülkemizi eğitim alanında dünya standartlarına ulaşmak için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından son yıllarda gerçekleştirilen çalışmaların en önemlisi 2023 Eğitim Vizyonu Belgesidir. 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi; dünyayı deneyimleyerek öğrenen, araştıran, sorgulayan, üretimde bulunan, ürettiklerini pazarlayabilen bireyler yetiştirmeyi ve teknolojik gelişmelerden maksimum düzeyde faydalanmayı ön görmektedir. 19 tema ve her temaya ait hedeflerin yer aldığı belgede; tüm eğitim kurumlarında Tasarım-Beceri Atölyelerinin kurulması, dijital veri ambarlarının oluşturulması, okul gelişim modelinin uygulanması ve öğrenme analitiğinin gerçekleştirilmesi gibi eğitim sistemini derinden etkileyecek konular ön plana çıkmaktadır. Bakanlığın vizyon belgesinde yer alan hedeflere ulaşılabilmesi sürecinde en önemli iç paydaşları, il milli eğitim müdürlükleri Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) Birimlerinde görev yapmakta olan öğretmenlerdir. Belgenin teorik olarak çerçevesini oluşturduğu hedefleri uygulamalı olarak hayata geçirebilmek ve sürece işlevsellik kazandırmak Ar-Ge Birimi personelinin sorumlulukları arasında yer almaktadır. Bu araştırmanın amacı; il milli eğitim müdürlüklerinde görev yapmakta olan Ar-Ge Birimi personelinin, 2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde yer alan hedeflerin ulaşılabilirlik ve uygulanabilirlik düzeyi konusundaki görüşlerini belirleyebilmektir. Nitel araştırma yöntemine göre planlanmış olan çalışmanın veri toplama aracını, araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu, ülkemizin farklı coğrafi bölgelerinde bulunan il milli eğitim müdürlüklerine bağlı Ar-Ge Birimlerinde görev yapmakta olan toplam 28 öğretmen oluşturmaktadır. Veri analizi sürecinde, çalışma grubunda yer alan katılımcıların görüşme formunda yer alan sorulara vermiş oldukları cevaplar içerik analizine tabi tutulacak; frekans ve yüzdelik dilimler belirlenecektir. Elde edilen bulgular yorumlanarak; katılımcı görüşlerine ait veriler tablolar halinde sunulacak, tema ve kategoriler oluşturulacaktır. Elde edilen bulgular ışığında 2023 Eğitim Vizyonu Belgesine işlevsellik kazandırmak amacıyla çözüm önerileri oluşturulacaktır.

Anahtar Kelimeler: 2023 Eğitim Vizyonu, Ar-Ge Birimleri, Hedef

TÜRKİYE SİYASETİNDE BİR DÖNÜM NOKTASI: 2019 YEREL SEÇİMLERİ

Dr. Vahap COŞKUN
Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi
vahapcoskun@gmail.com

ÖZET

31 Mart yerel seçimleri, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtikten sonra iktidarın ve muhalefetin karşılaşacağı ilk imtihan olma niteliği taşıyordu. Dolayısıyla 31 Mart ve ardından 23 Haziran, yerelden çok, geneli çağrıştıran bir siyasi atmosferde yapıldı. Partiler, genel seçimlerde olduğu gibi ittifaklarla sandığa gittiler. Yine seçimlerde, yerel sorunlardan çok, ülkenin genel meselelerine odaklanan bir kampanyalar yürüttüler.

31 Mart ve 23 Haziran'dan sonra ortaya çıkan sonuçlar, Türkiye siyasetinde yeni bir sayfa açtı. İktidar bloku, ülkenin ekonomik ve politik hattının belirlenmesinde çok büyük bir önem taşıyan büyük şehirleri kaybetti. AK Parti, İstanbul ve Ankara'da çeyrek asır sonra yenilgiye uğradı. Ayrıca İzmir, Adana, Mersin ve Antalya gibi büyükşehirlerde de zafer muhalefet cephesinin oldu.

Büyükşehirlerde iktidarın gerilemesi ve muhalefetin öne çıkmasının, önümüzdeki dönemi şekillendirecek en önemli dinamik olduğu söylenebilir. Ülke nüfusunun büyük kısmının yaşadığı, sanayi ve ticaretin geliştiği merkezler artık muhalefet tarafından yönetilecek. Bu yeni durumun, büyük bir değişim potansiyeli taşıdığı açıktır.

2019'daki yerel seçimler, Türkiye'nin siyasi haritasını, eskisine oranla, renklendirdi. Renklenmenin iki boyutu var: Bir taraftan, partilerin 2002'den bu yana sıkışmış oldukları bölgelerin dışına taşmaya ve başka bölgelerde de seslerini çıkarmaya başladıkları görülüyor. Diğer taraftan tek tek il düzeyinde renklenme kendini belli ediyor. Bir istisna dışında, 31 Mart'ta il ve ilçe belediyelerinin tümünü kazanma anlamında hiçbir şehirde bir tek parti hâkimiyeti oluşmadı. Seçmen yerel düzeyde de iktidarı farklı eller arasında pay etti. Merkezi bir partiye verdiğinde çevrede başka partiyi/partileri öne çıkardı.

Gücü dengeledi bu sonuç; bir partinin bir ilde mutlak hâkim olmasının önüne geçti. Keza farklı partilerin temsilcilerinin ortak iş yapabilmeleri için de bir imkân doğurdu. Sorun bu imkânın doğru kullanılıp kullanılamayacağında düğümleniyor.

Yerel seçimle oluşan tablo, bilhassa muhalif kesimlerde kök salmış olan ve kimi zaman nihilist bir karakter kazanan umutsuzluğu kırdı. AK Parti'nin yenilmesinin mümkün olmadığı, toplumsal dokunun buna müsaade etmeyeceği, muhalefetin daima arkada kalmaya mahkûm olduğu düşüncesi yıkıldı. Kendilerini çaresiz hisseden bünyelere bir heyecan geldi; seçimde AK Parti'yi geriletebileceklerini ve sandıkla yol alabileceklerini gördüler.

31 Mart, bir bütün olarak, Türkiye'de demokrasinin geleceği açısından önemli bir dönemeç oluşturdu. Öyle ya da böyle, halk yeni bir sayfa açtı. Farklılığını sandığa yansıttı. Siyasilere kendi renkliliğini dikkate almaları gerektiğini hatırlattı. Ne kadar karizmatik ve kudretli olursa olsun hiç kimsenin Türkiye'yi kendi ideolojik rengine boyayamayacağını gösterdi.

Anahtar Kelimeler: Yerel seçimler, genel seçimler, Cumhur İttifakı, Millet İttifakı, siyasi çoğulculuk

 ISBN: 978-605-7811-14-1

4857 SAYILI İŞ KANUNU AÇISINDAN ÇALIŞTIRILAN İŞÇİ SAYISININ İŞVERENE GETİRDİĞİ YÜKLER: İSTİHDAM YARATMA CEZALANDIRILIYOR MU?

Muzaffer DEMİRBAŞ

Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü MALATYA, muzaffer.demirbas@inonu.edu.tr

Nihat AKBIYIK

Doç. Dr., İnönü Üniversitesi ,İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü MALATYA, nihat.akbiyik@inonu.edu.tr

ÖZET

İşsizlik sorunu tüm dünyayı olduğu gibi ülkemizi de hergeçen gün daha fazla etkilemekte ve bu sorunun çözümü için toplumun tüm kesimlerinin daha fazla işbirliği içinde hareket etmesini zorunlu kılmaktadır. Bu sorunun çözümü için farklı yöntemler kullanılmaktadır. Ülkeler yabancı yatırım çekmek, işverene istihdam yaratması için yatırım giderlerine katkı sağlama, arsa tahsisi, Vergi indirimi, ücret sübvansiyonu gibi birçok teşvikle desteklenmektedir. Fakat işin bir diğer yönü ise çalışanları koruma adına yasal düzenlemelerle işverenlere yönelik bir takım zorunluluklar da getirildiği bilinmektedir. Bu zorunlulukların en önemlisi ise, çalıştırılan işçi sayısına göre bir takım kurallara uyma zorunluluğudur.

Yasal düzenlemelerin bu konudaki katılığı ve getirdiği yükümlülüklerin çokluğu ve maliyetli olması işverenlerin yatırım yapma ve istihdam yaratma gibi konularda isteksizliğine yol açmakta ya da kayıtdışılıktan, yatırımı başka ülkelere kaydırma gibi seçeneklere yönelmesine neden olabilmektedir. İşverenlerin istihdam yaratırken, işçilerin tüm haklarının ihlal edilmesine izin verilmesi düşünülemez. Fakat işverenlere yönelik yükümlülükler getirilirken, bu yükümlülüklerin ülke şartları ve işyerlerinin ekonomik yapılarının da gözönünde bulundurulması zorunluluğuna dikkat edilmesini zorunlu kılmaktadır. Yoksa sadece kağıt üzerinde kalan zorunlulukların ne işverene ne de işçiye bir etkisi olmayacağı açıktır.

4857 Sayılı İş kanunu işverenlere çalıştırdığı işçiler için, ücret, İşgüvencesi, Engelli ve Eski Hükümlü çalıştırma zorunluluğu, İzin kurulları oluşturma gibi konularda işverenleri ayrıma tabi tutmakta ve çalıştırılan işçi sayısına göre farklı zorunluluklara tabi tutmaktadır.

Bu çalışmada Türkiye'de 4857 sayılı İş kanunu ile işverenlere çalıştırdıkları işçi sayısına göre yerine getirmek zorunda oldukları yükümlülüklerin neler olduğu ve bunların işverenleri nasıl etkileyebileceği üzerinde durulmuş ve istihdam yaratmada ne gibi sorunlara yol açacağı belirlenerek bunların nasıl giderilebileceği üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İstihdam, İstihdam Yükleri, 4857 sayılı İş Kanunu, İşveren

 ISBN: 978-605-7811-14-1

THE KYRGYZ MODERNIZATION PROCESS: AN EVOLVING MODEL OF SOCIAL AND POLITICAL DEVELOPMENT

Sureyya YIGIT

Chairman, Regional Development Studies Institute, New York.

Abstract

Currently, as in the past, Central Asia remains an important region in the world. It provides opportunities in terms of possessing vast natural resources as well as containing threats in the form of failing states, corruption and instability. This paper investigates the political development of Kyrgyzstan, once the darling of international organisations which has recently witnessed developmental challenges alongside political attrition. This particular Central Asian state has pursued a path of transition but has met with serious obstacles. Primarily, the mechanisms of modernization processes have been non-linear in their character with the basic characteristic of modern Kyrgyzstan as part of the Central Asian community being its state of transition and instability. The paper concludes by asserting that state policy and public administration in Kyrgyzstan have ceased to play a dominating role in the managerial body of the entire state.

Keywords: Kyrgyzstan, Political Development, Domestic Politics, Central Asia.

POLITICAL REGIMES OF CENTRAL ASIA: CONSTITUTIONAL REFORMS WITHIN THE FRAMEWORK OF AUTHORITARIAN MODERNIZATION

Kaan DİYARBAKİRLİOGLU

Yalova University, Dept. of International Relations.

Abstract

The dissolution of the Soviet Union resulted in the successor states suffering from ethnographic and ideological diversity which in turn led to political instability. These newly independent states faced difficult challenges in terms of establishing democracy and adapting to capitalism. The transition that they endured featured political apathy, democratic deficits and an intensive search for new strategies of self determination. This paper aims to provide answers to Central Asian transition by focusing on several states within the region. The central conclusions highlight the tangible narrowing of the political space: political corruption, the restriction of public pluralism, political parties, and non-profit organizations independent of the media. As a result of the erosion of democratic institutions, political decision-making depends little on the constitutional institutions of the legislative and executive branches, and more and more on informal agreements and groups that use these institutions for their own purposes.

Keywords: Political Life, Kazakhstan, Political Institutions, Constitution, Domestic Politics.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

METOTREKSAT UYGULANAN RATLARIN JEJUNUMUNDA KSANTİN OKSİDAZ VE ARGİNAZ ENZİM AKTİVİTELERİ ÜZERİNE ENGİNARIN DÜZENLEYİCİ ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI

INVESTIGATION OF REGULATORY EFFECTS OF ARTICHOKE ON XANTHINE OXIDASE AND ARGINASE ENZYME ACTIVITIES IN JEJUNUM OF METHOTREXATE TREATED RATS

Emre KAYA

Arş.Gör.Dr., Fırat Üniversitesi, emrekaya@firat.edu.tr

Seval YILMAZ

Prof.Dr., Fırat Üniversitesi, sevalyilmaz@firat.edu.tr

Songül ÇERİBAŞI

Doç.Dr., Fırat Üniversitesi, songulozer@firat.edu.tr

ÖZET

Çalışmada, metotreksat uygulanmış ratların jejunum dokusunda ksantin oksidaz ve arginaz aktiviteleri ile histopatolojik değişimler üzerine enginarın etkileri değerlendirilmiştir.

28 adet Wistar Albino erkek rat her grupta 7 rat olacak şekilde 4 gruba ayrılmıştır. Gruplar; kontrol, enginar uygulanan grup, metotreksat uygulanan grup ve metotreksat + enginar uygulanan grup şeklinde oluşturulmuştur. Kontrol grubundaki ratlara herhangi bir tedavi uygulanmamıştır. Enginar 1,5 g/kg/gün dozunda gavaj yoluyla, metotreksat 7 mg/kg/gün dozunda intraperitoneal olarak uygulanmıştır. Metotreksat ve enginar uygulamaları aynı anda başlatılmış ve metotreksat uygulamasına 3 gün devam edilmiş, enginar uygulamasına ise 9 gün devam edilmiştir.

Çalışmanın sonunda, bağırsakların jejunum bölümünde ksantin oksidaz ve arginaz enzim aktiviteleri ile histopatolojik değişimler belirlenmiştir. Kontrol grubu ile enginar uygulanan grup arasında hem ksantin oksidaz hem de arginaz aktivitelerinde istatistiksel olarak önemli fark gözlenmemiştir. Kontrol grubu ile karşılaştırıldığında, metotreksat uygulanan grupta ksantin oksidaz aktivitesi anlamlı derecede artarken ($P<0,001$), arginaz aktivitesi anlamlı derecede azalmıştır ($P<0,001$). Metotreksat uygulanan grup ile karşılaştırıldığında, metotreksat + enginar uygulanan grupta ksantin oksidaz aktivitesi düşerken ($P<0,001$) arginaz aktivitesi artmıştır ($P<0,001$) ve değerler normal düzeylere ulaşmıştır. Histopatolojik olarak, kontrol ve enginar uygulanan gruplara ait bağırsaklarda mukozanın normal görünümde olduğu gözlenmiştir. Deneme gruplarında en belirgin lezyonların sırasıyla villus epitelinde dökülme, villöz atrofi, kriptlerde uzama ve sayısında azalma ile karakterize intestinal mukozitis tablosu olduğu dikkati çekmiştir. Anılan lezyonların şiddeti bakımından tüm deneme grupları arasında histolojik değerlendirmede farklılık gözlenmemiştir.

Sonuçlar, metotreksatın jejunum toksisitesinin patogenezinde rol oynayabileceğini göstermektedir. Ayrıca, enginar ilavesinin metotreksat uygulanmış ratların jejunumunda düzenleyici etkiye sahip olduğu gözlenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Metotreksat, Enginar, Jejunum, Ksantin Oksidaz, Arginaz

Abstract

In the study, the effects of artichoke on the xanthine oxidase and arginase activities and histopathological changes in jejunum tissue were evaluated in methotrexate treated rats.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

28 Wistar Albino male rats were divided into 4 groups with 7 rats in each group. Groups were formed as; control group, artichoke treated group, methotrexate treated group, and methotrexate + artichoke treated group. The rats in the control group did not receive any treatment. Artichoke was administered at a dose of 1.5 g kg^{-1} day^{-1} by gavage, and methotrexate was administered at a dose 7 mg kg^{-1} day^{-1} by intraperitoneally. Methotrexate and artichoke administrations were started at the same time and methotrexate administration was continued for 3 days and artichoke administration was continued for 9 days.

At the end of the study, xanthine oxidase and arginase enzyme activities and histopathological changes were determined in the jejunum section of intestine. There was no statistically significant difference in both xanthine oxidase and arginase activities between control group and artichoke treated group. In methotrexate treated group, while xanthine oxidase activity was significantly increased, arginase activity was significantly decreased compared to the control group ($P<0.001$). In methotrexate + artichoke treated group, while xanthine oxidase activities were decreased ($P<0.001$), arginase activities were increased ($P<0.001$) compared to methotrexate treated group and the values were to reached normal levels. Histopathologically, mucosa was observed in normal view in intestines of control and artichoke groups. It was noted that the most prominent lesions in the experimental groups were villus epithelial shedding, villous atrophy, intestinal mucositis characterized by prolongation and decrease in the number of crypts, respectively. There was no difference in histological evaluation between the groups in terms of the severity of these lesions.

The results suggest that methotrexate may play a role in the pathogenesis of jejunum toxicity. In addition, it has been observed that the artichoke supplementation has a regulatory effect in the jejunum of methotrexate treated rats.

Keywords: Methotrexate, Artichoke, Jejunum, Xanthine Oxidase, Arginase

ADANA İÇİN GÜNEŞ RADYASYON VERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Hasan YILDIZHAN

Dr, Alparaslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, hasanydhn@hotmail.com

ÖZET

Güneş enerjisi, yenilenebilir enerji kaynakları arasında önemli bir yere sahiptir. Türkiye coğrafi konumu nedeniyle güneş kuşağında yer almaktadır. Bu nedenle, Türkiye'nin büyük güneş enerji potansiyeli vardır. Türkiye'nin en fazla güneş enerji potansiyelini barındıran illerden birisi Adana'dır. Adana'da güneş enerji kaynaklı sıcak su üretimi çok yaygındır. Ayrıca Adana'da güneş enerji kaynaklı elektrik üretim tesisleri sürekli artmaktadır. Güneş enerjisinin ekonomiye kazandırılmasında Adana Türkiye'de önemli bir konuma sahiptir. Bu çalışmada Adana için güneş enerji radyasyon verilerinin ekserji değerleri tespit edilecek ve değerlendirilecektir. Bu kapsamda, Adana Meteoroloji Genel Müdürlüğünden ölçülen aylık güneş radyasyon değerleri ve çevre sıcaklık değerleri temin edilmiştir. Çalışma kapsamında, Adana'nın yıllık minimum ve maksimum radyasyon ekserji değerleri tespit edilmiştir. Bununla birlikte, Adana için güneş radyasyon enerjisinin kullanılabilirliği ne ölçüde olduğu hesaplanmış ve değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Güneş enerjisi, Ekserji, Adana

10 GÜNLÜK SOSYAL İZOLASYON STRESİNİN DİŞİ SIÇANLARDA BEYİN YAĞ ASİDİ PROFİLİNE ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI

INVESTIGATION OF THE EFFECTS OF 10 DAYS SOCIAL ISOLATION STRESS ON BRAIN FATTY ACID PROFILE IN FEMALE RATS

Ahmet ÖZKAYA
Dr. Öğr. Üyesi, Adıyaman Üniversitesi, aozkaya01@gmail.com

Zafer ŞAHİN
Dr. Öğr. Üyesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, zafersahin@ktu.edu.tr

ÖZET

Sosyal izolasyon hem insanlar hem de hayvanlar için önemli bir stres unsurudur. Sosyal izolasyon stresi depresyon ve anksiyete gibi nöropsikiyatrik bozuklukların gelişimine zemin hazırlamaktadır. Bu tür rahatsızlıklar kadınlarda erkeklerden daha yaygındır. Bu çalışmada, dişi sıçanlarda 10 günlük sosyal izolasyon stresinin beyin yağ asiti profiline etkilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Deneylerde kontrol ve sosyal izolasyon gruplarından oluşan yirmi adet yetişkin dişi Wistar albino sıçan kullanıldı. Kontrol grubundaki sıçanlar standart kafeslerde gruplar halinde barındırıldı. Sosyal izolasyon grubu ise standart kafeslerde 10 gün boyunca tek olarak barındırıldı. Sosyal izolasyon süresinin sonunda, sıçanlar diöstrus dönemindeyken, sakrifiye edildi. Beyin dokularında yağ asitleri analiz edildi.

Beyinde esansiyel yağ asitlerinde (linoleik asit (18:2n6), alfa linolenik asit (18:3n3), araşidonik asit (20:4n6), eikosapentanoik asit (20:5n3), dokosaheksanoik asit (22:6n3)) istatistiksel olarak önemli bir farklılık belirlenmedi. Total doymuş yağ asitleri (∑SFA) bakımından da kontrol grubu ve sosyal izolasyon grubu değerlerinde önemli bir değişiklik mevcut değildi. Sosyal izolasyon grubunda tekli doymamış yağ asitleri (MUFA), çoklu doymamış yağ asitleri (PUFA) ve total doymamış yağ asitleri (∑USFA) kontrole kıyasla farklı değildi ($p > 0,05$).

10 gün süresince sosyal izolasyona maruz bırakılan dişi sıçanların beyin yağ asitleri profilinde gruplar halinde barındırılan hayvanlara göre önemli bir değişiklik meydana gelmediği görülmüştür. Daha uzun süreli sosyal izolasyon stresine maruz bırakılan sıçanlarda aynı sonucun geçerli olup olmadığının belirlenmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: sosyal izolasyon, stres, beyin, yağ asitleri, dişi, sıçan

Abstract

Isolation stress is a major risk factor for neuropsychiatric disorders such as anxiety and depression. These disorders are more common in women than in men. In the present study, we aimed to determine the effects of 10-day social isolation stress in two different cage types on anxiety- and depression-related behaviors in female rats.

In the experiments, we used thirty adult female Wistar albino rats composed of control and social isolation groups. The control group was housed in groups in the standard cages. The social isolation group was individually housed in the standard cages for 10 days. At the end of 10 days, animals were sacrificed when they were in diestrus. Fatty acids in brain tissues were analyzed.

There was no statistically significant difference in essential fatty acids (linoleic acid (18:2n6), alpha linolenic acid (18:3n3), arachidonic acid (20:4n6), eicosapentanoic acid (20:5n3), docosahexanoic acid (22:6n3)) in the brain. In terms of total saturated fatty acids (∑SFA), there was no significant change in the values of control and social isolation groups. In the social isolation group, monounsaturated fatty acids (MUFA), polyunsaturated fatty acids (PUFA) and total unsaturated fatty acids (∑USFA) were not different than the control group ($p > 0.05$).

There was no significant change in brain fatty acid profile of female rats exposed to social isolation for 10 days compared to animals housed in groups. We suggest that it is important to determine whether the same result is valid in rats exposed to prolonged social isolation stress.

Keywords: social isolation, stress, brain, fatty acids, female, rat

AİLE SAĞLIĞI MERKEZİ ÇALIŞANLARININ

4857 SAYILI İŞ KANUNUNA GÖRE DURUMU

İbrahim GÖRÜCÜ

Dr. Öğretim Üyesi, İnönü Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü MALATYA, İbrahim.gorucu@inonu.edu.tr

Demet TOKTAŞ

Arş. Gör., İnönü Üniversitesi ,İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü MALATYA, demet.toktas@inonu.edu.tr

ÖZET

2000' li yıllarda yapılan çalışmalar neticesinde Türkiye' de sağlık sisteminde birtakım sorunlar tespit edilmiştir. Bu durum sağlık hizmetlerinin teşkilat yapısı başta olmak üzere, kurum çalışanlarını, hizmet sunumunu da etkilemiştir. Birinci basamak sağlık hizmetinin verimli bir şekilde uygulanamaması hastanelere yığılmaya sebebiyet vermiş ve bu durum maliyetleri yükseltirken sağlık hizmetinin kalitesini düşürmüştür. Var olan sorunlara çözüm ise dönüşüm programları ile sunulmaya çalışılmıştır. Program kapsamında önemli uygulamalardan biri de 2004 yılında 5258 sayılı "*Aile Hekimliği Pilot Uygulaması Hakkında Kanun*" olarak yürürlüğe giren ve 2011 yılında adı "*Aile Hekimliği Kanunu*" olarak değiştirilen kanun ile "aile hekimliği" uygulamasına geçilmesidir.

Bu çalışmanın temel konusu ise, "Aile Hekimi Uygulama Yönetmeliği" ile aile hekimlerine personel çalıştırma ve hizmet satın alma yetkisi sonucunda ortaya çıkan sorunlardır. Aile hekimleri mevcut duruma göre işveren statüsünde görülmektedir. Bu statüde görülmeleri ise, 4857 Sayılı İş Kanunu kapsamında işçi çalıştıran işverenlere ait yasal yükümlülüklerin tamamının bu kişilere de uygulanmasını gerektirmektedir. Oysa Aile Sağlığı Merkezlerinde çalışan hekimler yasal açıdan Sağlık Bakanlığı personeli sayılmakta ve bu hizmeti verdikleri süre içerisinde ücretsiz izinli sayılmakla birlikte özlük hakları açısından çalışan hekimlerle aynı haklara sahip olmaya devam etmektedirler.
Aile Sağlı merkezlerindeki hizmetlerin yürütülmesini düzenleyen yönetmeliğe göre, aile hekimleri 4857 sayılı iş kanunu bakımından işveren; çalıştıracağı personel ise işçi olmaktadır. 657 sayılı kanuna tabi olan aile hekimleri işveren sıfatını taşıyamayacağı gibi işçi olarak çalıştıracakları personele karşı da işveren sıfatıyla herhangi bir sorumluluğa sahip olamayacaktır. Ancak yönetmelik ve uygulamada bu durum farklılaşmakta ve gerçekten de aile hekimleri işveren sıfatıyla işçi çalıştırabilmektedir. Buna göre çalışma yönetmelik neticesinde ortaya çıkan sorunları inceleyerek 4857 sayılı iş kanunu kapsamında durumu değerlendirecektir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık sistemi, aile sağlığı merkezi, aile hekimi, sağlık hizmetleri personeli, iş kanunu.

THE EFFECTS OF ADDING JUNIPER BERRY IN BROILER DIETS ON PERFORMANCE, PARAMETERS OF SERUM, CARCASS, HISTOPATHOLOGIC AND JEJUNUM VILLI LENGTHS

Reşit ALDEMİR

University of Van Yuzuncu Yil Vocational High School of Gevaş, 65400, Van, TURKEY, nursoymalatya@hotmail.com

Hüseyin NURSOY

University of Bingöl, Faculty of Veterinary, Department of Animal Nutrition and Nutritional Disease, 12000, Bingöl, TURKEY, resitaldemir@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışma, ardıç meyvesinin (*Juniperus communis*) etlik piliç rasyonlarına ilave edilmesinin performans, bazı karkas ve serum parametreleri, histopatolojik özellikler ve jejunum villus uzunlukları üzerine etkilerini araştırmak amacıyla yapılmıştır. Araştırmada 3 günlük toplam 150 Ross-308 erkek civciv kullanıldı. Civcivler 42 gün denemeye alındı. Denemede biri kontrol grubu olmak üzere ardıç meyveli JB0.5, JB1, JB1.5 ve JB2 grupları oluşturuldu. Ardıç meyvesi ilavesiyle; canlı ağırlık, ortalama günlük canlı ağırlık artışı, yemden yararlanma ve kesim ağırlığına ($P < 0.05$), yem alımı, sıcak karkas verimi ve serum kalsiyum ve fosfor seviyeleri üzerine pozitif etkilerinin ($P < 0.01$) olduğu belirlenmiştir. Rasyonlara ardıç meyvesi ilavesi jejunum villi uzunluğunu da arttırdı ($P < 0.01$). Sonuç olarak, etlik piliç rasyonlarına ardıç meyvesinin% 1'e kadar ilave edilmesi tavsiye edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Ardıç meyvesi, Performans, Serum parametreleri, Histopatolojik özellikler, Jejunum villus uzunlukları

Abstract

This study was carried out to investigate the effects of adding fruit of juniper berry (*Juniperus communis*) on performance, some carcass characteristics, serum parameters, histopathological features and jejunum villi lengths in broiler diets. A total of 150 Ross-308 of 3 days male chicks were used in the study. The chicks were housed for 42 days. One of the experimental groups was control group, and formed by adding of juniper berry as JB0.5, JB1, JB1.5 and JB2 of groups. Addition of fruit of juniper berry to the diets were positive effects on body weight, average daily gain, feed conversion rate and slaughter weight ($P<0.05$), feed intake, hot carcass yield and serum calcium and phosphorus levels ($P<0.01$). Juniper berry adding in the diets were also increased the length of the jejunum villi ($P<0.01$). As a result, it can be recommended to add up to 1% of juniper berry in broiler diet.

Key Words: Juniper berry, Performance, Serum parameters, Histopathological features, Jejunum villi lengths

ALİ DÜZGÜN'ÜN RESİMLERİNİN NAKKAŞ OSMAN VE LEVNİYE AİT MİNYATÜRLERDE KOMPOZİSYON VE RENK AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

COMPARISON AND COLOR COMPARISON OF THE PICTURES OF ALI DÜZGÜN IN NAKKAŞ OSMAN AND LEVNİYE MINIATORS

Abdurrahman EREN
Dr. Öğr. Üyesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, abdurrahmaneren@gmail.com

Fahrettin GEÇEN
Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi, fahrettin.gecen@inonu.edu.tr

ÖZET

20.yüzyılın sonuna doğru 1970 öncesi yaklaşımlar değişmeye başlamıştır. Batı sanat anlayışını benimseyen Türk sanatçılarının kendi kültür ve sanat mirasını inceleme, araştırma ve hatırlatma gereksinimi duyduklarını belirtebiliriz. Bu sanatçılarımızdan olan Ali Düzgün geleneksel Türk sanatlarından minyatür, halı, kilim ve cicim vb. gibi sanatlardan etkilenerek kendi özgün üslubunu oluşturarak eserler ürettiğini görmekteyiz. Sanatçı geleneksel Türk sanatını batılı teknik anlayışıyla oluşturarak Türk resmini yeni bir senteze ulaştıran ressamlarımızın önde gelenlerindendir. Geleneksel halk kültürünün yaşayıp yeni nesillere aktarılmasında, Ali Düzgün sanatçı sorumluluğuyla eserlerinde kültür değerlerini kullanmaktan asla vazgeçmemiştir. Sanatçı Anadolu ikileminde sanat zevkini çok başarılı bir şekilde, sanatının gücüne inanarak oluşturduğunu söylemek doğru olur. Türk sanatının derinliklerinden aldığı gücü kompozisyon ve renk seçimlerinden izleyiciye yansıtmaya çalışmıştır. Coşkuyla resimlenen eserler Türk minyatür sanatının önemli isimlerinden Nakkaş Osman ve Nakkaş Levni ' in kompozisyon düzenini ve renk zenginliğini hatırlatmaktadır. Nakkaş Osman ve Nakkaş Levni yer yer figür yoğunluğu ve renk kullanımı ile yaşamın filim şeridi gibi bir çok kesitini yansıtan eserler vermişlerdir.

Resimlerindeki başlıca figürler bazen modern günümüz insanı, bazen da yerel giysiler içerisinde betimlenen halk' tan insanlardır. Düzgün, batı tekniği doğrultusunda yapıtlar verirken, dönemin sanat anlayışına yönelen sanatçılardan farklı bir yaklaşım sergileyerek, kendi ülkesinin kültürel kaynaklarına ve kendi insanına yönelmiştir. Halk kültürüne ait değerleri ön plana çıkaran figürleriyle, bu anlayışını açık ve net bir şekilde ifade etmiştir.

Araştırma 'da Nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup verilere erişmek için literatür taraması yapılmıştır. Araştırmada elde edilen Ali Düzgün'ün eserleri betimsel analiz yoluyla irdelenmiş ve sanat tarihi bilgileriyle yordanıp veri haline dönüştürülmüştür. Araştırmada örneklem olarak kullanılan Nakkaş Osman ve Nakkaş Levni'ye ait minyatür eserlerin dışında yer alan Türk Minyatürüne ait eserler de gözlenip benzer ve farklı yönlerin saptanması sağlanmıştır.

Araştırma sonucunda veriler aracılığıyla elde edilen bulgulara bakıldığında Ali Düzgün'ün eserlerinin Nakkaş Osman ve Nakkaş Levni'ye ait minyatür eserleriyle kompozisyon ve renk açısından çok güçlü iletişimin ve bağların olduğu söylenebilir. Sanatçının kompozisyon ve renk bağlantısını plastik değerlerle kendi özgün üslubuyla yorumlayarak, izleyiciyi şaşırtacak derecede etkili sonuçlara ulaştırdığını görmekteyiz.

Anahtar kelimeler: Ali Düzgün, Nakkaş Osman, Nakkaş Levni, Resim, Minyatür

Abstract

Towards the end of the 20th century, the pre-1970 approaches began to change, and we can state that Turkish artists who adopted the Western understanding of art needed to examine, research and

 ISBN: 978-605-7811-14-1

remind their cultural and artistic heritage. Ali Düzgün, one of these artists, is one of the traditional Turkish arts such as miniatures, carpets, kilims and cicim. As a result of his own original style by creating influenced by the works we see. The artist is one of the leading painters of ours who created traditional Turkish art with a Western technical understanding and brought Turkish painting to a new synthesis. In the transfer of traditional folk culture to new generations, Ali Düzgün never gave up using cultural values in his works with the responsibility of the artist. In the Anatolian dilemma, it is true to say that the pleasure of art is created by believing in the power of art. He tried to reflect the power he gained from the depths of Turkish art to the audience through his composition and color choices. The works, which are illustrated with enthusiasm, are reminiscent of the composition and richness of color of Nakkaş Osman and Nakkaş Levni. Nakkaş Osman and Nakkaş Levni produced works reflecting many sections of life such as film strip with the use of figure density and color.

The main figures in his paintings are sometimes modern-day people, sometimes people of the people depicted in local clothing. While giving works in the direction of western technique, Düzgün has turned to the cultural resources of her own country and her own people by taking a different approach from the artists who approached the art understanding of the period. He expresses this understanding clearly with his figures that emphasize the values of folk culture.

Qualitative research method was used in the study and literature was searched to access the data. The works of Ali Düzgün obtained in the research have been examined through descriptive analysis and have been transformed into data by predicting the knowledge of art history. Apart from the miniature works of Nakkaş Osman and Nakkaş Levni, which are used as samples in the research, the works belonging to Turkish Miniature were also observed and similar and different aspects were determined.

When the findings obtained from the research are examined, it can be said that Ali Düzgün's works have strong communication and bonds with miniature works of Nakkaş Osman and Nakkaş Levni in terms of composition and color. We see that the artist interprets the connection of composition and color with plastic values in his own unique style and leads to surprisingly effective results.

Key words: Ali Düzgün, Nakkaş Osman, Nakkaş Levni, Painting, Miniature

MALİ OLMAYAN SERMAYE TÜRLERİ

Ali İNAN
Doktora Öğrencisi, Ankara SBE Din Sosyolojisi Anabilim Dalı, inan.ali@hotmail.com

Bu bildiri, "Üniversite Öğrencilerinin Din Anlayışlarında Sosyal Sermayenin Rolü" başlıklı devam etmekte olan doktora tez çalışmamızdan üretilmiştir.

ÖZET

Sermaye kavramı en genel anlamıyla; -mali anlam taşıyan- bir işe başlamak veya mali sermaye ile daha fazla para kazanmak amacıyla yatırımda kullanılabilen bir miktar para ya da "bir ticaret işinin kurulması, yürütülmesi için gereken anapara veya paraya çevrilebilir malların tamamı" şeklinde iktisadi anlamda fiziksel bir meta halindeki formuyla anlaşılagelmiştir. Bundan dolayı sermaye kavramı, finansal ya da iktisadi bir kavram olarak kabul edildiğinden yüzyıllardır kara dönüştürülebilen ya da maddi varlıklar ile sınırlı kalmıştır. Buna karşılık, son yıllarda bir değişim sürecinin sonucu olarak sermaye kavramı sadece maddi ya da mali varlıklarla sınırlı kalmayıp insan ve insana ait farklı özelliklerin ve değerlerin de sermaye kavramı içerisinde ele almaya başlamıştır. Bourdieu (1986), sermayenin mali ve maddi varlıkların dışında da kendisini sunabileceğini öne sürerek bu kavramın sadece iktisadi alanla sınırlı kalamayacağına işaret etmiştir. Fiziksel ya da mali sermayenin yanı sıra insan yapımı sermaye beşerî, kültürel ve sosyal sermaye olmak üzere üç ana başlık altında toplanabilmektedir.

Beşerî sermaye; bireyden bağımsız ele alınamayan, kişilerin fiziksel güçleri dahil bireylerin bilgi, ustalık ve tecrübe gibi özelliklerinde ön plana çıkan üretken kabul edilen bir kaynak olarak kabul edilmektedir. Başka bir ifadeyle beşerî sermaye, birey ya da grubun yetenek, bilgi ve tecrübelerini kapsamaktadır. Kültürel sermaye, genel bir ifadeyle bir varlıkta somutlaşabilen kültürel değerlerle ilgili stoktur. Bu kültürel değerler stoku zaman içerisinde mali bir sermayeye aracı olabilir. Sosyal sermaye ise bir toplumun daha iyi bir toplum olmaya doğru ilerlemesini sağlayan her türlü olumlu toplumsal ilişkileri kapsar. Bunlar arasında sosyal güven, sosyal ağlar, değerler ve normlar, sivil toplum gibi insanları, toplulukları ve daha genel bir ifadeyle bütün ulusları bir arada tutan sosyal bir tutkal olarak ifade edilebilir. Bundan dolayı sosyal sermayesi yüksek olan toplumlar ideal bir toplum olma yolunda daha hızlı ilerleme sağlarlar. Bununla birlikte son zamanlarda sosyal sermayeye olan katkısından dolayı din kavramı da büyük ilgi görmektedir. Din, toplumsal bütünleşmeyi, toplumsal güveni, normları ve değerleri etkilediğinden sosyal sermayeye katkısı olan unsurlardan kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sermaye Türleri, Sosyal Sermaye, Din, Din Sosyolojisi

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE SİVİL KATILIM

-İlahiyat Fakülteleri Örneği-

Ali İNAN

Doktora Öğrencisi, Ankara SBE Din Sosyolojisi Anabilim Dalı, inan.ali@hotmail.com

Bu bildiri, "Üniversite Öğrencilerinin Din Anlayışlarında Sosyal Sermayenin Rolü" başlıklı devam etmekte olan doktora tez çalışmamızdan üretilmiştir.

ÖZET

Toplumsal düzende, gruplara ve topluma katılımın önemi sosyoloji yazınında önemli bir yer almaktadır. Genel anlamda sivil katılım olarak da bilinen toplumsal katılım toplumun geleneksel yapıtaşlarından biri olarak kabul edilir ve gönüllülük esasına dayanır. Toplumsal katılım ana başlığı altında toplanabilecek katılım şekilleri en başta STK'lara üyelik olmak üzere, dini aktivitelere katılım, okuldaki sosyal aktivitelere katılım, sempozyum ve konferanslara katılım gibi sosyal aktiviteler sayılabilir. Bireyler bu tür sivil katılımlar ile içinde yaşadıkları toplumla daha içli dışlı olurlar, toplum hakkında daha çok bilgi edinirler. Bunların yanı sıra, bu tür sivil katılımlar ailede öğretilmeye başlanılan toplumsal değer ve normlar için aktif bir uygulama alanı sağlar. Bu şekilde bireyler toplumsal normların ve değerlerin uygulamadaki değerini daha iyi kavrar. Böylece bireyler topluma daha iyi adapte olabilir ve toplumla olan iletişimi geliştirme imkânı bulabilir.

Bu bildiride üniversite öğrencilerinin STK'lara üyelikleri, dini programlara, konferans, sempozyum ve panel gibi toplantılara, okuldaki kulüp aktivitelerine, arkadaşlarla sosyal aktivitelere ve yardım kuruluşlarının aktivitelerine katılım gibi sivil katılım düzeyleri üzerinde durulacaktır. Bu çalışmanın bulguları "Üniversite Öğrencilerinin Din Anlayışlarında Sosyal Sermayenin Rolü" başlıklı doktora tez çalışmasından alınmıştır.

Genel olarak STK'lara üyelik oranı yaklaşık %16 düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Türkiye'de STK'lara üyelik oranları %9,8 ila %19,7 oranlarında değişiklik göstermektedir. İlahiyat fakültesi öğrencilerinin STK'lara üyelikleri Türkiye ortalamasının üzerinde olmasına rağmen %16 gibi bir oranın düşük olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte STK'lara üyelik dışındaki sivil katılımlar bir başlık altında toplanmış ve bazı sosyo-demografik özellikler ile ilişkisi ele alınmıştır. Buna göre, sivil katılım bakımından öğrencilerin fakülte, sınıf, cinsiyet ve sosyo-ekonomik durumlarında istatiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamasına ($p>0,05$) rağmen, yaş, STK'lara üyelik ve barınma yerleri bakımından istatiksel olarak anlamlı farklılıklar ($p<0,05$) olduğu gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sivil Katılım, STK'lara Üyelik, İlahiyat Fakülteleri

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİNDEKİ BAZI EYALETLERDEKİ BEDEN EĞİTİMİ DERS PROGRAMLARININ İNCELENMESİ

Sinan UĞRAŞ
Dr. Öğretim Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, sinanugras@gmail.com

ÖZET

Amaç: Beden eğitimi ders programları, beden eğitimi ve spora katılımın ilk olarak başladığı ve sağlıklı yaşam alışkanlıklarının edinildiği okullarda yol göstermesi bakımından önemlidir. Bu anlamda çağın ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi gereklidir. Bu anlamda Amerika Birleşik Devletlerindeki eyaletlerdeki beden eğitimi ders programları ile Türkiye'de ortaokul beden eğitimi ders programlarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu araştırma ülkeler arası karşılaştırmalı eğitim araştırmasıdır. Bu amaçla ABD içerisinde farklı coğrafi konumlarda bulunan Alaska, Kansas ve Kaliforniya eyaletleri ile Türkiye beden eğitimi programlarının içeriği ve kazanımları karşılaştırılmıştır. Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Bu araştırmada incelen dokümanlar, Kansas ve Kaliforniya eyaletleri ile Türkiye beden eğitimi ders programlarıdır. Araştırmada amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örneklem kullanılmıştır. Bu araştırmadaki ölçüt şu an beden eğitimi derslerinde uygulanmakta olan resmi beden eğitimi ders programları olmasıdır. İlk aşamada dokümanlara ulaşılmak için eyaletlerin web siteleri kullanılmıştır. Program içeriklerinin İngilizceden Türkçeye çevirisi yapıldıktan sonra içerik analizi yapılmıştır.

Bulgular: Türkiye'de ortaokullarda uygulanmakta olan beden eğitimi ders programında aktif sağlıklı yaşam ve hareket yetkinliği öğrenim alanları Amerika'daki ders programları ile benzer yaklaşımda olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca Amerika Birleşik Devletlerindeki beden eğitimi ders programlarının kazanım dilinin ve program yapısının Türkiye'deki programla benzer özellikler taşıdığı söylenebilir.

Sonuç: İki ülke arasında aynı amaç çerçevesinde programların dizayn edildiği ancak uygulama boyutunda bazı farklılıkların olduğu söylenebilir. Program içerik, amaç ve kazanımlarının ortak yönlerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi, müfredat, beden eğitimi dersi

 ISBN: 978-605-7811-14-1

ARGÜMANTASYON YÖNTEMİNİN FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ELEŞTİREL DÜŞÜNME EĞİLİMİ, MANTIKSAL DÜŞÜNME BECERİLERİ VE AKADEMİK BAŞARILARINA ETKİSİ

Dr. Hüseyin POLAT
Malatya-Doğanşehir Söğüt Ortaokulu h.polat44@hotmail.com

Dr. Fatma Bilge EMRE
İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi fatma.emre@inonu.edu.tr

ÖZET

Argümantasyon, argümanların oluşturulması ve değerlendirilmesi ile ilgili belirli bir sonucu desteklemek ve savunmak için sistematik ve bilinçli muhakeme yapma işidir. Muhakeme etme bilişsel bir süreçtir ve burada belli bir sonuca ulaşmak için oluşturulan mantıksal çıkarımlar daha önceki deneyimlerden elde edilir. Argümantasyon tabanlı bilim öğrenimi ise öğrencilerin bilgiyi kendi sordukları sorulara, oluşturdukları iddialar ve bu iddialarını desteklemek için ortaya attıkları deliller, araştırma ve sorgulamaya dayalıdır. Eğitimde özelliklede fen eğitiminde argümantasyon yönteminin önemi gittikçe artmaktadır. Alan incelendiğinde argümantasyon yönteminin fen eğitimi üzerinde olumlu etkilerinin olduğu görülmektedir. Argümantasyon yöntemine dayalı laboratuvar etkinliklerinin fen bilgisi öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimi, mantıksal düşünme becerileri ve akademik başarılarına etkisinin incelediği bu çalışma nicel araştırma metodolojisi içerisinde yer alan deneysel araştırma türü olan yarı deneysel araştırma deseni çalışmasıdır. Çalışmanın örneklemi; kontrol grubunda 35, deney grubunda 35 olmak üzere 70 fen bilgisi öğretmenliği programı 1.sınıf öğretmen adayından oluşmaktadır.

Çalışmada kontrol ve deney gruplarında Genel Kimya Laboratuvarı Uygulamaları II dersi kapsamında gazlar, kimyasal denge, kimyasal kinetik ve termokimya konularında deneyler yapılmıştır. Deney grubu için ek olarak Argümantasyon Yöntemine Dayalı Etkinlik Kâğıtları kullanılmıştır. Çalışmanın veri toplama araçları UF/EMI (University of Florida Engagement, Maturity and Innovativeness) Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği, Mantıksal Düşünme Becerileri Ölçeği, Akademik Başarı Testi ve Argümantasyon Yöntemine Dayalı Etkinlik Kâğıtlarıdır.

Çalışmanın başında ve sonunda kontrol ve deney gruplarına UF/EMI Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği, Mantıksal Düşünme Becerileri Ölçeği ve Akademik Başarı Testi ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Çalışma 5 hafta sürmüştür. Çalışmanın sonunda kontrol ve deney grupları arasındaki anlamlı farklılığa bakmak için MANOVA testi uygulanmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre argümantasyon yöntemine dayalı laboratuvar etkinliklerinin fen bilgisi öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimi ve akademik başarıları üzerinde anlamlı etkisinin olduğu görülmüştür. Fakat mantıksal düşünme becerileri üzerinde anlamlı farklılık görülmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Argümantasyon Yöntemi, Fen Eğitiminde Argümantasyon, Eleştirel Düşünme Eğilimi, Mantıksal Düşünme Becerisi

ARGÜMANTASYON YÖNTEMİNİN MANTIKSAL DÜŞÜNME BECERİLERİNE KATKISI

Dr. Hüseyin POLAT
Malatya-Doğanşehir Söğüt Ortaokulu

Dr. Fatma Bilge EMRE
İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi

ÖZET

İçinde bulunduğumuz yüzyıl sanayi toplumundan bilgi toplumuna doğru bir geçiş içerisindedir. Bilgi toplumuna geçişte Fen ve Teknoloji alanındaki gelişmelerin katkısı yadsınamaz bir gerçektir. Bilgi toplumuna ayak uydurmak isteyen ve sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişte öncü olmak isteyenler fen eğitiminin öneminin farkına vararak, fen eğitiminde yeni metotlar kullanmaya başlamışlardır. Fen eğitiminin amaçlarına baktığımızda doğal dünya hakkındaki bilgilerin üretilmesi, dünyayı anlamak için gerekli araçların oluşturulması ve kullanılmasını ve öğrenciye teknoloji ile ilgili olumlu davranışlar kazandırmayı hedeflemektedir. Fen eğitiminde hedeflenen davranışlara ulaşmada kullanılan yöntemlerden biri argümantasyon yöntemidir. Farklı alanlarda da kullanılan argümantasyon kavramı açıklayıcı bir sonucu, modeli ya da tahmini desteklemek ya da çürütmek için ortaya atılan teori ve kanıtların bir koordinasyonu olarak tanımlamaktadır. Argümantasyon kavramı anlaşmazlık veya çatışma hali olmak zorunda değildir. Aynı zamanda ortaya atılan bir iddiayı savunma veya destekleme süreci de olabilir. Fen eğitiminde argümantasyon yönteminin katkılarına bakıldığında öğrenme ile ilgili problemlerin çözümünde ve öğrenme sürecindeki zorlukların aşılmasında etkili olduğu görülmektedir. Aynı zamanda argümantasyon yöntemi fen kavramlarının öğrenilmesinde de etkilidir. Argümantasyon yöntemine öğrenciyi dahil edebilmek için bilimsel süreç becerilerini ve bilimin doğasını çok iyi anlatmak gerekir.

Argümantasyon yönteminin düşünme becerileri üzerine katkısı yadsınamaz bir gerçektir. Bu düşünme becerilerinden birisi mantıksal düşünme becerileridir. Piaget'e göre somut işlemler dönemiyle başlayan ve soyut işlemler dönemiyle devam eden mantıksal düşünme, bireyin farklı işlemlerle bir problemi çözerek gerekli ilke ve yasalara ulaşması olarak tanımlanabilir. Mantıksal düşünme bireyin karşılaştığı problemlerde çözüm noktasında sonuca varmak için kararlı biçimde düşünmesini gerektirir. Çünkü mantıksal düşünme ilgili problem veya durumlar karşısında bireyin sebep-sonuç ilişkileri dâhilinde mantıklı kararlar vererek bir sonuca varmasına imkân sağlar. Bu çalışmada alandan yola çıkılarak argümantasyon yönteminin mantıksal düşünme becerilerine katkısı üzerine bir derleme çalışması yapılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Mantıksal düşünme becerileri, argümantasyon yöntemi, eğitimde argümantasyon yöntemi, fen eğitiminde argümantasyon yöntemi

 ISBN: 978-605-7811-14-1

BİLGİSAYAR OYUNU OYNAYAN ve OYNAMAYAN LİSE ÖĞRENCİLERİNİN YALNIZLIK ve SALDIRGANLIK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Arş. Gör. Emine ER
Kafkas Üniversitesi Dede Korkut Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD
mtsoe94@gmail.com

Prof. Dr. Mustafa KUTLU
İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD
mustafa.kutlu@inonu.edu.tr

ÖZET

Araştırmanın amacı bilgisayar oyunu oynayan ve oynamayan lise öğrencilerinin yalnızlık ve saldırganlık düzeyini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda oluşturulan alt amaçlar şu şekildedir: Bilgisayar oyunu oynayıp oynamama, bilgisayarda oyun oynayan öğrencilerin cinsiyetine, bilgisayarda oynanan oyun türüne, oyunların oynandığı ortama göre öğrencilerin yalnızlık puanı ve saldırganlık alt boyut puanları anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığı ve bilgisayar oyunu oynamayan öğrencilerin yalnızlık puanı ve saldırganlık alt boyut puanları arasında anlamlı ilişki olup olmadığı incelenmiştir. Araştırma tarama modelinde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmaya 2018-2019 eğitim öğretim yılında Kars il merkezindeki Fen (1 tane) ve Anadolu (4 tane) liselerinde öğrenim gören 204 kız, 106 erkek öğrenci olmak üzere toplamda 310 öğrenci katılmıştır. Çalışma grubunun yaş ortalaması 16.23'tür. Katılımcılara ölçekler araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, UCLA Yalnızlık Ölçeği ve Saldırganlık Ölçeği kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu, araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Formda öğrencilerin cinsiyeti, yaşı, öğrenim gördüğü lise, bilgisayarda oyun oynayıp oynamama, bilgisayarda oynadıkları oyun türü ve bilgisayarda oyunların hangi ortamda oynadıklarına ilişkin bilgiler yer almaktadır. UCLA Yalnızlık Ölçeği bireyin algıladığı yalnızlık düzeyini belirlemek amacıyla geliştirilmiş olup 20 maddelik bir ölçektir. Ölçeğin ülkemizdeki geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları Demir (1989) tarafından yapılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin saldırganlık düzeylerini ölçmek üzere kullanılan Saldırganlık Ölçeği (Aggression Questionnaire /AQ) Buss ve Perry (1992) tarafından geliştirilmiş ve Türkçe'ye uyarlaması Can (2002) tarafından yapılmıştır. 34 maddeden oluşan ölçeğin fiziksel saldırganlık, sözel saldırganlık, öfke, düşmanlık ve dolaylı saldırganlık olmak üzere beş alt boyutu bulunmaktadır. Her iki ölçeğin de araştırmada kullanılan örneklem grubunda güvenirlik analizi yapılmıştır. UCLA Yalnızlık Ölçeğinin bu çalışma için hesaplanan Cronbach Alfa değeri .71 iken Saldırganlık Ölçeğinin bu çalışma için hesaplanan Cronbach Alfa değeri .92'dir.

Verilerin analizinde bağımsız örneklemler için t testi, tek yönlü ANOVA testi ve korelasyon analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda bilgisayar oyunu oynayan öğrencilerin saldırganlık puanı daha yüksekken yalnızlık puanının daha düşük olduğu saptanmıştır. Bilgisayarda oynanan oyun türüne, cinsiyete ve oyun oynanan ortama göre yalnızlık ve saldırganlık puanları anlamlı farklılık göstermemektedir. Bununla birlikte yalnızlık ve saldırganlık arasında pozitif ve anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar ilgili alan yazın çerçevesinde tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Lise öğrencisi, Bilgisayar oyunları, Yalnızlık, Saldırganlık

GÜNLÜK TUTAN BİR HALK ŞAİRİ: MALATYALI ÂŞIK BALI

Fatih SOLMAZ

Fırat Ünv. Sosyal Bilimler Ens. TDE Böl. Türk Halk Edb. YL. Öğrencisi, Elazığ.

Solmazfatihh93@gmail.com.

Öz

Âşıklık geleneği kaynağı Şamanist inanç dönemine kadar dayanan köklü bir gelenektir. Nitekim ilk olarak dinî mahiyette neşet eden şiirlerle birlikte toplumsal ve ferdi konularda yazılan şiirleri de kam, baksı, oyun gibi muhtelif adlar taşıyan toplumun dinî ve sosyal hayatında birçok görevini icra eden saygın şairler ayin ve ritüellerde okumuşlardır.

Bu çalışmada Malatya'nın Arguvan ilçesinde doğmuş ve bu toprakların irfanî geleneğiyle kedisini yetiştir Ali Altun (Âşık Balı) incelenecektir. Balı gerek küçük yaşta saz çalmaya başlamış olması gerekse âşıklık geleneğinin birçok özelliğini taşıyor olması tedaylı bir araştırılma yapılması gerektirmektedir.

Âşık Balı'nın asıl adı Ali Altın'dur Balım Sultan'a izafeten kendisine Balı adı verilmiştir. Âşık Balı 1907 yılında Keban'ın Tahir nahiyesine(Arguvan) bağlı Kesirik(Gümüşlü)'de dünyaya gelmiştir. Babası Bayraktaroğularından Hüseyin Bey annesi Zehra Hanımdır. Balı'nın ailesi yörenin ileri gelenlerindendirler (Şentürk- Gülseren, 1991: 16). Ali Altın beş çocuklu bir ailenin en büyüğüdür. I. Dünya Savaşının başlamasıyla beraber Hüseyin Bey askere alınmış ve Zehra Hanım zorluklarla mücadele ederek beş çocuğunu büyütmeye çalıştıysa da yoksulluk ve hastalıktan iki çocuğunu kaybetmiştir. Bütün bu sıkıntılara daha fazla dayanamayan Zehra Hanım da kısa bir süre sonra vefat eder. Bu olaydan sonra Âşık Balı on iki yaşında gurbete çıkar ve Sivas, Tokat, Zile, Amasya, Çorum gibi birçok il ve ilçeyi dolaşır. Çorum'un Sungurlu kazasının Yenice köyünde "İbiş Ağa" adlı bir zatın yanında çalışarak hayata tutunmaya çalışır.

Âşık Balı, okuma ve yazmayı ilkokulda öğrenmesine rağmen kendisini askerlik döneminde geliştirmiştir. Askerden geldikten sonra iki evlilik yapmış ve altı çocuk sahibi olmuştur. 1954 yılında Arguvan'a atanır ve çalışmaya başlar. Balı 1980 yılında vefat eder ve köyü Gümüşlüye defnedilir (Kavruk- Özer, 2006: 38). Âşık Ballı ayna zamanda 2005 yılında Kültür Bakanlığı tarafından Yaşayan Halk Ozanı unvanı verilen Sevim Emir(Karagünlü)'in babasıdır.

Eserlerinden Hareketle Edebi Kişiliği

On iki yaşında gurbete çıkan on dört yaşında Yenice'de Köse Ali'nin yanında iki aylık bir eğitimden sonra saz çalmaya başlayan Ali Balı, bâdeli bir âşıktır. Nitekim o badeyi Hz. Hızır'ın elinden içmiştir. Balı âşıklık geleneğine uyarak gezdiği şehirlerin odalarında, kahvehanelerinde birçok âşıkla tanışmış ve atışmalar yapmıştır. Şiirlerinde "Balı" mahlasını kullanan Ali Altın aynı zamanda bir zakir'dir. Âşık Balı ilk şiirlerinde çocukluk yıllarında çektiği sıkıntıları ele alırken sonrasında Ermeni kızı Suna'ya sevdasını anlatan şiirler yazmıştır. Suna Balı'yı beşeri aşktan ilahi aşka götüren bir vasıta olmuştur. Balı son şiirlerinde vahdet anlayışı ekseninde tasavvufi şiirler yazmıştır. Hayatının son döneminde köyünde yaşadığı toprak problemleri ele alan Balı, döneminin büyük âşıklarındandır. Âşık Ali Balı zerreden küreye, mikrodan makroya her konuyu şiirlerine almış ve başarıyla işlemiş velut bir şairdir. Balı hece ölçüsüyle ve dörtlük biçiminde şiirler yazmıştır. Balı'nın şiirlerinin toplam sayısı 332 tanedir. Balı'nın şiirlerinin bir kısmında Karacaoğlan, Pir Sultan, Dadaloğlu'nun söyleyişi görülürken diğer kısmında da Yunus Emre gibi mutasavvıf şairlerin etkisi açıkça görülmektedir (Emir, 2004: IV). Âşık Ali Balı günlük tutan ilk Halk ve Hak âşığı olması dolayısıyla önem arz etmektedir.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

BAZI ÇEVRESEL KİRLETİCİLERİN *DROSOPHİLA MELANOGASTER*'DE ÖSTROJEN-İLİŞKİLİ RESEPTÖR (*ERR*) GEN İFADESİNE ETKİSİ

Aygül KILIÇ KARABULUT
Dr. Öğrt. Üyesi, Munzur Üniversitesi, aygulkarabulut@munzur.edu.tr

Elif YEŞİLADA
Prof. Dr., İnönü Üniversitesi, elifyesilada@inonu.edu.tr

ÖZET

Evsel, endüstriyel ya da zirai uygulamalar sonucu çevrede yüksek konsantrasyonlarda bulunan kimyasallar, ciddi boyutlarda çevreyi tehdit ederek gerek sucul, gerekse karasal canlılar üzerinde endokrin bozucu gibi pek çok olumsuz etkiye neden olmaktadır. Endokrin bozucular; endokrin sistem fonksiyonlarını etkileyerek organizmada ve sonraki nesillerde olumsuz etkiler oluşturan ekzojen madde ya da madde karışımlarıdır. Çalışmamızın amacı; özellikle endüstride yaygın olarak kullanılan bazı çevresel kimyasalların (Bisfenol A (BFA), Nonilfenol (NF), Dietilstilbestrol (DES), 17-β östradiol (E2), Tribütiltin (TBT) ve Methidatyon (MD)), *Drosophila melanogaster* (Sirke sineği) östrojen-ilişkili reseptör (*ERR*) gen ifadesi üzerine etkisini belirlemektir. Hazırlanan çözeltiler *Drosophila* hazır besiyerine eklenerek çalışma grupları oluşturuldu. Bu çözeltilerin bulunduğu besiyerlerine yapılan çaprazdan elde edilen ikinci instar evresindeki larvalar (48±4 saat) konularak, 24 saat süreyle besiyerinde kalmaları sağlandı. 24 saatlik beslenme sürecinden sonra, üçüncü instar evresinde olan larvalar (72±4 saat) besiyerinden uzaklaştırılarak *ERR* gen ifadesinin belirlenmesine yönelik çalışmalarda kullanılmak üzere -80 °C'ye kaldırıldı. Her örnekten saflaştırılan RNA'lardan elde edilen cDNA'lar kullanılarak *Gapdh1 A, ERR A ve ERR B* genlerine özgü primerler kullanılarak gerçek zamanlı PZR'a alındı. Gerçek zamanlı PZR sonrası elde edilen ürünler agaroz jele yüklenerek primer bağlanmasının özgüllüğü ve beklenilen ürünlerin varlığı kontrol edildi. Tüm gruplarda *ERR A* ve *ERR B* genleri için elde edilen değerler Kruskal-Wallis testi ile karşılaştırıldığında, istatistiksel olarak farklılığın anlamlı olduğu belirlendi ($p<0.05$). Gruplar arası fark Conover Testi ile analiz edildi.

Çalışma sonucunda BFA (12.5 mg/L ve 100 mg/L) dozlarının hem *ERR A* hem de *ERR B* gen ifadelerinde istatistiksel olarak anlamlı artışa neden olduğu belirlendi. NF (0.5 mg/L ve 12.5 mg/L) dozlarının *ERR A* gen ifadesini arttırdığı ve bu artışın anlamlı olduğu bulundu. DES (5 mM ve 8 mM) dozlarında *ERR B* gen ifadesinde farklılık olduğu bulundu. E2 (1 mM, 5mM ve 10 mM) dozlarında *ERR A* ve *ERR B* gen ifadesi bakımından istatiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı belirlendi. TBT 1 mg/L dozunda *ERR A* gen ifadesinin azaldığı ve bu azalmanın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulundu. MD (0.05 mg/L ve 0.075 mg/L) dozlarında *ERR A* gen ifadesinde istatistiksel olarak anlamlı bir azalma olduğu belirlendi. Bu sonuçlar BFA, NF, DES, TBT ve MD'nin *Drosophila*'da *ERR* gen ifadesini etkilediğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Drosophila melanogaster*, Endokrin Bozucular, Çevresel Kimyasallar, Östrojen-ilişkili Reseptör Gen (*ERR*).

MODERN TARIMSAL BİYOTEKNOLOJİ ALANLARI VE FAYDALARI

Bülent KAR
*D*r. Öğretim Üyesi, Munzur Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Biyoteknoloji Anabilim Dalı – 62000-Tunceli, bulentkar38@gmail.com

ÖZET

Biyoteknoloji, en genel şekliyle sorunların çözülmesi ve yararlı ürünlerin üretilmesi amacıyla biyolojik süreçlerin kullanılması olarak tanımlanabilir. Tarımsal biyoteknoloji ise, bitkileri veya canlı organizmaları değiştirmek için genetik mühendisliği, moleküler belirteçler, moleküler teşhis, aşılar ve doku kültürü dâhil olmak üzere bilimsel araç ve teknikleri kullanılarak veya yeni yöntemleri geliştirmek için kullanılan biyoteknoloji tekniğinin uygulanmasıdır. Bu teknoloji, gelişmekte olan dünyadaki çiftçilerin ve her ülke vatandaşların sağlığını ve refahını etkileyen birçok faktörden sadece bir tanesidir. Biyoteknoloji modern tarımsal alanda gelişmeye devam ettikçe, toplumda oynaması gereken rolü tanımlamak için olgusal ve açık kamusal söylem çok önemlidir. Gelişen teknolojiye bağlı olarak tarımsal biyoteknoloji aslında genetik müdahaleleri, kimyasal ilaç kullanılmasına gerek duyulmayan zararlılara-dayanıklı, daha yüksek protein veya vitamin içeriğine sahip bitkileri ve bitkisel ürün olarak geliştirilip yetiştirilen ilaçları içerir. Yeni teknoloji kullanımının ekonomi ve toplum üzerine etkisini tartışmada veya insanın yapabileceği işlerin sınırlarını belirtmede herkes fikir beyan etmek için kendisini yeterli görebilir. Ancak bir genin ve genetik bilginin bir bitkiye aktarıldığında nasıl bir sonucun ortaya çıkacağını tahmin edebilmek için konuya ilişkin belli bir bilgi birikimine sahip olmak gerekir. Bu çalışmada, modern biyoteknolojinin tarımda kullanımındaki mevcut gelişmeleri hakkında kapsamlı bir fikir veriyoruz. Biyoteknolojinin, mal ve hizmet sağlamak için biyolojik ajanların veya malzemelerin işlenmesinde bilimsel ve mühendislik prensiplerinin kullanılmasını içerdiğini göz önünde bulunduulması için önemli olan alanlar belirtilmiştir. Bunlar; genomik, ıslah çalışmaları, mutajenez, moleküller belirteçler, transgenikler, kromozon sayısının değişikliği, dirençli bitki yetiştirme, beslenme içeriği geliştirilmiş ürün, süs bitkilerinin geliştirilmesi, biyoyakıtlar ve mikro çoğaltma gibi konuları içermektedir.

Anahtar kelimeler: Tarım, Biyoteknoloji, Biyolojik Mücadele, Islah Çalışmaları, Moleküller Belirteçler,

 ISBN: 978-605-7811-14-1

ANADOLUDA MEZHEP VE TASAVVUVUFUN USUL-İ HADİSE ETKİSİ

(Trabzônî'nin e*r-Risâle Fî Fenni Usûli'l-Hadis*'i Özelinde Bir Inceleme)

Osman AYDIN

Arş. Gör., Osman Aydın, hititosmanaydin@gmail.com

ÖZET

Bu bildiride, Mehmed b. Mahmûd et-Trabzônî'nin, *"er-Risâle fî fenni usûli'l-hadis"* isimli eseri tahkik ve değerlendirmeye tabi tutulacaktır. Hicrî XII. yüzyılda yaşamış ve Süleymaniye Medresesi Müderrisliği'ne kadar yükselmiş bu zât, Hanefî gelenek ile yetişmiş olmanın yanında, bir Kâdirî şeyhidir. Bildiride ilk olarak risalenin müellife aidiyeti tespit edilecektir. İkinci kısımda eser, muhteviyatı itibariyle ele alınacaktır. Bu bağlamda, Trabzônî'nin işlediği yaklaşık seksen kavram ya da konu, karşılaştırmalı olarak değerlendirilecektir. Son bölümde ise risâle mevcut nüsha üzerinden tahkîk edilecektir.

Bildirinin amacı, böyle bir çalışmayı gün yüzüne çıkarmak ve dönemin ilmî geleneğinin hadis usulü konularına etkilerini irdelemektir. Çalışmada Trabzonî'nin fıkhî ve tasavvufî eğilimlerinin usul konularını işleyişine tesir ettiği varsayımından yola çıkılacaktır. Bilindiği üzere Anadolu topraklarında yaşamış ulemanın büyük bir kısmı Hanefî mezhebine müntesiptirler. Dolayısıyla onların özgün yorumlamalarının usûl-i hadis ilmine katkı sağlayacağı ve farklı bir bakış sunacağı muhakkaktır. Kezâ Trabzônî'nin tasavvufî yönünün, hadis-tasavvuf ilişkisi itibariyle farklı bir yorumlama sahası oluşturması da muhtemeldir.

Netice olarak bu bildiri, yaşadığı dönemde ilmi sahada etkin bir ismin fikrî ve mezhebi altyapısının kendi eserindeki yansımalarını ortaya koyma çabasıdır. Aynı zamanda ilgili yazmanın ilim dünyasına kazandırılması itibariyle önemi haizdir.

Anahtar Kelimeler: Mehmed Trabzônî, Tasavvuf, Usul-i Hadîs,

Abstract

In this paper, Mehmed b. Mahmûd et-Trabzônî's work "er-Risâle fî fenni usûli'l-hadith tah will be verified and evaluated. This person who lived in the 19th century and was promoted to the teaching of the Suleymaniye Madrasa, is connected to the Hanafi sect. He is also a sheikh in the Order of Kadiri. First, it will be determined whether the treatise belongs to the author. In the second part, the work will be discussed in terms of its content. In this context, approximately eighty concepts or issues that Trabzônî deals with will be evaluated comparatively. In the last section, Risalah will be verified on the existing copy.

The aim of the paper is to reveal such a study and to examine the effects of the scientific tradition of the period on the subjects of the methodology of hadith. In this study, it will be assumed that Trabzoni's fiqh and sufi tendencies affect the functioning of procedural issues. As it is known, a great part of the ulama, who lived in Anatolian lands, are in conformity with the Hanafi sect. Therefore, it is certain that their original interpretations will contribute to the science of the hadith and offer a different perspective. Likewise, it is also possible that the Sufi aspect of Trabzônî constitutes a different field of interpretation in terms of the hadith-tasavvuf relationship. As a result, this paper will reveal the reflections of an influential name in the scientific field on the work of its

intellectual and sectarian background. At the same time, it has importance in terms of gaining the related manuscript to the scientific world.

Keywords: Mehmed Trabzoni, Tasavvuf, The Methodology of hadith

BİNA YÖNELİMİNİN ENERJİ PERFORMANSI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN BİNA BİLGİ MODELLEME UYGULAMALARI İLE ANALİZİ

Sare Gökçen ARMUTLU

Yüksek Lisans Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, sare_gokcen@yahoo.com

Ayça GÜLTEN

Dr. Öğretim Üyesi, Fırat Üniversitesi, aycagulten@gmail.com

ÖZET

Enerji kullanımının önemli bir kısmının konutlardan kaynaklandığı bilinmektedir. Bina bilgi modelleme programları kullanılarak, enerji kullanımını azaltmaya yönelik analizleri binaların tasarım aşamasında gerçekleştirmek veya uygulanmış bir binanın enerji etkinliğini arttırmak mümkün olabilmektedir. Bu çalışmada Bina Bilgi Modelleme (BIM) uygulamalarının binaların enerji performansı üzerindeki etkisi bir uygulama çalışması ile ortaya koyulmuştur. Bu amaçla binanın mevcut konumu "0˚ yönlenme" olarak kabul edilip, yönlenme saat yönünde 15˚ lik artan açılarla değiştirilmiştir. Yakıt ve elektrik kullanımlarının ele alındığı enerji analizleri, yaşam döngüsü analizleri ve yakıt kullanımından kaynaklanan CO_2 emisyon miktarına göre değerlendirmeler yapılmıştır. Yönlendirmenin enerji kullanımı üzerinde yıl içindeki etkisinden çok, yaşam döngüsü üzerindeki etkisi daha fazla olduğu tespit edilmiştir. En yüksek yaşam döngüsü maliyeti +285˚ yönlenme ile 65590 $, en düşük yaşam döngüsü maliyeti ise +30˚ yönlenme ile 62560 $'dır. CO_2 emisyon miktarı, yönlendirme sonuçlarına göre 6.2 Mg ile 6.0 Mg arasında değişmektedir. Bina mevcut durumuna göre 30 yıllık kullanımı boyunca yaşam döngüsü maliyeti 62810 **$**'dır. Bina yönlenmelerine göre enerji ve yakıt kullanım miktarları incelendiğinde, enerji kullanımının en düşük olduğu yönlenme 4594 $ ile +30 ˚ yönlenme olmasıyla birlikte enerji bakımından en düşük ikinci yönlenme 4594 $ ile +195˚ yönlenmedir. Yaşam döngüsü enerji kullanım maliyeti en düşük +30˚ yönlenmede 62560 $ olmakla birlikte, yaşam döngüsü maliyeti birbirine çok yakın olan +195˚ yönlenme ile +30 ˚ yönlenme arasındaki fark 11$'dır. Yakıt kullanımının en düşük olduğu yönlenmenin ise 2376 $ ile +195˚ yönlenme olduğu görülmektedir. Enerji kullanım yoğunluğu bakımından en düşük değer 1.645 MJ/m^2/yıl olan +195˚ ve +210˚ yönlenmeleridir. Yakıt kullanımına göre hesaplanan CO_2 değerlerinin en düşük olduğu +195 ˚ ve +240 ˚ arasındaki yönlenmeler 6.0 Mg ile binanın çevreye verdiği zararlı gaz salınımı diğer yönlenmelere göre azaltmaktadır. Binanın yönlenmesi ile ilgili sonuçlar dikkate alındığında, bina enerji performansı üzerindeki etkilerine göre hem çevre hem maliyet hem de enerji kullanımları için bütün değerler arasında en ideal yönlenme +195˚ olarak seçilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bina yönelimi, Enerji analizi, Bina bilgi modelleme

BEDENİ ENGELLİ YÜREĞİ ENGELSİZ ANNE

Sümeyra TOPAL

Öğr. Gör.,Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, sumeyratopal@ksu.edu.tr

Nursan ÇINAR

Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi, ndede@sakarya.edu.tr

Sinem YALNIZOĞLU ÇAKA

Araş.Gör., Sakarya Üniversitesi, sinemyalnizoglu@sakarya.edu.tr

Tarihte, engelli insanların yani toplumun genelinden farklı olan insanların farklılıklarını açıklayabilmek için bazı inanç ve düşünce sistemleri geliştirilmiş, fakat genelde birçok inanç ve düşünce sisteminde engelli insanlar toplum tarafından kabul edilmemiş, suçlanmış ve cezalandırılmışlardır. Çok uzun zaman engelli bireylerin bedenlerine şeytanın ve kötü ruhların egemen olduğuna da inanılmış, bu nedenle engelli bireyler ve aileleri utanç ve damgalanmayla karşı karşıya kalıp, yaşamları boyunca engelliliği kara bir leke olarak taşımışlardır. Engelli birey toplum tarafından dışlanmış ve yok sayılmıştır.

Günümüzde engelli bireyler, toplumun diğer kesimlerinin yararlandığı fiziksel çevre, eğitim, sağlık hizmetleri gibi imkânlardan yararlanmayıp toplum içinde birçok alanda dışlanmaktadır. Oysaki engellik, insan olmanın bir parçasıdır. Hemen hemen her birey hayatının bir döneminde geçici veya kalıcı olarak günlük yaşam aktivitelerini yerine getirmede zorluklarla karşılaşılabilmektedir

Engelli nüfusu tüm dünya nüfusunun yaklaşık %15'inden fazlasının herhangi bir engellik türü ile yaşadığı tahmin edilmektedir. Engellik kadınlarda daha fazla görülmekle birlikte toplumsal hayata katılmada cinsiyetler arası farklılıklar görülmektedir. Engelli kadınların engel durumu ülkeden ülkeye ve bireysel koşullara göre değişebilmektedir.

Fiziksel engelli kadınlara karşı genel yaklaşım, güçsüz oldukları varsayımıyla evlenemeyecekleri hatta çocuk sahibi olamayacakları, çocuk sahibi olsalar dahi annelik rollerininde başarılı olamayacakları seklindedir ve toplum tarafından yadırganmaktadırlar. Çünkü çoğunlukla engelli bireylerin çocuklarına yeterli bakım veremeyeceğine ve hatta gebe kalamayacağına inanılmaktadır. Bazı engelli kadınların aileleri bile aynı inanca sahiptir. Oysaki anne olmak, kadının yaşamındaki en güzel deneyimlerinden biridir. Engele sahip bir kadında bu eşsiz deneyimi yaşamak ister.

Ancak gerek ülkemizde gerekse yurt dışında, fiziksel engelli bir kadın, engelli bir birey olarak yaşamlarını sürdürmede birçok sorunla karşı karşıya kalabilmektedirler Oysaki annelik deneyimini yaşamak ve sağlıklı bir şekilde bebek sahibi olmak isteyen her kadının hakkıdır. Konu ile ilgili yapılan bir çalışmada fiziksel engelli bir kadın, anne olmadan önce kendini cinsiyetsiz bir bireymiş gibi hissettiğini çocuğun doğmasıyla kendini diğer kadınlar gibi daha çok hissettiğini ifade etmiştir. Fiziksel engellerine rağmen geçirdiği hamilelik süreci ve anne oluşu kendini birey olarak daha

 ISBN: 978-605-7811-14-1

bilinçli hale getirdiğini toplumda kendilerini kabul ettirmede çocuklarının kendilerinin en güçlü dayanağı olarak gördüklerini söylemişlerdir. Fiziksel engelli anneler bebeğini emzirmek, taşımak, uyutmak, banyo yaptırmak gibi işlerde zorluk yaşarlar. Ancak, fiziksel engelli anneler annelik süreçleri sırasında karşılaştıkları bu zorlularla güçlü yönlerini geliştirerek başa çıkabilmektedirler.

Sonuç olarak gerek sağlık personelleri olarak gerekse toplum olarak engelli bireylerin duygularını anlamak için empati kurmalıyız. Engelleri birlikte aşmalıyız. Bu yazının amacı dünyanın neresinden olursak olalım dil, din, ırk ve kültür ayrımı yapmadan tüm farklılıklarla birlikte uyum içinde hep beraber yaşamaktır.

Anahtar Kelimeler: Fiziksel engelli kadın, anne, çocuk bakımı

 ISBN: 978-605-7811-14-1

BETONARME BİR BİNANIN TDY-2007 VE TBDY-2018 DEPREM YÖNETMELİKLERİNE GÖRE EŞDEĞER DEPREM YÜKÜ METODUYLA KARŞILAŞTIRILMASI

Alper ÖZMEN
Arş. Gör., İnönü Üniversitesi, alper.ozmen@inonu.edu.tr

Erkut SAYIN
Doç. Dr., Fırat Üniversitesi, esayin@firat.edu.tr

ÖZET

Deprem yapılar üzerinde yıkıma sebep olan en önemli etkenlerden biridir. Aktif bir deprem kuşağında bulunan ülkemizde meydana gelen depremler önemli can ve mal kayıplarına yol açmaktadır. Bu sebeple depremin yapıların tasarımı esnasında en gerçekçi şekliyle hesap edilmesi ve tasarımların bu esasa göre yapılması büyük önem taşımaktadır. Deprem etkisinin yapılara uygulanması için çeşitli hesap yöntemleri kullanılmaktadır. Bu yöntemlerden uygulaması en basit ve anlaşılır olanı Eşdeğer Deprem Yükü Yöntemidir. Deprem etkileri bu yöntemde belirli koşulların sağlanması durumunda Eşdeğer Deprem Yükleri olarak adlandırılan yatay yüklerle temsil edilirler.
Bu çalışmada, beş katlı düzenli betonarme bir yapı tasarlanarak Eşdeğer Deprem Yükü Yöntemi ile TDY-2007 ve TBDY-2018 yönetmeliklerine göre analizleri yapılmıştır. Analizlerde farklı yerel zemin sınıfları dikkate alınmıştır. Çözümlerde SAP2000 yapısal analiz programı kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eşdeğer deprem yükü yöntemi, Deprem yönetmelikleri, Deprem analizi

 ISBN: 978-605-7811-14-1

İŞ-AİLE ÇATIŞMASININ ÖRGÜTSEL BAĞLILIK ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Saliha EMRE DEVECİ

Dr.,Gaziantep Üniversitesi, salihaemre@hotmail.com

İş-aile çatışması roller arası çatışmanın özel bir türü olarak kabul edilmektedir. Bu çatışma, bir örgütün üyesi olmanın gereği olarak benimsenen rol ile bir ailenin üyesi olmanın gereği olarak benimsenen rol arasında bir uyumsuzluğun var olması sonucunda ortaya çıkar.İş aile çatışması, ailenin is ile ilgili görevlerin yerine getirilmesini engellemesinden dolayı meydana gelen çatışma veya aileden ise yönelik olan çatışmadır. İnsanlar bir aile içinde doğar ve büyürler. Hayatlarının belli bir döneminden sonra da bir is sahibi olurlar. Dolayısıyla insanlar günün çok büyük bir kısmını ya islerinde ya da evlerinde aileleriyle birlikte geçirmektedirler. Bu nedenle kişilerin hayatla ilgili beklentileri isleri ya da aileleriyle ilgili olmaktadır. Aynı şekilde bir insandan beklenenler denilince de çoğunlukla kastedilen kişinin, iş çevresinin ve aile fertlerinin ondan beklentileridir. Kısacası iş ve aile hemen her insanın hayatındaki en önemli iki unsurdur.

Örgütsel bağlılık ile ilgili yapılan ilk çalışmalarda bağlılık, örgütün hedef ve değerlerini benimsemek, örgütün bir parçası olmak için çaba göstermek ve güçlü bir aile üyesi gibi hissetmek olarak tanımlanmıştır. Yazında örgütsel bağlılığın tanımıyla ilgili bir mutabakat olmamakla beraber örgütsel bağlılık; çalışanın çalıştığı örgütle psikolojik olarak bütünleşmesi, örgütün amaç ve hedeflerini özümsemesi ve bu doğrultuda kişinin örgütte kalma yolunda duyduğu arzu olarak tanımlamak mümkündür. Yapmış olduğumuz bu tanımlamada bireyi örgüte bağlayan psikolojik durumun niteliği hakkında farklı görüşler bulunmaktadır. Bu nedenle, örgütsel bağlılık konusunda çalışan araştırmacılar tarafından örgütsel bağlılığın çeşitli boyutlardan oluştuğu ortaya konulmuştur. Örgütsel bağlılık üç boyutta ele alınmaktadır. Duygusal bağlılık, işletmede çalışan bireylerin duygusal olarak kendi tercihleri ile işletmede kalma arzusu olarak tanımlanmıştır. Devamlılık bağlılığı, çalışanların işletmeden ayrılmanın beraberinde getireceği maliyeti yani, olumsuzlukları dikkate alması ve bir zorunluluk olarak işletmeye devam etmesi olarak tanımlanmıştır. Son olarak, normatif bağımlılık, çalışanların ahlaki bir görev duygusuyla ve işletmeden ayrılmama gerektiğine inandıkları için kendilerini örgüte bağlı hissetmeleri olarak ifade edilmiştir.

Bu çalışmada, çalışanların iş-aile yaşam çatışması düzeylerinin örgütsel bağlılık düzeyleri üzerindeki etkileri incelenmiştir. Bu amaçla, farklı sektörlerde çalışan kişilere yapılan anket çalışması yoluyla elde edilen bulgular örgüt kuramı çerçevesinde değerlendirilmiştir. Anketlerdeki veriler İstatistiki Sosyal Bilimler Paketi 21 (Statistical Package for the Social Sciences, SPSS) programına aktarıldıktan sonra analiz ve yorumların yapılmasında esas olarak pearson korelasyon analizi ve doğrusal regrasyon analizi yöntemleri kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İş-Aile çatışması, Örgütsel Bağlılık ,Duygusal Bağlılık, Devamlılık Bağlığı, Normatif Bağlılık

THE EFFECT OF BUSINESS-FAMILY CONFLICT ON ORGANIZATIONAL COMMITMENT

Business-family conflict is recognized as a special type of conflict between roles. This conflict arises as a result of a mismatch between the role adopted as a requirement of being a member of an organization and the role adopted as a member of a family. is conflict. People are born and raised in

a family. After a certain period of their lives they get a job. Therefore, people spend most of the day either at work or at home with their families. Therefore, people's expectations about life are related to their jobs or their families. Similarly, what is expected from a person is often the expectations of the person, the business environment and the family members. In short, work and family are the two most important elements in almost every human life.

In the early studies of organizational commitment, commitment was defined as adopting the goals and values of the organization, striving to be a part of the organization and feeling like a strong family member. Although there is no agreement in the literature on the definition of organizational commitment, organizational commitment; It is possible to define it as the psychological integration of the employee with the organization, the assimilation of the goals and objectives of the organization and the desire of the person to stay in the organization. In this definition we have made, there are different opinions about the quality of the psychological condition that connects the individual to the organization. For this reason, it has been demonstrated by the researchers working on organizational commitment that organizational commitment consists of several dimensions. Organizational commitment is discussed in three dimensions. Emotional commitment is defined as the desire of the individuals working in the business to stay in the business with their own preferences. Commitment to continuity is defined as the fact that employees take into account the cost of leaving the company, that is, the negativities and continue to operate as a necessity. Finally, normative dependence is expressed as a sense of moral duty of employees and feeling connected to the organization because they believe that they should not leave the enterprise.

In this study, the effects of employee-family life conflict levels on organizational commitment levels were investigated. For this purpose, the findings obtained through surveys conducted in different sectors were evaluated within the framework of organizational theory. After the data were transferred to the Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) program, pearson correlation analysis and linear regression analysis methods were used for analysis and interpretation.

Key Words: Work-Family Conflict, Organizational Commitment, Emotional Commitment, Continuity Commitment, Normative Commitment

FARMAKOLOJİDE NANOTEKNOLOJİ

NANOTECHNOLOGY IN PHARMACOLOGY

Ülkü YEREBASAN
Doktora öğrencisi, Fırat Üniversitesi, uyerebasan@gmail.com

Burcu GÜL BAYKALIR
Doç. Dr., Fırat Üniversitesi, brcgul@firat.edu.tr (corresponding author)

ÖZET

Nanoteknoloji tıp, eczacılık, gıda endüstrisi ve veteriner hekimlikte çeşitli uygulama alanları bulmaktadır. Geniş bir uygulama yelpazesine sahip nanoteknoloji bilim dünyasında çeşitli şekillerde tanımlanmaktadır. Nanoteknoloji kısaca, maddenin moleküler düzeyde kontrol edilmesiyle gerçekleştirilen işlemler olarak tanımlanmaktadır. Boyutlarının küçük olması sebebiyle oluşan ve kullanılan ilaçlar teşhis ve tedavide yenilikler sunmaktadır. Başta farmakoloji olmak üzere aşı üretimi, yara iyileşmesi, doku rejenerasyonu, ve genetikte uygulama alanı bulmuştur. Yine geleneksel yöntemlerle kıyaslandığında bir takım üstünlükleri sayesinde hastaların yaşam kalitelerini belirgin düzeylerde artırmaktadır. Son yıllarda nanoilaçların taşıyıcı sistemleri alanında önemli gelişmeler kaydedilmektedir. Özellikle sağlık alanındaki nanoteknoloji uygulamalarının yaygınlaşıp yeni ilaçların geleneksel ilaçların yerini alma süreci gittikçe hızlanmaktadır. Etkin maddenin istenilen bölgeye seçici olarak yönlendirilmesi için ilaç taşıma sistemlerine ihtiyaç duyulduğundan ilaç taşıma sistemleri en önemli araştırma alanı haline gelmiştir. İlacın etki edeceği yapıya taşınması farmasötik teknolojinin ana sorunlarından biridir. İlacın etki göstereceği yapıya taşınması farmasötik teknolojinin ana sorunlarından biridir. İlaç çözünürlüğünün düşük olması, dozun fazla olması ve toksisite oluşturması, spesifik olmayan taşınma, yarı ömür kısalığı vb. durumlardan dolayı ilaç kullanımı kısıtlanmış durumdadır. Günümüzde, ilaçların artan problemlerinin minimalize edilmesinde ve yeni gelişmeleri kliniğe dönüştürmek amacıyla yeni ilaç taşıyıcı sistemler geliştirme çalışmaları devam etmektedir. İlaç taşıma sistemlerinden en fazla kullanılanları nanopartiküller, dendrimerler, lipozomlar, polimer konjugatları ve misellerdir. İleride birçok hastalığın tanı ve tedavisinde kullanılabilme potansiyellerine sahip olmaları sebebiyle ilaç taşıyıcı sistemleri sayısının daha da artabileceği düşünülebilir. Günümüzde geleneksel yöntemlerle yapılan tedavilerin yetersizliği ve kullanılan ilaçların yan etkilerinin fazla olmasından ötürü nano ilaçlara ilgi her geçen gün daha da artmaktadır. Bu çalışmanın amacı farmakolojide ilaç taşıma sistemleri hakkında bilgi vermektir.

Anahtar kelimeler: Nanoteknoloji, Farmakoloji, Taşıma sistemleri

Abstract

Nanotechnology has various fields of application in medicine, pharmacy, food industry, veterinary medicine. Nanotechnology having a wide range of applications is defined in various ways in the Science World. Briefly, nanotechnology is described as the processes carried out by controlling the substance at the molecular level. Because of their small size, the drugs that are formed and used offer innovations in diagnosis and treatment. There were found application area especially in pharmacology, vaccine production, wound healing, tissue regeneration, and genetics. Compared to traditional methods, it improves the quality of life of patients significantly thanks to some advantages also. In recent years, important developments have been made in the field of carrier systems of nanodrugs. Particularly nanotechnology applications in the field of health are becoming

 ISBN: 978-605-7811-14-1

widespread and the process of replacing traditional drugs with new drugs is accelerating. Since drug carrier systems are needed to selectively direct the active substance to the desired region, drug delivery systems have become the most important research area. Transporting the drug to the structure is one of the main problems of pharmaceutical technology. Drug use has been restricted due to low drug solubility, overdose and toxicity, nonspecific transport, short half-life etc. Nowadays, studies are continuing to develop new drug carrier systems in order to minimize the increasing problems of drugs and to turn new developments into clinics. The most commonly used drug carrier systems are nanoparticles, dendrimers, liposomes, polymer conjugates and micelles. It may be thought that the number of drug carrier systems may increase in the future as they have the potential to be used in the diagnosis and treatment of many diseases. Today, the interest in nano-drugs is increasing day by day because of the inadequacy of traditional treatments and the side effects of the drugs used. The aim of this study is to give information about drug carrier systems in pharmacology.

Keywords: Nanotechnology, Pharmacology, Carrier Systems

BİLİM DÜNYASINA KATKI BAĞLAMINDA NİCELİK HUKUKU VE NİCELİK FIKHI

QUANTITY LAW AND QUANTITY FIQH IN THE CONTEXT OF CONTRIBUTION TO THE WORLD OF SCIENCE

Cemalettin ŞEN

Dr. Öğr. Üyesi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, c.sen1@hotmail.com

ÖZET

Nicelik, varlıkların ölçü ve sayılarına ilişkin bir özelliktir. Dolayısıyla ölçtüğümüz veya saydığımız bir varlığın niceliğini sorguluyoruz demektir. Bu sorgulama insanoğlu tarafından öteden beri çeşitli araçlarla ve farklı yöntemlerle yapılmaktadır. Söz konusu tarihsel birikim sayesinde uzunluk, ağırlık, alan ve hacim gibi mekânsal; gün, ay, yıl, yaş ve hız gibi zamansal hesaplamalar, matematik ve fizik başta olmak üzere pek çok bilim dalının yakın ilgi alanına girmiştir. Dikkat edilirse hukukun ve fıkhın (İslam hukuku) da bu kapsamda olduğu rahatlıkla görülebilir. Nitekim hukukta ve fıkıhta ortak olan alanlarda şu örnekler verilebilir: Kişilerin doğum, evlenme, boşanma ve ölüm zamanları tespit edilir. Evliliğin sona ermesinden sonra iddet, şartları gerçekleştiğinde de tutukluluk ve mahkûmiyet süreleri hesaplanır. Maddi veya manevi zarar nedeniyle ödenmesi gereken tazminat takdir edilir. Özellikle sözleşme yapılması durumunda arsa, tarla gibi gayrimenkullerin alan bilgileri gündeme gelir. Trafikte araçların hız sınırları belirlenir. Emeklilikte çalışma süresinin ve yaşın büyük bir önemi vardır. Mirasçıların payları belirlenir. Fıkha özgü ibadet alanında ise şu örnekler sunulabilir: Namazların ve oruçların birer başlangıç ve bitiş vakitleri vardır. Zekât belli oranlarda verilir. Kurban edilecek hayvanların yaşlarına ilişkin özel sınırlamalar vardır. Yukarıdaki örnekler, hukukun ve fıkhın, niceliklerin tespiti mekanizmasıyla hak ve sorumlulukları güvence altına aldığını göstermektedir. Hukukun/fıkhın adı geçen düzeneği çok daha verimli kullanabilmesi için nicelikle alakalı konu ve sorunlara odaklanmış birer yardımcı bilim dalına ihtiyaç vardır. Bu ilmî ihtiyacın karşılanması amacıyla "nicelik hukuku" ve "nicelik fıkhı" adlarında iki yeni disiplinin bilim dünyasının gündemine taşınması yararlı olacaktır. Sonuç olarak hukukun ve fıkhın gelişimi açısından "nicelik hukuku" ve "nicelik fıkhı" üzerinde düşünmenin gerekli olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Bilim, Fıkıh, Hukuk, Nicelik, Nicelik Fıkhı, Nicelik Hukuku.

Abstract

Quantity is a characteristic of the size and number of assets. Therefore, we are questioning the quantity of an asset that we measure or count. This questioning has long been carried out by human beings by various means and different methods. Thanks to this historical accumulation, spatial, such as length, weight, area and volume; temporal calculations such as day, month, year, age and speed have been in close interest of many disciplines, especially mathematics and physics. It can be easily seen that law and fiqh (Islamic law) are within this scope. As a matter of fact, the following examples can be given in areas common to law and fiqh: Birth, marriage, divorce and death times are determined. After the end of the marriage, when the violent conditions are fulfilled, the periods of detention and conviction are calculated. Compensation due to pecuniary or non-pecuniary damage is appreciated. Especially in case of contract, field information of real estate such as land and field

comes up. Speed limits of vehicles are determined in traffic. Working time and age at retirement are of great importance. The shares of the heirs are determined. The following examples can be presented in the area of worship specific to fiqh: Prayer and fasting have a beginning and an end time. Zakat is given in certain proportions. There are special restrictions on the age of the animals to be sacrificed. The above examples show that law and fiqh guarantee rights and responsibilities through the mechanism of quantification. In order for the law/fiqh to use this system much more efficiently, there is a need for an auxiliary science that focuses on issues and problems related to quantity. In order to meet this scientific need, it would be beneficial to bring two new disciplines, namely “quantity law” and “quantity fiqh”, to the agenda of the scientific world. As a result, it can be said that it is necessary to think on “quantity law” and “quantity fiqh” for the development of law and fiqh.

Keywords: Science, Fiqh, Law, Quantity, Quantity Fiqh, Quantity Law.

BİR ALT EKSTREMİTE ORTEZİNİN KİNEMATİK VE KİNETİK ANALİZİ

KINEMATIC AND KINETIC ANALYSIS OF A LOWER EXTREMITY ORTHESIS

Faruk KARACA
Doç. Dr., Fırat Üniversitesi, fkaraca@firat.edu.tr

Fethi AKMEŞE
Fırat Üniversitesi, fatih.akmese44@outlook.com

Engin ÜNAL
Doç. Dr., Fırat Üniversitesi, enginunal@firat.edu.tr

ÖZET

Biyomekanik, biyoloji ve mühendislik bilimlerinin, yaşayan canlılar üzerinde uygulama alanıdır. Biyomekanik çalışmalarında, mühendislik yöntemleri de kullanılarak, canlıların nasıl hareket ettikleri, hareketlerinin nasıl kontrol edildiği ve hareket sırasında değişik bölümlerde oluşan kuvvet sisteminin etkisi incelenmekte, canlı ve cansız dokular üzerinde zorlanma durumları incelenmekte ve tedavi yöntemleri test edilmekte ve geliştirilmektedir.
İnsanın normal yürüme hareketi, ağırlık merkezinin öne doğru hareket etmesini sağlayan ekstremitelerde ve gövdede meydana gelen bir dizi ritmik ve değişken hareketlerin tümüdür. Yürüme, yaşamın çok basit bir parçası gibi görünmekle birlikte aslında son derece karmaşık bir hareketler zinciridir. Yürüme analizi; yürümenin sayısal olarak değerlendirilmesi, tanımlanması ve yorumlanmasıdır. Yürüme analizinin temellerini oluşturan kinematik ve kinetik analiz ile yürüme hareketi, hareketin kuvvetleri, momentleri, enerji ve güçleri incelenip değerlendirilir. Ortez, vücutta herhangi bir nedenle organ kaybının olmadığı ancak anatomik, fizyolojik ve mekanik yapısında bozukluğun olduğu durumlarda kullanılır ve o bölgeyi düzeltir, destekler, hareketsiz konuma getirir veya o bölgeye fonksiyon kazandırır.

Bu çalışmada, bir alt ekstremite ortezinin kinematik ve kinetik analizi yapılarak, ekstremitenin ve ortezin hareketini, hareketi oluşturan kuvvetleri, momentleri, harcanan enerji ve güçleri irdelemek amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, alt ekstremite ortezinin kinetik ve kinematik analizini yapmak için SolidWorks programı ortamında alt ekstremitenin bir katı modeli tasarlanması ve oluşturulması gerçekleştirilmiştir. Alt ekstremitenin uzuvları kalça, uyluk(üst bacak),diz-baldır(alt bacak) ve ayak uzuvlarından oluşmaktadır. Alt ekstremitenin uzuvları hafiflik ve maliyet açısından Al 6061 alaşımı ile tasarlanmıştır. SolidWorks programı ortamında oluşturulan katı modele, yürüme analizi laboratuarlarında elde edilen kinematik veriler (yürüme siklusu boyunca sürekli değişen eklem açıları) SolidWorks Motion programı ortamında uygulanıp hareket ettirilmiştir. Yürüme siklusu toplamda 8 fazdan oluşmaktadır ve her fazda eklemleri hareket ettirmek için 3 adet rotatif motor konumlandırılmak suretiyle toplamda 24 adet rotatif motor kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler*:* Biyomekanik, Yürüme, Alt ekstremite, Ortez, Kinematik

 ISBN: 978-605-7811-14-1

BİREYSEL MESLEKİ ÇALGI OLARAK KAVAL SAZI

Aykut TETİK

İnönü Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi / aykttk@gmail.com

Ünal İMİK

Doç. Dr. İnönü Üniversitesi Devlet Konservatuvarı / unalimik@gmail.com

Serhat KARAKOÇ

İnönü Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi / karakocserhat44@gmail.com

ÖZET

Halkımızın duygu ve düşüncelerinin sözlü müzik haline gelmesinde en önemli unsurlardan biri de halk çalgılarıdır. Halk çalgılarımızın en önemlilerinden biri olan kaval çalgısı bu nedenle oldukça önemli ve kıymetlidir. Halk çalgılarımızın en kadim temsilcilerinin başında gelen kaval çalgısı özellikle farklı materyallerden üretilmekte ve birçok medeniyetin ortak özelliklerini yansıtmaktadır. Bu nedenle gelişim süreci icra özellikleri ve çeşitli eğitim kurumlarındaki bireysel çalgı olarak tercih sebepleri oldukça önemli görülmektedir.

Araştırma durum tespiti yapmaya yönelik olup betimsel bir özellik taşımaktadır. Araştırma sürecinde dijital ve yazılı kaynaklar taranmış konuya yönelik çeşitli bilgiler elde edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada karma bir desen kullanılarak nitel ve nicel veriler birlikte değerlendirmeye çalışılmıştır.

Araştırma sonuçlarından bazıları sıralanacak olursa kaval çalgısının halk çalgılarımızın en önemlilerinden biri olduğu kültürel değerlerimizin önemli bir sembolü olduğu meslek çalgısı olarak tercih edilmesinde çalgının kolay temin edilmesinin, makamsal özellikleri icra edebilmesinin, yaygın olarak tanınmasının ve yeterli sayıda eğitim imkanının var olmasının oldukça etkili olduğu ilk aklımıza gelenlerden bazıları olacaktır. Araştırma sonuçlarından bazıları sıralanacak olursa kaval çalgısının halk çalgılarımızın en önemlilerinden biri olduğu kültürel değerlerimizin önemli bir sembolü olduğu meslek çalgısı olarak tercih edilmesinde çalgının kolay temin edilmesinin, makamsal özellikleri icra edebilmesinin, yaygın olarak tanınmasının ve yeterli sayıda eğitim imkanının var olmasının oldukça etkili olduğu ilk aklımıza gelenlerden bazıları olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kaval, Türkü, Halk Müziği

 ISBN: 978-605-7811-14-1

BİYOMALZEME OLARAK KULLANILAN MÜHENDİSLİK ÜRÜNLERİ

ENGINEERING PRODUCTS USED AS BIOMATERIALS

Serhat ŞAP
Öğr. Gör., Bingöl Üniversitesi, ssap@bingol.edu.tr

Emine ŞAP
Dr. Öğr. Ü., Bingöl Üniversitesi, esap@bingol.edu.tr

İhsan KIRIK
Doç. Dr., Bingöl Üniversitesi, ikirik@bingol.edu.tr

ÖZET

Metaller, çok sayıda biyomalzemeler arasında ortopedik cerrahi alanında en uzun tarihe sahiptir. Metalik implantlar 100 yıldan daha uzun bir süre önce omurga kırıklarını düzeltmek için ilk kez kullanılmaktaydı. O zamandan beri, metalik ortopedik implantlar kemik kırıklarının sabitlenmesi ve omurganın düzeltilmesinde yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Metaller, biyolojik kemik birleşmesini sağlamak için yeterli stabiliteye, mükemmel mekanik sertlik ve kırılma tokluğuna sahiptir. Ortopedik cerrahi için metalik implantların ortak endikasyonları, vücudun farklı bölgelerinde kemik kırıklarının sabitlenmesi, eklemlerin değiştirilmesi. uzun kemiklerin ve omurganın deformasyonlarını düzeltmesidir. Metal eklem protezi için birçok yeni yüzey modifikasyon teknolojisi, protezlerin daha uzun süre hayatta kalması için kemik ve metal protez arasında doğrudan bağlanmak için tasarlanmıştır. Metalik biyomateryaller, hasarlı yapısal bileşenlerin yerini almak ve insan vücudundaki kayıp fonksiyonları geri getirmek için çeşitli şekillerde kullanılmaktadır. Çekme dayanımı, kırılma tokluğu ve yorulma dayanımının uygun bir kombinasyonu, ortopedilerde yapay eklemler, plakalar ve vidalar, ortodonti ve diş hekimliğinde, diş telleri ve diş implantları, olarak kendisini göstermektedir. Metalik biyomateryal üretimi sırasında istenen özelliklere ulaşmak için malzeme özellikleri ve işlemleri hakkında bilgi, kullanılan implantların nihai performansını sağlamak için çok önemlidir. Cerrahi implantlardaki mekanik başarısızlık kabul edilemez. Çünkü bu durum hasta ağrısı ve hayatı tehdit edici revizyon cerrahisi ve bazı durumlarda hastanın ölümüyle sonuçlanabilmektedir. Biyomedikal aparatların yapımında metaller dışında malzemelerde kullanılmaktadır. Bunlar; Seramik malzemeler, polimerler ve biyokompozitlerdir.

Bilim ve teknolojinin gelişimi, artan sayıda mevcut malzemeye katkıda bulunmaktadır. Biyomalzemeler, dünyanın her yerindeki bilim adamları, doktorlar, cerrahlar ve mühendisler tarafından yoğun olarak çalışılan özel bir malzeme sınıfı olarak kabul edilmektedir. Biyomalzemeler, hastalıklı hasarlı canlı dokuları, organları telafi etmek veya değiştirmek amacıyla üretilmektedir. Bu çalışmada biyomedikal uygulamalarda en sık kullanılan malzemelerin evrimi ve tıp alanında kullanımı sırasında karşılaşılan zorlukların üstesinden gelmek için kullanılan farklı yaklaşımlar sunulmaktadır.

Anahtar kelimeler : Biyomalzeme, Seramik, Polimer, Biyokompozit

Abstarct

Metals have the longest history of orthopedic surgery among many biomaterials. Metallic implants were used for the first time to correct spine fractures more than 100 years ago. Since then, metallic orthopedic implants have been widely used for fixing bone fractures and correcting the spine. Metals have sufficient stability, excellent mechanical hardness and fracture toughness to achieve biological bone fusion. Common indications for metallic implants for orthopedic surgery, fixation of bone fractures in different parts of the body, replacement of joints. correction of deformation of long bones and spine. Many new surface modification technologies for metal joint prosthesis have been designed to connect directly between bone and metal prosthesis for longer life of prostheses. Metallic biomaterials are used in various ways to replace damaged structural components and restore lost functions in the human body. A suitable combination of tensile strength, fracture toughness and fatigue strength is manifested as artificial joints, plates and screws in orthopedics, braces and dental implants in orthodontics and dentistry. In order to achieve the desired properties during the production of metallic biomaterials, information on material properties and processes is crucial to ensure the final performance of the implants used. Mechanical failure of surgical implants is unacceptable. This may result in patient pain and life-threatening revision surgery, and in some cases, death of the patient. Biomedical apparatus is used in the construction of materials other than metals. These; Ceramic materials are polymers and biocomposites.

The development of science and technology contributes to an increasing number of available materials. Biomaterials are recognized as a special class of materials that are studied extensively by scientists, doctors, surgeons and engineers all over the world. Biomaterials are produced to compensate or replace diseased damaged living tissues and organs. This study presents the different approaches used to overcome the difficulties encountered during the evolution of the most commonly used materials in biomedical applications and their use in medicine.

Key words: Biomaterials, Ceramics, Polymers, Biocomposites

BAĞLAM TEMELLİ ÖĞRETİMİN ÖĞRENCİLERİNİN MADDENİN YAPISI VE ÖZELLİKLERİ ÜNTESİNİ ANLAMALARINA ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI

Mehmet Sıddık TAĞ
Dr., Milli Eğitim, mehmetsiddiktag@gmail.com

Erdal CANPOLAT
Prof. Dr., Fırat Üniversitesi, eecanpolat@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Bağlam temelli öğretimin 7. sınıf öğrencilerinin "Maddenin Yapısı ve Özellikleri" ünitesini anlamalarına etkisinin farklı değişkenler (cinsiyet, evde bilgisayar var mı?, evde internet var mı?) dikkate alınarak araştırılmasıdır. Bu amaçla Karışımlar, Karışımların Ayrıştırılması, Evsel Atıklar, Geri Dönüşüm ve Kimya Endüstrisi konularının öğretiminde yaşam temelli öğrenme yaklaşımının öğrenci başarısı üzerine etkisi var mıdır? problem cümlesine cevap aranmaya çalışılmıştır.

Çalışma, Elazığ ili Karakoçan ilçesi Cengiz Topel ortaokulunda öğrenim gören 15 erkek ve 19 kız olmak üzere toplam 34 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerden 19 kişinin evinde bilgisayar, 18 kişinin evinde ise internet bulunmaktadır. Bu çalışmanın uygulaması 5 hafta boyunca yürütülmüştür. Dersler ünite kazanımları dikkate alınarak hazırlanan bağlam temelli öğretime uygun bağlamlar ile işlenmiştir. Öğrencilerin fen bilimlerine yönelik başarılarını ölçmek için araştırmacı tarafından hazırlanan ve 20 maddeden oluşan fen bilimleri başarı testi çalışma öncesinde ve sonrasında uygulanmıştır. Fen bilimleri başarı testinden elde edilen veriler SPSS 21.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Kovaryans analizi için öncelikle normallik, kovaryetin ölçümü, kovaryetin güvenirliği, doğrusallık ve regresyon eğimlerinin homojenliği sayıltıları kontrol edilmiştir. Öğrencilerin fen bilimleri başarı son test puan ortalamalarını farklı değişkenler açısından kıyaslamak için ise ANCOVA yapılmıştır. Cinsiyete göre yapılan analiz sonucunda kız ve erkek öğrenciler arasında istatistiksel ve pratik olarak anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır. Evinde bilgisayar olup olmaması açısında yapılan analiz sonucunda istatistiksel olarak anlamlı farklılık çıkmamasına rağmen pratikte neredeyse orta düzeyde bir etki büyüklüğüne sahip olduğu gözlenmiştir. Evinde internet olup olmaması açısında yapılan analiz sonucunda istatistiksel olarak anlamlı farklılık çıkmamasına rağmen pratikte neredeyse orta düzeyde bir etki büyüklüğüne sahip olduğu gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fen Eğitimi, Bağlam Temelli Öğretim, Maddenin Yapısı ve Özellikleri

ATIKSU SİSTEMLERİNDE KARŞILAŞILAN ARIZA TÜRLERİ VE SEBEPLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Cansu ORHAN
Öğretim Görevlisi, Ardahan Üniversitesi, cansuorhan@ardahan.edu.tr

Selami KILIÇ
İnşaat Yüksek Mühendisi, Malatya Su ve Kanalizasyon İdaresi, selamikilic@maski.gov.tr

Mahmut FIRAT
Prof. Dr. İnönü Üniversitesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, mahmut.firat@inonu.edu.tr

ÖZET

Kentsel alanlarda abonelere iletilen ve aboneler tarafından kullanılan suyun çevreye zarar vermeden uzaklaştırılması için atıksu sistemleri kullanılmaktadır. Yönetmelikte atıksu sistemleri ile yağmursuyu sistemlerinin ayrı hat olarak planlanması ve inşa edilmesi önerilmektedir. Ancak özellikle eski yerleşim yerlerinde hizmet veren sistemlerin önemli bir çoğunluğu birleşik sistem olarak ifade edilen ve yağmursuyu ile atık suyu beraber taşıyan sistemler olarak yapılmıştır. Bu durum sistemin işletilmesini güçleştirmekte ve arıtma tesisinin işletme maliyetini arttırmaktadır. Nüfusun artması ile birlikte sağlıklı, güvenilir ve çevre standartlarına uygun kaliteli altyapı ihtiyacı da artmaktadır. Altyapı sistemlerinde çeşitli faktörlerin de etkisiyle zamanla deformasyon oluşmakta ve sistem yeterli hizmeti sunamamaktadır. Mevcutta hizmet veren atıksu sistemlerinde zaman içerisinde çeşitli sebeplerden dolayı arızalar ve hasarlar oluşmakta ve bu da sistemin normal işletme koşullarını bozmaktadır. Özellikle, çökme, ters eğim oluşması, yanlış kullanım vb. birçok arıza meydana gelen boru hatları için yenileme ya da lokal onarım gerçekleştirilme gibi seçenekler detaylı analiz yapılarak karar verilmelidir. Uygulama alanında atıksu boru hatlarına ait tüm bileşenler, arıza sebep olan faktörler dikkate alınarak yenilemede öncelikli hatların belirlenmesi işletme maliyetinin azaltılması ve normal işletme koşullarının sağlanması açısından oldukça önemlidir. Bunu gerçekleştirebilmek için geçmişte gözlenmiş arıza kayıtları, saha verileri esas alınarak oluşturulmuş bir veri tabanı gereklidir. Bu çalışmada, atıksu sistemlerinde mevcutta hizmet veren borularda meydana gelen arıza türleri-hasarlar incelenmiş ve CCTV kamera görüntülerine göre değerlendirme yapılmıştır. Bunun için Malatya ili atıksu sistemleri uygulama alanı olarak seçilmiştir. Uygulama alanından elde edilen veriler esas alınarak gözlenen arıza türleri incelenmiş ve olası sebepleri hakkında değerlendirme yapılmıştır. Yapılan bu değerlendirmelerin özellikle mevcutta hizmet veren boruların ve sistemin arıza oranının azaltılması ve sürdürülebilir işletme çalışmalarının oluşturulması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Atıksu sistemleri, arıza türleri, CCTV kamera, altyapı inşaatı.

Abstract

In urban areas, wastewater systems are used in order to remove water that is transmitted to and used by customers without damaging the environment. The regulation recommends that wastewater systems and storm water systems be planned and constructed as separate lines. However, a significant majority of the systems serving especially in the old settlements have been constructed as systems

that carry storm water and waste water together, which are referred to as unified systems. This makes the operation of the system difficult and increases the operating cost of the treatment plant. With the increase in population, the need for quality infrastructure that is healthy, reliable and in compliance with environmental standards also increases. Due to various factors in infrastructure systems, deformation occurs over time and the system cannot provide adequate service. In the wastewater systems that are currently serving, malfunctions and damages occur due to various reasons and this deteriorates the normal operating conditions of the system. In particular, subsidence, reverse slope formation, misuse, etc. for pipelines where many failures occur, options such as replacement or local repair should be decided by detailed analysis. All components of wastewater pipelines in the field of application, taking into account the factors that cause failures in determining the priority lines of renewal is very important in terms of reducing operating costs and ensuring normal operating conditions. In order to achieve this, a database based on past fault records and field data is required. In this study, the types of failures and damages occurring in the pipes serving in the wastewater systems are examined and evaluated according to CCTV camera images. For this reason, Malatya province has been selected as the application area of wastewater systems. Based on the data obtained from the application area, observed failure types were examined and possible causes were evaluated. It is considered that these evaluations are especially important in terms of reducing the failure rate of the pipes and system serving at the present time and creating sustainable operation works.

Keywords: Water distribution systems, fault types, CCTV camera, infrastructure construction.

KARBONMONOKSİT ZEHİRLENMESİNE BAĞLI İSKEMİK İNME: GEÇ TANI KONULAN NADİR BİR OLGU

Ali Haydar BAYKAN

Dr.Öğrt.Ü., Adıyaman Üniversitesi Tıp Fakültesi, drbaykan@hotmail.com

Öznur ULUDAĞ

Dr.Öğrt.Ü., Adıyaman Üniversitesi Tıp Fakültesi, uludagoznur@gmail.com

Ali KARUL

Dr., Adıyaman Üniversitesi Tıp Fakültesi, karulali@gmail.com

ÖZET

Karbon monoksit (CO), Soluma yoluyla insan vücuduna girdikten sonra, kan içindeki hemoglobine (Hb) bağlanarak karboksihemoglobin (COHb) oluşturur. Dokulara oksijen iletimi azalır ve doku hipoksisi gelişir. Bu oksijene en çok ihtiyaç duyulan organlar olan beyni ve kalbi etkiler. Hipoksi, akut CO zehirlenmesinde oksidatif stres, hücresel nekroz, apoptoz ve inflamasyona yol açar. CO zehirlenmesinde gözlenen beyindeki patolojik değişiklikler, hipokampal nekroz, serebral beyaz maddenin demiyelinizasyonu ile globus pallidus ve serebral korteksin süngerimsi nekrozudur [1]. CO zehirlenmesinde, küresel hipoksiye bağlı serebral lezyonlar bazal gangliyalarda ve yüksek oksijen ihtiyacı olan bölgeler olan merkezi gri ve beyaz cevherde ortaya çıkarlar [2].

Karbonmonoksit zehirlenmesi nedeni ile farklı bir merkezin yoğun bakım ünitesinde hiperbarik oksijen tedavisi alan 80 yaşında erkek hasta şifa ile taburcu olduktan sonra bilinç kapanması nedeni ile hastanemiz acil servis ünitesine başvurdu ve yoğun bakım ünitesine yatırıldı. Genel durumu orta, şuuru konfüze ve kooperasyonu yoktu. Motor muayenede 4 ekstremite eşit hareketli idi. Üst ekstemite istirahat tremoru ve rijidite mevcuttu. Lomber ponksiyon yapıldı. BOS biyokoimyası normaldi. Direkt bakıda hücre görülmedi. BOS kültüründe üreme olmadı. Yapılan EEG' de yaygın zemin aktivite yavaşlığı saptandı. Yakınlarından CO zehirlenmesi geçirdiği öğrenildi. Hastada CO zehirlenmesine bağlı nörotoksisite düşünüldü. Difüzyon MRG çekilerek tanı doğrulandı. Olgumuzda, gelişen iskemik inme, derin beyaz cevherde görüldü. 21 gün yoğun bakım ünitesinde tedavi edildikten sonra nöroloji kliniğine devredildi.

Karbon monoksit zehirlenmesi olan hastalarda, erken dönemde iskemik inme, kraniyal BT normal sonuçlar vermiş olsa bile, Diffüzyon MRG yapılarak teşhis edilebilir. Erken tanı nedeniyle erken trombolitik tedavinin uygulanması prognoz, mortalite ve morbidite oranlarını azaltan olumlu bir etkiye sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Karbonmonoksit Zehirlenmesi, İskemik İnme, Diffüzyon Ağırlıklı Görüntüleme

 ISBN: 978-605-7811-14-1

ÇOCUK CİNSEL İSTİSMARININ UZUN DÖNEM ETKİLERİ

Ertuğrul GÖK

Dr. Öğr. Üyesi, Dicle Üniversitesi, ertugrulgk@gmail.com

ÖZET

Son yıllarda özellikle sosyal medyanın etkisi ile bireylerin bilinçlenmesi ve toplumun toplumsal meselelere karşı daha duyarlı hale gelmesiyle birlikte çocuk cinsel istismarı bir ilgi odağı haline gelmiştir. Çocukların sosyal, ruhsal, fizyolojik ve bilişsel yönden etkilenmesine sebep olan ve adli tıbbın konularından olan çocuk cinsel istismarı, değişik yaşlarda her toplumda, her sosyokültürel yapıda ve bütün coğrafi alanlarda görülmektedir. Çocuklukta cinsel istismara maruz kalma oranı farklı çalışmalarda değişik oranlarla bildirilmekle beraber çok sık karşılaşılan bir durum olduğu açıktır.

Çocuk cinsel istismarı adli, tıbbi, psikososyal ve gelişimsel birçok probleme neden olan ve yıkıcı sonuçları netice veren çok kapsamlı değerlendirilmesi gereken bir sağlık sorunudur. Çünkü çocuk cinsel istismarı, mağdurun yanı sıra onun ailesini, sosyal çevresini, eğitim çevresini, iş alanlarını, sivil kurumları ve hukuk sistemini de etkileyen ciddi bir problemdir.

Üzerine farklı birçok tanım yapılmasıyla beraber en genel manada 16 yaşından küçük bir çocuğa kendisinden yaşça büyük biri tarafından cinsellik içeren davranışlarda bulunulmasıdır. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 103. maddesine göre on beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış ve diğer çocuklara karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar cinsel istismar sayılmıştır.

Çocuk cinsel istismarı hukuken bir suç olduğu gibi aynı zamanda kurbanda, ailesinde ve toplumda birçok problemlere neden olmaktadır. Çocuk cinsel istismarının kurbanda akut dönem ve uzun dönemde birçok etkileri bulunmaktadır. Her ne kadar çocuk istismarı sadece fiziksel bir olgu olarak düşünülse de kurbanda cinsel, fiziksel, ruhsal ve sosyal açıdan birçok olumsuz etkileri bulunmaktadır.

Cinsel istismar sonrası mağdurlarda uzun dönemde cinsel istismar ilişkili fiziksel hastalıklar, kronik ağrılı durumlar, cinsellik üzerine etkiler, psikiyatrik etkiler, madde bağımlılığında artış, kişilik gelişimi üzerine etkiler, enfeksiyon hastalıkları ve sekelleri ve cinsel istismarın travmatik etkileri görülebilir.

Çocukluk çağı cinsel istismarı iyi bir gözlem ve muayene yapılmadığında kolaylıkla gözden kaçabilecek bir durumdur. Cinsel istismar mağdurlarının erken dönemde tanınması mağdurun erken dönem rehabilitasyonunda çok faydalı olacaktır. Tanının geç konulması mağdurda telafisi güç veya imkânsız durumlar ortaya çıkarabilecektir. Özellikle sebebi bulunamayan, uzun dönem devam eden hastalıklarda hastalar çocukluk dönemi cinsel istismar açısından irdelenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Cinsel istismar, Çocuk, Adli tıp

 ISBN: 978-605-7811-14-1

HEALTH USAGE AREAS OF NIGELLA (Nigella Sativa) COMPONENTS ANALYZED BY GC-MS

Nurhayat ÖZDEMİR
Dr.Öğretim Üyesi İnönü University nurhayat.ozdemir@inonu.edu.tr

Sibel KAL
İnönü University sibel.kal@inonu.edu.tr

ABSTRACT

Nigella (nigella sativa) is a one-year herbaceous plant from the Ranunculaceae family. The main part of the plant is its seeds and it is a valuable plant due to its chemical content. People have discovered the plant since very early years and used it both as a spice and as a treatment. Used The seeds of Nigella seeds are used in health, cosmetics and some foods as flavoring pastry, cheese, bakery etc.

In this study, 50 grams of nigella seed were weighed to obtain volatile ready made from nigella seed of Amasya and Yozgat region. It was placed in a glass flask, 200 mL of hexane was added and then extracted from an extract weighing for 8 hours in a solvent extraction apparatus. The obtained essential oils, GC-MS Agilent 6890 GC and 5973 HP - INNOWAX column and selective detector device were screened in the library. The library was screened at time and temperatures in air, starting at 50 ° C, with an increase in column temperature of 3 ° C / min.

As a result of the analysis performed by GC-MS, the names and uses of some volatile chemical compounds found in black seed are summarized below. Thymokinone (p-simene-2,5-dione); its combination with clinically used anti-cancer drugs has led to improvements in its therapeutic indices and has been shown to prevent non-tumor tissues from sustaining chemotherapy-induced damage. Alpha-pelledrene (2-methyl-5-propan-2-ylcyclohexa-1,3-diene); essential oil in cancer research showed antimicrobial activity. α-PA showed its effect on human breast cancer Hs 578T cells and prostate tumor PC-3 cells. Beta pinene (6,6-dimethyl-2-methylidenebicyclo [3.1.1] heptane); It is highly toxic, associated with pinenes in various biological activities, including its use as a natural insecticide. Thymol (5-methyl-2-propan-2-ylphenol); It is used as a bacterial plaque reducing gum swelling, flushing and inflammation. Limonene (1-methyl-4-prop-1-en-2-ylcyclohexene); Many known cancer cells such as skin, lung, stomach, pancreas have been shown to slow growth. In the study, it was observed that these effects do not affect humans, but only have proven results on animals. In a study conducted with hexanoic acid, it showed that it protects the tomato plant against Botrytis cinerea (mold).

Keywords: Nigella seed, Thymokinone, GC-MS, Health, Food, Cosmetics

GC-MS ile analizlenen Çörekotunun (Nigella Sativa) Bileşenlerinin Sağlıkta Kullanım Alanları

Özet

Çörekotu (nigella sativa) Ranunculaceae familyasından tek yıllık otsu bir bitki yapısına sahiptir. Bitkinin asıl kullanılan kısmı tohumları olup, tohumunun kimyasal içeriğinden dolayı kıymetli bir bitkidir. Halk çok eski yıllardan beri bitkiyi keşfedip hem baharat olarak hem de tedavilerde kullanmıştır. Çörek otunun tohumları sağlık, kozmetik ve bazı gıdalarda aroma verici olarak pasta, peynir, fırıncılık vb kullanılır

Çalışmamızda Amasya ve Yozgat yöresi çörek otunun içerisindeki uçucu bileşenler elde etmek için, çörek otları 50'şer gram tartım alınmıştır. Her bir numune tartımdan sonra cam balona koyulup, üzerine 200 mL hekzan ilave edilip, çözücü ekstraksiyonu (solvent extraction) cihazında 8 saat ekstrakte edildi. .Elde edilen uçucu yağlar, GC–MS Agilent 6890 GC ve 5973 HP – INNOWAX kolonlu ve selektif dedektörlü cihazda kütüphane taraması yapıldı. Kolon sıcaklığı 3°C/dakika artışla 50°C'den başlayarak, belirli zaman ve sıcaklıklarda kütüphane taraması yapıldı.

GC-MS ile yapılan analizi sonucunda çörek otunda bulunan bazı uçucu kimyasal bileşenlerin isimleri ve kullanım alanları aşağıda özetlendi. Timokinon (p-simen-2,5-dione); klinik olarak kullanılan anti-kanser ilaçları ile kombinasyonu, terapötik endekslerinde iyileşmelere neden olmuş ve tümör olmayan dokuların kemoterapinin neden olduğu hasarı sürdürmesini engellemekte olduğu görülmüştür. Alfa pelledren (2-methyl-5-propan-2-ylcyclohexa-1,3-diene); kanser araştırmalarında uçucu yağı antimikrobiyal aktivite sergilemiştir. α-PA insan meme kanseri Hs 578T hücrelerinde ve prostat tümörü PC-3hücrelerinde etkisini göstermiştir . Beta pinen (6,6-dimethyl-2-methylidenebicyclo[3.1.1]heptane); oldukça toksiktir, Doğal bir böcek ilacı olarak kullanımı da dahil olmak üzere çeşitli biyolojik aktivitelerde pinenler ile ilişkilidir.. Timol (5-methyl-2-propan-2-ylphenol); diş etinde şişme, kızarma ve iltihap meydana getiren bakteri plağı azaltıcı olarak kullanılmaktadır. Limonen (1-methyl-4-prop-1-en-2-ylcyclohexene); cilt, akciğer, mide, pankreas gibi birçok bilinen kanser hücrelerinin büyümesini yavaşlattığı görülmüştür. Yapılan çalışmada bu etkilerin insanları etkilemediği görülmüştür sadece hayvanlar üzerinde kanıtlanmış sonuçları olduğu görülmüştür. Heksanoik asitle yapılan bir çalışmada, domates bitkisini Botrytis cinerea'ya (küf) karşı koruduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler : Çörek otu , Timokinon, GC-MS, Sağlık, Gıda, Kozmetik

TOPLU KONUT UYGULAMALARINDA FOTOVOLTAİK SİSTEM KULLANIMI: ELAZIĞ HİLALKENT ÖRNEĞİ

THE USAGE OF PHOTOVOLTAIC SYSTEM IN MASS HOUSING APPLICATIONS: ELAZIĞ HİLALKENT SAMPLE

Özge DAĞOĞLU

YL Öğrencisi, FıratÜniversitesi Mimarlık Fakültesi, ozgedagoglu@gmail.com

Betül BEKTAŞ EKİCİ

Doç. Dr., FıratÜniversitesi Mimarlık Fakültesi, bbektas@firat.edu.tr

ÖZET

İnsanların doğanın zor koşullarından ve dış tehditlerden korunabilmesi amacıyla ortaya çıkan barınma ihtiyacı bireylerin en temel ihtiyaçlarından birisi olarak gösterilmektedir. Tarihsel süreç içerisinde bu ihtiyaç her dönem ve iklime göre farklı şekillerde giderilmeye çalışılmıştır. Barınma anlayışında yerleşik düzenle birlikte ortaya çıkan ilk köklü değişiklik aslında konutun da ortaya çıkış süreci olarak kabul edilmektedir. Ülkemizde nüfus oranında ve kentleşmede görülen yükselme artan konut ihtiyacını da beraberinde getirmiştir. Günümüzde toplu konut kullanımı artan nüfus ile birlikte şehirlerimizin vazgeçilmez parçası haline gelmiş ve şehirlerin geleceğini yönlendirecek kadar etkin olmuştur.

İnşaat sektörü hem üretim hem de kullanım aşamalarında diğer sektörlere oranla enerjinin yoğun şekilde kullanıldığı bir alandır. Binaların sebep olduğu tüketimi azaltmak ve sürdürülebilir binalar tasarlayabilmek adına yapılar enerji tasarrufu sağlayacak şekilde tasarlanmalı ya da yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanan aktif sistemlerle desteklenmelidir. Aktif sistemlerden günümüzde en yaygın olarak kullanılanlardan biri fotovoltaik sistemlerdir. Farklı alanlarda sıkça kullanılmaya başlayan fotovoltaik paneller binanın cephe yada çatısında eklemeli yada entegre kullanılarak binanın kendi enerjisini üretmesini sağlamaktadır. Ülkemiz sahip olduğu güneş enerjisi potansiyeli açısından bulunduğu coğrafi konum nedeni ile birçok ülkeye göre şanslı durumdadır. Mevcut potansiyeli kullanarak güneş enerjisini elektrik enerjisine çeviren paneller sayesinde binaların enerji ihtiyaçları maliyetsiz ve çevreye zarar vermeden karşılanabilir.

Bu çalışmada; incelenecek olan toplu konut binasının çatısında veya cephelerinde gerçekleştirilecek fotovoltaik sistem kurulumları ile elde edilebilecek enerji üretimi miktarlarının hesaplanması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda Elazığ ilinde bulunan Hilalkent projesi toplu konut modeli olarak seçilmiştir. Çalışmada incelenmek üzere seçilen blokta fotovoltaik sistem kurulumlarının enerji üretim miktarları belirlenmiş ve performans analizi için PVsyst yazılımı kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Fotovoltaik, Güneş enerjisi, PVsyst, Toplu konut, Yenilenebilir enerji

ABSTRACT

The need for shelter to protect people from the hard conditions of nature and from external threats is shown as one of the most basic needs of the individuals. In the historical process, this need has been tried to be solved in different forms according to each period and the climate. This radical change that emerged together with the built-in arrangement in the concept of acceptance is actually regarded as the emergence process of the dwelling. My country increase in the population ratio and the urbanization brought with it the increasing need for housing. Today, the use of housing has become an indispensable part of our cities together with the increasing population and it has become more active to direct the future of the cities.

The construction sector is an area where energy is used intensively in both production and use phases compared to other sectors. In order to reduce the consumption caused by buildings and to design sustainable buildings, structures should be designed to provide energy savings or be supported by active systems using renewable energy sources. One of the most widely used active systems today is photovoltaic systems. Photovoltaic panels, which are frequently used in different areas, provide the buildings to generate their own energy when they are attached or integrated to buildings façades or roofs. Our country is fortunate to many countries with its geographical location in terms of solar energy potential. By using the existing potential and solar panels that convert solar energy into electricity the energy needs of the buildings can be met without a cost and environment damage.

In this study; it is aimed to calculate the amounts of energy production that can be achieved by the photovoltaic systems to be installed on the roofs or facades of the housing buildings. In this direction, the Hilalkent project in Elazığ province was chosen as a housing model. Energy production amount and the performance analysis carried out for the selected apartment building of the housing. PVsyst software was used in this study aims to determine the calculations and solutions for the energy outputs that are provided by installing the photovoltaic systems in residential buildings.

Keywords: Photovoltaics, Solar energy, PVsyst, Mass Housing, Renewable Energy

BEHAVIORAL ACCOUNTING AND PROFESSIONAL ETHICS

Tuğçe UZUN KOCAMIŞ
Dr.Öğr.Ü., İstanbul Üniversitesi, tugce.uzun@istanbul.edu.tr

Gülçin YILDIRIM
Dr.Öğr.Ü., İstanbul Sebahattin Zaim Üniversitesi, gulcin.yildirim@izu.edu.tr

ÖZET

Muhasebe, işletmelerin finansal bilgilerinden yararlanarak ekonomik karar alma konumunda olan kişi ve kuruluşlara sistemli bilgi üreten; üretilen bilgileri farklı ihtiyaçlar için analiz eden; finansal bilgilerin denetimini de kapsayan bir bilim dalıdır. Muhasebe ve finansal faaliyetlerin matematik temelli yapıları bu faaliyetlerin somut yapıda olduklarını düşündürmektedir. Ancak özellikle uluslararası muhasebe uygulamaları ile ortaya çıkan ilke bazlı yaklaşım ile muhasebe ve finans çıktıları hazırlayıcıların bakış açılarını ve yorumlarını içermekte bu durum muhasebe ve finansal faaliyetlerin soyut tarafını ortaya çıkartmaktadır.

İnsan davranışları üzerine yapılan araştırmalar sadece sosyoloji ve psikoloji bilimleri ili sınırlı kalmamış iktisat ve buna bağlı olarak muhasebe ve finans alanlarında da davranışların etkisi araştırılmaya başlanmıştır. Bu kapsamda ortaya çıkan Davranışsal Muhasebe hem muhasebe verisini hazırlayanların hem de bu veriyi kullananların herhangi bir muhasebe olayı karşısında sergiledikleri davranışları araştırmaktadır. Davranışsal muhasebe son yıllarda literatürde sıklıkla karşılaşılan bir kavram haline gelmiştir. Bu kavram muhasebecilerin davranış ve duygularının muhasebe süreci içerisinde göz önünde bulundurulması gerektiğini vurgular.

Davranışlarımızı etkileyen en önemli olgulardan biri etik değerlerdir. Etik kavramı çok sayıda tanıma sahip olmakla birlikte yalın olarak, yaşamın her alanında doğruyu ve yanlışı ayırt etmek için oluşturulan kurallar bütünü olarak tanımlanabilmektedir. Muhasebe mesleği de mesleğe değer katmak adına mesleki etik ilkelere sahiptir. Meslek mensupları faaliyetlerini yürütürken mesleğin gerektirdiği etik ilkeler çerçevesinde hareket etmek durumundadırlar. Etik ilkelere uyum noktasında meslek mensupları etik ikilemler ve çıkar çatışmaları ile karşılaşabilmektedirler. Etik ikilemler ve çıkar çatışmalarının çözümü noktasında karşımıza meslek mensuplarının davranış biçimleri çıkmaktadır. Bu çalışmada, davranışsal muhasebe kavramsal boyutu ile ele alınmış, tanımı ve meslek etiği kavramı ile ilişkisi açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Davranışsal Muhasebe, Muhasebe Teorisi, Meslek Etiği

DEĞER MERKEZLİ OKUL YÖNETİMİ

Prof. Dr. İ.Bakır ARABACI
F.Ü. Eğitim Fakültesi, arabacibaki@gmail.com

ÖZET

Örgütler insanların çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak için oluşturulmuş karmaşık ve uzman yapılardır. Bu sosyal yapıların ahenk ve düzen içerisinde faaliyet gösterebilmeleri için alışılagelmiş ortak davranış ve yaşantı biçimlerine gereksinimleri bulunmaktadır. Bunu sağlamanın en önemli aracı ise kültürdür. Kültür, örgütsel yaşamın, üretimin, gelişimin, değişimin, dönüşümün ve düşünce yapısının belirlenmesini sağlayan, bireylerin standardize edilmiş eylemlerinin bileşkesini oluşturan temel olgudur. Kültür, örgütsel sosyalizasyonu sağlayan bir katalizör vazifesi görür. Kültürü oluşturan öğelerin başında da değerler yer alır. Bir insanı, bir örgütü, bir toplumu güçlü kılan sahip olduğu değerlerdir. Değerler kültürü tanımada kilit faktördür ve kültürün kalbi olarak görülmektedir. Değerler örgütsel davranışa şekil veren, hangi davranışın doğru, hangi davranışın ise yanlış olduğunu belirlemeye yarayan temel inanışlardır. Bir norm, örgütsel değerlerle uyuşmuyorsa kabul görmez. Değerler, sosyal ilişkileri güçlendirmeyi amaçladığından sosyal ilişkilerin gelişmesine ve çatışmaların çözülmesine de yardım ederler. Arzu edilen ve istenen özellikteki değerler, örgüt üyelerine ortak yön verir, günlük davranışlarda onlara kılavuzluk eder.b Okulları toplumsal değerlerden soyutlayamayız. Okullar yeni nesle toplumsal değerleri aşılayan, yeni değerleri kavratan kurumların başında gelmektedir. Bu nedenle okulları katı, hiyerarşik ve bürokratik yapılı örgütler olarak görmek, okul çalışanlarının, öğrenci ve velilerin beklentilerinin karşılanmasını engellemekte ve birçok sorunun ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Başarılı örgütler değer sistemleri aracılığıyla yönetilmektedir ve bu örgütlerde değer sistemleri yerleşmiştir. Okul kültürünün oluşturulması, korunması ve geliştirilmesi açısından okul yöneticilerinin örgütsel değerlere sahip olması ve yönetim sürecinde değerlerle hareket etmesi oldukça önemlidir. Okul yöneticilerinin eylemleri, kişisel değerlerinin etkisi altındadır. Okul yöneticisinin görevlerinin yerine getirirken okulun ve paydaşlarının değerlerine uygun davranışlar sergilemesi beklenir. Değerlere göre yönetimin altında yatan temel varsayım, insanların ussal olarak hareket eden varlıklar olmaktan çok, değerlerle hareket eden varlıklar olarak görülmesidir. Okul yönetimin başarılı olması yöneticinin belirlenmiş ve kabul gören değer ve ilkelere göre hareket etmesine bağlıdır. Değerlerin göz ardı edildiği, acımasız, tekelci kapitalist ideolojinin egemen olduğu günümüz dünyasında, okul yönetiminde sadece akademik başarı ön plana alınmamalı, sosyal toplumun değerleri önemsenip, öğrencilere kazandırılmalıdır. Değerler çalışanların güven içerisinde olmalarını sağlar, beklentilerini açığa kavuşturur. Bu çalışma, değerlere dayalı okul yönetiminin önemini ve bu konuda dikkat edilmesi gereken unsurları ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırma nitel araştırma tekniklerinden doküman analizi ile desenlenmiştir. Elde edilen veriler yardımı ile tahlil ve münakaşa yapılmıştır.

Anahtar kelimeler: Kültür, Değer, Değerlere Dayalı Yönetim, Okul Yönetimi

DERİ ENDÜSTRİSİ ÜRETİM PROSESLERİ VE PROSES SIRASINDA ORTAYA ÇIKAN ATIK KARAKTERİZASYONUNUN İNCELENMESİ

Ayşe KILIÇ

Yüksek Lisans Öğrencisi (Çevre Mühendisi), Fırat Üniversitesi, ayshe.klc@gmail.com

Nilüfer NACAR KOÇER

Dr. Öğr. Üyesi, Fırat Üniversitesi, nkocer@firat.edu.tr

ÖZET

Ülkemizde faaliyet gösteren en yaygın sektörlerden birisi deri endüstrisidir. Deri endüstrisi, Türkiye'de 80 milyon adetlik yıllık işleme kapasitesiyle kürk üretiminde dünya lideri konumundadır. Deri endüstrisinin temel faaliyet alanı derilerin çeşitli amaçlar için birçok kimyasal işlem uygulandıktan sonra istenen kalitede nihai ürünlere dönüştürülmesidir. Deri endüstrisi en fazla kirlilik oluşturan ve işlenme sırasında oldukça yüksek miktarlarda atıksu oluşturan endüstrilerden biridir. Kullanılan kimyasallar ve tabaklama metodu açısından her bir işletme adımında çok fazla kirlilik potansiyeli açığa çıkmaktadır. 1 ton ham derinin işlenmesi için 20-75 m^3 suya ihtiyaç duyulmaktadır. Derinin işlenmesi sırasında kullanılan suyun hepsi atıksuya dönüşmekte ve derinin istenilen hale getirilebilmesi için proseslerde kullanılan teknolojiye göre tüketilen su miktarı değişiklik göstermektedir. Atıksuya karışan kimyasal maddeler alıcı ortamda toksik etki yaparak, çevre ve insan sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir.

Deri endüstrisi atıksularında genel olarak büyük oranda kıl, yün, deri parçaları, kavelata atıkları, erimiş proteinler, krom bileşikleri, kireç, sodyum sülfat, sodyum hidroksit ve fenollü maddeler bulunmaktadır. Bu maddeler hacim olarak çok fazla olup, geri dönüşüm olanakları oldukça kısıtlıdır. Deri endüstrisi atıksularında sülfür, krom, organik maddeler, yağ gres ve çeşitli azot türleri en önemli kirletici parametrelerdir. Ayrıca yüksek miktarlarda katı atık, gaz ve koku problemlerine sebep olmaktadır. Katı atıklar; budama, etleme, yarma, tıraş, zımpara ve kenar alma gibi işlemler sırasında ortaya çıkan tabaklanmış ya da tabaklanmamış deri parçaları ve tozları ile diğer atıklardan oluşmaktadır. Hammaddenin yaklaşık olarak % 50-55'i kadar katı atık meydana geldiği tahmin edilmektedir. Deri endüstrisi atık sularının arıtılmadan alıcı ortama boşaltılması, deşarj noktası ve yakın çevresinde dipte çamur birikimine neden olmakta ve çamurun ayrışması da ortamda kötü koku ve gaz çıkışını meydana getirmektedir.

Bu çalışmada, deri endüstrisi üretim prosesi analizi yani ham derinin son ürün haline gelmesine kadar uygulanan işlemler ve bu işlemler sırasında açığa çıkan atık ürünler belirtilerek, oluşan atıkların karakterizasyonu incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler : Deri Endüstrisi, Kirletici Parametreler, Atık Karakterizasyonu.

DERLEMECİ KİŞİLİĞİ İLE NİHAT KAYA

Aykut TETİK

İnönü Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi / aykttk@gmail.com

Ünal İMİK

Doç. Dr. İnönü Üniversitesi Devlet Konservatuvarı / unalimik@gmail.com

Serhat KARAKOÇ

İnönü Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi / karakocserhat44@gmail.com

ÖZET

Kaynağını halk kültüründen alan türkülerimiz gerek sözleri gerekse melodileri ile duygu ve düşüncelerimizin en yalın ifade biçimlerinden biridir. Türkülerimizin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması bu mana da büyük önem taşımaktadır. Derleme çalışmaları ise türkülerimizin tespiti ve kayıt altına alınması hususunda oldukça önemlidir. Gerçekleştirdiği onlarca derleme ile Nihat Kaya'nın da bu alanda halk müziğimize ışık tutan şahsiyetlerden biri olduğu ve büyük önem taşıdığı düşünülmektedir.

Araştırma, betimsel bir nitelikte olup durum tespiti yapmaya yöneliktir. Araştırma sürecinde Kaya'nın derlediği ve TRT Türk Halk Müziği repertuvarında kayıt altına alınmış eserlerin belirlenmesi amacıyla dijital ve yazılı kaynak taraması yapılmıştır. Bu süreç içerisinde yine sanatçıya ait olduğu tespit edilen ve TRT repertuvarında kayıtlı bulunan derlemeleri içerik analizi yoluyla detaylı bir incelenmeye tabi tutulmuştur. Yapılan incelemeler sonucunda, elde edilen verilerin daha kolay anlaşılabilmesi amacıyla çeşitli tablolar oluşturulmuş ve yorumlanmaya çalışılmıştır.

Araştırma doğrultusunda Nihat Kaya'nın derlemeci yönü ile GTHM'nin tanıtımına ve gelecek kuşaklara aktarılmasında çok önemli katkılar sağladığı, TRT Türk Halk Müziği repertuvarında kayıtlı eserlerinde Hüseyni makam dizisinin ağırlıkta olmasına rağmen bir çok makam dizisine sahip eserlere de yer verildiği, dokuz zamanlı usullerin çoğunlukta olduğu, derlemelerin genellikle Manisa iline bağlı Soma kazasından olduğu, eserlerin içerisinde çok çeşitli türlerin bulunduğu ve çoğunluğunla "La" karalı eserlere yer verildiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Nihat Kaya, Geleneksel Türk Halk Müziği, Derleme, TRT

HAZAR GÖLÜ SEDİMENTİNDE JEOLOJİK DEVİRLERE BAĞLI OLARAK BAZI ELEMENTLERİN KONSANTRASYONLARININ BELİRLENMESİ

Doç. Dr. Özgür CANPOLAT
Fırat University, ocanpolat@firat.edu.tr

Doç. Dr. Kürşad Kadir ERİŞ
Istanbul Technical University, kursadkadire@gmail.com

Eyyüp Önder AKKOYUN
Fırat University, eyuponder90@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmada Hazar Gölü (Elazığ)'nden alınan karotta derinlik profili boyunca sedimentte bazı elementlerin konsantrasyonlarının belirlenmesi ve sonuçların son jeolojik dönemlere göre karşılaştırması amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik Hazar Gölü'nde tamamlanmış olan 111Y045 Nolu TÜBİTAK projesi kapsamında alınmış piston karotlarından her 5 cm'de bir örnekler alınarak, arsenik (As), civa (Hg), molibden (Mo), baryum (Ba), uranyum (U), kalay (Sn), titanyum (Ti), lantan (La) ve berilyum (Be) elementlerinin düzeyleri belirlenmiştir. Ba, Hg, La, Ti ve U elementlerinin en düşük konsantrasyonları (111 ppm, 0.01 ppm, 4.4 ppm, 1190 ppm and 0.6 ppm sırasıyla) 81-83 cm derinlikte bulunmuştur. Bu derinliğin G.Ö. 10000 yıl önceye ve Holosen Döneme (günümüzden 10,5 bin yıl öncesi) denk geldiği belirlenmiştir. As, Ba, Hg, Sn, La, Mo, Ti ve U elementlerinin en yüksek konsantrasyonları farklı derinliklerde bulunmuştur. En yüksek Hg konsantrasyonu 4-6 cm derinlikte belirlenmiş olup, bu derinliğin günümüze denk geldiği belirlenmiştir. As ve Ba elementlerinin en yüksek konsantrasyonlarının Buzul Öncesi Dönem/Geç Pleyistosen Döneme (günümüzden 10,5 bin yıl önce) denk geldiği bulunmuştur. Diğer elementlerin (Sn, La, Mo ve Ti) en yüksek konsantrasyonlarının ise Son Maksimum Buzul Öncesi Dönem/Geç Pleyistosen Döneme (günümüzden 23-16 bin yılları arası) denk geldiği belirlenmiştir. Bu farklılıkların nedeni olarak, göl ekosisteminin bulunduğu havzanın jeolojik yapısı, biyolojik ve hidrolojik süreçler, iklimsel faktörler ve göl havzasındaki antropojenik faktörler vb. gösterilebilir.

Anahtar Kelimeler: Karot, Sediment, Element, Jeolojik Dönem, Hazar Gölü

DETERMINING THE CONCENTRATION LEVEL OF SOME ELEMENTS CAUSED BY GEOLOGICAL CYCLES IN THE SEDIMENTS OF HAZAR LAKE

Abstract

In this study, it was aimed to determine the concentrations of some elements in sediment along depht profile in core collected at the Lake Hazar (Elazığ) and to compared the results according to recent geological periods. For this purpose, the levels of arsenic (As), mercury (Hg), molybdenum (Mo), barium (Ba), uranium (U), tin (Sn), titanium (Ti), lanthanum (La) and beryllium (Be) on every 5 cm of the piston core samples taken as part of a TUBİTAK project (No: 111Y045) from Lake Hazar were detected. The lowest concentrations of Ba, Hg, La, Ti and U were found (111 ppm, 0.01 ppm, 4.4 ppm, 1190 ppm and 0.6 ppm respectively) at 81-83 cm in depth. It were determined that it belonged to 10000 B.P. and to Holocene Period (10.5 thousand B.P.). The highest concentrations of As, Ba, Hg, Sn, La, Mo, Ti and U were found different depth in the core in Lake Hazar. The highest concentrations of Hg in the core were detected between 4-6 cm that this depth was determined corresponds to present day. The highest levels of As and Ba found that it belonged to Pre-Glacial Period/ Late Pleistocene Period (10.5 thousand B.P.). The highest concentration of other elements (Sn, La, Mo and Ti) determined that it belonged to Last Glacial Maximum Period/Late Pleistocene Period (between 23-16 thousand B.P.). The geological structure of the basin where the lake ecosystem is located, biological and hydrological processes, climatic and anthropogenic factors can be cited as the reasons for these differences.

Key Words: Core, Sediment, Element, Geological Period, Lake Hazar.

DİJİTAL OYUNLAR: OLUMLU VE OLUMSUZ ETKİLERİ

DIGITAL GAMES: POSITIVE AND NEGATIVE EFFECTS

Battal GÖLDAĞ

Dr. Öğr. Üyesi., İnönü Üniversitesi, battal.goldag@inonu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı dijital oyunların bireyler üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini ortaya koymaktır. Bilgi iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, internetin yaygın olarak kullanılması, dijital oyunların ortaya çıkması, bireylerin oyun oynama alışkanlıklarını değiştirmiştir. Dijital oyun oynamak her yaşta insan için özelliklede gençler ve çocuklar arasında popüler bir etkinlik haline gelmiştir. Dijital oyunlar, video oyunları, bilgisayar oyunları olarak adlandırılan bu oyunlar bireylerin gelişimine olumlu etkiler yaparken, olumsuz etkilerde yapmaktadır.

Uygun oyunlar seçildiğinde, bu oyunlar kişilerin bilişsel, fiziksel ve gizli becerilerinin geliştirilmesine ve ortaya çıkarılmasına yardımcı olur. Dijital oyunlar sayesinde çocuklar gelecekte ihtiyaç duyacakları üst düzey düşünme becerisini, el-göz koordinasyonu, ince motor ve uzamsal becerileri geliştirir. Problemleri çözmek için yaratıcı yollar bulmasına, bireyin bilişsel sınırlarını aşmasına katkı sağlar. Oyuncu, sınırlı kaynakları yönetmeyi ve kaynakların en iyi kullanımına, gerçek hayatta olduğu gibi karar vermeyi öğrenir. Çok oyunculu oyunlar, oyuncuları takıma katkıda bulunabilmeleri için kişisel becerilerinden en iyi şekilde yararlanmaya teşvik eder. Küçük çocukların temel matematik ve okuma becerilerinin gelişmesine yardımcı olur. Eğitsel oyunlar çocukların ders başarılarının artmasına katkı sağlar ve oyun tabanlı öğrenme öğrenmeyi daha eğlenceli hale getirebilir. Sosyal yardım içeriği olan oyunlar sayesinde yardımlaşma, paylaşma, iş birliği yapma gibi değerler öğretilebilir. Serbest zaman aracı olarak kullanılır.

Kontrol edilmediğinde, sınırsızca kullanıldığında ve bağımlılık düzeyine geldiğinde dijital oyunların bazı olumsuz etkileri olmaktadır. Erken yaşlarda çok oynanması çocuklarda dil gelişim geriliklerine sebep olabilir. Çocukların ebeveyn ve arkadaşları ile iletişiminin azalmasına ve toplumdan soyutlanmasına neden olur. Günlük aktivite ve hobilere ilgi duyulmamasına yol açabilir. Kişiler gerçek dünya ile sanal dünya arasındaki farkı ayırt etmede sorun yaşayabilir. Fiziksel aktiviteler için zaman ayırmama uyku düzeninde bozulmalar sonucunda sağlık problemleri ortaya çıkar. Şiddet içerikli oyunların oynanması depresyon, anksiyete, şiddet eğilimi, saldırgan duygu ve eylemlerin gelişmesine neden olabilir. Siber zorbalığa maruz kalabilir yada siber zorba olabilir.

Bu olumlu ve olumsuz etkiler seçilen oyunlara göre farklılık gösterebilmekte ve kişiler üzerindeki etkileri farklı olabilmektedir.

Anahtar Kelimeler : Oyun, Dijital Oyun, Bilgisayar Oyunu

Abstract

The aim of this study is to investigate the positive and negative effects of digital games on individuals. The developments in information and communication technologies, widespread use of the Internet, the emergence of digital games have changed the game habits of individuals. Digital gaming has become a popular activity for people of all ages, especially among young people and children. These games, which are called digital games, video games and computer games have positive effects on the development of individuals and have also negative effects.

When appropriate games are chosen, they help to develop and uncover individuals' cognitive, physical, and hidden skills. With digital games, children develop their future thinking skills, hand-eye coordination, fine motor and spatial skills. It contributes to finding creative ways to solve

problems and exceeding the individual's cognitive limits. The player learns how to manage limited resources and decide the best use of resources, as in real life. Multiplayer games encourage players to make the most of their personal skills to contribute to the team. They also help young children develop fundamental math and reading skills. Educational games contribute to the improvement of children's lesson achievement, and game-based learning can make learning more enjoyable. With games with social welfare content, values such as cooperation, sharing, working together can be taught. They can also be used as a free time tool.

When become uncontrolled, unrestricted and addictive, digital games have some negative effects. Too much play at an early age can cause language developmental disabilities in children. It causes children to lose contact with their parents and friends and to be isolated from the community. It may cause lack of interest in daily activities and hobbies. People may have trouble distinguishing between the real world and the virtual world. Failure to allocate time for physical activities results in disturbances in sleep patterns and health problems. Playing violent games can lead to the development of depression, anxiety, violence, aggressive emotions and actions. The palyer may be exposed to cyberbullying or cyberbullying.

These positive and negative effects may vary according to the chosen games and also their effects on people may be different.

Keywords: Game, Digital Game, Computer Game

DİNÎ TECRÜBE DELİLİNDE SEZGİNİN YERİ VE ÖNEMİ

Aysel TAN

Doktora Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, ayseltan@gmail.com

ÖZET

Dinî tecrübe Friedrich Schleiermacher (ö.1768) ile önem kazanan ve William James'in (ö.1842) eserleriyle din felsefesinde teistik delillerin içine dahil olan bir delildir. Dini tecrübelerin birçok şekilde meydana geldiği iddia edilmektedir. Bunlardan biri de sezgidir. Bu bildirinin amacı sezgisel bilginin Tanrı'nın varlığına delil olup olmadığını ortaya koymaktır.

Sezgisel yetenek, insanın fiziksel gelişimine (yani beyin) paralel olarak gelişen bir yetidir ve zihnin gelişmesiyle birlikte kapasitesi artmaktadır. Önce çocukta duygusal bir sezgi hakim iken (4-7 yaş), daha sonra çocuğun somut işlemlere geçmesiyle sezgisel yetenek somutla ilişkili hale gelir. (7-11 yaş) Ve somut nesne ve durumlar (deney ve pratikler) çocuğun sezgisel yeteneğinin gelişmesine yol açar. En son aşamada yani soyut işlemler döneminde (11-17 yaş) çocuğun beyninde prefrontal lobun gelişmesine bağlı olarak akli muhakeme gelişir ve bunun etkisiyle sezgisel yetenek, akli verileri kullanarak soyut sezgiye yönelir. Sezgisel yetenek böylece üç dönemin özelliklerini gösterebilir; çocukluktan aldığı *duygusal sezgi* ve somut/nesnenin çağrıştırdığı *somut sezgi* ve aklın dış dünyadan aldığı bilgileri zihinsel süreçlerden geçirerek işlemesi sonucu gelişen *akılcı sezgi*. O nedenle insanlarda tek bir sezgiden bahsetmek yanlıştır. Sezginin üç türü birbiriyle eş güdümlü olarak bilgiyi elde etmek için çalışır.

Bu üç sezgi türünden akılcı sezgiye önem veren İbn Sina, sezgi bilgisini rasyonel, epistemolojik alana dahil eder. Yaptığı ilim sınıflamasında sezgi bilgisini deneye dayalı bilgi türü olarak görür ve akla/deneye dayalı bir sezgi anlayışı geliştirir. Bu sezgi anlayışı, peygamberliği rasyonel bir temele oturtmak ve irrasyonel olmadığın açıklamak için de kullanır. Kudsi akla sahip peygamberler üstün zekalarının etkisiyle güçlü sezgiye sahip olurlar ve vahiy alırlar.

Vahiy alan sezgisel yetenek diğer insanlarda ortaya çıkıp dini tecrübeleri şekillendirebilir mi? Peygamberlerin vahiy tecrübesini taklit ederek kendilerinde yüksek sezgisel yeti olduğunu savunan bazı kişiler (veli) ilham yoluyla bilgi elde ettiklerini iddia etmişlerdir. Dini tecrübe delilinde bu tür tecrübeler dini delil olarak sayılmaktadır. Fakat bu sezgisel bilginin kaynağı duygu mudur, somut bir gösterge (deney) midir yoksa akıl mıdır? İlham ürünü olan eserlerde her zaman duygu vardır ve bu tür ifadeler insanı duygunun hakim olduğu zihinsel bir duruma götürür. Fakat vahiy tecrübesinde duygunun yanında, somut dünyanın varlığı ve akla dayalı bir sezginin olduğu da vurgulanmaktadır. O nedenle sezgisel bilgi ürünü vahiy üç tür sezgi bilgisine dayalı iken, ilham ürünü olan sezgisel bilgi sadece duyguya dayalıdır. O nedenle 'dini' bir delil olarak değil 'mistik' bir delil olarak değerlendirmeyi hak eder.

Anahtar Kelimeler: Dini tecrübe, sezgi, ilham, teistik delil

FARKLI DİSİPLİN VE TEORİLERDE ZAMAN VE BOŞ ZAMAN KAVRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF TIME AND LEUSIRE TIME CONCEPTS IN DIFFERENT DISCIPLINES AND THEORIES

Ali Ulvi ÖZBEY

Dr.Öğr.Üyesi, Bingöl Üniversitesi, auozbey@bingol.edu.tr

Çiğdem KARAKIŞ

Sosyoloji Bölümü Lisans Mezunu, cgdmkrks09@gmail.com

ÖZET

İnsanoğlu tarih boyunca zaman kavramını açıklamaya çalışmıştır. Başta basit açıklanabilir bir kavram olarak görünen zaman kavramı açıklanmaya başlandığında ilk kullanılan anlamını yitirmeye başlamıştır. Bundan dolayı zaman kavramına her toplum her kültür farklı açıklamalar getirmiştir. Zaman kavramı kültürden kültüre farklılık göstermektedir. Bu farklılık doğuda zamana atfedilen anlam ile batıda atfedilen anlamlar farklılık göstermektedir. Yaşam şekilleri, çalışma koşulları, coğrafi şartları bile etken faktörler arasındadır. Zaman, başının ve sonunun belli olmadığı bir kavramdır. Kabul edilmiş bazı görüşlere göre ise zaman anlarla ilgilidir. İki yönlü bir durum söz konusudur; zaman geriye doğru sonsuza değin uzanır, aynı anda ileriye doğru akar gider. Tüm kadim medeniyetlerde döngüsel zaman anlayışına rastlamak mümkündür, döngüsel zaman takvime göre ayarlanmış günlük aile yaşamıdır. Ele alınıp ifade edilmeye çalışılan diğer bir kavram olan boş zaman, insanların çalışma saatleri dışında kalan ve bu süreyi çeşitli etkinliklerle doldurmaya iten zaman dilimi olarak tanımlanmıştır. Boş zaman modernitenin yeniden üretim sürecinde kapitalizmin istediği doğrultuda organize olduğu söylenebilir. Bu perspektiften bakıldığında kapitalizm zamanı parçalara bölme, yeniden zaman icat etme ve bunu topluma benimsetme konusunda oldukça başarılıdır. Bu çalışma, zamanı yukarıda yüzeysel bir şekilde birlikte tanımlamaya çalıştığımız kavramları ve ideaları farklı disiplin ve teorilerle ifade etme amacı taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Zaman, Modernite, Boş zaman, Kapitalizm.

Abstract

Mankind has tried to explain the concept of time throughout history. At first, the concept of time, which was seen as a simple explanatory concept, started to lose its meaning when it was first explained. Therefore, every society and every culture brought different explanations to the concept of time. The concept of time differs from culture to culture. This difference shows the meaning attributed to time in the east and the meanings attributed to the west. Life styles, working conditions and even geographical conditions are among the factors. Time is a concept in which the head and the end are unclear. According to some accepted views, it is about time-moments. There is a two-way situation; When the backward extends forever, it simultaneously flows forward. It is possible to find

 ISBN: 978-605-7811-14-1

cyclical time in all ancient civilizations. Empty time, which is another concept that has been tried to be discussed, is defined as the time frame which is outside of working hours and which pushes this time to fill with various activities. It can be said that leisure modernity is organized in the direction desired by capitalism in the process of reproduction. From this perspective, capitalism is very successful in splitting the time into pieces, re-inventing time and adopting it. The aim of this study is to express the concepts and ideals that we have tried to define in a superficial way above the time with different disciplines and theories.

Key Words: Time, Modernity, Leisure, Capitalism.

DÖRT ROTORLU İNSANSIZ HAVA ARACININ MODELLENMESİ, YÖNELİM VE YÜKSEKLİK DENETİMİ

MODELİNG, ORIENTATION AND ALTITUDE CONTROL OF A FOUR ROTOR UNMANNED AERIAL VEHICLE

Öğr. Gör. Ebubekir BOZKURT
Bingöl Üniversitesi, ebubekir.bozkurt100@gmail.com

Prof. Dr. Beşir DANDIL
Fırat Üniversitesi, bdandil@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmada dört rotorlu insansız hava aracının (quadrotor) modellenmesi yapılmış, yükseklik ve yönelim dinamiklerinin denetimi gerçekleştirilmiştir. Quadrotorun matematiksel modellemesi yapılarak Matlab/Simulink ortamında benzetim modeli oluşturulmuş, yönelim ve yükseklik denetimleri için iki farklı denetleyici tasarlanarak, benzetimi yapılmış ve sisteme uygulanmıştır. Denetimlerde ilk olarak; geleneksel denetim yöntemlerinden Proportional-Integral-Derivative (PID) denetleyiciler ile quadrotorun yönelim ve yükseklik denetimleri gerçekleştirilmiştir. İkinci olarak; quadrotorun yönelim ve yükseklik denetimleri için Kayan Kipli Denetleyici (KKD) tasarlanarak benzetim modeli üzerinde test edilmiştir. Simülasyon çalışmalarından elde edilen denetim sonuçları karşılaştırılarak dört rotorlu insansız hava aracı için en uygun denetim yöntemi elde edilmeye çalışılmıştır. Simülasyon üzerinde en iyi başarıyı sağlayan denetim yöntemi quadrotor üzerinde teste tabi tutularak gerçek ortamda denetim başarısı incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dört Rotorlu İnsansız Hava Aracı, Quadrotor, PID, KKD, Denetim.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

27 MAYIS 1960'A GİDEN SÜREÇTE TURAN EMEKSİZ OLAYI ve BASIN

Dr. Mehmet Korkud AYDIN

Kırıkkale Üniversitesi Rektörlük Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bölümü.
(korkudaydin@hotmail.com)

ÖZET

27 Mayıs 1960 Hükümet Darbesi'ne giden süreçte ortaya çıkan önemli krizlerden biri de yakın dönem Türk tarihinde "28-29 Nisan Olayları" olarak bilinen ve İstanbul Üniversitesi öğrencilerinin başlattığı olaylardır. TBMM'de Demokrat Parti ve CHP arasında gerginliğe sebep olan Tahkikat Komisyonu meselesi etrafında ortaya çıkan öğrenci olayları, 28 Nisan 1960 tarihinde İstanbul Üniversitesi bahçesinde düzenlenen miting ile başlamıştır. Miting, İstanbul Üniversitesi bahçesinden Beyazıt Meydanı'na yayılmış ve kolluk kuvvetlerinin öğrencilere müdahalesi üzerine olaylar büyümüştür. Olaylar sırasında İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi öğrencilerinden Turan Emeksiz, polisin açtığı ateş sonucunda vurularak hayatını kaybetmiş, Hukuk Fakültesi öğrencilerinden Hüseyin Onu ise yaralanmıştır.

Turan Emeksiz'in öldürülmesi Türkiye genelinde büyük bir infiale sebep olmuş, Demokrat Parti Hükumeti olayların büyümesini önlemek adına Ankara ve İstanbul'da sıkıyönetim ilan etmek zorunda kalmıştır. Ancak sıkıyönetim uygulaması, Turan Emeksiz'in öldürülmesi etrafında ortaya çıkan gerginliği ortadan kaldırmak için yeterli olmamış, 29 Nisan 1960 tarihinde İstanbul'daki öğrenci olayları devam ettiği gibi aynı gün Ankara Üniversitesi Hukuk ve Siyasal Fakültelerinin öğrencileri de Hükumeti protesto eden gösteriler düzenlemişlerdir.

Bu çalışmanın amacı, 27 Mayıs 1960 Hükümet Darbesi'ne günler kala yaşanan öğrenci olaylarının toplumsal ve siyasi sonuçlarını ortaya koymaktır. Çalışmanın kaynaklarını ise dönemin ulusal basınında yer alan gazeteler oluşturmuştur. Türk basını, Turan Emeksiz'in öldürülmesi ve sonrasında gelişen olayları yakından takip etmiş ve Türk halkını bu konuda detaylı bir şekilde bilgilendirmiştir. Akşam, Cumhuriyet, Gece Postası, Hergün, İstanbul Ekspress, Son Posta, Ulus, Vatan, Yeni İstanbul gibi gazetelerde yer alan haber ve köşe yazıları özellikle muhalif çevrelerin Demokrat Parti Hükumetine yaklaşımlarının bir özeti mahiyetindedir. Bu yönü ile söz konusu haber ve köşe yazılarının incelenmesi, 27 Mayıs Darbesi'ne giden süreçte Türkiye'nin içinde bulunduğu siyasi atmosferin ve bir çatışma haline dönüşen iktidar-muhalefet ilişkilerinin anlaşılmasını sağlayacaktır.

Anahtar kelimeler: İstanbul Üniversitesi, Turan Emeksiz, Hükümet, 27 Mayıs Hükümet Darbesi, Malatya

ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİ MİLLÎ GÜN ve BAYRAM KUTLAMALARINA BİR ÖRNEK: LOZAN GÜNÜ/BAYRAMI KUTLAMALARI (24 TEMMUZ 1939)

Dr. Mehmet Korkud AYDIN

Kırıkkale Üniversitesi Rektörlük Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bölümü.
(korkudaydin@hotmail.com)

ÖZET

24 Temmuz 1923 tarihinde imzalanan Lozan Barış Antlaşması, yeni Türk devletinin Misakı-ı Milli kapsamında uzun süreli bir mücadeleden sonra elde ettiği bağımsızlık beratıdır. Bu bağlamda Türk Milletinin iktisadi, siyasi, hukuki, adli ve kültürel bağımsızlığının bir ifadesi olan Lozan Barış Antlaşması, TBMM'de 6 Ağustos 1923'te onaylanarak iç hukukta işlerlik kazanmıştı. Lozan'ın uluslararası hukukta tanınması ise taraf ülkelerin parlamentolarında onaylanmasından sonra söz konusu olmuştu.

Lozan'da elde edilen başarı, 24 Temmuz 1923'ten itibaren bütün yurtta coşku dolu kutlamalara sahne olmuş; İsmet Paşa ve arkadaşları için karşılama törenleri düzenlenmişti. Atatürk de bizzat Eskişehir'e gelerek İsmet Paşa ve Lozan heyetini karşılamıştı. 23 Nisan Millî Hâkimiyet Bayramı, 19 Mayıs Gençlik Bayramı, 30 Ağustos Zafer Bayramı ve 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı gibi milli bir bayram olarak kabul edilmese de sonraki yıllarda İstanbul Üniversitesi başta olmak üzere İstanbul, Ankara ve diğer kentlerde düzenlenen çeşitli toplantı ve etkinliklerle idrak edilmişti. Lozan günü etkinlikleri özellikle Atatürk'ün, *"Lozan Antlaşması, Türk tarihinde bir dönüm noktasıdır. Türk milleti için siyasal bir zafer oluşturan bu antlaşmanın Osmanlı tarihinde eşi yoktur... Lozan Antlaşması imza gününün milli bayram olarak kabul edilmesi uygundur"* sözleri ile 1927 yılından itibaren yurdun dört bir yanında "Lozan Günü" olarak kutlanmaya başlamıştır.

Lozan Günü kutlamaları, 1939 yılında geçmiş yıllara nazaran daha kapsamlı bir şekilde kutlanmıştı. Zirâ Atatürk'ün ölümüyle birlikte 11 Kasım 1938'de Cumhurbaşkanı olan İsmet İnönü döneminde kutlanan ilk Lozan günü idi. CHP Genel Sekreterliğince yayımlanan tamimler doğrultusunda yurt genelindeki Halkevleri marifetiyle gerçekleştirilen Lozan Günü/Bayramı kutlamaları Malatya'da da coşku ile kutlanmıştı.

Bu çalışma ile Türk milli kimliğinin şekillenmesinde diğer millî bayramlarda olduğu gibi Lozan Bayramı etkinliklerinin yeri ve önemi vurgulanmaya çalışılmıştır. Çalışma, T.C. Devlet Arşivlerindeki CHP evrakı ile dönemin ulusal ve yerel basınında yer alan haberler taranarak hazırlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Lozan Barış Antlaşması, İsmet Paşa, Lozan Günü, Halkevi, Malatya

 ISBN: 978-605-7811-14-1

Echinophora tenuifolia L. subsp. *sibthorpiana* (Guss) TUTİN ALTTÜRÜNÜN YAĞ ASİDİ VİTAMİN VE STEROL İÇERİKLERİNİN BELİRLENMESİ

Doç. Dr. İrfan EMRE
Fırat Üniversitesi, iemre@firat.edu.tr

Doç. Dr. Murat KURŞAT
Bitlis Eren Üniversitesi, mkursat@beu.edu.tr

Öğr. Gör. Mustafa Yunus EMRE
Mardin Artuklu Üniversitesi, y_emre85@hotmail.com

Dr. Öğrt. Üyesi Muammer BAHŞİ
Fırat Üniversitesi, muammerbahsi@firat.edu.tr

Prof. Dr. Ökkeş YILMAZ
Fırat Üniversitesi, oyilmaz@firat.edu.tr

ÖZET

Echinophora cinsi, Apiaceae familyasına ait olup Akdeniz bölgesinden Afganistan'a kadar olan alanda 10 tür tarafından temsil edilmektedir ve bunların üç tanesi Türkiye'de endemiktir. Echinophora türleri, Anadolu'nun düşük yağış alan bölgelerinde doğal olarak yetişmektedir. *Echinophora tenuifolia* L. subsp. *sibthorpiana* (Guss.) Tutin bitkileri iki yılda bir ve 20-45 cm yüksekliğine ulaşmaktadır. *E. tenuifolia* subsp. *sibthorpiana*, yerel olarak "çörtük", "çördük", "tarhana otu" ve "turşu otu" olarak adlandırılmaktadır. Taze veya kurutulmuş *Echinophora tenuifolia*, halk arasında yaraların, mide ülserlerinin ve sindirim aktivitelerinin tedavisinde kullanılmaktadır. Ayrıca, çorba, et, süt ürünleri ve köfte gibi yiyeceklere de eklenmektedir.

E. tenuifolia subsp. *sibthorpiana* alttüründe doymuş yağ asidi palmitik asit (C16:0; %23,76) en yüksek düzeyde yağ asidi olarak tespit edilmiş olup onu sırasıyla linolenik asit (C18:3 n3; %19,97), margarik asit (C17:0; %15,26), linoleik asit (C18:2 n-6; %14,56) ve oleik asit (18:1 n-9; %11,63) takip etmiştir. Ayrıca β-sitosterol (55,60 µg/g) miktarı en yüksek değere sahip olurken bitkide değişik miktarlarda stigmasterol (19,80 µg/g), ergosterol (1,50 µg/g) ve alfa-tokoferol (4,85 µg/g) tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Echinophora tenuifolia* subsp. *sibthorpiana*, Yağ asidi, Vitamin.

Investigation of Fatty Acid, Vitamin and Sterol Contents of *Echinophora tenuifolia* L. subsp. *sibthorpiana* (Guss) Tutin Subspecies

Abstract

The genus *Echinophora* belongs to Apiaceae and is represented in the flora from the Mediterranean region eastwards to Afghanistan by 10 species, three of which are endemic in

 ISBN: 978-605-7811-14-1

Turkey. Echinophora species grow naturally in low rainfall areas of Anatolia. *E. tenuifolia* subsp. *sibthorpiana* (Guss.) Tutin plants are biennial and 20–45 cm high. Echinophora tenuifolia L. subsp. sibthorpiana is named locally as “çörtük”, “çördük”, “tarhana otu”, and “turşu otu” in Turkish. Fresh or dried *Echinophora tenuifolia* is used in the treatment of wounds, gastric ulcers, and digestive activities in folk medicine. It is also added to foods, such as soup, meat, dairy products, and meatballs.

In the subspecies of *Echinophora tenuifolia* subsp. *sibthorpiana* (Guss) Tutin, saturated fatty acid palmitic acid (C16:0; 23.76%) was determined as the highest fatty acid. It is followed by linolenic acid (C18:3 n3; 19.97%), margaric acid (C17:0; 15.26%), linoleic acid (C18:2 n-6; 14.56%), and oleic acid (18:1 n-9; 11.63%) respectively.

Keywords: *Echinophora tenuifolia* L. subsp. *sibthorpiana* (Guss) Tutin, Fatty acid, Vitamin.

PEROXISOME PROLIFERATOR-ACTIVATED RECEPTOR ALPHA 5' UNTRANSLATED REGION POLYMORPHISM ASSOCIATED WITH AXIAL SPONDYLOARTHROPATHY DISEASE RISK

PEROKSİZOM PROLİFERATÖR-AKTİVE RESEPTÖR ALFA 5' KODLANMAYAN BÖLGE POLİMORFİZMİNİN AKSİYEL SPONDİLOARTROPATİ HASTALIK RİSKİ İLE İLİŞKİSİ

Ekrem AKBULUT*
Dr. Öğr.Üyesi, Munzur Üniversitesi (Malatya Turgut ÖZAL Üni.), ekremakbulut@gmail.com

Metin ÖZGEN
Doç. Dr., Ondokuz Mayıs University, fmozgen@hotmail.com

ÖZET

Çalışmada aksiyal spondiloartropati hastalarında PPAR-α 5'UTR bölgesinde yer alan rs1800204 polimorfizminin hastalık riski ile ilişkisi ve tanı/tedavi için yeni hedef bölge olma potansiyelleri araştırıldı. Aksiyal spondiloartropati (ax-SpA) omurga ve sakroiliak eklemleri etkileyen kronik, inflamatuar bir hastalıktır. Ax-SpA'nin gelişimde çok sayıda bilinmeyen genetik etmenin rol aldığı düşünülmektedir. Hastalığın net tanısının konulmasında 5-10 yıl gecikme yaşanmaktadır. Genom üzerinde gen bölgelerinin uçlarında (5' ve 3') yer alan kodlanmayan bölgeler (untranslated regions-UTR) olarak ifade edilen dizilerin; genin ekspresyonu, mRNA'nın ribozom affinitesini, post-translasyonel değişimleri, protein molekülünün stabilitesi ve 3 boyutlu yapısının kararlılığını belirlediği yapılan çalışmalar ile gösterilmiştir. Aynı zamanda kodlanmayan bölgelerdeki tek nükleotid değişimlerinin birçok önemli hastalığın gelişimde rol oynadığı gösterilmiştir. Peroksizom proliferatör ile etkinleştirilen reseptörler ligant ile etkinleştirilen transkripsiyon faktörleridir ve sınıf II nükleer reseptör ailesine aittirler. Bu ailenin bir üyesi olan PPAR-α başlıca osteoblastik aktivitenin regülasyonu ve sistemik inflamasyon sürecinin baskılanmasında rol oynamaktadır. 194 hasta ve 197 kontrol örneği olmak üzere toplam 391 örnek ile çalışıldı. Malatya Klinik Araştırmalar Etik Kurulu izni ile hastalardan alınan periferik kan örneklerinden genotipleme çalışmasında kullanılmak üzere genomik DNA izolasyonu gerçekleştirildi. Elde edilen genotipleme verileri lojistik regresyon analizi ile değerlendirildi. PPAR-α geni 5'UTR bölgesinde yer alan rs1800204 G>A polimorfizminin hastalık riski ile ilişkili olduğu gösterildi ($p<0.001$). A alelinin hastalık riskini yaklaşık olarak 2,3 kat artırdığı tespit edildi (OR: 2.262 %95CI: 1.462-3.499). Günümüzde Ax-SpA tedavisinde, osteoklastik aktivite baskılanmakta ancak osteoblastik aktivite kontrol altına alınamamakta ve radyolojik progresyon engellenememektedir. AS patogenezinde osteoblastik aktivite regülasyonunda rol oynayan PPAR-α'nın rolü, tedavi içinde yeni fırsatları işaret edebilir. Bununla birlikte literatürde AS tanısının 5 ile 10 yıl arasında geciktiğine dair çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Elde edilecek veriler tanı amaçlı yeni ticari kitlerin geliştirilmesine katkı sunacaktır.

Anahtar Kelime: aksiyal spondiloartrit, hastalık riski, kodlanmayan bölge polimorfizmi

Teşekkür: Bu çalışma Munzur Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi tarafından finansal olarak desteklenmiştir.

ELAZIĞ İLİNİN KAYISI ÜRETİMİ

APRICOT PRODUCTION IN ELAZIG PROVINCE

Aytül YILDIRIM
Dr. Öğr. Üyesi, Fırat Üniversitesi, Baskil Meslek Yüksekokulu,
Bitkisel ve Hayvansal Üretim Bölümü, aytulyildirim@firat.edu.tr

ÖZET

Türkiye yaş ve kuru kayısı üretiminde dünyada ilk sırada yer almaktadır. Türkiye'nin kayısı üretiminin (750.000 ton) %54'ü Malatya ilinden, % 7'si ise Elazığ ilinden karşılanmaktadır. Elazığ ilinin en fazla kayısı üretimi yapan ilçeleri; Baskil (37.213 ton), Keban (7.408 ton) ve Merkez (5.879 ton) ilçedir. İlde yetiştirilen kayısı çeşitleri; Hacıhaliloğlu, Kabaaşı, Soğancı, Çataloğlu, Hasanbey ve Çöloğlu'dur. Elazığ kayısı üretiminin % 80-85'i kurutmalık, % 10-15'i ise sofralıktır. İlde meyve veren ve meyve vermeyen yaşta olmak üzere toplam 1.258.267 adet kayısı ağacı mevcuttur. Türkiye kayısı verim ortalaması 45 kg/ meyve veren ağaç iken, Baskil ilçesinin kayısı verim ortalaması 51 kg/meyve veren ağaç'dır (TÜİK, 2018).

Elazığ ilinin kayısı üretiminde karşılaştığı en önemli sorunları; ilkbahar geç donları, kuru kayısı üretiminde kükürt oranının uluslararası standartlara (2000ppm) uygunluğunun yakalanmasında uygulanan yanlış kükürtleme yöntemleri, gübreleme ve ilaçlama konusunda karşılaşılan sıkıntılar olarak sıralanabilmektedir.
Bu çalışma ile Elazığ ilinin ilçeler bazında kayısı üretimi, sorunları ve çözüm önerileri değerlendirilmektedir.

Anahtar kelimeler: Elazığ ili, kayısı üretimi, kuru kayısı

ELAZIĞ'IN BİTKİSEL ÜRETİM DURUMU

PLANT PRODUCTION STATUS IN ELAZIG PROVINCE

Aytül YILDIRIM
Dr. Öğr. Üyesi, Fırat Üniversitesi, Baskil Meslek Yüksekokulu,
Bitkisel ve Hayvansal Üretim Bölümü, aytulyildirim@firat.edu.tr

ÖZET

Elazığ ili, Doğu Anadolu Bölgesinin güneybatısında, Yukarı Fırat Bölümünde yer almakta olup, doğudan Bingöl, kuzeyden (Keban Baraj Gölü ile) Tunceli, batı ve güney batıdan (Karakaya Baraj Gölü ile) Malatya, güneyden ise Diyarbakır illeri ile çevrilidir. Elazığ'ın yüzölçümü 931.300 ha olup, bunun % 31'i tarım arazisi (286.044 ha), %24'ü çayır-mera arazisi (225.306 ha) ve %18'i ise orman (170.318 ha) olarak kullanılmaktadır. Bitkisel üretim yapılan tarım arazilerinin %37'sinde tarla tarımı (106.392 ha), %10'unda meyve yetiştiriciliği (27.830 ha) ve %2'sinde sebze yetiştiriciliği (6.909 ha) yapılmakta ve %16'sı da nadasa (45.281ha) bırakılmaktadır. Yıllık yağış toplamının azlığı ve yağışın mevsimlere göre dağılışındaki dengesizlikten dolayı ilde kuru tarım sistemi hakimdir. Bitkisel üretimin büyük bir kısmını tahıllar oluşturmaktadır. Üzüm ve kayısı ilin en önemli tarımsal ürünlerindendir.

Elazığ ilinde bitkisel üretimde sebzelerden domates (59.801 ton) ve biber (25.659 ton); meyvelerden üzüm(89.788 ton) ve kayısı (51.775 ton), tahıllardan arpa (104.168 ton) ve buğday (84.914 ton); yem bitkilerinden ise en çok fiğ (yeşil ot) (93.095 ton) üretimi yapılmaktadır (TÜİK, 2018). Ayrıca il, tıbbi ve aromatik bitkiler açısından da önemli bir potansiyele sahiptir.

Bu çalışmada Elazığ ilinin bitkisel üretim durumları ilçeler bazında değerlendirilmiş, üretimde öne çıkan bitkisel ürünlerin önemi üzerinde durulmuştur.

Anahtar kelimeler: Elazığ ili, bitkisel üretim, üzüm, kayısı

 ISBN: 978-605-7811-14-1

FENOLİK BİLEŞİKLER VE BESLENMEDEKİ ÖNEMLERİ

Doç. Dr. İrfan EMRE
Fırat Üniversitesi, iemre@firat.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Muammer BAHŞİ
Fırat Üniversitesi, muammerbahsi@firat.edu.tr

ÖZET

İnsanlığın başlangıcından itibaren bitkiler, yaşamın vazgeçilmez temel kaynaklarından biridir. Bitkiler biyolojik olarak aktif fenolik bileşik içermektedirler. Bitkiye renk, tat ve koku gibi özelliklerini kazandıran en önemli biyoaktif bileşen olan polifenolik bileşikler, bitki fizyolojisinde önemli rol almaktadırlar. Fenolik bileşikler, bütün bitkilerde özellikle de tahıllar, baklagiller, zeytinyağı, fındık, sebze, meyve, kırmızı şarap ve çayda bulunmaktadırlar.

Bir veya daha fazla sayıda hidroksil grubunun bağlandığı bir benzen halkası içeren bileşikler grubu olan fenolik bileşikler, bitkileri haşere ve mikroorganizmaların saldırılarına ve ayrıca ultraviyole ışınlara karşı korumaktadırlar.

Bitkilerde aromatik aminoasit metabolizması sırasında sentezlenen yan bileşiklerden oluşan ikincil metabolizma ürünleri olarak tanımlanan fenolik bileşikler bitkilerde en yaygın bulunan maddeler grubu olup, günümüzde 4000 civarında bitkisel fenolik bileşiğin yapısı aydınlatılmıştır.

Bitkisel gıdalardaki fenolik maddeler; lignanlar, fenolik asitler, stilbenler ve flavonoidler gibi alt gruplara ayrılmaktadır. Bunlardan antioksidan olarak önem taşıyanlar, fenolik asitler ve flavonoidlerdir. Flavanoidler, bitkisel çayların, meyve ve sebzelerin doğal yapılarında bulunan polifenolik antioksidanlardır. Fenolik bileşiklerin bazıları meyve ve sebzelerin kendilerine özgü lezzetinin oluşmasında, özellikle ağızda burukluk ve acılık gibi önemli tat unsurunun oluşmasında etkilidirler. Bazıları ise sebze ve meyvelerin sarı, sarı-esmer, kırmızı-mavi tonlardaki renklerinin oluşmasını sağlamaktadırlar.

Fenolik bileşikler; tat ve koku oluşumundaki etkileri, renk oluşumuna katılmaları, enzim inhibisyonuna neden olmaları, antimikrobiyal ve antioksidan etki göstermeleri, insan sağlığı açısından işlevleri gibi birçok açıdan önem taşımaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: Fenolik bileşikler, Beslenme, İnsan sağlığı.

PHENOLIC COMPOUNDS AND ITS IMPORTANCE IN NUTRITION

Abstract

From the beginning of humanity, plants are one of the essential resources of life. Plants contain biologically active phenolic compounds. Polyphenolic compounds, which are the most important bioactive components that give plant color, taste and odor properties, play an important role in plant physiology. Phenolic compounds are found in all plants, especially cereals, legumes, olive oil, nuts, vegetables, fruits, red wine and tea.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

Phenolic compounds, a group of compounds containing a benzene ring to which one or more hydroxyl groups are attached, protect plants from pests and attacks by microorganisms, as well as ultraviolet rays.

Phenolic compounds, which are defined as secondary metabolism products which are composed of side compounds synthesized during aromatic amino acid metabolism in plants, are the most common group of substances in plants, today, the structure of around 4000 plant phenolic compounds has been revealed.

Phenolic substances in plant foods; lignans, phenolic acids, stilbenes and flavonoids. Of these, phenolic acids and flavonoids are important as antioxidants. Flavanoids are polyphenolic antioxidants found in natural structures of herbal teas, fruits and vegetables. Some of the phenolic compounds are effective in producing the unique flavor of fruits and vegetables, particularly in the formation of important taste elements such as bitterness and acridity in the mouth. Some of the fruits and vegetables in the yellow, yellow-brown, red-blue colors are provided to create.

Phenolic compounds are important in many aspects such as their effects on taste and scent formation, their participation in color formation, their inhibition of enzymes, their antimicrobial and antioxidant effects, and their functions for human health.

Key Words: Phenolic compounds, Nutrition, Human health.

LİNYİT VE ANTEP FISTIĞI KABUĞUNUN PİROLİZ ÜRÜN VERİMLERİ ÜZERİNE KARIŞIM ORANI VE SICAKLIĞIN ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI

INVESTIGATION OF THE EFFECT OF MIXTURE RATE AND TEMPERATURE OF LYNITE AND PISTACHIO SHELL ON PYROLYSIS PRODUCT YIELD

Aydan AKSOĞAN KORKMAZ*
Öğr. Gör. Dr., İnönü Üniversitesi Malatya Meslek Yüksekokulu Maden Teknolojisi Bölümü,
aydan.korkmaz@inonu.edu.tr

Tuğba UTKU
Öğr. Grv., İnönü Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Kimya Mühendisliği Bölümü,
tugba.utku@inonu.edu.tr

Yunus ÖNAL
Doç. Dr., İnönü Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Kimya Mühendisliği Bölümü,
yunus.onal@inonu.edu.tr

Canan AKMİL BAŞAR
Prof. Dr., İnönü Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Kimya Mühendisliği Bölümü,
canan.basar@inonu.edu.tr

ÖZET

Hızlı bir artış gösteren nüfus ve sanayileşme enerji ihtiyacını da beraberinde getirmiştir. Enerjinin çevresel kirliliğe yol açmadan sürdürülebilir olarak sağlanabilmesi için kullanılacak kaynakların başında ise biyokütle enerjisi gelmektedir. Biyokütle için mısır, buğday gibi özel olarak yetiştirilen bitkiler, otlar, yosunlar, denizdeki algler, hayvan dışkıları, gübre ve sanayi atıkları, evlerden atılan tüm organik çöpler (meyve ve sebze artıkları) kaynak oluşturmaktadır. Petrol, kömür, doğal gaz gibi tükenmekte olan enerji kaynaklarının kısıtlı olması, ayrıca bunların çevre kirliliği oluşturması nedeni ile, biyokütle kullanımı enerji sorununu çözmek için giderek önem kazanmaktadır.

Biyokütle; termal, biyolojik ve fiziksel proseslerle hidrojen, etanol, metanol veya metan gibi çeşitli enerji kaynaklarına dönüştürülebilmektedir. Bu sayede çürümeye terk edilen biyokütle, yenilenebilir alternatif bir enerji kaynağı olarak dünya ekonomisine kazandırılabilmektedir.

Ülkemizdeki kömür yataklarının büyük çoğunluğunun genç linyit olması, dolayısıyla kalorifik değerlerinin düşük olmasından dolayı kömürlerimizin doğrudan yakılıp enerji üretiminde kullanılması fazla ekonomik olmamaktadır. Dolayısıyla linyit ve biyokütle karışımlarının piroliz edilerek katı-sıvı-gaz bileşenlere dönüştürülmesi önem kazanmaktadır.

Biyokütlede var olan yüksek H içeriği, kömürle birlikte piroliz sırasında hidrojen kaynağı olarak kullanılmakta olup, piroliz boyunca biyokütleden yayılan H ve OH radikallerinin, kömürün aromatik halkalarındaki kırılmaları desteklediği bilinmektedir. Kömür ile biyokütlenin beraberce yakılması ile atmosferi kirleten SO_2 ve NO_x gibi içeriklerin azaltılması mümkündür.

Son zamanlarda farklı fosil yakıt türleri (turba, linyit, bitümlü kömür vb.), farklı fırın/reaktörler (akışkan yatak, sabit yatak, serbest düşüşlü reaktör vb.), farklı çalışma koşulları (sıcaklık, ısıtma hızı, karışım oranı, parka boyutu vb.) ile kömür ve biyokütlenin birlikte kullanıldığı çalışmalar öne çıkmaktadır (Zhao vd.2017; Naik vd.2016; Meng vd.2016; Wang vd.2015; Zhang vd.2015; Soncini vd.2013; Acevedo vd.2013; Weiland vd.2012).

Biyokütle ve linyitin birlikte yakılmasının avantajları;

*Sorumlu yazar. Tel: +90 422 2118677 Faks:+90 422 2118678

ISBN: 978-605-7811-14-1

- Biyokütlenin ekonomiye kazandırılması,
- Düşük kalorili linyitlerden yüksek verimle faydalanılması,
- Bu karışımı kullanarak yeni bir sinerji oluşturulması,
- Gelecekte piroliz sıvısından yeni kimyasal ürünlerin üretilmesinin önünün açılması olarak sıralanabilmektedir.

Bu çalışmada, Elbistan linyiti ile Antep fıstığı kabuğunun ayrı ayrı ve birlikte pirolizleri yapılmış olup, sonuçta oluşan katı (çar), sıvı ve gaz ürünlerin verimleri ve toplam dönüşümleri hesaplanmıştır. Farklı karıştırma oranlarının (ağırlıkça 1:1, 1:2 ve 1:3) ve farklı sıcaklıkların (400, 500 ve 600°C), ürün verimleri üzerine etkileri ortaya çıkarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Linyit, Biyokütle, Piroliz

*Sorumlu yazar. Tel: +90 422 2118677 Faks:+90 422 2118678

ISBN: 978-605-7811-14-1

FREZELENME İŞLEMINE TABİ TUTULAN AL7071 ALAŞIMININ SONLU ELEMANLAR İLE KESME PARAMETRELERİNİN ANALİZİ

ANALYSIS OF CUTTING PARAMETERS OF AL7071 ALLOY MILLING OPERATION WITH FINITE ELEMENT METHOD

Engin ÜNAL
Doç.Dr., Fırat Üniversitesi, enginunal@firat.edu.tr

Faruk KARACA
Doç.Dr., Fırat Üniversitesi, fkaraca@firat.edu.tr

Fethi AKMEŞE
Fırat Üniversitesi, fatih.akmese44@outlook.com

ÖZET

Bu çalışmada malzeme olarak AL7071 alaşımı tanımlanarak frezeleme işlemi uygulaması modellenmiştir. Yapılan modellemede ANSYS analiz yazılımı kullanılmıştır. Analize esas olarak bir parmak freze çakısı ile AL7071 alaşımı plakanın işlenmesi şeklinde modellenmiştir. İşleme parametreleri olarak, parmak freze çakısının sabit ilerleme miktarında farklı kesme hızı ve paso miktarı ele alınarak bu parametrelere karşı takım iş parçası arayüzünde meydana gelen sıcaklık ile Von Misses gerilme miktarı değerlendirilmeye çalışılmıştır. Sonuç olarak artan kesme hızına bağlı olarak takım iş parçası arayüzeyindeki sıcaklığın artış eğiliminde olduğu bunun yanı sıra gerilmenin de yükseldiği izlenmiştir. Ayrıca artan paso miktarına bağlı olarak benzer bir şekilde sıcaklığın ve gerilmenin de arttığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler*:* AL7071, Frezeleme, Isı Oluşumu, Sonlu Elemanlar, ANSYS

 ISBN: 978-605-7811-14-1

KAZAKİTAN'DA GÖRSEL İŞİTSEL MEDYA ÖZGÜRLÜĞÜNÜN HUKUKSAL DAYANAĞINA GENEL BAKIŞ

Galymzhan Tazhıbayev KUANISHBEKULY
L.N.Gunilov Avrasya Milli Üniversitesi, Gazetecilik ve Siyasi bilimler Fakültesi PhD doktora araştırmacısı, Astana, KAZAKİSTAN galimcan@mail.ru

ÖZET
Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin dağılmasından sonra 1991 yılında bağımsızlığını kazanan devletlerden biri olan Kazakistan'da radyo ve televizyon yayıncılığının günümüze kadar geçirdiği süreç göz önünde tutularak şu iki soruya cevap aranmıştır: 'Kazakistan'da bu süreçte (devlet tekelinden çoğulcu sisteme geçişte) kitle iletişim araçlarının düzenlenmesi ve denetlenmesi bakımından nasıl bir yol izlenmiştir?' ve 'Dünyada radyo ve televizyon yayıncılığındaki gelişmeler karşısında Kazakistan'ın durumu, yani artı ve eksileri nelerdir?'.

Kazakistan Cumhuriyeti, demokratik bir toplum yaratma hedefine doğru yayın politikalarına yönelmiştir. Kazakistan Cumhuriyeti 90'lı yılların başında, radyo ve televizyon yayıncılığında devlet tekelinden çoğulcu sisteme geçilmiştir. Çoğulcu sistemin gelişmesiyle beraber ifade (söz) hürriyeti anlam kazanmış ve 70 yıl boyu üzeri kapalı kalan konular gün yüzüne çıkartılarak konuşulmaya, tartışılmaya başlamıştır.

Anahtar Sözcükler: İfade (söz) hürriyeti, Kazakistan'da radyo ve televizyon yayıncılığı, Radyo ve televizyon yayıncılığında denetim, Uluslararası medya mevzuatı.

Қазақстандағы радио-телевизия еркіндігінің заңнамалық незігдемесі

Аңдатпа: Кеңестік Социалистік Республикалар Одағының ыдырауынан кейін 1991 жылы тәуелсіздікке қол жеткізген мемлекеттердің бірі ретінде Қазақстанда радио және телевизиясының қазіргі уақытқа дейінгі даму жолын негізге ала отырып екі сұраққа жауап іздестірілді. Қазақстанда (мемлекеттік монополиядан бәсекелестік нарыққа көшу) бұқаралық ақпарат құралдырын ашу және оларды бақылауда қандай жүйе қалыптасқан? Әлемдік деңгейде отандық радио және телевизия саласы даму сатысының қай деңгейінде?

Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдарының ұстанған саясаты демократиялық қоғамның қалыптасуы мен дамуы жолында үлкен үлес қосқаны баршаға мәлім. Қазақстан 1990 жылынан бастап радио және телевизия саласында мемлекеттік арналарға бәсекелес ретінде жекеменшік радио және телеарналар өз жұмыстарын еркін жүргізуге мүмкіндік алды. 70 жыл бойы айтылмай келген өзекті мәселелер еркін пікір талқысына түсіп сөз бостандығы заң жүзінде бекітілді.

Түйін сөздер: Сөз бостандығы, Қазақстанда радио және телевизия, Радио және телевизия өнімдерінің бақылануы, Халықаралық медиа заңнамалар.

An Overview of the Legal Basis of Audiovisual Media Freedom in Kazakitan

Galymzhan Tazhıbayev Kuanıshbekuly
PhD student at faculty of Journalism and political science, ENU named after L.N. Gumilev (ENU), Astana, Republic of Kazakhstan galimcan@mail.ru

Abstract: Following the collapse of the Union of Sovet Social Republics one of the states that had gained independence in1991 sought answers to two questions based on the of development of radio and television in Kazakhstan at present. What kind of system is there in Kazakhstan to monitor and control the media? At what stade of development of domestic radio and television industry at the world level ?

 ISBN: 978-605-7811-14-1

Everyone knows that the policy of the mass media of the Republic of Kazakhstan contributes greatly to the formation development of a democretic sociaty.

The well known policy of the mass media of the Republic of Kazakhstan is known until a great contribution to the formation and development of a democretic sociaty. Since 1990 private radio and television channels have been able to compete freely in state radio and television broadcasting. The freedom of speech had been legally enshrined in the debate that had not been heard for 70 years.

Key Words: The freedom of expression (speech), Radio and television broadcasting in Turkey and Kazakhstan, Supervision in radio and television broadcasting, International media regulations.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

MUŞ İL MERKEZİNDE GEBELERİN SAĞLIK UYGULAMA DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

DETERMİNİNG THE HEALTH PRACTİCE LEVELS OF PREGNANT WOMEN İN MUS CİTY

Arş. Gör. Neşe ÖZDEMİR

Muş Alparslan Üniversitesi, n.ozdemir@alparslan.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Emine BEYAZ

Muş Alparslan Üniversitesi, emine.egokceoglu@gmail.com

ÖZET

Amaç: Araştırma, Muş ilinde yaşayan gebelerin sağlık uygulamalarını araştırmak ve gebelerin farkındalıklarını arttırmak amacıyla planlanmıştır.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı niteliktedir. 1 Haziran – 29 Ağustos 2019 tarihleri arasında toplam 170 gebeyle gerçekleştirilmiştir. Veriler Tanıtıcı Bilgi Formu ve 'Gebelikte Sağlık Uygulamaları Ölçeği' kullanılarak toplanmıştır. Araştırmanın analizinde tanımlayıcı istatistikler, bağımsız gruplarda T testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi, farklılıkların nedenini belirlemek amacıyla post hoc analizler uygulanmıştır. Analizlerde SPSS 20.0 programından faydalanılmıştır.

Bulgular: Gebelerin %37.6'sının 19-25 yaş aralığında olduğu, %50.6'sı il merkezinde yaşadığı, %88.8'inin herhangi bir işte çalışmadığı, %47.1'inin ilköğretim mezunu olduğu ve %50.6'sının ise çekirdek aile tipinde olduğu saptanmıştır. Katılımcıların %41.2'sinin geliri giderine denk, %53.5'inin ilk gebelik yaşı 19-25 yaş arasında ve %47.1'inin gebelik sayısı üç ve üzeridir. Ayrıca kadınların %78.2'si gebelik sırasında herhangi bir sağlık sorunu yaşamadığını belirtmiştir. Kadınların %96.5'inin gebelik haftası 21 hafta ve üzeri olup, %74.1'ünün gebelik kontrollerine düzenli gittiği görülmüştür. Kadınların %55.3'ü gebelik ile ilgili bilgiyi hekimlerden aldığı, %75.3'ü ise gebeliğini planlamıştır. Kadınların %46.5'inin bir önceki doğumu vajinal yol ile gerçekleşmiştir. 'Gebelikte Sağlık Uygulamaları Ölçek' puan ortalaması 109.8±12.9 olup 73.0 ile 139.0 aralığında değişmektedir. Çalışan gebelerin çalışmayanlara göre, çekirdek aileye sahip gebelerin geniş aile yapısına sahip gebelere göre ölçek puan ortalaması daha yüksek bulunmuştur. Eğitim düzeyi arttıkça puan ortalaması yükselmektedir. Ancak lise ve üniversite mezunları arasındaki puan ortalaması farkı anlamlı bulunmamıştır. İlk gebelik yaşı 26-34 yaş grubu kadınların puan ortalaması, 18 yaş altı ve 35 yaş üstü gruptan yüksektir. Birinci gebeliği olan kadınların gebelik sayısı üç ve üzeri olan kadınlara göre ölçek puan ortalaması daha yüksektir. Hiç doğum yapmamış kadınların puan ortalaması normal doğum yapan kadınlara göre daha yüksek bulunmuştur. Planlı gebeliklerde gebeliğini planlamayan gebelere göre puan ortalaması daha yüksektir.

Sonuç: Gebelikte sağlık uygulamalarında; gebenin çalışma durumu, eğitim düzeyi, aile yapısı, ilk gebelik yaşı, gebelik sayısı, doğum yapmış olma ve doğum şekli, gebeliğin planlı olma durumu etkilemiştir. Gebelere ve ailelerine yönelik "prenatal ve postnatal eğitim programlarının yaygınlaştırılması ve bu programlara katılımının sağlanması, ileri yaş grubundaki gebelerin uygulamalarının değerlendirilmesi ve düzeltilmesi amacıyla takip ve görüşmelerin yapılması ve bu konuda farkındalıklarının arttırılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gebelik, Sağlık Davranışı, Eğitim

ÖĞRETMENLERİN ORGAN BAĞIŞINA YÖNELİK TUTUMLARI

Gülşah GÜRKAN

Dr., MEB, gulsah5gurkan88@gmail.com

Sibel KAHRAMAN

Prof. Dr., İnönü Üniversitesi, sibel.kahraman@inonu.edu.tr

ÖZET

Organ yetersizliği organ nakli için dünya çapında ciddi bir problem olmaya devam etmektedir. Organ nakli için bekleyen hasta sayısı hızla artarken, organ bağışçılarının sayısı bekleme listesindekilerden daha düşük seviyede kalmıştır. Organ bağışı sıklığını artırmak için, potansiyel bağışçıları ve bu bağışçıların tutumlarını belirlemek önemlidir. Organ bağışı gibi içerisinde çelişkiler barındıran ve hayati öneme sahip bir sosyo-bilimsel konunun öğretmenler tarafından bilinmesi ve öğretmenlerin bu konulara yönelik olumlu tutumlara sahip olmaları üzerinde durulması gereken bir konudur. Tutumlar uzun yıllar boyunca sosyal psikolojinin ana konularından birini oluşturmuştur. Bunun nedeni hem sosyal algımız hem de davranışlarımızı etkilemeleridir (Pratkanis, Breckler ve Greenwald, 1989). Eğer kişi organ bağışlamanın iyi ve yararlı bir davranış olduğunu düşünüyorsa (olumlu tutum), sosyal çevresinden bu konuda destek hissediyorsa organlarını bağışlamaya yönelik herhangi bir engel algılamıyorsa ya da engelleri kontrol edebileceğine inanıyorsa (yüksek algılanan davranışsal kontrol) organlarını bağışlama konusunda güçlü bir istek (niyet) duyacaktır ve organlarını bağışlayacaktır (Ajzen, 1991). Bu nedenle bu çalışmada öğretmenlerin organ bağışı konusundaki tutumlarını ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırmada nicel metodoloji kapsamında betimsel araştırma yöntemlerinden eğitim araştırmalarında mevcut durumu tespit etmek için kullanılan tarama (survey) yöntemi benimsenmiştir. (Fraenkel & Wallen, 2006). Çalışmanın örneklemi, 2018-2019 eğitim öğretim yılında Malatya'da görev yapan ilköğretim öğretmenlerinden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılarca geliştirilen "Organ Nakli ve Bağışı Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda öğretmenlerin organ bağışına yönelik tutumları açığa çıkarılarak tutumlar çeşitli değişkenler açısından ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Anahtar kelimeler: Sosyobilimsel konular, organ bağışı, öğretmen tutumları.

ÖĞRETMENLERİN MATEMATİK VE FEN ÖĞRETİMİNE YÖNELİK KAYGILARININ İNCELENMESİ

Gülşah GÜRKAN

Dr., MEB, gulsah5gurkan88@gmail.com

ÖZET

Yirmi birinci yüzyılın küresel zorluklarıyla mücadele edebilmek için, disiplinlerarası bakış açısına sahip olmak gerekmektedir. Disiplinlerarası yaklaşım, öğrencilerde matematik, biyoloji ve bilgisayar gibi çok disiplinli kavram ve süreçleri aynı anda bütünleştirerek karmaşık problemleri çözme kapasitelerini arttırır. Bu sayede özellikle matematik, fen gibi bireylerin kaygı düzeylerinin yüksek olduğu derslerde disiplinlerarası yaklaşım bireylerin kaygı düzeyleri azaltmakta ve problem çözme becerilerini artırmaktadır. Kaygı normal düzeydeyse kişiye, istek duyma, karar alma, alınan kararlar doğrultusunda enerji üretme ve bu enerjiyi kullanarak performansını yükseltme açısından yardımcı olabilir ancak yaşanan kaygı düzeyi çok yüksek ise, kişinin, enerjisini verimli bir biçimde kullanması, dikkatini ve gücünü yapacağı işe yönlendirmesi engellenir (Dursun ve Bindak, 2011). Matematik ve fen başarısı gibi ulaşılması arzu edilen eğitsel hedeflerin çoğu zaman uzağında kalınmasının başlıca duyuşsal sebeplerinden birisi olarak kaygı gösterilebilir. Bu çalışmanın amacı; öğretmenlerin matematik ve fen bilimleri dersi öğretim kaygı düzeylerini öğretmenlerin cinsiyetleri, kıdemleri ve mezun oldukları bölüm türüne göre belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda çalışmada nicel metodoloji kapsamında tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmada, Liu (2016) tarafından geliştirilen ve orijinali İngilizce olan ölçeğin Aytekin, Türkmenoğlu ve Arıkan (2017) tarafından Türkçe'ye çevrilmiş "Matematik ve Fen Öğretimi Kaygı Ölçeği" kullanılmıştır. Daha sonra araştırmacılar tarafından oluşturulan "*Kişisel Bilgi Formu*" ile birlikte ölçek Malatya'da görev yapan ilköğretim öğretmenlerine uygulanmıştır. Çalışma sonucunda öğretmenlerin fen ve matematik öğretimlerine yönelik kaygı düzeyleri belirlenerek bu kaygı düzeyi çeşitli değişkenler açısından ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Matematik Dersi Öğretimi Kaygısı, Fen Bilimleri Dersi Öğretimi Kaygısı, Öğretmen Kaygısı.

GÜNÜMÜZ TEZHİP SANATINDA YENİ ARAYIŞLAR

Atilla Yusuf TURGUT

Arş. Gör., Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, atilla_turgut@hotmail.com

Betül GÜNDÜZ DEMİR

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, betul_gunduz@hotmail.com

ÖZET

Türk sanatları içerisinde önemli bir yere sahip olan tezhip sanatının tarihsel sürecine bakıldığında klasik tezhip anlayışı dışında yenilikçi yorumlara, gelişime, farklı akımlara, üsluplara ve ekollere açık olduğu görülmüştür. Tezhip sanatında her yüzyılın kendine özgüetkileyici bir hikâyesi olduğunu söylemek mümkündür.

Kültürel etkileşimler, sosyal ve ekonomik nedenler, coğrafi şartlar, yöneticilerin sanata karşı bakış açıları, sanatçıların tekrardan kaçınma istekleri ve yeni arayışlar içinde olmaları tezhip sanatına yön vermekle birlikte, gelişimine de katkı sağlamış ve hızlandırmıştır. Tezhip sanatında Baba Nakkaş, Şahkulu ve Karamemi, Ali Üsküdarî, Hezargradlı Seyyid Ahmed, Rikkat Kunt, Muhsin Demironat gibi müzehhiplerin yeni üslûplar, ekoller, tarzlar oluşturduğunu ve dönemlerinin çağdaşları olduğunu söylemek doğru olur.

Günümüz tezhip sanatı klasik uygulamalar ve serbest tasarımlar şeklinde icra edilmektedir. Yenilikçi modern yaklaşımlarla uygulanan tezhiplerde farklı disiplinlerle birlikte hikâyesi olan örneklere sıkça rastlanmaktadır. XXI. yüzyıl tezhip sanatında çağdaş ve yenilikçi bakış açısıyla yapılan tezhiplerin evrensel sanat anlayışına hitap ettiğini söyleyebiliriz.

Günümüzde tezhip sanatının kullanım alanlarında da farklılıklar görmekteyiz. Tezhip sanatında farklı denemeler uygulanmakta ve farklı teknikler kullanılmaktadır. Çiçeklerde renk geçişleri, resimsel formlar ve tasarımlar, ikinci boyut etkisi veren çalışmalar yapılmaktadır. Zemin kâğıtlarında renk geçişleri ve dağılımları, ışık gölge etkisi, farklı malzemelerin kullanılması sıkça ön plana çıkmaktadır.

Tezhip sanatı günümüzde sadece yazı tezyinatı olarak değil aynı zamanda farklı disiplinlerle bir arada, bir hikâye içerebilecek şekilde uygulanabilen etkin bir sanat konumunda varlığını devam ettirmektedir. Bu çalışmalar tezhip sanatının gelişimi açısından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: üslup, tezhip, yenilik, altın, motif

HASTANE ÇALIŞANLARINDA MESLEKİ RİSKLER VE KORUYUCU ÖNLEMLER

Arş. Gör. Neşe ÖZDEMİR

Muş Alparslan Üniversitesi, n.ozdemir@alparslan.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Emine BEYAZ

Muş Alparslan Üniversitesi, emine.egokceoglu@gmail.com

ÖZET

Günümüzde birçok çalışan, iş ya da iş yeri ortam faktörlerinden dolayı risk ve tehlike içeren olaylara sıkça maruz kalmaktadır. Çalışan grubu olarak hastane personelleri, bu riskli durumlardan kesici delici alet yaralanmaları, şiddet ve stres gibi durumlarla daha fazla karşı karşıya kalmaktadır. Sağlık çalışanının sağlığı aynı zamanda toplumun sağlığını da etkileyen bir faktördür. Ülkemizde bu anlamda 2012 yılında çıkarılan "Hasta ve Çalışan Güvenliğinin Sağlanmasına Dair Yönetmelik" doğrultusunda hastanelerde çalışan güvenliği komitesinin kurulması, programının hazırlanması, çalışanlara yönelik eğitim-danışmanlık, sağlık taramaları, kişisel koruyucu önlemler, enfeksiyonların kontrolü ve bağışıklamanın sağlanması vb. iş sağlığı ve çalışan güvenliğini sağlamaya yönelik çok sayıda yasa çıkarılmasına ve hizmet içi güncel eğitimler verilmesine rağmen, bu konu ile ilgili farkındalık oluşturmada yetersizliklerin olduğu görülmektedir. Bu çalışmanın amacı; literatür araştırmaları doğrultusunda hastane çalışanlarının en sık maruz kaldığı risk türlerini belirlemek ve bu risklerin giderilmesine yönelik bireysel ve kurumsal kaynaklı koruyucu önlemleri ön plana çıkararak farkındalık oluşturmaktır. Böylece riskler en aza indirgenerek daha sağlıklı, güvenli ve verimli sonuçlar elde edilecektir.

Anahtar kelimeler: Sağlık çalışanları, mesleki risk, iş sağlığı, çalışan güvenliği.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

HIYARDA BUDAMA ŞEKİLLERİ

Turgay KABAY
Yüzüncü Yıl Üniversitesi Erciş Meslek Yüksekokulu, Van, Türkiye
e-posta: tkabay@yyu.edu.tr

ÖZET

Dünya Sebze Üretiminde ilk sıralarda olan ülkemiz de hıyar üretimi de çok yaygındır. Ülkemizin tüm bölgelerinde hıyar taze tüketim, salata yapımında, kurutmalık olarak tüketimi yapılırken aynı zamanda kozmetik ve güzellik merkezlerinde de yaygındır.

Kabakgiller familyasından tek yıllık bitki olan hıyar 90 cins ve 750 türle, sebzeler içinde önemli bir yere sahiptir. Hindistan orijinli olup 5000 yıldır var olduğu bilinmektedir. Hindistan'dan Çin'in doğusuna, Asya'nın batısına, Kuzey Afrika'ya ve Güney Avrupa'ya yayılmıştır. Ortaçağ'da Avrupa'da kültüre alınmıştır. Hıyarın ülkemizde yetiştirilmesi çok eskilere dayanır. Her yörede üretimi yapılmakla birlikte toplam üretimin %44'ü Akdeniz bölgesinden elde edilir. Bu bölgeyi sırasıyla %11 Ege, %9,8 Marmara, %9 Orta kuzey bölgesi izler. Toplam sebze üretimimiz içerisinde %5' lik bir paya sahiptir. Özellikle seralarda turfanda olarak yetiştirilen hıyar, pazarda oldukça yüksek fiyat bulabilmektedir.

Hıyar üretimini yaparken üreticilerin üretim yaptıkları arazinin toprağına veya topraksız tarım yapacaksa kullanacakları materyali iyi seçmelidir. Bunun yanında iyi bir hıyar çeşidi de seçilmelidir. Tüm bunlar yapılırken fide dikiminden sonra bakım işlemleri gerekmektedir. Bu işlemler fide dikiminden itibaren can suyu ile başlar ve hasada kadar sulama, gübreleme , ilaçlama ve budama olarak devam eder. Hıyar üretiminde verim ve kaliteyi arttırma da budama çok önemlidir. Yapılan budamalar bitki bünyesini rahatlattığı için verim ve kalitede artar. Bu nedenle öngörülen çiçek budaması, yaprak budaması, sülüklerin budaması olarak sınflandırılabilinir. Bunlardan biri dikkatsiz ve eksik yapılırsa verim ve kalitede bozulmalar kaçınılmaz olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Budama, Hıyar, Çiçek, Yaprak, sülük

ARTHROSPIRA PLATENSIS ÜZERİNDEKİ METAL İÇERMEYEN FİTALOSİYANİNLERİN OLUŞTURDUĞU OKSİDATİF STRES VE BÜYÜME GELİŞİMİNİN DEĞİŞİMİ

OXIDATIVE STRESS AND GROWTH DEVELOPMENT ALTERATIONS CAUSED BY NON-METAL PHTHALOCYANINES ON *ARTHROSPIRA PLATENSIS*

Sena ÇAĞATAY

Yls., Sakarya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyoloji EABD,
cagataysenaa@gmail.com

Hatice TUNCA

Arş. Gör. Dr., Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü,
htunca@sakarya.edu.tr

Ali DOĞRU

Dr. Öğr. Üyesi, Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü,
adogru@sakarya.edu.tr

Tuğba ONGUN SEVİNDİK

Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü,
tsevindik@sakarya.edu.tr

Armağan GÜNSEL

Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Kimya Bölümü,
agunsel@sakarya.edu.tr

Ahmet Turgut BİLGİÇLİ

Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Kimya Bölümü,
abilgicli@sakarya.edu.tr

Meryem Nilüfer YARAŞIR

Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Kimya Bölümü,
nyarasir@sakarya.edu.tr

ÖZET

Metal içermeyen fitalosiyaninler, boya ve tekstil endüstrisinde kullanılmaktadır ve bu bileşenlerin endüstriyel atıkları, toprak ve suyun kirlenmesine neden olur. Ekosistemin sucul sistemlerde birincil üretici olan fototrofik siyanobakteriler üzerindeki fitalosiyanin kirlenmesinden nasıl etkilendiğini anlamak için, bu organizmaların fitalosiyaninlere karşı tepkisi araştırılmalı ve belirlenmelidir.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

Metal içermeyen fitalosiyaninin *Arthrospira platensis* üzerindeki etkisinin anlaşılması için klorofil-*a*, OD 560 ve antioksidan parametrelerindeki değişikliklerle araştırılmıştır ve bu sebeple siyanobakterilerdeki kültürlerine ön çalışmalar ile belirlenen 0.125, 0.25, 0.50, 1, 1.5 ppb konsantrasyonları uygulanmıştır. Tüm ölçümler üç tekrarlı yapılmıştır. LSD analizi için SPSS 20.0 yazılımı kullanılmıştır.

A. platensis kültürlerinde OD 560 absorbansında ve klorofil-a içeriğinde 7 gün boyunca metal içermeyen fitalosiyanin konsantrasyonunun artmasına bağlı olarak istatistiksel olarak anlamlı bir azalma vardır. *A. platensis* kültürlerinin toplam SOD aktivitesi, bütün konsantrasyonlarda anlamlı bir değişiklik göstermemiştir. ($p>0.05$). APOD aktivitesi kontrole kıyasla 0,50 ppb, 1 ppb ve 1,5 ppb konsantrasyonlarında azalmıştır ($p<0.05$). GR enzim aktivitesi tüm konsantrasyonlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$). Tüm konsantrasyonlarda MDA miktarı artmıştır ($p<0.05$). H_2O_2 miktarı, 0,125 ppb konsantrasyonunda önemli ölçüde artmıştır ($p <0.05$). 0.25 ppb, 0.50 ppb 1 ppb ve 1,5 ppb metal serbest fitalosiyanin konsantrasyonu, serbest prolin miktarında önemli bir düşüş göstermiştir ($p <0.05$).

Bu çalışmada, biyokütle ve klorofil-*a* miktarındaki düşüşün, metal içermeyen fitalosiyanin konsantrasyonlarının artmasından kaynaklandığı bulunmuştur. Antioksidan enzim sonuçları, farklı seviyelerde uygulanan konsantrasyona ve parametreye göre değişmektedir. Sonuç olarak, metalsiz fitalosiyanin, *Arthrospira platensis* üzerinde oksidatif strese neden olmaktadır. Bu çalışmada belirlenen fitalosiyanin türevlerinin konsantrasyonların dikkate alınması, fitalosiyanin türevlerinin endüstriyel kullanımı sırasında sucul ekosisteme verdiği zararın azaltılmasına katkıda bulunacaktır.

Anahtar kelimeler: Fitalosiyanin, *Arthrospira platensis*, antioksidan, oksidatif stres

Abstract

Non-metal phthalocyanines are used in the dye and textile industries and the industrial wastes of these components caused the contamination of soil and water. In order to understand how the phototrophic cyanobacteria, which are the primary producers in aquatic ecosystems, are affected from phthalocyanine contamination, the responses of these organisms should be explored and determined.

To understand the effect of metal-free phthalocyanine on *Arthrospira platensis*, the changes in chlorophyll-*a*, OD 560 and antioxidant parameters (total SOD, APx, GR, Proline, MDA and H_2O_2) was explored and therefore 0.125, 0.25, 0.50, 1, 1.5 ppb concentrations determined by preliminary studies, were applied to cyanobacterial cultures, All measurements were performed in triplicate. SPSS 20.0 software were used for LSD analysis.

There was a statistically significant decrease at OD 560 absorbance and chlorophyll-*a* content in *A. platensis* cultures according to increase of metal-free phthalocyanine concentration during 7 days. Total SOD activity of *A. platensis* cultures did not show a significant change in the overall concentrations ($p>0.05$). APx activity decreased at 0.50 ppb, 1 ppb and 1.5 ppb concentrations compared to control ($p <0.05$). GR enzyme activity did not show statistically significant difference in all concentrations ($p>0.05$). The amount of MDA increased in all concentrations ($P <0.05$). The amount of H_2O_2 was significantly increased at 0.125 ppb concentration ($p <0.05$). 0.25 ppb, 0.50 ppb 1ppb and 1.5 ppb metal free phthalocyanine concentration showed a significant decrease in the amount of free proline ($p <0.05$).

In this study, it was found that the decrease in the amount of biomass and chlorophyll-*a* was due to increased metal-free phthalocyanine concentrations. Antioxidant enzyme results vary according to the applied concentrations and parameters at different levels. In conclusion, metal-free phthalocyanine causes oxidative stress on *Arthrospira platensis*. The consideration of the phthalocyanine derivatives concentrations identified in this study will contribute to the reduction of damage to the aquatic ecosystem during the industrial use of phthalocyanine derivatives.

Keywords: Phthalocyanine, *Arthrospira platensis*, antioxidant, oxidative stress

ATIK PET KATKISININ ASFALTIN KARIŞTIRMA VE SIKIŞTIRMA SICAKLIKLARINA ETKİSİ

Tacettin GEÇKİL

Dr. Ögr. Üyesi, İnönü Üniversitesi, tacettin.geckil@inonu.edu.tr

Ceren Beyza İNCE

Yüksek Lisans Öğrencisi, İnönü Üniversitesi, c.beyzaince@gmail.com

ÖZET

Günümüzde polimer teknolojisinin oldukça gelişmiş olması, hammadde temini, yapım kolaylığı ve maliyet uygunluğu sebebiyle plastik üretim ve kullanımı hızla artmıştır. Bu artış doğal olarak büyük miktarda plastik atıklarının oluşmasına ve bunun sonucu olarak ciddi çevre sorunlarına yol açmaktadır. Oluşan atıkların yeniden kullanılarak değerlendirilmesi, çevre kirliliği, ekonomik gerekçeler, enerji sarfiyatı ve mevcut kaynakların korunması bakımından zorunlu bir hal almıştır. Bu çalışmanın temel amacı, karayolu mühendisliğinde esnek yol kaplaması olarak yaygın bir şekilde kullanılan bitümlü sıcak karışım (BSK) kaplamalarda, atık plastik kullanarak kaplamanın işlenebilirlik performansına etkisini araştırmaktır. Bilindiği gibi BSK kaplamalar agrega ve asfalt bağlayıcı olmak üzere başlıca iki ana malzemeden oluşurlar. Ancak, BSK'larda ağırlık ve hacimce az miktarda bulunmalarına rağmen, asfalt veya bitümlü bağlayıcılar kaplamanın performansı üzerinde önemli bir etkiye sahiptirler. Asfaltın karakteristik özelliklerindeki değişim kaplama performansını doğrudan etkileyebilmektedir. Bu sebeple BSK üretiminde, gerek karıştırma gerekse sıkıştırma esnasında asfaltın agrega ile iyi bir adezyon kurması, işlenebilirlik ve sonuç olarak kaplamanın performansı açısından doğru sıcaklığa sahip olmaları gerekir. Asfalt sıcaklığının gereğinden düşük olması işlenebilirlik ve sıkışma zorluğu oluşturacağından karışımdaki boşluk oranının artmasına, çok yüksek olması ise asfaltın fazla yaşlanması ve karışımın aşırı sıkışmasına sebep olacağı için kaplamanın performansı olumsuz etkilenecektir. Bu çalışmada, polimer çeşitlerinden biri olan atık Polietilen Tereftalat (PET), asfalta eklenerek asfaltın ve dolayısıyla BSK'ların karıştırma ve sıkıştırma sıcaklıkları üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Atık PET ve asfalt arasında iyi bir etkileşim veya bağ kurmak amacıyla karışımda Trietanolamin (TEO) kimyasal katkısı kullanılmıştır. Bu amaçla, B 70/100 penetrasyon sınıfı bitüme başlangıçta ağırlıkça %2,5 TEO ilave edilmiştir. Daha sonra, bu karışıma asfaltın ağırlıkça %2, 4, 6, 8 ve 10 oranlarında PET ilave edilerek modifiye asfaltlar elde edilmiştir. Saf ve modifiye asfaltların özellikleri geleneksel deneylerle belirlenmiştir. Ayrıca, asfaltların ısıl duyarlılığını ifade eden penetrasyon indeksi (PI) değerleri de hesaplanmıştır. Asfalt karışımların işlenebilirlik özelliklerini tespit etmek amacıyla saf ve modifiye asfaltların karıştırma ve sıkıştırma sıcaklıkları, ASTM D 4402 standardına göre Brookfield dönel viskozimetre deneyi ile belirlenmiştir. Dönel viskozimetre deneyi sonucunda, saf asfalta göre, modifiye asfaltların 135°C sıcaklıktaki viskozite değerlerinin PET katkı oranının artması ile genel olarak artış gösterdiği, ancak 165°C sıcaklıktaki değerlerinde ise azalma meydana geldiği görülmüştür. Sonuç olarak, atık PET katkısı ile modifiye edilen asfaltların karıştırma ve sıkıştırma sıcaklıklarının saf asfalta göre arttığı ancak en kritik oranın %8 PET katkısından elde edildiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Modifiye Bitüm, Bitümlü Sıcak Karışım, Polietilen Tereftalat, Viskozite

PROGRAMLAMA ÖĞRETİMİNDE GENEL BİR İÇERİK ANALİZİ

GENERAL CONTENT ANALYSIS IN PROGRAMMING TEACHING

Faruk KONAN
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi conannn24@gmail.com.tr

Vehbi Aytekin SANALAN
Doç. Dr., Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi sanalan@erzincan.edu.tr

ÖZET

İnsan ihtiyaçları doğrultusunda her geçen gün gelişen ve yaşam alanlarına büyük ölçekte katkıda bulunan teknoloji çağında, bilginin önemi giderek artmaktadır. Nitelikli ve birikimli olarak elde edilen bilginin ise birey tarafından fayda görülebilecek bir kazanıma dönüştürülebilmesi için 21. Yüzyıl öğrenme becerilerinin kavramsal ve işlevsel olarak kullanılması gerekmektedir. İnsanlar, geçmişten bugüne çevresel veya bireysel faktörlerden dolayı, olağan yaşantısal problemlere sürekli olarak maruz kalmaktadır. Mevcut problemlerin çözümü için sarfedilen zaman dilimleri; bireylerin toplumdaki sosyal durumunu korumak için daha fazla çaba göstermelerini zorunlu kılmaktadır. İnsanların mevcut yaşam sorunlarını çözüme kavuşturmada başvurduğu bilgi işlemsel düşünme becerileri ise 21. Yüzyıl öğrenme becerilerinden biridir. Son zamanlarda gerçek yaşam sorunlarının çözümü için daha farklı bir yöntem olarak disiplinlerarası yaklaşım önerilmektedir. FeTeMM eğitim, teknoloji ve farklı disiplinlerin birlikte kullanılarak , olağan hayat problemlerini çözmek için kullanılan bir eğitim yaklaşımıdır. Bu çalışma, 2009 yılından bu yana programlama öğretimi konusunda farklı indekslerde yayınlanan makaleleri ele almaktadır. Bu amaç doğrultusunda belirlenen 94 makale; demografik özellikleri, yöntemsel boyutları ve gelecek eğilimlerinin yanında öğretimsel tasarımları yönünden de incelenmiştir. Araştırmanın bulgularına göre alanla ilgili çalışmalar yıllara göre artış göstermektedir. Alanla ilgili yazılmış nicel araştırmalar daha fazla incelenmekte ve referans gösterilmekte iken; Alan yazın derleme ve karma yöntem daha az tercih edilmektedir. Makalelerde kullanılan anahtar kelimelerin çoğunluğu nicel araştırma yöntemlerinde kullanılmış ve en çok tercih edilen anahtar kelime "kodlama" olarak tespit edilmiştir. Nicel araştırmalarda, diğer yöntemlere nazaran daha çok veri toplama aracı kullanılmış ve bunların çoğunluğu ölçek/anketten oluşmaktadır. Makalelerin genelinde, öğretim tasarımının eğitim süreçlerinde temel bir öğe olduğu savunulurken; öğretim süreçlerinde ortam ihtiyaçlarına göre değişkenlik gösteren bazı özgün yöntemlerin uygulandığı ve olumlu sonuçlar alındığı ifade edilmektedir. Fakat eğitim süreçlerinde kullanılan yöntem ve tekniklerin öğretimsel boyutta etkinliği uzmanlarca kabul görse de literatürdeki konumunun tam anlamıyla belirginleşmediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Programlama, Kodlama, Öğretim Teknolojileri, FeTeMM Eğitimi

 ISBN: 978-605-7811-14-1

İLKBAHAR GEÇ DONLARININ MEYVE VE SEBZE ÜRETİMİNDE ÖNEMİ

Turgay KABAY
Yüzüncü Yıl Üniversitesi Erciş Meslek Yüksekokulu, Van, Türkiye
e-posta: tkabay@yyu.edu.tr

ÖZET

Şiddetli ve sürekli don bitkisel üretimi zarara uğratan verimi bitiren felakettir. Çünkü don zararı olan bitki gövde ve yapraklardaki iletim demetlerinde don zararından dolayı bitkilerde ölümler başlar. Bu tüm bitkiler için çok önemli olmakla beraber bahçe bitkilerinde bulunan bitkiler içinde çok önemlidir. Mmeyve ve sebze üretiminde iyi ve verimli bir üretim için üretim yapılan alanın ekolojik ve özelliklede iklim değerleri çok önemlidir. Sera ortamında üretimi yapılan bitkiler ilkbahar son donlardan ısıtma yapılmadan kurtula bileceği gibi çok soğuk iklime sahip yerlerde ise ısıtma veya sera içinde ikinci bir sera veya tünel yapılarak kurtulabilinir. Ülkemizdeki seralarda daha çok sebzecilik ve ikinci sırada ise süs bitkileri üretimi yapılmaktadır. Bunun yanında bodur meyve üretimi ve bağcılık ise serada daha aza üretilmektedir. Bu nedenle ilk bahar son donları genellikle meyve ağaçlarını, bağcılığı, açık alanda sebze ve süs bitkileri üretimini olumsuz etkilemektedir. Sebze üretiminde fidelerinin dış ortamda bulunması ve çiçek açması konumundayken mayıs ayında oluşan bir don tehlikesi fideleri öldüreceğinden verim elde edilememektedir. O yıl üreticinin zarar etmesi anlamına gelir. Meyve üretiminde ise mayıs ayında oluşan don ağaçlarda çiçek ve genç meyve dökümlerine neden olmaktadır. Dış ortamda oluşan don tehlikesine sulam, güney alanlarına dikim yapma gibi bazı tedbirler uygulansa bile bu tedbirler geçici olduğundan uzun süren don tehlikelerinin ürünlere verdiği zarar kaçınılmaz olmaktadır.

Anahtar Kelime: İlkbahar donları, Meyve, Sebze,

 ISBN: 978-605-7811-14-1

İNSAN DOĞASINDAKİ KÖTÜLÜĞE BİR BAKIŞ

Özge KANLI

Felsefe Lisans mezunu, İnönü Üniversitesi, felsefe.felsefe44@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı insanın doğasını anlama ve ondaki kötü duygu, istek ve eylemlere neden olan durumların salt hür irademize mi bağlı olduğu yoksa özgür irademiz sandığımız ama farkında olmadığımız bir takım güçlerin mi neden olduğunu ortaya koymaktır. Bu amacı gerçekleştirmek için tarama modelinde betimsel bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Bu araştırma modelinde var olan durumun olduğu gibi ortaya konması amaçlanır. "Nedir?" sorusunun yanıtı aranır. Konu ile ilgili alanyazın taranmış, araştırmanın amacına uygun olan bilgiler irdelenmiştir. Ulaşılan bilgiler ışığında araştırma amacı doğrultusunda değerlendirme ve yorumlamalarda bulunulmuştur. Bu çözümlemeler bazı soruların yanıtlanmasını gerektirmektedir. Durumsal koşullar insan davranışlarını ve duygu dünyasını şekillendirirken, özgür irade bu denklemin neresinde yer alıyor? Özgür irade dışı bir takım güçler varsa, salt bir ahlaklılıktan nasıl bahsedebiliriz ki. Hem bu kadar merhametli hem de bu kadar acımasız olabilen varlıklarken, kötülüğü de iyilik gibi bizim en doğal parçamız olarak kabul edebilir miyiz? Bizler etik-dışı davrandığımızda en değerli organımız olan beynimizde neler olup bitiyor? Ahlaki sezgilerimizin doğuştan olup olmadığını anlamaya yönelik yapılan bir takım deneyler, aslında doğuştan iyiye yönelik varlıklar olduğumuzu fakat genetik faktörler, çevre, kültür, beslenme tarzımız hatta ta anne karnından doğuma kadar nasıl geliştiğimiz, ahlaki davranışlarımızı şekillendirmede büyük rol oynadığını göstermektedir. Beyin fonksiyonlarımız sağlıklı çalışıyor ise duygulanımlarımızın ve davranışlarımızın büyük oranda iyiye yönelik varlıklar olduğumuzu kanıtlayan veriler bulunmaktadır. Hatta nasıl bir inançlı olduğumuz nasıl bir beyin fonksiyonlarına sahip olduğumuzla bağlantılı olduğuna dair yeni kanıtlar ortaya çıkmaktadır. İnançlarımızın bizi neye benzettiği de ahlaksal davranışlarımızla yakından ilgilidir. Günümüzde bilimsel veriler insanı ve davranışlarını anlamada belli bir takım öngörülerde bulunuyor olabilse de anlaşılması ve çözülmesi zor varlıklarız. Biyolojik ve sosyolojik varlıklar olmamızın yanında psikolojik varlık olarak da beyin, insanı ve insan davranışlarını anlayabilmek için mucizevî bir organdır. Kötülük, ahlaklılık ve özgür irade sorunu çözümlenebilmiş değilken, bize düşen içimizdeki aydınlığı besleyip büyütmek görünüyor. Ünlü nörobilimci David Eagleman'ın da dediği gibi "eğer beyinlerimiz, anlaşılabilecek kadar basit olsaydı, bizler onu anlayacak kadar akıllı olmazdık".

Anahtar Kelimeler: Kötülük, alışkanlık, özgür irade, insandışılaştırma, insan doğası, beyin.

İSTİSMARCI YÖNETİM ANLAYIŞININ ÖRGÜTSEL SADAKATE ETKİSİ: BİR ARAŞTIRMA

Yunus ZENGİN
Dr. Öğr.Üyesi, Kafkas Üniversitesi, yunuszengin@kafkas.edu.tr

ÖZET

Yoğun rekabet sürecinin yaşandığı günümüz iş dünyasında işletmelerin başarısı yöneticilerin izlemiş oldukları yönetsel politikalar ile takipçilerine karşı izlemiş olduğu kişisel davranışlardaki tutumlara bağlıdır. Literatürde konuya yönelik olarak yapılan çalışmalarda genel olarak yöneticilerin pozitif özellikleri ele alınarak takipçileri üzerindeki olumlu etkilerine değinilerek sonuçların örgütlerin verimliliğine olan etkileri incelenmiştir. Ancak son dönemlerde örgütlerde çalışanların yöneticileri tarafından karşılaştıkları uygunsuz tutum ve davranışların temel nedenlerini ortaya çıkarmak adına yönetim kademesinde bulunan kişilerin bu özelliklerinin incelenmesine ihtiyaç duyulmuştur.

En basit haliyle istismarcı yönetim, yöneticilerin örgütte çalışan ve kontrolü altında bulunan iş görenlere karşı olumsuz içerikli ancak fiziksel şiddet ve temas içermeyen sistemli tutum ve davranışlar olarak tanımlanabilir. Yöneticiler tarafından personele yönelik olarak uygulanan yâda personelce algılanan bu tür sapkın davranışlar, hem örgütsel verimliliğe hem de çalışanların performans düzeylerine ve sadakat durumlarına etki ederek yapılanlara karşı dayanma güçlerini zayıflatmaktadır. Örgütsel sadakat herhangi bir bireyin örgüte, kişilere yada herhangi bir grupla oluşturmuş olduğu güçlü bir bağdır. Oluşan bu bağ sayesinde birey örgütün tüm çıkarlarını ve kendi kişisel çıkarlarından üstün tutarak örgüt yararına özverili bir çalışma sergiler ve sahip olduğu tüm kazanımları örgüt için harcamaya çalışır. Ancak bu özveri örgütsel koşulların uygun olması durumunda gerçekleşecektir ki, bunun sağlanması yönetim ve sağlanan olanaklara bağlıdır.

Bu düşünceden hareketle ele alınan bu çalışmada temel amaç, örgütlerdeki istismarcı yönetim anlayışının çalışanların örgüte karşı olan sadakatine olan etkisini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda ele alınan çalışmada örneklem olarak Kars ilinde faaliyette bulunan özel sektöre ait iki çağrı merkezinde istihdam edilen 600 çalışanı kapsamaktadır. Araştırmada kolayda örneklem yöntemi kullanılmıştır. Veriler demografik, istismarcı yönetim ve örgütsel sadakate yönelik ifadeleri içeren anket tekniğiyle elde edilmiştir. Elde edilen veriler SPSS ve AMOS programları kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada kullanılan anketlerin güvenilirliğini ve geçerliliğini test etmek amacı ile sırasıyla açımlayıcı faktör analizinden yararlanılmıştır. Oluşturulan hipotezler korelasyon ve çoklu regresyon analizleri ile test edilmiştir. Analiz bulgularına göre istismarcı yönetim anlayışının örgütsel sadakat üzerinde negatif yönlü ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yönetim, İstismarcı Yönetim, Örgütsel Sadakat, Çağrı Merkezi

 ISBN: 978-605-7811-14-1

İŞKUR ÖRGÜT YAPISI VE ÖRGÜT YAPISINDAN KAYNAKLANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

İbrahim GÖRÜCÜ
Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü MALATYA, İbrahim.gorucu@inonu.edu.tr

Demet TOKTAŞ
Araş. Gör., İnönü Üniversitesi ,İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü MALATYA, demet.toktas@inonu.edu.tr

ÖZET
Türkiye'de 1946 yılında kurulan ve ülkenin istihdam ve işsizlik sorunlarının çözümüne yönelik politikalar üretmesi beklenen İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürlüğü (İİBK) toplumsal gelişme ve değişimlere karşı yetersiz kalması zamanla kurumun kabuklaşmış bir yapıya bürünmesine sebep olmuştur. Yeniden yapılandırma çalışmaları kurumun örgüt yapısında gözle görülür bir değişim yaratmamıştır. Oysa yeniden yapılanmadan beklenen temel amaç; çağdaş istihdam kurumlarının yerine getirdiği işlevlerin İŞKUR'ca da gerçekleştirilmesinin sağlanmasıydı. Fakat yasal düzenlemelerle gerçekleştirilen yeniden yapılanma uygulamada aynı sonuçları vermemektedir. Bu durum ise ülkemiz açısından hayati öneme sahip bir kurumun faaliyetlerinden beklyenen yararların gerçekleştirilememesi sonucu çözüm beklenen sorunların giderilmesinin gerçekleştirilememesiyle sonuçlanmaktadır.

Yapılan çalışma esnasında ve araştırmacının deneyimleri sonucunda belirlenen sorunlar ise şu şekilde sıralanmaktadır; örgütün mevcut yapısı hedef kitleyi oluşturan işveren ve işçilere ulaşma konusunda sorunlar yaratmaktadır, örgütlenme yapısı kurumun amaçlarında yeniden yapılanma sürecine rağmen önemli bir değişim olmadığı izlenmektedir; kurum meslek danışmanlığı alanındaki faaliyetleri sırasında ilgili kuruluşlardan Milli Eğitim Bakanlığı ve Yüksek Öğretim Kurumu ile eşgüdümü sağlayacak bir yapının bulunmamaktadır ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının ve Türkiye İş Kurumu'nun yeniden yapılanması çerçevesinde yönetimde sosyal katılım ilkesinden hareketle oluşturulan kurullar örgütlenme içerisinde etkin bir rol oynamaktan uzaktır.
Çalışmanın amacı, ortaya çıkan sorunları ortaya koymanın yanı sıra çözüm önerileri sunarak değerlendirmede bulunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye İş Kurumu, örgüt yapısı, örgüt sorunları.

KALP SESİNİN ZAMAN ALANINDAN ÇIKARILAN MORFOLOJİK ÖZELLİKLERİNİ MAKİNE ÖĞRENMESİ YÖNTEMLERİ İLE SINIFLANDIRARAK KALP ÜFÜRÜMÜ TESPİTİ

Ali Fatih GÜNDÜZ

Öğr. Gör., Malatya Turgut Özal Üniversitesi, fatih.gunduz@ozal.edu.tr

Ali KARCI

Prof. Dr., İnönü Üniversitesi, ali.karcı@inonu.edu.tr

ÖZET

Fonokardiyografi (PCG) kalbin kasılıp-gevşeme, kapakçıkların açılıp-kapanması ve kanın kalp odacıklarından damarlara dolup boşalırken çıkardığı mekanik seslerin incelenmesine dayalı bir yöntemdir. Kalp sesinin dinlenmesi (oskültasyon) ve incelenmesi ile pek çok kardiyak rahatsızlık hakkında ön tanı elde edilebilmektedir. Kalp üfürümlerinin teşhisi ve sağlıklı kalp seslerinden ayırt edilmesi bu kapsamda değerlendirilmesi gereken önemli bir konudur. Tıbbi uzmanlık gerektiren bu alan günümüzde biyomedikal alanında çalışan araştırmacıların da ilgisini çekmektedir. İnsan kulağının işitsel limitlerinin olması, ortam gürültüsü, hekimlerin tecrübesizliği gibi faktörlere karşın teknolojinin ilerlemesiyle gelişen fonokardiyografi cihazları kalp seslerini dinleyip kaydetmeye olanak sağlamaktadır. Elektronik ortamda kayıt altına alınan kalp seslerinin sinyal işleme ve veri madenciliği yöntemleri ile incelenmesi ile de uzman hekimlere teşhis sürecinde yardımcı olacak bilgiler sunmaya yarayan araçlar geliştirilmektedir. Ses sinyalinin frekans bantlarının detaylı incelenebilmesinden grafiksel spektrogram sağlamaya kadar geniş bir yelpazede avantajlar sunan bu araçlar muayene sırasında daha objektif değerlendirmeler yapılmasına yardımcı olabilir. Dahası uzman hekim konsültasyonuna ulaşmanın zor olduğu kırsal alanlarda veya evde bakım hizmetlerinde söz konusu araçlar oldukça yararlı olabilir. Bu çalışmada, kalp sesi sinyalinin zaman alanında görülen morfolojik özelliklerini çıkartarak bunlar üzerinden kalp üfürümünü tespit etmeyi amaçlayan bir yöntem sunulmuştur. Toplamda 500 sağlıklı ve 500 anormal veri içeren dengeli bir set ele alınmıştır. WEKA makine öğrenmesi platformunda bulunan naive bayes, k en yakın komşu, c4.5 karar ağacı, destek vektör makinesi, lojistik model ağacı, çok katmanlı algılayıcı ve regresyon tabanlı sınıflayıcı metotları ile yapılan sınıflandırma sonuçları karşılaştırılmıştır. Yapılan karşılaştırma sonunda en iyi performans sonuçları karar ağaçları ile yapılan sınıflandırmalarda elde edilmiş olup %90 üzerinde doğruluk, kesinlik ve hassasiyet değerleri ölçülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Kalp sesleri, kalp üfürümü, sinyal işleme, veri madenciliği, makine öğrenmesi, sınıflandırma

 ISBN: 978-605-7811-14-1

KONAKLAMA İŞLETMELERİNDE İNFORMAL İLETİŞİM (GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ TURİZM UYGULAMA OTELİ ÖRNEĞİ)

Aliye AKIN
Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi, aliyeakin@gantep.edu.tr

Adnan AKIN
Öğr.Gör., Gaziantep Üniversitesi, aakin@gantep.edu.tr

ÖZET

Örgütlerin hedeflerine ulaşabilmek için amaçlarını gerçekleştirebilmelerinde, yönetsel fonksiyonları uygulayabilmeleri iletişimi önemli kılmaktadır. Dolayısıyla örgütlerde iletişim, belirli kurallar doğrultusunda yapılandırılmış formal iletişim kanalları aracılığıyla sağlanabilmektedir. Ancak örgüt çalışanlarının resmi iletişim kanalları aracılığıyla yeterince bilgilendirilmediklerinde, alternatif olarak geliştirilen söylenti mekanizmasına yöneldiği bilinen bir gerçektir. Söylenti, insan ilişkilerinden doğan ve herhangi bir yapılandırmaya dâhil olmayan informal iletişim biçimi şeklinde ifade edilebilir. Nitekim insan ilişkilerinin çok yoğun olduğu turizm sektöründe faaliyet gösteren konaklama işletmeleri çalışanları arasında informal iletişimin yoğun bir biçimde kullanıldığı söylenebilir. Bu kapsamda çalışmanın amacı, konaklama işletmelerinde oluşan informal iletişimin örgüte ve çalışanların performansına olan etkisini ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup; Gaziantep Üniversitesi Turizm Uygulama Oteli çalışanları ve tüm yöneticileriyle yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Çalışmada araştırmacılar tarafından oluşturulmuş yarı yapılandırılmış sorular, katılımcılara yöneltilerek verilen cevaplar kayıt altına alınmıştır. Bu veriler nitel araştırma kapsamında anlamlı hale getirilmiş ve çalışmanın sonucunda, işletmede personel sayısının az olduğu, personellerin bir kısmının iş dışında birlikte sosyal aktivitelerde yer aldığı ve işin yoğun olmadığı saatler ile mola sürelerinde beraber vakit geçirerek yakın ilişkiler kurdukları saptanmıştır. Nitekim bu durum söylentilerin oluşmasına sebebiyet vererek, informal iletişimin yoğun bir biçimde gerçekleştiğini başka bir ifadeyle söylentinin yaygınlaştığını ortaya koymuştur. Dolayısıyla bu durum farklı gruplar içerisinde yer alan çalışanlar arasında güven bağının azalmasına, motivasyonlarının ve performanslarının düşmesine neden olmuştur. Ayrıca genel itibariyle çalışanlar, söylentiden uzak durduklarını ya da söylentinin içinde yer almadıklarını belirtmelerine rağmen sorulan sorulara verdikleri cevaplar ifade ettiklerinin aksini ortaya koymuştur. Yönetim, söylentinin olmaması adına çeşitli dönemlerde toplantılar yaparak, söylentinin oluşmasını önlemek için çeşitli çabalar sarf ettiğini ifade etmiş olsa da; ancak insan ilişkilerinin yoğun olduğu konaklama işletmesinde çalışanların söylentiden uzak durmasının genel itibariyle mümkün olamayacağı saptanmıştır. Bununla birlikte örgütte oluşan informal iletişimin yaygın olarak kullanılmasının, örgütün yönetimsel başarısını ve itibarını zayıflattığı hem yönetimin etkinliğini hem de çalışanların performanslarını olumsuz bir biçimde etkilediği aşikardır.

Anahtar Kelimeler: İnformal İletişim, Söylenti, Konaklama İşletmesi

 ISBN: 978-605-7811-14-1

KUR'AN KISSALARINDA HİTAP VE DAVET DİLİ

Dr. Öğr. Üyesi Beşir ÇELİK
Siirt Üniversitesi İlahiyat Fak.

ÖZET

Kur'an'ın nüzul sürecinde şiir, edebiyat ve belagat parlak bir dönemi yaşıyordu. Bu yüzden Kur'an, hitap ve anlatım sanatını en güzel şekilde kullanarak muhataplarının dikkatini çekmiştir. Kur'an ayetlerinde mükemmel bir üslup güzelliği, ses ve mana uyumu söz konusudur. Kur'an'ın bütününde bu ahenk ve güzelliği görebiliriz.

Kur'an kıssalarında hitap ve davet dilinin en mükemmel örneklerini bulmak mümkündür. Kıssalarda hem olayları olduğu gibi anlatma, hem de ibret verme amacı vardır. Kıssaların asıl gayesi, insanlara hidayet yolunu göstermek, onları hak yola davet etmektir. Kıssalarda zaman zaman iman-inkâr, dünya-ahiret, hidayet-delalet, iyi-kötü vb. konu ve kavramların mukayesesi yapılır. Kıssalarda, "*Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğütle davet et…*"(Nahl ,125.) ayeti doğrultusunda, muhataplar en güzel ifade, temsil ve teşbihlerle hakikat yoluna davet edilirler. Biz de bu tebliğimizde Kur'an kıssalarında kullanılan hitap ve davet dilinin bir kısım güzel örnekleri üzerinde durmaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Kur'an, Kıssa, Davet Dili, Hitap,

KUVEYT'İN BAĞIMSIZLIĞI*

Turgay MURAT

Dr. Öğr. Üyesi, Üyesi Fırat Üniversitesi, turgaymurat@firat.edu.tr

Yasemin KARADAĞ

Öğretmen, Muş Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi,mehlikaa_23@hotmail.com

ÖZET

Kuveyt, Arap Yarımadası'nın Kuzey batısında yer almaktadır. Güneyinde Irak, güneyden güneybatıya doğru Suudi Arabistan'la komşudur. Doğusunda ise Basra Körfezi'ne uzanan kıyısı bulunmaktadır. Çöl ikliminin hâkim olduğu Kuveyt'te akarsu kaynağı bulunmamaktadır. Kuveyt, Basra Körfezi'nde doğal bir limana sahiptir ve bu özelliği ilkçağda ve ortaçağda onu önemli bir ticaret merkezi haline getirmiştir. Kuveyt'in bu jeo-stratejik önemi, onu uzun çağlar boyunca etrafında bulunan adalarda farklı medeniyetlerin yaşadığı ve Arap Yarımadası içlerine doğru uzanan ticaret kervanlarının önemli duraklarından biri haline getirmiştir. Kuveyt tarih boyunca farklı isimlerle anılmıştır. "Qurain", "Kut", "Agwat", "Grane" gibi isimlerle anılmasıyla birlikte, Grekler tarafından ise "Larissa" isminin kullanıldığı görülmüştür. 18. yüzyıl sonrasında ise bölge için "Kuveyt" ismi kullanılmaya başlanmıştır. Kuveyt'in tarih öncesi devirlerini aydınlatmak için Kuveyt çölündeki Burgan ve Vefra havzalarında yapılan kazı çalışmalarında bölgede 10.000 yıl öncesinde insan yaşamı olduğuna dair bulgulara rastlanmıştır. Ayrıca Kuveyt, Dilmun Medeniyetinden, Akadlara, Sümerlere, Büyük İskender'den Sasanilere kadar birçok hükümdarın ve medeniyetin kontrolüne girmiştir. İslamiyet'in yayılmasından sonra ise Kuveyt'e Arap göçleri yaşanmış ve otonom bir yönetim merkezi haline gelmiştir.

Osmanlı Devleti'nin Irakeyn Seferi sonrasında bölgeye hâkim olmasıyla Kuveyt'in de Osmanlı hâkimiyetine girdiği kabul edilse de, Kuveyt'te Mithat Paşa'nın Bağdat Valiliği yaptığı döneme kadar Osmanlının mutlak bir egemenliğinden bahsetmek mümkün değildir. Mithat Paşa'nın çabaları ile Kuveyt'e ilk kez Abdullah El-Sabah, Kaymakam olarak atanmıştır. Kuveyt'in Osmanlının kesin hâkimiyetine alınmasıyla Basra Körfezi'nde etkisini hissettiren İngiltere'ye karşı ticaret yolarında bir güvence sağlanmış ve Kuveyt gemilerine Osmanlı sancağı çekilmeye başlanmıştır. Kuveyt'in Mübarek El-Sabah döneminde Osmanlıya karşı İngiltere'nin yanında yer almak istemesiyle bölgede gerginlik başlamıştır. İngiltere'nin Hindistan ticaret yollarını güvenceye almak istemesi ve Basra Körfezi'ni kendi hâkimiyet alanı olarak görmüştür. Körfezde bulunan diğer Şeyhliklerle gizli antlaşmalar imzalamaya başlayan İngiltere, Kuveyt ile de 1899'da gizli bir antlaşma imzalamış böylece Kuveyt için Osmanlı-İngiliz çatışmaları yaşanmaya başlamıştır. Yaşanan gerginlik 19. yüzyılın sonlarında ve 20. yüzyılın başlarında "Kuveyt Meselesi"nin doğmasına sebep olmuştur. Almanya'nın Osmanlı Devleti'nden elde ettiği Berlin-Bağdat Demiryolu Projesi imtiyazıyla Kuveyt'in stratejik önemi daha da artmıştır. Osmanlı Devleti ve İngiltere arasındaki Kuveyt çekişmesi I. Dünya Savaşı'nın hemen öncesinde imzalan 1913 Osmanlı-İngiliz Anlaşması ile durulsa da, I. Dünya Savaşı'nın başlaması ile İngiltere, Kuveyt'i kendi himayesinde bir prenslik olarak ilan etmiştir. Kuveyt'in sınırları 1913 anlaşması ile belirlenirken bu sınırlar İngiltere tarafından Ukayır Konferansında, İbn-i Suud'un yönetimindeki Necid lehine daraltılmış ve iki ülke arasında tarafsız bir bölgenin varlığı sağlanmıştır. Ayrıca Irak sınırları da Basra Körfezi'ne ulaşmasını zorlaştıracak bir şekilde daraltılmış ve Kuveyt'in gelecekte bu iki büyük ülke tarafından sıkıştırılmasının da önü açılmıştır

---

*** Bu Bildiri Dr.Öğr. Üyesi Turgay Murat'ın Danışmanlığında Yasemin Karadağ tarafından hazırlanan "İngiliz Hâkimiyetinden Bağımsızlığına Kadar Kuveyt " isimli Yüksek Lisans Tezinden üretilmiştir.**

 ISBN: 978-605-7811-14-1

Kuveyt'in, uzun yıllar boyunca geçim kaynağı inci avcılığı ve deniz avcılığı ile doğal liman özelliğinden kaynaklanan kervan ticaretleri olmuştur. Asya'dan Avrupa'ya uzanan ticaret kervanlarının da içerisinde bulunduğu bu geleneksel ticaret yolları 20. yüzyılın ortalarından itibaren önemini kaybetmiş ve yerini yer altı kaynakları ile gelen zenginliğe bırakmıştır. Avrupalı sömürgeci devletler, Kuveyt'in de içerisinde bulunduğu Ortadoğu topraklarında petrol aramalarını hızlandırmış ve 1938 yılında Kuveyt'te petrol yatakları keşfedilmiştir. II. Dünya Savaşı'nın çıkması ile petrol üretimi durdurulmuş ancak 1946 yılından itibaren Kuveyt petrolleri, önemli ihracat gelirlerinden biri haline gelmiştir. Ortadoğu'da petrol şirketlerine ve Avrupalı Devletlere karşı başlayan hoşnutsuzluk Arap Milliyetçiliğinin doğmasını sağlamıştır. Ortadoğu coğrafyasında hızla yayılan sömürgeci devletlere karşı fikirler, Kuveyt'te de karşılık bulmuştur. Ortadoğu'da emperyalizme karşı başlayan isyanlar ve savaşlar Kuveyt'te bağımsızlık taleplerinin yüksek sesle dile getirilmesini sağlamıştır. İngiltere, Kuveyt'in bağımsızlık taleplerini istemeyerek dahi olsa kabul etmek zorunda kalmış ve 19 Haziran 1961'de Kuveyt bağımsızlığına kavuşmuştur. Kuveyt, bağımsızlık sonrası ilk uluslararası krizini ise Irak'ta yönetimde bulunan General Kasım'ın Kuveyt'i ilhak talepleri ile başlamış ve Kuveyt, bu taleplere karşı 1963 yılına kadar uluslararası arenada mücadele vermek durumunda kalmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kuveyt, Osmanlı Devleti, İngiltere, Bağımsızlık

KÜTAHYA SERAMİKLERİNLERİNDE YER ALAN RESİMLERİN PLASTİK AÇIDAN ÇÖZÜMLENMESİ

ANALYSIS OF THE PICTURES IN KÜTAHYA CERAMICS IN TERMS OF PLASTIC

Fahrettin GEÇEN

Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi, fahrettin.gecen@inonu.edu.tr

Abdurrahman EREN

Dr. Öğr. Üyesi, Mustafa Kemal Üniversitesi, abdurrahmaneren@gmail.com

ÖZET

Yüksek ısıda pişirilmiş topraktan elde edilen çanak, çömlek, vazo gibi nesnelerin yapıldığı seramikler her zaman formsal yapısının gereği duyulan estetik görünümüne ihtiyaç duymuştur. Üst Paleolitik Çağ'da yani günümüzden 35 bin yıl öncesine dayanan ve günümüze gelen seramik Türk kültürünün kaçınılmaz malzemelerinden biri olmuştur. Özellikle Selçuklu ve Osmanlı seramikleri tarihin içerisinde önemli bir yer kaplamaktadır. Seramik estetiğin süslemeleri ve resimsel betimlemeleriyle kendini bulmuş ve tamamlamıştır. Seramikte bitkisel motiflerin yanında resimsel betimlemelerde önemli bir yer kaplamaktadır. Selçuklu devletinde kendini bulan seramik Osmanlı imparatorluğunda sarayın desteğiyle zirveye ulaşmıştır. Özellikle sarayın özel Nakkaş'ları, seramik sanatını saray temalarıyla imparatorluğun hizmetine sunmuş ve bu yolla geliştirmişlerdir. Osmanlı imparatorluğunun duraklama dönemi ve ardından gerileme dönemine girmesiyle saray nakkaşlarının yerini geleneksel tarzda çalışan çıraklar almaya başladı. Seramikte betimlenen resimler artık profesyonelce değil gittikçe gerileyen ve acemi el ustalığıyla yapılan bir hal aldı. Bu durum, resimsel teknik ve uygulama açısından seramik resimlerinin gerilemesine neden oldu. Araştırmanın temel amacı ise Kütahya seramiklerinde hem tekniksel hem de uygulama açısından oluşan farklılıkları ortaya çıkarmaktır. Araştırmanın önemi ise Kütahya seramiklere işlenen resimlerin genel özelliklerinin ortaya çıkarılmasıdır. Araştırma nitel araştırma yöntemi ile yapılmış olup literatür taraması ile kitap, tez, makaleler incelenmiştir. Araştırma da Kütahya seramiklerinde yer alan resimler betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda Kütahya seramikleri üzerinde yer alan resimlerde şematik formların yer aldığı görülmüştür. Seramik ustalarının yaptıkları resimlerin çocukların mantık ve gruplaşma dönemine ait çizim formalarına sahip oldukları, çırakların ya da köylü halk kesimin çizdikleri resimlerin ise şematik ve daha alt grup çocukların resimsel özellikleri taşır nitelikte olduğu tespit edilmiştir. Figür çizimlerinde ise çizgisel çalışıldığı ve üç boyutun verilemediği saptanmıştır. Figür imgelerinin üzerine yapılan boyamaların boya kalitesinin düşüklüğü ve ustalığın zayıflığından ötürü etrafa yayıldığı ve resimdeki görseli bozduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Seramik, Resim, Nakkaş

Abstract

Ceramics made of pottery, pottery and vases obtained from soil cooked at high temperatures have always required the aesthetic appearance of their formative structure. Ceramics dating back to 35 thousand years ago in the Upper Paleolithic age and present day became one of the inevitable materials of Turkish culture. Especially Seljuk and Ottoman ceramics have an important place in history. He found and completed himself with decorations and pictorial depictions of ceramic

 ISBN: 978-605-7811-14-1

aesthetics. It occupies an important place in pictorial depictions as well as vegetative motifs in ceramics. Ceramic found itself in the Seljuk State reached its peak in the Ottoman Empire with the support of the Palace. In particular, the special Miniaturists of the palace presented the ceramic art to the service of the empire with the themes of the palace and developed it through this. As the Ottoman Empire entered a period of pause and then decline, the palace miniaturists were replaced by apprentices working in the traditional style. The paintings depicted in the ceramics are no longer profosional, but increasingly regressive and novice hand craftsmanship. This caused the decline of ceramic paintings in terms of pictorial technique and application. The main aim of the research is to reveal the differences in Kütahya ceramics both in terms of technique and application. The importance of the research is to reveal the general characteristics of the paintings processed in Kütahya ceramics. The research was done by qualitative research method and books, dissertations and articles were examined by literature review. The paintings in the Kütahya ceramics were analyzed with descriptive analysis. As a result of the research, schematic forms were found in the paintings on Kütahya ceramics. It has been determined that the paintings made by the ceramic masters have drawing jerseys belonging to the period of logic and grouping of children, while the paintings drawn by the apprentices or peasant folk groups have schematic and pictorial characteristics of the lower group of children. In figure drawings, it was determined that linear work and three dimensions could not be given. It is seen that the painting on the figure images spread around due to the poor quality of the painting and the weakness of the craftsmanship and distorts the image in the painting.

Key Words: Ceramic, Painting, Nakkaş

ASTRAGALUS BINGOELLENSIS TÜRÜNÜN TAKSONOMİK STATÜSÜNÜN YENİDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

Lütfi BEHÇET
Prof.Dr., Bingöl Üniversitesi, lbehcet2000@yahoo.com

Ali SİNAN
Öğr.Gör., Bingöl Üniversitesi, asinan@bingol.edu.tr

ÖZET

1983 yılında Buğlan Geçidi'nden (Solhan- Bingöl) M. Neydegger tarafından toplanan *Astragalus* örnekleri 2001 yılında *Astragalus bingoellensis* Podlech olarak yayımlanmıştı. Daha sonra ; "Taxonomic revision of *Astragalus* L. section *Onobrychoidei* DC. (Fabaceae) in Turkey" adlı çalışmada bu yeni tür (*A. bingoellensis*); *A. aduncus* Willd. türünün sinonimi olarak yer almıştır. Bu türün tip örneğinin toplandığı yerden (Buğlan Geçidi-Bingöl'den) ve farklı lokalite (Bingöl'de) ve tarihlerde (2013-2019) tarafımızdan toplanan çiçekli ve olgun meyvalı çok sayıda *A. bingoellensis* örneği yeniden incelenmiş ve *A. aduncus*'un araziden topladığımız çiçekli ve meyvalı örnekleri ile karşılaştırılmıştır. Yaptığımız karşılaştırma ve değerlendirmelerde, Podlech tarafından *A. bingoellensis* olarak değerlendirilen örneklerin sahip olduğu özellikler; *Onobrychoidei* seksiyon özelliklerinden ziyade *Dissitiflori* DC seksiyon özelliklerine uymaktadır. Çünkü; *Dissitiflori* seksiyonu diğer özellikleri yanında daha çok çalı, yarı çalı (Geçmiş yılların yaprak kalıntıları bitki üzerinde oluşturdukları görüntü ve yapı ile) özelliğe sahip *Astragalus* üyelerinin dahil edildiği bir seksiyon iken; *Onobrychoidei* seksiyon üyeleri çok yıllık otsu formların (çok yıllık ve otsu özellikteki üyeleri olan) dahil edildiği bir seksiyondur. Podlech tarafından *A. bingoellensis* olarak değerlendirilen örneklerin toplandığı lokaliteden ve Bingöl'ün farklı kesimlerinden topladığımız *Astragalus* örnekleri; çalımsı yapı özellikleri yanında yaprak, yaprakçık, stipül, çiçek ve meyve özellikleri ile de *A. aduncus*'tan farklıdır. Dolayısı ile *A. bingoellensis* türünün *A. aduncus* türünün sinonimi olarak değerlendirmesi doğru bir değerlendirme değildir ve Podlec ve arkadaşları tarafında 2013 yılında yayımlanan çalışmada verildiği özellikleri ile *A. bingoellensis* farklı (*A. aduncus*'tan) bir türdür. Bu çalışmamızda *A. bingoellensis* ve *A. aduncus* türlerinin ayrı taksonlar olduğu ve farklı seksiyonlarda yer almaları gerektiği üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Astragalus bingoellensis, taksonomik statü

ÇAPAKÇUR VADİSİ (BİNGÖL) FLORASINDA EREZYONA KARŞI KULLANILABİLECEK BİTKİLER

Lütfi BEHÇET
Prof.Dr., Bingöl Üniversitesi, lbehcet2000@bingol.edu.tr

Yakup YAPAR
Arş.Gör., Bingöl Üniversitesi, yyapar25@gmail.com

ÖZET

Türkiye, Dünyada erozyonun en fazla olduğu ülkeler arasındadır. Yoğun ve yanlış arazi kullanımı, aşırı otlatma sonucu doğal bitki örtüsü önemli ölçüde tahribe uğratılmış olan Türkiye' den her yıl denizlere taşınan ortalama sediment miktarı, diğer ülkelere ve kıtalara oranla çok daha yüksektir (yüzölçümü Türkiye' nin 13 katı olan Avrupa kıtasından taşınan materyal miktarından daha fazladır. Yine Türkiye'de birim alandan taşınan materyal miktarı Kuzey Amerika'dakinden 6 kat, Avrupa'dakinden 17 kat, Afrika'dakinden ise 22 kat).

Bütün bitkilerin erozyonu önlemede elbette etkileri az veya çok vardır. Fakat fanerofit, kamefit ve hemikriptofit hayat formuna (Raunkiaer kriterine göre) sahip taksonlar erozyondan korunmada çok daha önemlidirler. Bu taksonlar, toprak üstü kısımları ile rüzgârla taşınmayı önemli ölçüde engellediği gibi; yağış tanelerinin direk olarak toprağa düşmesini engeller ve toprak altı kısımları ile de toprağı kucaklayarak su akıntısı ile taşınmanın önüne geçerler. Bingöl il merkezindeki Çapakçur deresi üzerindeki çok sağlam köprüler zaman zaman sel taşkınları ile yıkılmış ve şehir ulaşımında uzun zaman problemler yaşanmıştır. Bölgede sel baskınlarının en önemli sebebi Çapakçur vadisinde(özellikle Yelesen ve Ortaköy çevrelerindeki antropojenik tahriple bitki örtüsün önemli ölçüde yok edilmesi ve zarar görmesidir.) zarar gören bitki örtüsü ve engebeli arazideki su ve toprak taşınımının kolaylaşmasıdır. Bunun önüne geçmenin yolu bölge iklimine adapte olmuş bitkilerin gelişimlerinin sağlanmasıdır.

Çalışmamızın materyalini 2018-2019 yılları arasında Çapakçur vadisinden toplanan alana iyi uyum sağlamış fakat biotik baskı ile gerekli fonksiyonlarını istenen düzeyde yerine getirmeleri insan faaliyetleri ile engellenen bitkiler oluşturmaktadır. Toplanılan bitkiler Türkiye florası yardımıyla teşhis edilmiştir. Ve herbaryum materyali haline getirilmiştir. Ve literatür ışığında erozyon bitkileri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu bitkiler herbaryum materyali haline getirilerek Bingöl Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü herbaryumuna **(BIN)** konulmuştur.

Bu çalışma ile Çapakçur vadisinde erozyona maruz kalan alanlarda erozyona karşı kullanılabilecek bölgeye uyum sağlamış ve bölgede geniş yayılışa sahip olan bitkilerin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışma sonunda erozyona karşı koyma fonksiyonu yüksek 71 bitki tespit edilmiştir. Bu bitkilerin 39'u **fanerofit**, 10'u **kamafit** ve 22'si **hemikriptofit** hayat formuna sahiptir.

Anahtar kelimeler: Erozyon, flora Çapakçur vadisi, Bingöl

Teşekkür: Bu çalışma Bingöl Üniversitesi Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması Projesi (Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma Alanında) tarafından (Proje no: PİKOM-Bitki.2018.007) desteklenmiştir

ÇAPAKÇUR VADİSİ (BİNGÖL) FLORASINDA PEYZAJ VE SÜS BİTKİSİ OLARAK KULLANILABİLECEK BİTKİLER

Lütfi BEHÇET
Prof.Dr., Bingöl Üniversitesi, lbehcet2000@bingol.edu.tr

Yakup YAPAR
Arş.Gör., Bingöl Üniversitesi, yyapar25@gmail.com

ÖZET

Türkiye bitki çeşitliliği açısından oldukça zengin bir ülkedir. Bu zenginliğin sebebi jeolojik yapısı, topoğrafyası, farklı iklim tiplerinin etkisi altında oluşu, Avrupa ve Asya arasında geçiş bölgesi olması ve üç faklı fitocoğrafik bölgenin kesişim noktasında olması ile açıklanabilir. Türkiye'de yaklaşık 12000 bitki taksonunun yayılışı bilinmektedir. Bu taksonların %33'ü endemiktir. Her bitkinin güzellik yönü de vardır. Fakat bazı türlerin albenisi diğerlerine göre daha fazla olduğu gibi; bu süslü özelliklerini uzun zaman devam ettirmeleri de diğerlerine göre daha fazladır.

Bu çalışmanın amacı; araştırma alanımızda tabii olarak yayılış gösteren ve peyzaj yahut süs bitkisi olarak kullanılabilecek bitkileri nazara vererek bunlardan faydalanmayı sağlamaktır. Zira ülkemizdeki park ve bahçelerde halihazırda kullanılan bir çok bitki yabancı menşeili ve yüksek maliyetle dışarıdan getirilen bitkilerdir. Çok daha az maliyetle yetiştirilmesi mümkün ve ülkemiz ekolojisinde daha rahat gelişebilen türlerin kullanımını teşvik ve tanıttırmak temel hedefimizdir.

Çalışma 2018-2019 yılları vejetasyon döneminde Çapakçur vadisi florası tespiti çalışmalarındaki gözlem ve araştırmalarımız esnasında gösterişliliği ve peyzaj çalışmaları için önemli gördüğümüz bitkiler çalışmamızın materyalini oluşturmaktadır. Çapakçur vadisinde topladığımız bitkiler Türkiye florası ciltleri kullanılarak teşhis edilmiş ve örnekler Bingöl Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü herbaryumuna konulmuştur. Bölgede yayılışı bulunan; çiçeklenme dönemi uzun, çiçek ve/veya diğer kısımları gösterişli; bölge iklimine uyum sağlamış, süs ve peyzaj bitkisi olabilecek potansiyeli olan 32 familyaya ait 188 bitki taksonu belirlendi.

Anahtar kelimeler: Flora, süs bitkisi, Çapakçur vadisi, Bingöl

Teşekkür: Bu çalışma Bingöl Üniversitesi Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması Projesi (Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma Alanında) tarafından (Proje no: PİKOM-Bitki.2018.007) desteklenmiştir

MAKİNE ÖĞRENMESİ ALGORİTMALARI İLE ÖĞRETMENLERİN PSİKOSOSYAL RİSK DÜZEYLERİNİN SAPTANMASI

Sami EKICI
Prof.Dr., Fırat Üniversitesi, sekici@firat.edu.tr

Muhammed TURHAN
Doç.Dr., Fırat Üniversitesi, mturhan@firat.edu.tr

ÖZET

Öğretmenlik mesleği gerek fiziksel ve gerekse psikolojik açıdan çok yorucu bir meslektir. Öğretmenlerden beklentilerin artmasının yanı sıra okulun örgütsel özellikleri ve öğrenci profilinin farklılaşması öğretmenlerin gün geçtikçe daha fazla psikososyal risklerle karşı karşıya kalmasına neden olmaktadır. Uluslararası Çalışma Örgütü, psikososyal risk kavramını, işin içeriği, organizasyon ve yönetim, diğer organizasyonel ve çevresel koşullar ile çalışanın beceri ve ihtiyaçları arasındaki etkileşim açısından tanımlamaktadır. Buna göre, öğretmenler açısından psikososyal riskler, hem çalışma şartları, hem çalışılan okulun yönetsel özellikleri ve hem de öğretmenlerin beceri ve ihtiyaçları ile ilişkilidir. Yapılan araştırmalar, özellikle kurumdaki liderlik ve sosyal ilişkilerin, işin kontrolünün, iş taleplerinin ve ödüllerin öğretmenlerin psikososyal risk düzeylerini belirlemede önemli değişkenler olduğunu göstermiştir (Villalobos et.al., 2013; Mosquera, Castrillón & Parra, 2018; Souto et.al., 2018). Bunun yanı sıra, yaş, cinsiyet, medeni hal, sosyoekonomik durum, ev sahibi olma, mesleki deneyim gibi sosyo-demografik özellikler de psikososyal risk düzeyi ile ilişkilidir (Čecho et.al, 2019; Carlotto and Câmara, 2018).

Korelasyon, regresyon ve yapısal eşitlik modellemesi gibi sosyal bilimlerde sıklıkla kullanılan istatistiksel teknikler, psikososyal riskleri belirlemekten çok değişkenler arasındaki ilişkileri ortaya koymaktadır. Ayrıca, bu tekniklerde psikososyal risklerle ilgili yukarıda sıralanan değişkenlerin tamamını tek bir modele dahil etmek ve bütün değişkenlerin olası etkilerini değerlendirmek mümkün olmamaktadır. Son yıllarda hemen hemen her alanda yaygın bir biçimde kullanılmaya başlanan makine öğrenmesi modelleri ise bu sınırları ortadan kaldırmak ve psikososyal risklerle ilgili daha doğru analizler yapmak için önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu araştırmada, öğretmenlerin psikososyal risk düzeylerinin tayininde makine öğrenmesi algoritmaları kullanılmıştır. Araştırmada IEEE veri tabanından elde edilen veriler kullanılmıştır. Veri setinde, Kolombiya devlet okullarında görev yapan 5443 öğretmenin, çeşitli değişkenler kullanarak belirlenen psikososyal risk seviyelerinin kayıtları yer almaktadır. Bu verilere makine öğrenme algoritmaları uygulanarak, farklı regresyon modellerinin psikososyal risk düzeylerini belirlemedeki doğruluk yüzdeleri belirlenmiştir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; en yüksek doğruluk oranı, %97,4 ile Quadratic, Cubic ve Medium Gaussian SVM modellerinin eğitiminden elde edilmiştir. Bu bulgu, makine öğrenme algoritmalarının öğretmenlerin psikososyal risk düzeylerini belirlemede çok yüksek bir doğruluk oranına sahip olduğunu göstermektedir. Bir diğer ifadeyle, makine öğrenmesi algoritmaları kullanılarak, çalıştıkları kurumlarla ilgili çeşitli değişkenler ve sosyodemografik özellikleri bilinen öğretmenlerin psikososyal risk düzeyleri %97,4 gibi bir doğruluk oranıyla tespit edilebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Makine öğrenmesi, psikososyal risk tayini, öğretmenler.

Kaynaklar

Carlotto, M. S., & Câmara, S. G. (2018). Work-family interactions among female teachers: Sociodemographic, labour and psychosocial predictors. *Issues in Educational Research, 28*(4), 870.

Čecho, R., Švihrová, V., Čecho, D., Novák, M., & Hudečková, H. (2019). Exposure to mental load and psychosocial risks in kindergarten teachers. *Slovenian Journal of Public Health, 58*(3), 120-128.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

Mosquera, R., Castrillón, O. D., & Parra, L. (2018). Predicción de Riesgos Psicosociales en Docentes de Colegios Públicos Colombianos Utilizando Técnicas de Inteligencia Artificial. *Información tecnológica*, *29*(4), 267-280.

Souto, I., Pereira, A., Brito, E., Sancho, L., & Jardim, J. (2018). Psychosocial risk factors and distress in higher education teachers. Eur. Proc. Soc. Behav. Sci, 48, 127-140.

Villalobos, G. H., Vargas, A. M., Rondón, M. A., & Felknor, S. A. (2013). Validation of new psychosocial factors questionnaires: A Colombian national study. *American journal of industrial medicine*, *56*(1), 111-123.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

DEVLET KOŞULLU DÖNÜŞTÜRÜLEBİLİR TAHVİLLERİ (COCOs): TÜRKİYE İÇİN POTANSİYELİ

Mehmet ELA
Dr. Öğr. Üyesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
mehmetela@osmaniye.edu.tr

ÖZET

Son dönemlerde sayısı ve etki alanı artan devlet temerrütleri ve borç krizleri, temerrüt ve borç krizlerine ilişkin çözüm arayışlarını ve devlet borç yönetimine ilişkin inovasyonları da beraberinde getirmiştir. Bu inovasyonlardan biri olan ve uygulamada kendisine henüz yer bulamayan devlet koşullu dönüştürülebilir tahvilleri ülkelerin temerrüde düşmesini önlemek için ortaya atılmıştır. Birtakım avantajları yanında önemli miktarda kısıtları da bulunan devlet koşullu dönüştürülebilir tahvillerinin ülkeler için potansiyeli önemli araştırma alanlarından bir tanesidir. Bu anlamda bu çalışmada yeni bir fikir olan devlet koşullu dönüştürülebilir tahvillerinin yapısı ve Türkiye'deki potansiyeli incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Koşullu Tahviller, Koşullu Dönüştürülebilir Tahviller, Kamu Borç Yönetimi, Türkiye.

Jel Kodları: H12, H63, G12.

SOVEREIGN CONTINGENT CONVERTIBLE BONDS (COCOs): POTANTIAL FOR TURKEY

Abstract

Sovereign defaults and debt crises whose numbers and impact areas have increased recently, have brought with solution seeking to defaults and debt crises and innovations in sovereign debt management. One of these innovations, sovereign contingent convertible bonds, which have yet to be found in practice, have been introduced to prevent countries from defaults. The potential of sovereign contingent convertible bonds, which have significant advantages as well as significant constraints, is one of the major research areas for countries. In this sense, in this study, as a new idea, structure and potential of sovereign contingent convertible bonds in Turkey were examined.

Keywords: State Contingent Bonds, Contingent Convertible Bonds, Public Debt Management, Turkey.

Jel Codes: H12, H63, G12.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

ADÖLESANDA PSİKOLOJİK GELİŞİM ÖZELLİKLERİ

Filiz ERSÖĞÜTÇÜ
Sağlık Bilimleri, Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Elazığ, Türkiye. fersogutcu@firat.edu.tr

Nurdilan ŞENER
Sağlık Bilimleri, Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Elazığ, Türkiye nurdilansener@outlook.com.tr

ÖZET

Adölesan latincede büyümek, olgunlaşmak anlamında kullanılan 'adolescere' fiilinin kökünden gelmekte olup yapısı gereği bir durumu değil, bir süreci belirtmektedir. Günümüzde, bireyde gözlenebilen hızlı ve sürekli bir gelişme evresi olarak da tanımlanabilmektedir. İnsan yaşamında her dönemin ayrı bir önemi vardır. Ancak biyolojik, psikolojik ve toplumsal açıdan hızlı ve önemli değişmelerin olduğu süreç kuşkusuz ergenlik dönemidir. Adölesanda psikososyal değişiklikler fiziksel ve bilişsel değişiklikler ile aynı zamanda ve bir eşgüdüm halinde ortaya çıkmaktadır. Sosyal gelişimin büyük bir bölümü ahlak gelişimi ve kimlik gelişimini kapsar. Yaşamın bu döneminde ergen, kişiliği için sürekli taşımak istediği bir kimlik geliştirmeye çalışır. Ergen bir birey olarak kabul edilebilmek için bir kimlik oluşturmak çabası içindedir. Kimlik oluşturma sürecinde ergen olumlu ya da olumsuz birçok davranışı dener, riskli davranışlarda bulunmaya eğilimlidirler, maceraperest, adrenalin meraklısıdırlar, yapacaklarının sonuçlarını düşünemezler, tehlikeli davranışlar onlara çekici gelebilir, sınır koymak istemezler. Çevreyi etkileme ve kendini ispatlama çabasının yanında, ergenlikte cinsiyet hormonlarının salgılanmasının ciddi oranda artması da bunda etkilidir. Çocukluğunda yarattığı güçlü ana-baba imajını yıkması gerektiğine inanır. Bunun temelinde ise, bağımsız hareket edebilme isteği vardır. Gelecekteki öğrenimini ve mesleğini seçmek zorundadır. Ailenin yerini artık arkadaşları almıştır ve ailenin istek ve kuralları ikinci plana itilip arkadaş grubunun istekleri ön plana geçmiştir. Gruplaşmalar, güç birliği yapmalar bu dönemde çok fazladır. Ergenlik çağı evrenseldir, ancak ergenin içinde yaşadığı toplumdan etkilenmesi farklılık göstermektedir. Toplumsal kurallara, yasaklara uymak istemez onları saçmalık olarak görür. Çabuk üzülür, çabuk sinirlenir, çabuk tepki verir. Ergenlik döneminde tüm dürtülerin şiddetlenmesi duyguların, davranışların, yaşantıların şiddetlenmesine neden olur. Ergenlik çağı, şiddetin en kolay öğrenildiği, benimsendiği çağdır. Bu dönemi yaşarken genellikle fevri, dürtüsel davranırlar. Şiddeti çağrıştıran, sınırları zorlayan tepkiler verirler. Ergenlik bedensel, toplumsal, bilişsel olgunlaşma ve gelişme dönemidir. Kendisini sanki hayali seyirciler tarafından sürekli izleniyormuş ve değerlendiriliyormuş gibi hissetmektedir. Fizyolojik bir değişim içinde bulunan ergen, kendindeki bazı durumdan rahatsız olur. Ergenlik sırasında ana baba ile ergen arasındaki ilişkiler zorlaşır. Ergen, çocuklukta öğrenmiş olduğu kurallarla, yetişkinin geliştirmesi gereken değer yargıları arasında bocalar. Çocukluk ve ergenlik dönemleri bireyin yaşamının yapı taşlarını oluşturduklarından bu süreçte gerekli hassasiyet gösterilmesi ve dönemin özelliklerini bilmek önemlidir.

Anahtar kelimler: Ergenlik, psikolojik, gelişim

 ISBN: 978-605-7811-14-1

SOSYAL PSİKİYATRİ; GÖÇ

Filiz ERSÖĞÜTÇÜ

Sağlık Bilimleri, Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Elazığ, Türkiye. fersogutcu@firat.edu.tr

Nurdilan ŞENER

Sağlık Bilimleri, Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Elazığ, Türkiye nurdilansener@outlook.com.tr

ÖZET

Göç, kişilerin gelecek yaşantılarının tamamını veya bir kısmını geçirmek üzere, sürekli ya da geçici bir süre için bir yerleşim ünitesinden bir başkasına yerleşmek amacıyla yaptıkları coğrafi yer değiştirme olayını kapsayan sosyal bir değişim sürecidir. Toplumsal ve ekonomik değişim süreçlerinin hem bir sonucu hem de bir nedeni olarak da değerlendirebileceğimiz göç, her şeyden önce kendine özgü olan bir süreçtir. Bu sürecin en önemli unsurları; göçün kaynaklandığı yerleşim, göç eden kişiler ve bütün bu unsurları içine alan göç olgusudur. Tarih boyunca çok önemli bir toplumsal olgu olan göç, toplumların sosyal, kültürel, ekonomik, politik biçimlenmelerini doğrudan etkileyen temel öğelerden birisi olarak kabul edilmektedir. Dünyada küreselleşmenin doğrudan ya da dolaylı etkileri, bölgesel çatışmalar, yoksulluk, teknoloji ve buna bağlı olarak ulaşım ve iletişim olanaklarının gelişmesinden dolayı göç edenlerin sayısı giderek artmaktadır. Uluslararası göçmen sayısının 1965'de 75 milyon, 2000 yılında 150 milyon, günümüzde 214 milyon olduğu tahmin edilmektedir. Dünya nüfusunda göçmenlerin oranı %3.1'dir ve bugün her 33 kişiden birinin göçmen olduğu belirtilmektedir. Göç, çok farklı kültürlerden gelen bireylerin etkileşimi ile ortaya çıkan kültürel uyum sorunlarını beraberinde getirmektedir. Göçmen olma ailenin parçalanmasına, sosyal ağ bağlantılarının azalmasına ve psikososyal strese yol açmaktadır. Göç sonucu yeni kültüre uyum sağlama sırasında yaşanılan stres bireylerde anksiyete ve depresyon görülmesine neden olabilmektedir. Yaşanılan stresin nedeni olarak yeni kültüre uyum sağlama sürecinde karşılaşılan; ekonomik zorlanmalar, sağlık hizmetlerinden yararlanamama, dil engelleri ve eğitim engelleri gibi faktörlerin etkili olduğu belirtilmektedir. Göç eden ailelerde ve bireylerde birçok psikiyatrik sorunun ortaya çıktığı, özellikle; depresif bozukluklar, anksiyete bozuklukları, samotoform bozukluklar ve uyum bozukluklarının sık görüldüğü belirtilmektedir. Yeni yerleşilen yerde bu kayıplara eşlik edecek olan yalnızlık duygusu, sosyal rollerdeki değişim, kültürel norm ve değerlerdeki belirsizlik ve bunun yol açtığı kültürel şok, göçmen kişi ve gruplarda yaşanan stres ruhsal bozuklukları işaret eden değişkenlerdir. Göç edenlerin davranış, dil, beslenme ve giyimde yeni kültüre uyum sağlayıp sağlayamaması, ayrımcılığa maruz kalıp kalması gibi göçle ilişkili olan kültürel faktörler sağlık hastalık kavramlarının biçimlendirilmesinde ve değerlendirilmesinde önemlidir. Sağlık hizmetlerinin sunum kalitesini arttırmada sağlık personelinin halkın dilini tanıması, halkla bütünleşmiş kültürünü yansıtan sağlık davranışlarının neler olduğunu, nedenini bilmesi hizmet kalitesinin arttırılması açısından önemlidir.

Anahtar kelimler: Göç, sosyal, psikiyatri, sağlık

KOLAYLAŞTIRICI LİDERLİK VE ÖZELLİKLERİ KURAMSAL ÇERÇEVE VE ÖNERİLER

Çetin TAN

Doç.Dr.Fırat Üniversitesi, ctan@firat.edu.tr

Suriye TAN

Fırat Üniversitesi Sağlık Bil.Enstitüsü Doktora Öğrencisi, suriyetan@gmail.com

ÖZET

Yönetim bilimindeki gelişmeler, beraberinde okul yöneticisinin rolünü de değiştirmiştir. Okul yöneticisi 1960'lı yıllarda program yöneticisi, 80'li yıllarda eğitimsel lider, 90'lı yıllarda ise dönüşümcü lider rolleri ile bütünleşmiştir.

Okul yöneticileri; insani ilişkilerinde, öğretmenleriyle, velileriyle ve en önemlisi öğrencileriyle sürekli bir iletişim halindedirler. Bu sebeple lider olan veya bu role soyunan okul idarecileri çevresine yardımcı olmakla beraber onlara öncü ve önderlik yapmaktadırlar. Liderlik, sadece emir vermek, koltuğunda oturmak değil yön vermek, yöneltmek, takdir etmek, teşvik etmek gibi motive edici sözler kullanmalıdır. İşlerinde başarılı olmuş insanların çalıştığı yerlerde hep birbirine pozitif enerji veren ve liderlerin kendilerine ilgi gösteren kişiler olmuştur.

Kolaylaştırıcı liderlik adından da anlaşılacağı gibi kolaylaştıran, yardım eden, bir işin daha iyi olması için birlikte hareket eden kişilerin, grupların yaptığı iştir. Kolaylaştırıcı liderlik birlikte iş yapan çözüm üreten, paylaşımcı olan, insanların çalışanların bir arada olduğu bir topluluktur.

Kolaylaştırmak mutlu eder, güzellikleri ortaya çıkarır. Tabi birlikteliklerden insanlar kendini geliştirmeli, gelecek nesillere örnek olacak şekilde çalışmalar yapmalıdırlar.

Kolektif, işbirliği, katılım ve birliktelik vurgulamasıyla kolaylaştırıcı liderlik, birlikte yapılacak bir etkinlik, zaman geçirmek ve onlara değerli olduğunu hissettiren kişilerin bir arada olmasıyla gerçekleşir. İnsanlar kendisine güvenen, başarı için gerekli ortamı hazırlayan liderleri işini kendi işiymiş gibi sahiplenirler. Bu tür yerlerde çalışan bireyler herhangi bir görev olduğunda birbirine bırakmadan hemen işi devralır ve bitirmeye odaklanır.

Lider, çevresine veya grubuna yön verebilen, hedefler doğrultusunda birbirine yardımcı olan, önlerine gelecek herhangi bir durumda kaygı duymayan topluluğu yöneten kişidir.

Yapılan bu çalışmada kolaylaştırıcı liderlik ve özellikleri kavramının okul yönetiminde etkileri üzerinde durulmuş, bu durumlarla ilgili gerekli literatür taraması yapılmıştır. Çalışmanın sonuç kısmında ise alan yazındaki kaynaklar taranarak kolaylaştırıcı liderliğin okul yönetimindeki etkisini belirlemek için ve ayrıca bu çalışmanın sonucunda ortaya çıkan önerileri sunmak amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Lider, Kolaylaştırıcı liderlik, Yönetici, Okul yöneticisi.

YENİ BİR AFET VE KRİZ YÖNETİMİ MODELİ ÖNERİSİ: İSTANBUL UYGULAMASI[1]

Ersoy KUTLUK

Dr. Öğr. Üyesi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Siyaset ve Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, ekutluk@bandirma.edu.tr

Özet

Türkiye genelde afetlerle, özelde ise depremlerle çok sık karşılaşan bir ülkedir. 1999 yılında Gölcük merkezli olarak yaşanan Marmara Depremi toplumsal ve kurumsal düzeyde afetlere yönelik ilginin ve çalışmaların başlangıcında bir dönüm noktası olmuştur. Marmara Depreminden bu yana yapılan çalışmaların ve kurumsal yeniden yapılanma sürecinin en önemli nedenlerinden biri de İstanbul'un bir deprem tehlikesiyle karşı karşıya olmasıdır. Bilimsel verilere göre, İstanbul'un bir hatta birkaç şiddetli depremle karşılaşma olasılığı çok yüksektir. Bu olasılığın nedenleri ve neticeleri üzerinde farklı bilimsel disiplinlerde çalışmalar yapılmakla birlikte bu makalede hadisenin yönetsel boyutu ele alınacaktır. Türkiye'de halen geçerli merkeziyetçi yönetim anlayışının, mevcut olan diğer yönetsel sorunlarla birlikte, afet yönetimi gibi tüm toplumsal ve kurumsal enerjinin sürece dahil edilmesini gerektiren bir alanda istenen sonucu ortaya çıkaramayabileceği söylenilebilir**.** Özellikle afet yönetiminin ve onun doğal sonucu olarak krizlerin çözümünde – hazırlık ve müdahale aşamalarında yerel ve kamusal düzeyde – çok katılımlı bir yönetim sürecinin hayata geçirilmesi kaçınılmaz gözükmektedir. Çalışma kapsamında bu sürecin yönetsel gereklilikleri ile ilgili sorular; modern afet yönetiminin temel özellikleri, dünyadaki bazı ülke uygulamalarından çıkarılan sonuçlar; Marmara Depreminin analizi ve Türkiye'de gerçekleştirilen bazı bilimsel çalışmalar bağlamında yanıtlanmaya çalışılmıştır. Afet yönetiminin özellikle kriz safhasının gereklilikleri ile ilgili beş yönetsel ilke araştırma kapsamında öne çıkarılmıştır. Bu yönetsel ilkeler özgün organizasyon, kademeli karar merkezleri, optimal hizmet sunumu, insan odaklılık ve enformasyon akışının sürekliliği şeklinde sıralanabilir. Çalışma kapsamında bu ilkeler çağdaş yönetim yaklaşımlarından yararlanılarak sistemleştirilmiş ve yeni bir afet ve kriz yönetimi modeli perspektifi sunulmuştur. Yeni modelde önerilen yönetim sistemi stratejik, taktik ve operasyonel olmak üzere üç kademeli biçimde tasarlanmış ve her kademede hayata geçirilecek yapı ve süreç ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ayrıca modelde bu yönetim kademeleri arasındaki ilişki ve koordinasyon da işlenmiş, nihayetinde ortaya bütüncül bir sistem tasarımına dönük bir analiz ve sentez gerçekleştirilmiştir. Yeni modelin İstanbul uygulamasıyla teorik bir çalışmanın pratik hayata ışık tutması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Afet Yönetimi, Kriz, Deprem, İstanbul, Çağdaş Yönetim Yaklaşımları

[1] Bu çalışma, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde tamamlanan "Afetlere Müdahale İçin Model Önerisi: Muhtemel İstanbul Depremi Uygulaması" başlıklı doktora tezi esas alınarak hazırlanmıştır.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

TÜRK-ALMAN İLİŞKİLERİ VE I.DÜNYA SAVAŞI DOLAYIMINDA ENVER PAŞA'NIN HARİCİYE SİYASETİ

Mehmet Hişyar KORKUSUZ

Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, mehmet.korkusuz@inonu.edu.tr

ÖZET

Tarih hiç kimsenin kişisel inhisarında ve tekelinde değildir. Bir dönem için siyaseten 'her şey' olarak görülen bir siyasi-askeri lider sübjektif ve objektif şartların değişmesiyle 'hiçbir şey' olarak nitelendirilebilir. Siyasetin galibiyet bazlı başarı kriteri eğilimi ideolojinin yansımasıyla egemen paradigma ile pekiştirilir. Ama bir toplumun ve Millet'in kaderi ve geleceği sadece lider tipolojisi ve söylemi üzerinden indirgemeci bir tutumla anlaşılıp aktarılamaz. Ancak Lider'in elbette toplumsal yapı, güç ilişkileri, ekonomik, askeri unsurlar, manevi moral faktörlerle biçimlenen simgesel önemi ve anlamı göz ardı edilemez. Enver Paşa Osmanlı'nın son dönemine en çok etki etmiş ve tarihe mal olmuş bir askeri-siyasi liderdir. O'nun dış politika yöneliminde ve milli savunma ve güvenlik yaklaşımında en ağır basan karakteristik unsur, idealizminden neşet eden romantizm ile realizm arasındaki sarkaç hareketidir. Geleneksel değerlerin içten temsili kadar modern dünyanın değişimi ve dönüşümünü dikkatle izleyen bir perspektif yaşanılan dünyanın konjonktürel gerçekliği karşısında çok sancılı ve krizlerle dolu bir varoluş spazmından geçmektedir. Kültürel ve manevi dinamikleriyle İslam Dünyası'nın önce korunması ve güvenlik şemsiyesi altına alınması ardından da sosyal ve ekonomik açıdan özgün bir modernleşme atılımının gerçekleştirilmesiyle hakim sisteme karşı bir yeniden meydan okuma ittifak arayışı temelinde sürdürülmektedir. Bu yapılırken biraz da alternatifsiz olmasından dolayı Alman etkisine ve nüfuzuna çok açık halde olunmuştur. Bu tablo dönemin Osmanlı politik, ekonomik ve askeri çıkarlarıyla da görece örtüşmektedir. Geleneksel inanç ve kültür dokusu ile beraber moderniteye açık bir tutumun başlangıcı bir darbe ile de olsa zaman içerisinde Meşrutiyet bağlamında yasal-ussal otorite arayışı ile meşruluk çizgisinden karizmatik bir otoriteye doğru evriliş sürecini gözlemlemek mümkündür. Enver Paşa Osmanlı'dan Cumhuriyet'e geçiş sürecindeki kopuş ve kesintiler ile beraber süreklilik unsurlarının kendine mahsus renkleri ile eklemlenmiş bir politik aktörü olarak üzerinde her zaman tartışılmış bir pozisyona sahiptir. Daha çok politik psikolojik bir okuma çerçevesinde görünse bile, bu konu ile ilgili mektuplarına da yer verilerek, O'nun Dış Politika unsurlarına ve dinamiklerine bakışı özlü bir tarzda ele alındı. Enver Paşa'nın güvenlik yönelimli hariciye siyasetini Türkiye-Almanya ilişkileri dolayımında ele almak Dış Politika karar ve yapım sürecinde muhasebe ve özeleştiri geleneğinin teşekkülü açısından önem arz etmektedir. Bu yapılırken dönemin iklim ve atmosferinin Alman kaynaklarındaki izleri de değerlendirmeye dahil edilerek çalışma zenginleştirilmiş oldu. Kamuoyundaki klasik kabul ve şartlanmanın artı ve eksi getirilerinin çok ötesinde, O'nu olduğu gibi anlama çabasının günümüz için de yararlı olacağını düşünmekteyiz. Makalede sunulan yaklaşımın dün, bugün ve yarınki Türkiye açısından kayda değer bir boyutu içeren katkı sunacağını düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Enver Paşa, Dış Politika, Türk-Alman İlişkileri, Osmanlı Devleti, I.Dünya Savaşı

 ISBN: 978-605-7811-14-1

GRAFİT TAKVİYELİ ALÜMİNYUM ESASLI METAL MATRİS KOMPOZİTİN TORNALANMASINDA MEYDANA GELEN TAKIM AŞINMALARININ İNCELENMESİ

Erkan BAHÇE[1]

Ender EMİR[2*]

Cebrail ÖLMEZ[1]

[1]İnönü Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği, Malatya, Türkiye

[2]İstiklal Üniversitesi, Elbistan MYO, Motorlu araçlar ve Ulaştırma Teknolojileri Bölümü, Otomotiv Programı, , Kahramanmaraş, Türkiye

(erkan.bahce@inonu.edu.tr)

(enderemir.inonu@gmail.com)

(olmezcebrail@hotmail.com)

Özet

Geleneksel talaşlı imalat işlemlerinde çeşitli kimyasal ve fiziksel olaylar iş parçası ile takım arasında gerçekleşmektedir. Bu olaylar takım ve iş parçası arasında ki talaş kaldırma işlemi sırasında oluşan takım aşınmasını meydana getirmektedir. Takım aşınması takımın kullanılmaz hale gelmesine ve işleme maliyetinin artmasına sebep olmaktadır. Bu maliyet artışını ortadan kaldırabilmek için talaşlı imalat sürecinde takımın aşınmasını önlemek ve takım ömrünü uzatmak gerekir. Aşınmayı önlemek için genel anlamda takım ve iş parçası arasında soğutma ve yağlama sıvıları kullanılmaktadır. Ancak bu sıvıların yüksek maliyeti, geri dönüşüm zorluğu ve çevreye verdiği zarar nedeniyle yeni yöntemler ortaya çıkmaktadır. Bu yeni yöntemlerden en önemli olanı ise katı yağlayıcı malzemelerdir. Karbon esaslı malzeme olan Grafit ince ve yumuşak yapıya sahip olup ağır çalışma koşullarında dahil mükemmel yağlama sağlamaktadır. Bu özelliğinden dolayı endüstride otomobil ve havacılıkta harekete maruz kalan parçaların üretiminde yaygın olarak kullanılmaktadır.

Yapılan çalışma da Al-6061 alaşımına grafit takviye edilerek üretilen metal matrisli kompozitin tornalanması sonrasında meydana gelen takım aşınması incelendi. Üretim yöntemi olarak geleneksel döküm yöntemi kullanıldı. Ticari olarak temin edilen grafit parçacıkları, bilyalı öğütme makinesinden öğütülerek toz haline getirildi. Döküm esnasında Alüminyum eriyiğine ağırlıkça %5-10-15 oranlarında toz grafit ilavesi yapıldı ve metal silindirik kalıplara dökümü gerçekleştirildi. Üretimi gerçekleştirilen kompozitlerin sabit ilerleme (0.2 mm/dev) ve kesme hızında (200 m/dak) dış çap tornalama işlemine tabi tutuldu. İşlem sonrası ortaya çıkan takım aşınması incelendiğinde, ağırlıkça grafitin artması ile takım aşınmasında azalmaların meydana geldiği görüldü. Ancak işleme sonrasında grafitin ağırlığının artması yüzeylerde çatlak ve boşlukları arttırdığı gözlemlendi. Ayrıca işleme sonrasında grafitin leke bırakma özelliğinden dolayı işlenmiş yüzeylerde siyah lekelerin varlığı belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Metal Matrisli Kompozit, Tornalama, Katı yağlayıcılar, Grafit

TÜRKİYE GENELİNDE MEYDANA GELEN TOPLU ARI ÖLÜMLERİ

Münire TURHAN

Öğr. Gör., Bingöl Üniversitesi, munirecetin@hotmail.com

ÖZET

İnsan sağlığı ve yaşamı açısından önemli ürünler sunan bal arısının üretim gücü dünya nüfusunun artışıyla daha önemli hale gelmiştir. Bal arısı sadece bal üretmekle kalmayıp dünya üzerindeki bitkilerin %90 dan daha fazlasının polinasyonunu da sağlar. Bu da her yıl bitkisel üretimin artması ve bitki çeşitliği açısından önemlidir.

Ancak son yıllarda kış mevsiminin kısa ve ılık geçmesi, arıların bu yüzden yeterince kışlayıp dinlenememesi, arılarda yanlış besleme, hastalıklara karşı mücadelede yanlış yöntemler arıları hastalıklara karşı daha hassas hale getirmiş, koloni gücünü zayıflatmıştır. Bu ve daha farklı bir çok nedenlerden dolayı arı ölümleri; arıcıların kabusu haline gelmiş, ülke arıcılığını sekteye uğratmış ve ekonomik kayıplara yol açmıştır.

Aslında arıcılık; aileden miras kalan bir meslek gibi süregeldiğinden çoğunlukla bu maalesef yanlış uygulamaları da arıcılarda miras haline getirmektedir. Bu da; bu mesleği yapacak olanlarda devam etmekte ve neredeyse kısır döngü haline gelmiş durumdadır. Bütün bu olumsuzlukların önüne geçmek bir anda mümkün olmamaktadır.

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl ve İlçe müdürlüklerinin, yurt genelindeki tüm Birliklerin (Arıcılar Birliği) yapmış olduğu bilgilendirme amaçlı konferanslar, seminerler, arıcılığın çeşitli alanlarındaki sertifika eğitimleri ve kurslar sayesinde arıcılıkta geçmişten gelen yanlış uygulamalar giderek azalmaktadır. Mevcut arıcıların %70 inden fazlası modern arıcılık tekniklerini uygulamakta, arıcılıkla ilgili teknolojik cihazları günlük yaşamlarında kullanmaya başlamış bulunmaktadır. Öğrenilen bilgiler ışığında arıcıların sadece arı yetiştirme ve ürünleri hasat etme konusunda değil, hastalıklar ve parazitlerle mücadelede etkin uygulamalar yapabileceği yapılan çalışmalarla gösterilmiştir.

Arılıkların düzenli olarak kontrol edilmesi, tüm bakımlarının zamanında ve uygun şekilde yapılması, hastalık ve zararlılarla mücadelede etkili ve doğru ilacın doğru şekilde doğru zaman aralıklarında verilmesi gerektiği yapılan çalışmalar doğrultusunda bildirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Arı Ölümleri, Arı Hastalıkları, Hastalık ve Zararlılarla

Mücadele.

MERSİN *(Myritus communis L.)* YAPRAKLARI, MEYVESİ, ESANSİYEL YAĞININ BAL ARISI (*Apis mellifera C.*) KOLONİLERİNDEKİ VARROA (*Varroa destructor*) KONTROLÜNDE KULLANIMI VE ETKİNLİĞİNİN ARAŞTIRILMASI

Münire TURHAN

Öğr. Gör., Bingöl Üniversitesi, munirecetin@hotmail.com

Bünyamin SÖĞÜT

Prof. Dr., Bandırma 17 Eylül Üniversitesi, bunyaminsogut@hotmail.com

ÖZET

Arıcılık verimli, sağlıklı bir materyal ve teknik bilgi ile yapıldığı takdirde tarımsal üretimde etkinlik kazanabilmektedir. Arı kolonilerinin üretim etkinliğini sınırlayan pek çok faktör bulunmaktadır. Arı hastalık ve parazitlerinin tanınmaması kontrol ve tedavi yöntemlerinin iyi bir şekilde ve bilinçli olarak yapılmaması, gerekli önlemlerin zamanında alınmaması bu hastalıkların ülke genelinde hızla yayılmasına neden olmakta ve arıcılığı tehdit eder boyuta getirmektedir.
Günümüzde kimyasal kullanımına alternatif olabilecek kontrol yöntemleri üzerinde çalışmalar başlatılmış ve hızla devam etmektedir. Bu çalışmalar "İntegre Varroa Kontrol Yöntemi" Adı verilen bir program içerisinde şekillenmektedir. Bu programda Formik Asit, Oksalik Asit, Laktik asit gibi organik asitler, çeşitli esansiyel yağlar ve sırlanmış erkek arı gözlerinin tahrip edilmesi, varroaların yavru gözlerinde yakalanması gibi biyoteknik yöntemler ön plana çıkmaktadır. Organik asitler ve esansiyel yağlar doğada yaygın bir şekilde bulunmakta ve bunların bir kısmı da balın yapısında bulunmaktadır. Uçucu oldukları için balmumunda kalıntı bırakmamaktadır. Organik asit ve esansiyel yağlar varroa mücadelesinde uygulandığında sadece varroa üzerinde etki etmişler arılarda olumsuz bir etkiye neden olmamışlardır.

Bu araştırma, arı yetiştiriciliğinin en önemli sorunlarından biri olan, bal arısı paraziti *varroa destructor'a* karşı kullanılan kimyasal maddelerle birlikte yardımcı olarak kullanılabilecek, yeni kontrol yöntemlerinin etkinliğini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma; koloni popülasyon büyüklüğü ve varroa bulaşıklık düzeyi açısından birbirine yakın 30 adet bal arısı kolonisinde, 2016 yılında B.Ü.Z.F. Araştırma Uygulama Çiftliğinde yürütülmüştür.
Bu araştırma sonucunda kullanılan uygulama yöntemlerinin varroaya etkileri; ilkbahar mevsiminde; mersin yaprağı, mersin yağı, mersin meyvesi, mersin yaprağı+mersin meyvesi+ mersin yağında, Rulamit VA da, sonuçlar önemli bulunmuştur. İlkbahar uygulaması süresince günlük olarak elde edilen ölü varroa miktarına ait verilere uygulanan istatistik analiz sonucunda uygulama grupları arasındaki fark $P<0,01$ düzeyinde önemli bulunmuştur.
Sonuç olarak, bal ve balmumunda kalıntı bırakmayan, varroa mücadelesinde kullanılan kimyasal ilaçlarla birlikte kullanılabilecek; elde edilen verilerin ışığında; mersin yaprağı, mersin yağı, mersin meyvesi, mersin yaprağı+mersin meyvesi+ mersin yağında birlikte kullanılarak uygulanan yöntemlerin varroa savaşımında etkili olduğu ve arı yetiştiricilerine önerilebilecek uygulamalar olduğu ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Varroa, Bal arısı paraziti, Mersin Yaprakları, Mersin Yağı, Mersin Meyvesi.

CoCrMo ASTM-F75 ALAŞIMININ SONLU ELEMANLAR ANALİZİ İLE DELİNMESİNDE İŞLEME PARAMETRELERİNİN TAKIM-İŞ PARÇASI ARASINDAKİ SICAKLIK OLUŞUMUNA VE KUVVET DAĞILIMINA ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI

Ender EMİR

Öğr. Gör. , Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi, ender.emir@istiklal.edu.tr

Erkan BAHÇE

Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi, erkan.bahce@inonu.edu.tr

Cebrail ÖLMEZ

Makine Mühendisi, İnönü Üniversitesi, olmezcebrail@hotmail.com

ÖZET

Günümüzde teknolojik gelişmelerin hızlı bir şekilde artmasından kaynaklı olarak üretim yöntemleri sürekli olarak gelişmektedir. Bu nedenle ihtiyaç duyulan üretim koşullarının değişmesi ile birlikte farklı malzemeler ve farklı işleme koşullarında talaşlı imalat işlemleri gerçekleştirilmektedir. Bu işlemelerin en başında ise delme yolu ile talaş kaldırma işlemi gelmektedir. Özellikle havacılık, savunma sanayi, biyomedikal uygulamalar başta olmak üzere birçok alanda delme işlemlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Kullanım yerlerine göre dayanım mekanik özellikleri üstün malzemelerin talaşlı imalatı gerçekleştirilirken imalat esnasında kesici takım ve iş parçası arasında yüksek miktarda sıcaklık, eş değer gerilmeler ve stress gerilmeleri oluşmaktadır. Bu nedenle işleme parametrelerinin talaşlı imalat esnasında en optimum şekilde belirlenmesi işleme zamanı, takım aşınması, yüzey kalitesi gibi önemli parametreleri doğrudan etkilemektedir. Bu tür parametrelerin imalat esnasında kontrol altına alınabilmesi hem işleme zamanını kısaltmakta hem de üretim maliyetinin düşmesini sağlamaktadır.

Bu çalışmada talaşlı imalat aşamasında biyomedikal alanında kemik kırıkların bağlantılarında, diz ve kalça protezi uygulamalarında tercih edilen döküm yolu ile üretilmiş CoCrMo alaşımı kullanıldı ve delme deneyleri sonlu elemanlar yazılımı kullanılarak yapıldı. Çalışmada 118° uç açısına sahip HSS matkap ucu kullanılarak; deneyler üç farklı ilerleme hız (0.1, 0.2, 0.3 mm/dev) ve üç farklı devir sayısında (500, 100, 1500 dev/dk) gerçekleştirildi. Elde edilen sonuçlarda ilerleme ve devir sayısının oluşan sıcaklık ve kuvvet dağılımları üzerinde önemli etkilerinin olduğu görüldü. Elde edilen sonuçlarda sabit devir sayısında karşılık ilerleme hızını artması ile sıcaklık ve kuvvet dağılımının belirgin oranda arttığı gözlemlendi. Diğer yandan Sabit ilerleme hızına karşılık devir sayısının artması sonucunda da takım ve iş parçası arasında meydana gelen sıcaklık oluşumu ve kuvvet kesme kuvvet değerlerini belirgin bir şekilde etkilediği görüldü. Ayrıca matkap ucunun kesme kenarlarında da işlem parametrelerinin değişimine bağlı olarak sıcaklık ve gerilme dağılımlarına önemli etkileri olduğu görüldü.

Anahtar Kelimeler: CoCrMo, Sonlu Elemanlar Analizi, Delme, Kuvvet Dağılımı

MALATYA KÖMÜR YATAKLARI VE KULLANIM OLANAKLARI
COALFIELDS OF MALATYA AND UTILIZATION OPPORTUNITIES

Mustafa BİRİNCİ
Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi, mustafa.birinci@inonu.edu.tr

Kader ŞENTÜRK
Yüksel Lisans Öğrencisi/Maden Mühendisi, İnönü Üniversitesi, kader454445@gmail.com

ÖZET

Malatya ilinde gerek rezerv ve gerekse kalite bakımından çok az sayıda kömür kaynağının bulunduğu bilinmektedir. Bununla birlikte Arguvan ilçesine bağlı Parçikan sahasında bulunan linyitler uzunca bir zamandır işletilmektedir. Öte yandan, enerjide yerli kaynakların kullanımını artırma stratejisi çerçevesinde son yıllarda yürütülen kömür arama ve rezerv geliştirme çalışmaları sonucunda yeni sahalar keşfedilmiştir. Bu yeni kömür sahalarından birisi de Malatya-Yazıhan sahası olup, bu sahadaki toplam linyit rezervinin 17 milyon ton olduğu tespit edilmiştir. Hem Arguvan hem de Yazıhan kömürlerinin fiziksel, kimyasal, petrografik, ısıl ve yapısal özelliklerinin iyi bilinmesi kömür teknolojisi bakımından önemli olduğu kadar kömür kalitesi ve değerlendirme olanakları açısından da büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmada, Yazıhan-Arguvan havzası linyitlerinin bazı fiziksel ve kimyasal özellikleri Türkiye'deki benzer linyit oluşumları ile karşılaştırmalı olarak verilerek kullanım olanakları üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Malatya, Arguvan, Yazıhan, Linyit, Kömür özellikleri

ABSTRACT

It is known that there are very few coal resources in Malatya in terms of both reserve and quality. However, Parçikan (Arguvan) lignite deposit, that is only one coal deposit operated economically in Malatya, have been mined for a long time by underground mining. On the other hand, as a result of the coal exploration and reserve development activities carried out in recent years within the framework of the strategy of increasing the use of domestic resources in energy, new coalfields were discovered. One of them is Malatya-Yazıhan coalfield and the total lignite reserve is determined as 17 million tons. The physical, chemical, petrographic, thermal and structural properties of the Arguvan-Yazıhan lignites are very important for coal quality and utilization opportunities as well as coal technology. In this study, some physical and chemical properties of the Arguvan-Yazıhan lignites were compared with similar lignite deposits in Turkey, and then coal utilization was evaluated.

Keywords: Malatya, Arguvan, Yazıhan, Lignite, Coal properties

TASARIM- BECERİ ATÖLYELERİNİN İŞLEVSELLİĞİ İLE İLGİLİ YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ

İmam Bakır ARABACI
Prof. Dr., Fırat Üniversitesi, arabacibaki@gmail.com

Ceyda AKILLI
Öğretmen, Elazığ Milli Eğitim Müdürlüğü, ceyda_akilli@hotmail.com

ÖZET

Günümüz dünyasında yaşanan politik, sosyal, teknolojik ve ekonomik gelişmeler, eğitim sistemlerini derdinden etkileyerek radikal yenilikleri beraberinde getirmektedir. Ülkeler eğitim sistemlerini günümüzün taleplerine uygun bir şekilde revize ederek; rekabet edebilirlik düzeylerini artırmakta, nitelikli insan gücüne sahip olmakta ve yenilenen dünyanın öncüleri konumuna gelmektedirler. Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye'de mevcut olan eğitim sistemini rasyonel veriler ışığında güncelleyerek; yenileşme, teknoloji entegrasyonunu sağlama, insan kaynaklarını geliştirme, istihdam etme ve 21. yüzyıl becerilerine sahip bireyler yetiştirme alanlarında önemli çalışmalar gerçekleştirmekte ve ülkemizi eğitim alanında dünyaya örnek model teşkil edecek adımlar atmaktadır. Bu adımlar arasında en dikkat çekici gelişme, insanları psiko-sosyal varlıklar olarak ele alan ve bireylerin dünyayı deneyimleyerek öğrenmesi gerekliliğini savunan 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'dir. Bu belge kapsamında; eğitim kurumlarının araştıran, sorgulayan, bilgiyi yapılandırabilen ve hayatına transfer edebilen, girişimci ve yenilikçi düşünebilen bireyler yetiştirmeleri hedeflenmektedir. Bu nedenle tüm kademelerde Tasarım- Beceri Atölyelerinin oluşturulması kararlaştırılmıştır. Öğrenciler atölye çalışmaları gerçekleştirerek dünyayı deneyimler yoluyla içselleştirecek, yaratıcı etkinliklerde bulunarak somut ürünler oluşturacak, disiplinler arası bir şekilde teknoloji, mühendislik, sosyal bilimler ve fen bilimleri alanlarında yenilikçi çalışmalarda bulunacaklardır. Ancak atölyelerin kurulması, resmi okulları finans kaynağı bulma, fiziki şartları sağlama, gerekli materyaller bulma ve temin etme konularında çeşitli sorunlarla karşı karşıya getirmektedir. Bu araştırmanın amacı, tüm kademelerde oluşturulması planlanan Tasarım- Beceri Atölyelerinin işlevselliği konusunda yönetici görüşlerini belirleyebilmektir. Çalışma kapsamında, nitel araştırma yöntemlerinden birisi olan durum analizinden yararlanılmıştır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanan yarı- yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu ise; Elazığ ilinde bulunan ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim kurumlarında görev yapmakta olan 30 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Çalışma grubunda yer alan tüm katılımcılarla görüşme gerçekleştirilmiş ve verilen cevaplar kayıt altına alınmıştır. Katılımcı cevapları içerik analizine tabi tutularak kategoriler belirlenmiş, her kategoriye ait frekans ve yüzdelik dilimler hesaplanmıştır. Araştırmanın bulgularını güçlendirebilmek için, katılımcıların vermiş oldukları cevaplara yönelik atıflarda bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tasarım- Beceri Atölyeleri, 2023 Vizyonu, Yönetici

ERASMUS+ PROJELERİNİN KONU ALANLARINA İLİŞKİN DAĞILIM ANALİZİ

İmam Bakır ARABACI

Prof. Dr., Fırat Üniversitesi, arabacibaki@gmail.com

Ceyda AKILLI

Öğretmen, Elazığ Milli Eğitim Müdürlüğü, ceyda_akilli@hotmail.com

ÖZET

Küreselleşme ile birlikte; ülkeler arası bilgi alış veriş hızı, etkileşim düzeyi ve fiziki erişim olanakları giderek artmaktadır. Bu durum tüm dünyanın global bir köy haline gelmesine yol açmakta; sosyal, toplumsal, politik ve ekonomik değişkenlerin ülkeler genelinde kolektif bir bakış açısı ile çözümlenmesini gerekli kılmaktadır. Aynı zamanda, ülkelerin mevcut sorunlar ve gelişmeler karşısında eşgüdüm içerisinde hareket etmeleri, bilgisel ve deneyimsel paylaşıma açık olmaları ve örnek model teşkil edecek uygulamaları erişime açık kılmaları küreselleşmenin öğeleri arasında yer almaktadır. Bu kapsamda, erişim, kalite ve kurumsal kapasite çalışmaları açısından uluslararası dayanışmayı gerekli kılan birincil hizmet alanı eğitimdir. Eğitim sistemlerinin inovasyonu, modern öğretim yöntem- tekniklerinin geliştirilmesi, insan kaynakları yeterliliklerinin artırılması konularında ulusların birbirleri ile temas halinde olması, ülkeler arası hareketliliklerin gerçekleştirilmesi ve paylaşımın artırılması oldukça elzem bir konudur. 2014- 2020 yılları arasında öğretmen ve öğrenci değişimini desteklemek, sektörel ortaklıkları sağlamak ve Avrupa 2020 Stratejisinde yer alan hedeflere ulaşılmasına yardımcı olmak amacıyla Erasmus+ programı yürütülmektedir. Programda eğitimin yanı sıra, gençlik ve spor alanlarında gerçekleştirilen çalışmalar da desteklenmektedir. Program dâhilinde Ana Eylem 1 (KA1), Ana Eylem 2 (KA2) ve Özel Eylem faaliyetlerine hibe verilmektedir. Bu araştırmanın amacı; 2017 ve 2018 yılları arasında Türkiye Ulusal Ajansı tarafından hibe almaya hak kazanan Ana Eylem 1 ve Ana Eylem 2 projelerinin konu alanlarına göre incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma nitel özellik taşımakta olup; nitel bulguların yorumlanması, değerlendirilmesi ve kavramsal çözümlenmesini içeren meta sentez çalışmasına yer verilecektir. Araştırmanın verilerini, Türkiye Ulusal Ajansı veri tabanında mevcut bulunan hibe almış proje listeleri oluşturmaktadır. Verilerin çözümlenmesi sürecinde projeler konu alanlarına göre analiz edilerek frekans ve yüzdelik dilimleri belirlenerek tablolar halinde oluşturulacaktır. Bulgular yorumlanarak ülkemizde son iki yılda hibe almaya hak kazanmış Erasmus+ projelerinin konu alanlarına göre dağılımı incelenecek ve gelecekte hazırlanacak projelere yönelik bir yol haritası teşkil edecektir.

Anahtar Kelimeler: Erasmus+, Proje, Konu Alanı tarihi, deneyimleri, teknolojik alt yapıları, kültürü ve gelenekleri tüm dünyaya açılan

ESKİ ÇİN KÜLTÜRÜNÜN GELİŞİMİ VE YAYILMASI ÜZERİNE BİR ANALİZ

Tuersunjiang ABULAITI

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi SBE Avrasya Araştırmaları Yüksek Lisans Öğrencisi

Mustafa TALAS

Prof. Dr., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi

ÖZET

Üç bin yıldır var olan Çin kültürü, Asya kıtasının doğusunda egemen kültürdür. Bu kültürel yapı devamlı olarakdiğer doğu kültürleri karşısında genişlemiş ve gelişmiştir. Bunun yanı sıra, Çin kültürü diğerlerini yutmuştur.

Bu bildiride Çin Kültürünü genişleme özellikleri bakımından araştırdık. Çalışmamızda Çin kültürünün doğu dünyaında egemen karakterli olduğu anlaşılmaktadır.

Çalışmamızda teorik analiz yöntemi benimsenmiş olup materyal olarak kütüphanelerdeki kitaplar ve veri tabanları seçilmiştir. Makale üç bölüm olarak hazırlanmıştır. Bunlar: Kavramlar, tarihçe ve Çin Kültürü.

Anahtar Sözcükler: Kültür, Çin Kültürü, Çin Kültürünün Yayılması

AN ANALYZE ON DEVELOPMENT AND EXPANSION ANCIENT CHINESE CULTURE

Abstract:

Chinese culture which is exist is dominant culture in Eastern Asia. This cultural structure has been expanded and developed regularly against other eastern culture. In addition to, Chinese culture has been swallowed others.

In this study, we searched Chinese culture in context its expansion character. It is understood that Chinese culture has dominant character in eastern world in our study.

It is taken on theoretical analyze method in our study and select book and data base in libraries as a material. This paper has been prepared three sections. These: Concepts, short history and Chinese Culture.

Key Words: Culture, Chinese Culture, Expansion of Chinese Culture

 ISBN: 978-605-7811-14-1

SINIF LİDERLİĞİ ODAKLI EĞİTİM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE UYGULAMAYA DÖNÜK ÖNERİLER

Çetin TAN

Doç. Dr. Fırat Üniversitesi, ctan@firat.edu.tr

Suriye TAN

Fırat Üniversitesi Sağlık Bil.Enstitüsü Doktora Öğrencisi, suriyetan@gmail.com

ÖZET

Tüm dünyada etkili bir eğitim öğretimin eksikliğinin büyük problemler ortaya koyduğu şu zamanlarda eğitimi icra edecek olan öğretmenlerin başarılı bir sınıf liderliği rolünü yerine getirmeleri büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amaç, etkili bir eğitim -öğretim programının oluşması için sınıf lideri olan öğretmenlerin sınıf içi liderlik özelliklerinin öneminin ifade edilmesidir. Ayrıca öğretmenlerin istendik eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi hususunda sınıf yönetimi modellerini kullanımının eğitim ve öğretimi kolaylaştıracağı hususu göz ardı edilmemelidir.

Günümüzde toplumlar, bireylere, belli konularda üst düzey bilgi sahibi olmaları ve bununla birlikte sahip olduğu bilgileri gereksinim duyulduğunda eyleme dönüştürebilen/dönüştürebilecek, bu bilgileri kullanarak yeni bilgiler üreterek karşılaştığı durumlara uyum sağlayabilecek nitelikleri kazandırmayı amaçlamaktadır. Yaşanmakta olan çağ bilgi çağı ve bu çağın toplumları da bilgi toplumları olarak adlandırılmaktadır.

Sınıfta öğrenme ortamının ve yaşantılarının düzenlenmesi ve yönetilmesi, öğretmenlerin sorumluluğu olarak kabul edilmektedir. Sınıflardaki süreçlerin ve programın yöneticisi olarak kabul edilen öğretmenlerden, öğretim hedeflerini gerçekleştirebilmek amacıyla bu ortamda bulunan her türlü madde ve insan kaynağını etkili bir şekilde yönlendirilebilmesi ve yönetilebilmesi beklenmektedir.

Bu bağlamda çalışma konusu ile ilgili literatürde var olan konuyla ilgili akademik çalışmalar incelenmiş ve öğretmenlerin sınıf liderliği konusunda üstlerine düşen sorumluluğa vurgu yapılması ve etkili bir sınıf liderliğinin eğitim- öğretimde öneminin açıklanması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Lider, Sınıf liderliği, Sınıf Yönetimi, Yönetici.

C-DELETION IN EXON 4 CODON 63 OF *P53* GENE IN TURKISH PATIENTS WITH ORAL SQUAMOUS CELL CARCINOMA

Akin TEKCAN
Department of Medical Biology and Medical Genetics, Ahi Evran University, Faculty of Medicine, Kirsehir, Turkey akintekcan@hotmail.com

Serbulent YİGİT
Department of Medical Biology, Gaziosmanpasa University, Faculty of Medicine, Tokat, Turkey
Department of Veterinary Genetics, Ondokuz Mayıs University, Faculty of Veterinary Science, Samsun , Turkey serbulent.yigit@gmail.com

Ayse Feyda NURSAL
Department of Medical Genetics, Hitit University, Faculty of Medicine, Corum, Turkey
feyda.nursal@gmail.com

Serkan YİLDİZ
Department of Oral and Maxillofacial Surgery, Gaziosmanpasa University, Faculty of Dentistry, Tokat, Turkey serkan.yildiz@gop.edu.tr.

Ozge GUMUSAY
Department of Medical Oncology, Gaziosmanpasa University, Faculty of Medicine, Tokat, Turkey
ozge.gumusay@gop.edu.tr

Abstract

Aim: Oral cancer broadly consists of tumors developing in the lips, hard palate, upper and lower alveolar ridges, anterior part of the tongue, sublingual region, buccal mucosa, retromolar trigone and base of the mouth. Oral squamous cell carcinoma (OSCC) is the most frequently seen oral malignancy and accounts for up to 80-90% of all malignant neoplasms occurring in the oral cavity. *p53* gene covers 16-20 kb of DNA on the short arm of the chromosome 17 and consists of 11 exons and acts as a tumor suppressor gene. The *p53* tumor suppressor gene plays a crucial role in the regulation of the cell cycle. Mutations of the *p53* gene has an important role in OSCC carcinogenesis. In this study, we aimed to evaluate the C-deletion mutation in exon 4 codon 63 of *p53* gene in Turkish patients with OSCC .
Methods: A total of 60 subjects were enrolled in this study, 30 patients with a pathologic diagnosis of OSCC and 30 cases of age and sex-matched healthy controls. Genotyping was performed for all individuals using polymerase chain reaction (PCR) analysis. The χ^2test was used to measure significance of differences in the allele frequency and genotype distribution between the two study groups.
Results: It was found that the distribution of *p53* exon 4 codon 63 C-deletion was significantly different between patient group and control group (*p=0.000*). It was detected that all patients had C-deletion mutation in exon 4 codon 63 of *p53.*
Conclusion: Our results suggest that C-deletion in exon 4 codon 63 deletion of the *p53* gene may play a role in the pathogenesis of human OSCC in a Turkish cohort.

Key words: Oral squamous cell carcinoma, *p53*, deletion, PCR.

Oral skuamoz hücreli karsinomlu Türk hastalarda *p53* ekzon 4 kodon 63'deki C delesyon

Özet

Amaç: Oral kanser kapsamlı olarak dudaklar, sert damak, üst ve alt alveolar çıkıntılar, dilin ön kısmı, dil altı bölgesi, yanak mukozası, azı dişlerinin gerisindeki üçgen kısım ve ağız tabanından gelişen tümörlerden oluşmaktadır. Oral skuamoz hücreli karsinom (OSHK) en sık görülen oral malignitedir ve oral kavitede oluşan tüm malign neoplazmaların %80-90'dan fazlasını oluşturur. *p53* geni 17.kromozomun kısa kolu üzerinde DNA'da 16-20 kb'lık yer tutar ve 11 ekzondan meydana gelmiştir ve tümör baskılayıcı gen olarak işlev yapar. *p53* tümör baskılayıcı geni hücre siklusu düzenlenmesinde önemli rol oynar. *p53* gen mutasyonları oral karsinogeneziste önemli role sahiptir. Bu çalışmada, OSHK'li Türk hastalardaki *p53* gen ekzon 4 kodon 63'teki C delesyonu araştırmayı hedefledik.

Yöntemler: Bu çalışmaya patolojik olarak OSHK tanısı konmuş 30 hasta ve yaş-cinsiyet karşılaştırmalı 30 sağlıklı kontrol olarak toplam 60 kişi dahil edildi. Tüm kişilerde genotipleme polimeraz zincir reaksiyonu (PZR) kullanılarak yapıldı. İki grup arasındaki allel sıklığı ve genotip dağılımındaki farkların önemini ölçmek için χ 2 testi kullanıldı.

Bulgular: *p53* ekzon 4 kodon 63 C delesyon dağılımının hasta grubu ve kontrol grubu arasında önemli derecede farklı olduğu bulundu (*p=0.000*). Tüm hastalarda *p53* ekzon 4 kodon 63'teki C delesyonun olduğu saptandı.

Sonuç: Sonuçlarımız *p53* ekzon 4 kodon 63'teki C delesyonunun Türk toplumundaki OSHK patogenezinde rol oynayabileceğini öne sürmektedir.

Anahtar kelimeler: Oral skuamoz hücreli karsinom, *p53*, delesyon, PZR.

Corresponding Author
Ayse Feyda Nursal
Assistant Professor
Department of Medical Genetics, Faculty of Medicine
Hitit University, Corum, Turkey
Phone number: 0 364 2221100
Fax: 0 364 2221102
feyda.nursal@gmail.com

 ISBN: 978-605-7811-14-1

eNOS GENİ VNTR VARYANTININ ORAL SKUAMOZ HÜCRELİ KARSİNOMLU HASTALARDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Serbülent YİĞİT
Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Biyoloji Bölümü, Tokat, Türkiye
Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Veterinerlik Genetiği Bölümü, Samsun, Türkiye serbulent.yigit@gmail.com

Özge GÜMÜŞAY
Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Onkoloji Bölümü, Tokat, Türkiye ozge.gumusay@gop.edu.tr

Ayşe Feyda NURSAL
Hitit Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Genetik Bölümü, Çorum, Türkiye feyda.nursal@gmail.com

Akın TEKCAN
Ahi Evran Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Biyoloji ve Tıbbi Genetik Bölümü, Kırşehir, Türkiye akintekcan@hotmail.com

Serkan YILDIZ
Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız, Diş ve Çene Cerahisi Bölümü, Tokat, Türkiye serkan.yildiz@gop.edu.tr

ÖZET

Amaç: Oral kavite kanserleri tüm vücuttaki kanserlerin yaklaşık olarak %2-4'ünü oluşturmaktadır. Bu kanserler için en büyük risk faktörleri alkol ve sigara kullanımıdır. Ağız kanserlerinin %80-90'dan fazlasını oral skuamoz hücreli karsinom (OSHK) oluşturmaktadır. Nitrik oksit (NO) son yıllarda tanınan ve düz kas gevşemesi, trombosit agregasyonu ve nöronal uyarı iletimi gibi birçok biyolojik olayda önemli rolü olduğu kanıtlanan, çok kısa yarı ömürlü bir serbest radikaldir. NO, nitrik oksit sentaz (NOS) enzimi tarafından L-Arjinin'in oksidasyonu ile sentez edilir. NOS'ın 3 izoformu tanımlanmıştır. Bunlar nöronal NOS (nNOS), indüklenebilir NOS (iNOS) ve endotelyal NOS (eNOS)'dur. eNOS geni kromozom 7q35-36'da lokalizedir ve 26 ekson içerir. NO'in metabolik ürünlerindeki artışın mutagenez ve karsinogenezde rol oynadığı öne sürülmektedir. Çeşitli assosiasyon çalışmalarında eNOS gen varyantlarının kanser oluşumunda rolü olduğu gösterilmiştir. Bu nedenle, bu çalışmada eNOS geni değişken sayılı bitişik tekrarlar (VNTR) varyantının Türk hastalarda OSHK oluşumuna yatkınlık sağlayıp sağlamadığını araştırdık.
Yöntem: Bu çalışmaya 51 OSHK'i olan hasta ve yaş-cinsiyet benzer 100 sağlıklı birey kontrol dahil edildi. eNOS VNTR varyantı polimeraz zincir reaksiyon (PZR) yöntemi ile analiz edildi.
Bulgular: Çalışmada, hastalar ve kontrollerde yaş ortalaması sırasıyla 63,05±13,25 ve 60,37±8,66 olmuştur. eNOS genotip dağılımı hasta grubunda 4a/4a (%3,9), 4a/4b (%35,4) ve 4b/4b (%60,7) ve kontrol grubunda 4a/4a (%1), 4a/4b (%46) ve 4b/4b (%53) şeklinde olmuştur. Hasta ve kontrol grubu arasında eNOS VNTR varyantı genotip ve allel dağılımının istatistiksel olarak farklı olmadığı bulunmuştur ($p>0,05$).
Sonuç: Sonuç olarak, verilerimiz Türk popülasyonunda *eNOS* VNTR varyantının OSHK gelişmesinde risk faktörü olarak değerlendirilemeyeceğini desteklemektedir. Farklı etnik gruplarda bu çalışmaların devam etmesi OSHK etyopatogenezinin aydınlatılmasına yardımcı olacaktır.

Anahtar Kelimler: oral skuamoz hücreli karsinom, nitrik oksit sentaz, varyant, PZR.

ELAZIĞ MERKEZ'DEN (TÜRKİYE DOĞU'SU) ALINAN YÜZEY TOPRAKLARININ ALTERASYON VE KAYNAK KAYAÇ ÖZELLİKLERİ

PARENT ROCK AND WEATHERING PROPERTIES OF THE SURFACE SOILS FROM THE CENTER OF ELAZIĞ (EASTERN TURKEY)

Dicle BAL AKKOCA

Doç. Dr. Fırat Üniv. Müh. Fak. Jeoloji Müh. Bölümü, Elazığ,dbal@firat.edu.tr

ÖZET

Toprak ve modern sedimanlar çevre kayaçların fiziksel ve kimyasal ayrışması etkisiyle oluşurlar. İz ve nadir toprak elementler toprak ve sedimanların kaynak kayaç bileşimini yansıtırlar. Bu çalışmada, Elazığ İli merkezinde çimento fabrikası civarından alınan yüzey topraklarının kaynak kayaç bileşimi ve alterasyon derecesinin ortaya çıkarılabilmesi için inceleme alanından sistematik olarak örnekleme yapılmıştır. Mineralojik tayinler X - ışınları difraktometri (XRD) ile belirlenilmiştir. Jeokimyasal incelemelerde örnekler üzerinde ana, iz elementler ve nadir toprak analizleri (NTE) gerçekleştirilmiştir.

Elazığ Magmatitleri (üst Kretase) ve Kırkgeçit Formasyonu (orta Eosen) inceleme konusu topraklar çevresindeki birimlerdir. Üst Kretase Magmatitleri bazaltik ve andezitik volkanitlerden, Kırkgeçit Formasyonu konglomera, kumtaşı, çamurtaşı, kireçtaşı ve killi kireçtaşı ardalanmasından oluşmaktadır. Toprak örnekleri kil mineralleri, feldispat, kuvars, kalsit, dolomit minerallerini içermektedir. Log (SiO_2/Al_2O_3)'e karşı log (Fe_2O_3/K_2O) oranına göre örnekler çoğunlukla Fe'ce zengin şeyl alanına düşmektedir. Fe_2O_3 ile MgO; Al_2O_3 ile TiO_2, Sc, Co arasındaki pozitif korelasyonlar, toprağın ortaç - mafik bileşimli olduğu ve bu elementlerin fillosilikatlara bağlı olduğunu göstermektedir. Al_2O_3 ve CaO arasındaki negatif korelasyon, Ca elementinin fillosilikatlardan çok kalsite bağlılığını ifade eder. Al_2O_3 ile Mo, Cu, Pb, Zn, Ni ve As arasında negatif korelasyonlar bu elementlerin silikatlardan çok sülfidlere bağlılığını göstermektedir. Ortalama Al_2O_3/TiO_2 oranı örneklerin ortaç bileşime sahip kayaçlardan türediğini göstermektedir. Toprak örneklerindeki major, iz ve nadir toprak elementleri çevre kayaçların bileşimi ile uyumludur. Ba, Cs, Hf, Rb, Th, Zr içeriğinin Post-Arkeen Avusturalya şeyli (PAAS) bileşimine göre düşük olması inceleme alanındaki toprak örneklerinin kaynak kayacının ortaç-bazik bileşimli olduğunu, aynı şekilde Eu/Eu*, Sc/Th, La/Sc, Co/Th oranları toprak örneklerinin ana kayacının ortaç-bazik bileşimli olduğunu göstermektedir. Kimyasal alterasyon indeksi (CIA) inceleme konusu toprakların düşük dereceli alterasyona uğradığını göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Elazığ, Toprak, Jeokimya, Alterasyon

Abstract

The soils and modern sediments are formed by the physical and chemical weathering of the surrounding rocks. The trace and rare earth elements (REEs) represent the component of the vicinity rocks of the soil and sediments. In this study, the systematic sampling were made for investigation of

 ISBN: 978-605-7811-14-1

the provenance and weathering conditions in the surface soils from center of Elazığ around the cement factory of Elazığ. The mineralogy was obtained by X-ray diffractometry (XRD). Major, trace rare earth element analysis on samples were made for geochemical investigations.

Elazığ Magmatics (upper Cretaceous) and Kırkgeçit Formation (middle Eocene) are the units around the investigated soils. Elazığ Magmatics consist of basaltic and andesitic volcanic rocks at the vicinity of the investigated soils. Kırkgeçit Formation is composed of conglomerate, sandstone, mudstone, limestone and clayey limestones. Soil samples contain clay minerals feldspar, quartz, calcite, and dolomite. According to Log (SiO_2/Al_2O_3) vs log (Fe_2O_3/K_2O) ratio, the samples falls in to the Fe-rich shales. The positive correlation of Al_2O_3 and TiO_2, Sc, Co, show that the soil samples are intermediate-mafic in composition, and the adherence of these elements to the phyllosilicates. The negative correlation between Al_2O_3 and CaO describes the commitment of Ca to calcite rather than phyllosilicates. The negative correlation of the Al_2O_3 with Mo, Cu, Pb, Zn, Ni and As show that these elements adhere to sulphides rather than silicates. The average Al_2O_3/TiO_2 ratios show that samples were derived from the intermediate rocks in composition. The major, trace and rare earth elements of soil samples are consistent with those of host rocks. The lower amount of Ba, Cs, Hf, Rb, Th, Zr contents than Post Australian Archean shale (PAAS) composition yields that the parent rocks of soils are intermediate-basic in composition. In the same way, the Eu/Eu*, Sc/Th, La/Sc, Co/Th ratios show that the source rocks of the soil samples are have intermediate-basic in composition. The chemical index of alteration (CIA) values shows that the soils were exposed to low alteration.

Keywords: Elazığ, Soil, Geochemistry, Alteration

 ISBN: 978-605-7811-14-1

MALZEMELERİN ISI İLETİM KATSAYILARININ ÖLÇÜMÜ İÇİN BİR UYGULAMA YAPILMASI

AN APPLICATION FOR MEASUREMENT OF HEAT TRANSMISSION COEFFICIENTS OF MATERIALS

Gökhan KAHRAMAN

Dr. Öğr. Üyesi, Munzur Üniversitesi, gokhankahraman@munzur.edu.tr

Alper Tunga ÖZGÜLER

Öğr. Gör., İnönü Üniversitesi alpertunga.ozguler@inonu.edu.tr

ÖZET

Isı transferi ısının yüksek enerjili ortamdan düşük enerjili ortama aktarılmasıdır. Isı transferi iletim, taşınım ve radyasyon olmak üzere üç şekilde gerçekleşmektedir. İletim yoluyla ısı transferi fourier ısı iletim denklemi ile tanımlanmaktadır. Bu denklemdeki ısı iletim katsayısı malzemeye ait bir özellik olup malzemenin ısıyı iletme kabiliyetinin bir ölçüsü olarak tanımlanmaktadır. Bir malzemenin ısı iletim katsayısı ne kadar yüksek olursa ısıyı o kadar iyi iletir. Tam tersi bir malzemenin ısı iletim katsayısı ne kadar düşük olursa ısıyı o kadar iyi tutar. Malzemenin bu özelliğinin iyi bir şekilde kullanılması uygulamada birçok avantajlar ve enerji tasarrufu sağlar. Örneğin kışın ısıtılan bir binada ısıyı daha uzun süreler muhafaza etmek için düşük ısı iletim katsayısına sahip malzemeler kullanılır. Binalarda ısıtma işlemi çoğunlukla fosil yakıtlar kullanılarak yapıldığı için düşük ısı iletim katsayısına sahip malzemeler kullanarak enerji tasarrufu yapmak ülke ekonomisine büyük katkılar sağlamaktadır. Ekonomik ve çevresel sınırlamalar önümüzdeki yıllarda artmaya devam edecek ve bunun inşaat sektörüne olan etkisi, daha fazla enerji verimliliğine sahip bina ve inşaat malzemesi elde etme ihtiyacı doğuracaktır. Bu tür yapılara ulaşmanın önemli yolu, malzemelerin ısı yalıtım özelliklerini iyileştirmektir. Tam tersine endüstride kullanılan elektrik motorları, ısı değiştirgeçleri ve elektronik kartların verimli kullanılabilmesi için soğutmaya ihtiyaçları vardır. Bu tür sistemleri soğutabilmek için yüksek ısı iletimine sahip malzemelerin kullanılması gerekir. Birçok malzemenin ısı iletim katsayısı ölçülmüş ve literatürde bulunmaktadır. Fakat yeni geliştirilen alaşımlı malzemeler ve kompozit malzemelerin ısı iletim katsayısının ölçülmesi gerekmektedir. Bu çalışmada, ısı transferi ilkelerinden faydalanılarak ısı iletim katsayısı ölçüm cihazı imal edilmiştir. Bu sistem yardımı ile malzemelerin ısı iletim katsayılarının kolaylıkla ölçülmesi sağlanmıştır. Piyasada birçok ısı iletim katsayısı ölçüm cihazı bulunmasına rağmen maliyetleri çok yüksektir. İmal edilen bu sistem çok düşük bir maliyetle üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Enerji, Isı transferi, Isı transfer katsayısı ölçümü

Abstract

Heat transfer is the transfer of heat from a high energy environment to a low energy environment. Heat transfer takes place in three ways as conduction, convection and radiation. Heat transfer by conduction is defined by the fourier heat conduction equation. The heat transfer coefficient in this equation is a property of the material and is defined as a measure of the material's ability to conduct heat. The higher the heat conduction coefficient of a material, the better it transmits heat. On the contrary, the lower the heat conduction coefficient of a material, the better it keeps the heat. Good use of this property of the material provides many advantages and energy savings in practice. For example, in a building heated in winter, materials with a low thermal conductivity are used to maintain heat for longer periods. Since heating in buildings is mostly done by using fossil fuels,

saving energy by using materials with low heat transmission coefficient makes a great contribution to the national economy. Economic and environmental constraints will continue to increase in the coming years, and its impact on the construction sector will require the acquisition of more energy efficient building and construction materials. The important way to reach such structures is to improve the thermal insulation properties of the materials. On the contrary, in order to use the electric motors, heat exchangers and electronic cards used in the industry, they need cooling. In order to cool such systems, materials with high heat conduction must be used. The heat conduction coefficient of many materials was measured and found in the literature. However, it is necessary to measure the heat conduction coefficient of newly developed alloy materials and composite materials. In this study, heat transfer coefficient measurement device is manufactured by using heat transfer principles. With this system, heat conduction coefficients of the materials can be measured easily. Although there are many heat transfer coefficient measuring devices on the market, their costs are very high. This system is manufactured at a very low cost.

Keywords: Energy, Heat transfer, Heat transfer coefficient measurement

MEME BÖLGESİ YANIKLARI VE EMZİRME

Sümeyra TOPAL

Öğr. Gör., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, sumeyratopal@ksu.edu.tr

Nursan ÇINAR

Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi, ndede@sakarya.edu.tr

Sinem YALNIZOĞLU ÇAKA

Araş. Gör., Sakarya Üniversitesi, sinemyalnizoglu@sakarya.edu.tr

ÖZET

Bebeğin bedensel, ruhsal, zihinsel ve davranışsal gelişimini optimum düzeyde sağlayabilen besin olması sebebiyle tüm dünyada bebeğin yaşamının ilk altı ayı boyunca sadece anne sütü ile beslenmesi hedeflenmektedir. Ancak doğum öncesi veya sonrası erken dönemde gelişen bazı durumlar bebeklerin memeyi emme ve anne sütü ile beslenmesini olumsuz etkileyebilmektedir. Emzirmeyi kesintiye uğratabilecek sorunlardan biri de göğüs veya meme dokusundaki yanıklardır.

Yanıklar, çocuklarda önemli bir morbidite ve mortalite nedenidir. Yanıklar, kadınların erkeklerden daha yüksek olduğu tüm yanık vakalarının beş yaşın altında olmak üzere 16 yaşın altındaki çocukların yaklaşık dörtte birinde görülür. Göğüs yanıkları olan, prepuberte dönemindeki kızlar, yara izi ve meme gelişimi ile ilişkili uzun vadeli problemler açısından önemli bir risk taşır. Ön göğüs duvarını tutan yanıklar memede ve meme başı-areolar kompleksinde yaralanmaya neden olabilir ve bunlar hem işlevi hem de estetiği zedeleyebilir veya tahrip edebilir. Yanığın yönetiminde, göğüs yapısının korunmasına özen gösterilmesi önemlidir. Yanığın değerlendirilmesinde ve planlama cerrahisinde meme anatomisi düşünülmelidir. Yanık nedeniyle meme ucu-areolar kompleksinin kaybı veya bozulması, var olan bezlerin gelişimini tamamen etkilemediği durumlarda emzirme hamilelikten sonra görülebilir. Literatür incelendiğinde, yanık sonrası rekonstrüktif cerrahi gerektiren uzun süreli bozulma ve asimetri sorunlarının olduğu vurgulanmaktadır. Meme gelişimi ile ilgili problemler, meme yapısına ve üstündeki cildin yanık hasarı ile ilişkili görünmektedir. Yanıkları takiben memede skarlaşma ve şekil bozuklukları, ergenlik dönemi ve sonrasında ciddi psikolojik yük getirebilir. Meme yanığı olan hastalarda emzirme konusunda olası sorunlar ortaya çıkabilmektedir. Yurt dışında yapılan bir çalışmada, hasta meme uçları olmaması nedeniyle emziremediğini ve doğumdan sonraki ilk birkaç ay boyunca fiziksel ve duygusal sıkıntı yaşadığını ifade etmiştir. Bu hastaların multidisipliner bir ekip çalışması ile desteklenmesi ve uzun süreli takip edilmesi önemlidir.

Emzirmek isteyen kadınlara uzman emzirme desteği sağlamak önemlidir; fakat aynı zamanda, emzirmeye niyetli ancak bu konuda kendini yetersiz hisseden annelere şefkatli/ destekleyici bir şekilde yaklaşmak da önemlidir. Konu ile ilgili yapılan bir çalışmada annede yanık nedeni ile meme ucu hiç olmadığı için bebek memeyi kavrayamamış ve annenin bebeği özellikle emzirme pozisyonundayken biberonla beslemesi teşvik edilmiştir. Bu eylem anne ve bebek arasındaki fiziksel ve duygusal bağlanmayı artırabilir. Bazı vakalarda altta yatan olgunlaşmamış meme dokusu, meme başı-areolar kompleksi kaybedilse bile zarar görmeyebilir. Yanıkları takiben meme başı-areola kompleksinin tamamında skarlaşma emzirmeyi engeller, ancak memenin deformasyonu her durumda emzirmeyi engellemez. Bununla birlikte, emzirme sırasındaki sorunlar, bebek memeyi emdiğinde annede his olmaması (skarlaşma nedeniyle), areola ve meme ucunun doku elastikiyetinin

 ISBN: 978-605-7811-14-1

azalması, oksitosin refleksinde uyarıcı etkisi bulunan annenin kendine güveninin azalması nedeniyle ortaya çıkabilir.

Anne sütü ile besleme oranlarımızın istenilen düzeye ulaşmasında anne sütü ile beslenmede karşılaşılan sorunlarda doğru danışmanlık verilmesi önemli bir faktördür. Emzirme danışmanlığı sırasında özgüven verme, destekleme ve dinleme gibi iletişim becerilerini doğru kullanmak esas olmalıdır. Emzirme danışmanlığı ile emzirmeyi olumsuz etkileyen faktörler erken dönemde tespit edilerek, emzirmenin kesintiye uğraması veya sonlandırılması engellenebilir. Özellikle fiziksel yetersizlikleri nedeniyle emzirmede zorluk çeken bir annede danışmanlık, emzirme yönetiminde önemli bir rol oynar. Emzirememe ihtimaline karşı olası suçluluk duygularını gebelik döneminden başlayarak hafifletmek, bu zorluklar nedeniyle annede doğabilecek duygusal açıklığı kapatarak annenin bebek bakımı konusunda desteklenmesine yardımcı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Emzirme, Yanık, Göğüs veya Meme Dokusu

MENENGIÇ (*Pistacia Terebinthus*) TOHUMU YAĞININ GC-MS FTIR ILE ANALIZI VE BULUNAN BILEŞENLERIN KULLANIM ALANI

Nurhayat ÖZDEMİR
Dr.Öğretim Üyesi İnönü University nurhayat.ozdemir@inonu.edu.tr

İslim ŞAHİN
İnönü University islim63sahin@gmail.

ÖZET

Pistacia Terebinthus, Antep fıstığın (P. vera L.) yakın akrabası olarak bilinip Anacardiaceae ailesinde 70 civarı cins ve 875 türün yer aldığı bilinmektedir. Bitki yetiştiği yöreye göre farklı isimler almaktadır. Bunlar menengiç, melengiç, melengeç, menengiç,Antep fıstığı, çıtlık, çedene,çitemik, meniş, melekeş, çitlembik, menekiş, meneviş, çıtmık, çöğre, çetimek, çitlenbik bıttım (P. khinjuk), sakızlı ağaç (P.lentiscus L) isimlerini alır. Menengiç tohumu yağ, protein ve diyet lifleri bakımından zengin bitki türlerinden olup, antik çağlardan beri kendine özgü tadı ve aromatik özellikleri ile ünlenmiştir.

Bu çalışmada, Şanlıurfa da yetişen Menengiç (*PistaciaTerebinthus*) tohumları farklı sıcaklıklarda ve sürelerde kavruldu. Kavrulmuş ve kavrulmamış tohumların GC-MS analizleri için Clavenger aparatı ve soğuk pesle uçucu yağ eldesi sağlandı. Elde edilen uçucu yağlar, GC–MS Agilent 6890 GC ve 5973 HP – INNOWAX kolonlu ve selektif dedektörlü cihazda yapıldı. Kolon sıcaklığı dakikada 5°C arttırılarak 60 °C'den 150 °C ye getirildi. 10 dk boyunca 150 °C' de sabit tutuldu. Daha sonra dakikada 3°C artırılarak 260 °C'ye getirildi. Bu sıcaklıkta analiz tamamlandı ve sıcaklık tekrar 60 °C getirildi. Toplam analiz süresi olan 98 dakika tamamlandıktan sonra GC-MS ile kütüphane taraması yapıldı.

Kavrulmamış menengiç uçucu yağında GC-MS ile tayininde 46 bileşen bulundu. 50-100 °C 14 bileşen %23.05 Hexadecanoic acid, %12.57 α-pinene, %7.54 Limonene, %5.00 Oleic acid, %4.15 Delta-3-carene, %4.12 Sabinene, %4.07 Myrcene, %2.82 β-pinene, %2.36 Ocimene %2.29 9,12-Octadecadienoic acid(Z,Z), % 0.87 Gamma-terpinene, %0.72p-Cymene, %1.09 Terpinolene analizlendi. 100-150 °C sıcaklık aralığında 10 adet , 150-200 °C da 25 adet bileşen bulundu. FITR ile analizde 22 adet bileşen bulundu. Bu kimyasal maddelerin endüstri sağlık ve gıda alnında kullanımları araştırıldı. Yapılan analiz sonucunda menengiç bitkisinin sahip olduğu tıbbi ve aromatik özelliklerin önemini ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler : : Menengiç (PistaciaTerebinthus) , GC-MS, FITR, uçucu yağlar

Menengiç (*Pistacia Terebinthus*) Seed Oil with GC-MS FTIR Analysis and use of the components found

Abstract

Pistacia Terebinthus is known as close relative of Pistachio (P. vera L.) and it is known that there are around 70 genera and 875 species in Anacardiaceae family. The plant takes different names according to the region where it grows. These menengiç, melengiç, melengeç, menengiç, Pistachio nuts, , çıtlık, çedene,çitemik, meniş, melekeş, çitlembik, menekiş, meneviş, çıtmık, çöğre, çetimek,

 ISBN: 978-605-7811-14-1

çitlembik, bıttım (P. khinjuk, wild gum (P. khinjuk, takes their names. Menengiç seed oil is a rich plant derivatives of protein and dietary fibers, and units since ancient times with distinctive taste and aromatic properties.

In this study, Menengiç (PistaciaTerebinthus) seeds grown in Şanlıurfa were roasted at different temperatures and durations. For the GC-MS analysis of roasted and unroasted seeds, clavenger apparatus and cold oil essential oil were obtained. The obtained essential oils were analyzed by GC-MS Agilent 6890 GC and 5973 HP - INNOWAX column and selective detector device. The column temperature was increased from 5 ° C to 150 ° C by increasing 5 ° C per minute. It was kept constant at 150 ° C for 10 minutes. It was then increased to 260 ° C by 3 ° C per minute. Analysis was complete at this temperature and the temperature was brought back to 60 ° C. After a total analysis time of 98 minutes, library screening was performed by GC-MS.

46 components were found by GC-MS in unroasted menengiç essential oil. 50-100 ° C 14 components 23.05% Hexadecanoic acid, 12.57% α-pinene, 7.54% Limonene, 5.00% Oleic acid, 4.15% Delta-3-carene, 4.12% Sabinene, 4.07% Myrcene, 2.82% β-pinene,% 2.36% Ocimene 2.29 9,12-Octadecadienoic acid (Z, Z), 0.87% Gamma-terpinene, 0.72p-Cymene, 1.09% Terpinolene were analyzed. 10 components in the 100-150 ° C temperature range, 25 components were found at 150-200 ° C. FITR analysis found 22 components. The use of these chemicals in industry health and food fields was investigated. As a result of the analysis, the importance of medicinal and aromatic properties of PistaciaTerebinthus plant is revealed

Keywords: Menengiç (PistaciaTerebinthus) , GC-MS, FITR, Essential oils

TURİZM EĞİTİMİ VEREN MESLEK YÜKSEKOKULLARINDA YABANCI DİL EĞİTİMİNİN ÖNEMİ

Adnan AKIN
Öğr.Gör., Gaziantep Üniversitesi, aakin@gantep.edu.tr

Aliye AKIN
Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi, aliyeakin@gantep.edu.tr

ÖZET
Hizmet sektörü içerisinde yer alan turizm endüstrisinde konuk ve personel arasındaki iletişimin önem arz ettiği bilinmektedir. Uluslararası turizm faaliyetlerine katılan konuklar, farklı bir ülkede, farklı bir kültürle karşılaştıklarından, dillerini konuşabilen, kendilerini anlayabilen personellere ihtiyaç duymaktadırlar. Bundan dolayı turizm sektöründe istihdam edilecek personelde aranan en önemli özelliğin yabancı dil bilgisi olduğu düşünülmektedir. Nitekim personel ile konuk arasındaki iletişimi güçlendiren, hizmet kalitesini artıran en önemli unsurun yabancı dil olduğu söylenebilir. Günümüzde özellikle yabancı turistlere hizmet veren turizm işletmelerinin, en az bir yabancı dil, bazen iki ya da üç yabancı dil bilen personel arayışı içinde oldukları bilinmektedir. Bundan dolayı yabancı dil eğitiminin, turizm eğitiminde önemli bir yer tuttuğunu söylemek mümkündür. Bu kapsamda turizm endüstrisinin ihtiyaç duyduğu nitelikli başka bir ifadeyle kalifiye personelin yetiştirilmesinde en iyi yabancı dil eğitimini verebilecek kurumların Turizm Meslek Yüksekokulları ve Turizm Fakülteleri olduğu düşünülmektedir. Nitekim 23/03/2016 tarihli ve 29662 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "*Yükseköğretim Kurumlarında Yabancı Dil Öğretimi ve Yabancı Dille Öğretim Yapılmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik*" ten öğretim dili tamamen Türkçe olan Turizm Meslek Yüksekokulları ve Turizm Fakülteleri olumsuz etkilenmiştir. Söz konusu yönetmeliğin 8. maddesinin 2.fıkrasında; "*Öğretim dili tamamen Türkçe olan programlarda, meslekî yabancı dil dersleri verilebilir. Bu programlarda zorunlu yabancı dil hazırlık sınıfı açılamaz*" hükmü yer almaktadır. Bu karar, öğretim dili tamamen Türkçe olan Turizm Meslek Yüksekokulları ve Turizm Fakültelerinde yabancı dil hazırlık sınıflarının kaldırılmasına sebep olmuştur. Dolayısıyla ifade edilen olumsuzluğun sektör için yetiştirilen ara elemanların kalifiye olarak yetiştirilmesini engellediği söylenebilir. Bu çalışma, Gaziantep Üniversitesi Turizm Otelcilik Meslek Yüksekokulu'nda eğitim gören öğrencilerin yabancı dil eğitiminin yeterliliğini ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaç kapsamında yarı yapılandırılmış soru formu oluşturulmuş ve meslek yüksekokulunda görevli öğretim elemanları ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda, incelenen Gaziantep Üniversitesi Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu'nda özellikle Yükseköğretim Kurumu'nun 23/03/2016 tarihli ve 29662 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmeliğine istinaden hazırlık sınıflarının kapatılmasının ardından yabancı dil eğitiminin çok yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Bununla ilgili Yükseköğretim Kurumunun yabancı dil eğitimine yönelik kararının değiştirilmesi gerektiğini savunan öğretim elemanları sektöre uygun kalifiye elemanın yetişmesinde yabancı dil eğitiminin büyük önem arz ettiğini ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Meslek Yüksekokulu, Yabancı Dil Eğitimi

MEVLANA'DA MİSTİK TECRÜBE VE TANRI'NIN VARLIĞINA GETİRDİĞİ DELİLLER

Aysel TAN

Doktora Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, ayseltan@gmail.com

ÖZET

Geçmişte Tanrı'nın varlığı, ispatı ve yorumu çerçevesinde bazı düşünürler kutsal kitapları, bir kısmı felsefi argümanları, diğer düşünürler ise mistik tecrübeyi merkeze alarak meseleyi tartışmışlardır.

Tanrı'nın varlığı ile ilgili meseleyi '*mistik tecrübe*' etrafında tartışan düşünürlerden biri Mevlana'dır (ö.1273). Onun mistik tecrübesi yani aşk tecrübesi Tanrı'nın varlığına ulaşmadaki tek yoldur. O aşk tecrübesini, gençliğinde babasından ve çevresinden aldığı tasavvufi bilgi anlayışı bağlamında yorumlar. Bu tasavvufi bilgi ve dünya görüşü, duyuların ve aklın yetersizliğine vurgu yapan ve keşf/ilham gibi duygusal sezgiyi ön plana çıkaran bir geleneğin devamı olarak öne sürülmüştür.

Tanrı'nın varlığı ona göre rasyonel bir ispat veya bilimsel bir deney konusu olamaz. Tanrı, içsel bir tecrübe ile insanın benliğinde hissettiği bir şeydir. Bu içsel tecrübe yaşantısı yani aşk, beş şekilde insanın hayatında ortaya çıkar. Aşk/nur delili şeklinde, yani bizzat aşk duygusunun bir insanda var olması Tanrı'nın varlığını ispatlar. İkincisi, kendisinde aşk olan bir aşık, tabiata bakınca (temaşa) tabiatta da Aşk'ı (Tanrı) görür. Aşk, bir çiçeğin güzelliğinde, kuşların ötüşünde ortaya çıkar. Üçüncüsü, insanın kendisi ve kendi benliği de Tanrı'nın varlığına delildir (Kendini bilen Rabbini bilir). Dördüncüsü bazı yönleriyle peygambervari niteliklere sahipmiş gibi anlattığı veriler de Tanrı'nın varlığını delillendiren somut örneklerdir. Son olarak ise Mevlana, Aşk ve aşk tecrübesinin varlığına delil olarak Kur'an'da geçen mucizeleri gösterir. Peygamberin vahyini Kur'an'daki mucizeler doğruluyorsa, kendi aşk/gönül vahyini doğrulayan şey de kerametleridir.

Mevlana delilleri tamamen mistik düzlemde açıklasa bile zaman zaman rasyonel delilleri kullanmaktan çekinmemiştir. O rasyonel delilin içeriğini kabul eder ve delilin ana temasını beyitlerinde kısa kısa anlatır. Bu yolu kullanmasının nedeni daha işlevsel olması ve hitabını genelde halka yapmasındadır. Fakat rasyonel delilleri ikincil deliller olarak ele alır ve hudus, imkan, ilk hareket, ekmel varlık ve gaye-nizam delillerini aşk tecrübesine göre yeniden yorumlar. Bunu nasıl yaptığı, eserlerinden yola çıkarak gösterilecektir.

Mevlana mistik bir düşünür olarak Tanrı'nın varlığı meselesine duyguyla yaklaşmış, O'nun varlığını duygusal bir tecrübe konusu olarak görmüştür. Böyle bir duygusal yoğunluk (aşk) ve duygusal tecrübe insanın Tanrı'nın varlığını ispat etmesine yetmektedir. Rasyonel deliler, aşkı duygusu ve mistik tecrübe yanında önemini yitirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aşk, mistik tecrübe, duygusal tecrübe, rasyonel delil, mucize, keramet.

MİDE KANSERİNDE ADJUVAN RADYOTERAPİDE KULLANILAN PLANLAMA TEKNİĞİNE GÖRE KRİTİK ORGAN DOZLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Alaettin ARSLAN

Uzm.Dr., Kayseri Şehir Hastanesi, Radyasyon Onkolojisi, alaettin.arslan@gmail.com

ÖZET

Amaç: Mide kanseri oldukça kötü seyirli bir kanser türüdür. Tüm dünyada en yaygın 5. kanser türü iken kanserler içinde 3.sıklıkta ölüm sebebidir. Mide kanserini tedavisi multidisipliner bir yaklaşım gerektirir. Hastalığın evresine göre tedavi yaklaşımı belirlenir. Mide kanseri Radyoterapisi planlaması en zor hastalıklardan biridir. Hedef bölgenin zorluklarından çıkacak en önemli sonuçlardan biri kritik organ dozlarını tutturabilmektir. Bu çalışmada total gastrektomili 10 hasta üç Radyoterapi (RT) tekniği ile planlanıp kritik organ dozları karşılaştırılmıştır.

Materyal ve metot: Hastanemizde total gastrektomi operasyonu uygulanmış 10 (on) hastaya 3B-KRT, IMRT ve VMAT planları yapılarak hedef volum ve kritik organ dozları değerlendirildi.

Bulgular: Üç teknik ile elde edilen planlar karşılaştırıldığında hedef volumün D%2, D%98 parametreleri IMRT ve VMAT tekniklerinde 3B-KRT ‘ye göre istenilen değere daha uygun olduğu görüldü. MU değerine bakıldığında ise 3B-KRT‘nin IMRT ve VMAT tekniklerine göre istatistiki olarak büyük üstünlük sağladığı gözlendi.
Üç farklı teknik ile oluşturulan tedavi planlamalarında Doz-Volum Histogramı (DVH) yardımı ile elde edilen kritik organ dozlarının karşılaştırılmasında spinal kord dozlarında anlamlı fark bulunmadı. Karaciğer dozlarında IMRT ve VMAT, 3B-KRT’ye göre üstün bulundu. Sol böbrek dozlarında IMRT ve VMAT, 3B-KRT’ye göre üstün bulundu.

Sonuç: DVH yardımı ile elde edilen verilerin istatistiki çalışmasında birçok veride IMRT ve VMAT, 3B-KRT’ye üstünken 5 Gy alan body volumünde 3B-KRT’nin üstün çıkması önemli bir sonuçtur. Özellikle RT’ye bağlı ikincil kanserler düşünüldüğünde 3B-KRT uygun bir seçim gibi gözükmektedir. Sonuç olarak teknik seçiminde hasta bazlı düşünmek gerekmektedir.

Anahtar kelimeler: Mide kanseri, Adjuvan Radyoterapi, kritik organ dozları.

Tablo- Kritik organ dozlarının karşılaştırılması

Parametreler		3B-KRT		IMRT		VMAT		3B-KRT vs IMRT	3B-KRT vs VMAT	IMRT vs VMAT
		Mean	Std. D.	Mean	Std. D.	Mean	Std. D.			
Spinal Kord	Dmax (Gy)	32,43	±2,54	31,29	±2,66	30,22	±158	*n*	*n*	*n*
Karaciğer	Dmean (Gy)	28,69	±0,74	22,92	±1,02	23,44	±0,87	0,002	0,007	*n*
	V30 (%)	36,23	±2,07	25,09	±2,67	24,42	±2,15	0,028	0,004	*n*
Sağ Böbrek	Dmean (Gy)	16,37	±1,57	12,77	±0,59	12,68	±0,50	0,054	0,47	*n*
	V 20(%)	44,08	±7,59	16,12	±1,7	17,50	±2,82	0,001	0,002	*n*
Sol Böbrek	Dmean (Gy)	20,73	±1,37	14,50	±0,44	15,08	±0,65	<0,001	0,001	*n*
	V 20 (%)	46,22	±6,57	18,84	±1,69	19,71	±3,79	<0,001	0,001	*n*
Kalp	Dmean (Gy)	10,51	±1,35	8,78	±1,1	9,27	±1,39	*n*	*n*	*n*
Body	V 5 Gy (%)	42,21	±1,14	50,42	±2,19	52,67	±2,44	0,023	0,003	0,711

p<0,05= İstatiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır. n= İstatiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur.
Dmax=Maksimum doz, Dmean=Ortalama doz
V30=30 Gy doz alan organ volümü, V20=20 Gy doz alan organ volümü,
V5=5Gy doz alan organ volumü
3B-KRT=Üç Boyutlu Konformal Radyoterapi
IMRT=Yoğunluk Ayarlı Radyoterapi
VMAT=Volumetrik Ark Tedavisi

 ISBN: 978-605-7811-14-1

GAG KATKILI PROTON DEĞİŞİM MEMBRANI SU ALIMI VE PROTON İLETKENLİĞİ ANALİZİ

***Fatma Bahar ÖZASLAN*[1]**

Ayşe Şebnem ERENLER[1]

Tuba UNVER[2]

[1]İnönü Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü, Biyoteknoloji ABD 44280, Malatya, Türkiye.

[2]İnönü Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmasötik Mikrobiyoloji ABD, 44280, Malatya, Türkiye

ÖZET

Günümüzde insanoğlunun teknolojiye bağlı yükselen enerji gereksiniminin fosil yakıtlardan karşılanması mümkün görünmemektedir, bu durum birçok araştırmacının yenilenebilir enerji konusunda araştırmalara yönelmesine neden olmuştur. Yenilenebilir enerji kaynaklarından biri de Mikrobiyal Yakıt hücreleri (MYH)'dir. MYH; mikroorganizmaların katalitik aktiviteleri sonucu organik substrattaki kimyasal enerjinin elektrik enerjisine dönüştürüldüğü bir biyoelektrokimyasal sistem olarak tanımlanmaktadır. MYH'de çeşitli substratlar kullanılabilmektedir. MYH'lerde substrat olarak atık su kullanımı da mümkündür. MYH'lerin performansı üzerinde birçok faktör etkili olabilmektedir. Bunlar arasında en önemli faktörlerden biri de proton değişim membranıdır. MYH'lerde protonları anot bölümünden katot bölümüne taşımak için proton değiştirici membranın, taşıma yeteneğinin etkin şekilde sağlanması gerekmektedir. Mevcut proton değiştirici membranlardan Nafion ,Hyfon ,Zirfon ve Ultrex CMI 7000 tipi membranların avantaj ve dezavantajları ayrıca maliyetleri göz önüne alındığında, MYH sistemleri için daha elverişli olabilecek membranların geliştirilmesinin önemi anlaşılmaktadır. Çalışmamızda Kondroitin sülfat katkılı bir proton değişim membranı tasarlanmıştır. Bu membranın proton iletkenliği ve su alım miktarının analizi yapılmış, %160' a kadar ulaşan oranlarda literatüre göre yüksek su alımı tespit edilmiştir. Proton iletkenliği ölçümü ile elde edilen 0.7919 mS/cm değeride literatüre kıyasla verimli bulunmuştur. İleriki çalışmalarda daha uygun koşullar ve optimize edilmiş bir formülasyonla daha verimli membran tasarımı yapılabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kondroitin Sülfat, Mikrobiyal Yakıt Hücresi, Proton değişim Membranı

GAG ADDED PROTON EXCHANGE MEMBRANE WATER INTRODUCTION AND PROTON CONDUCTIVITY ANALYSIS

Today, it is not possible to meet the rising energy demand of human beings from fossil fuels, which has led many researchers to research on renewable energy. One of the renewable energy sources is Microbial Fuel Cells (MYR). MYH; It is defined as a bioelectrochemical system in which the chemical energy in the organic substrate is converted to electrical energy as a result of the catalytic activities of microorganisms. Various substrates can be used in MYR. It is also possible to use wastewater as a substrate in MYRs. Many factors can influence the performance of FMDs. One of the most important factors is the proton exchange membrane. The ability of the proton exchange membrane to carry protons from the anode section to the cathode section in MYHs must be effectively provided. Of the existing proton-exchange membranes, Nafion, Hyfon, Zirfon and Ultrex CMI 7000 type membranes, the advantages and disadvantages of the membranes, considering the costs, it is understood that the importance of the development of membranes that may be more convenient for MYH systems. In our study, a proton exchange membrane with chondroitin sulfate added was designed. The proton conductivity of this membrane and the amount of water uptake were analyzed and high water uptake was determined according to the literature up to 160%. 0.7919 mS / cm obtained by proton conductivity measurement was found to be efficient compared to the literature. Further studies will enable more efficient membrane design with more suitable conditions and an optimized formulation.

Keywords: Chondroitin Sulphate, Microbial Fuel Cell, Proton exchange membrane

NANO STEM ETKİNLİKLERİNİN KIZ ÖĞRENCİLERİN FEN MOTİVASYONLARINA ETKİSİNİN BELİRLENMESİ

DETERMINATION OF THE EFFECT OF NANO STEM ACTIVITIES ON SCIENCE MOTIVATION OF GIRLS

Nilay HOPUR

Lisans, İnönü Üniversitesi, hopurnilay97@gmail.com

Enes GÜLTEK

Lisans, İnönü Üniversitesi, gultekenes3@gmail.com

Funda OKUŞLUK

Doç. Dr. İnönü Üniversitesi, funda.gurer@inonu.edu.tr

ÖZET

STEM eğitimi disiplinler arası ve uygulamaya yönelik yaklaşımı içeren fen, teknoloji, mühendislik ve matematik gibi dört önemli disiplinin birbirleriyle entegrasyonunu hedefleyen bir öğretim sistemidir. Böylece STEM, farklı disiplinleri bir araya getirerek ve bu disiplinler arasında bağlantı kurulmasını ve öğrenmenin çok boyutlu gerçekleşmesini sağlamaktadır. Ayrıca STEM Eğitimi öğrencilerin materyalleri doğru kullanmalarını, çalışma prensiplerini anlayabilmelerini, teknolojiyi etkili kullanabilmelerini de sağlamaktadır. Günümüzde öğrencilerin 21.yy becerilerini kazanması önemlidir. Yani öğrencilere eleştirel düşünme, iletişim kurma, işbirliği yapma, problem çözme, yaratıcılık gibi becerilerin kazandırılması istenmektedir ve gerçekten de bu becerilere sahip bireylere ihtiyaç giderek artmaktadır. STEM eğitimiyle öğrencilere yaratıcılık, eleştirel düşünme, problem çözebilme becerisi, grupla çalışabilme gibi özelliklerin kazandırılması hedeflenmektedir. Nanoteknoloji; atomların ve moleküllerin en küçük birimlerini ifade etmek ve maddeyi atomik boyutu ile kontrol etmek amacı ile kullanılan bir bilim dalıdır. Atom üstüne atom koyarak yeni maddeler oluşturmayı ve mevcut maddelerin moleküler yapısını değiştirerek yeni maddeler oluşturma çalışmalarını içermektedir. Nanoteknolojinin uygulama alamı çok geniştir. Türkiye'nin, nanobilim ve nanoteknolojinin yaratacağı radikal değişikliklerde etkin rol alabilecek bilimsel, teknolojik ve endüstriyel birikime sahip olabilmesi için nanoteknolojik alanlar stratejik olarak görülmektedir. Bu kadar stratejik öneme sahip olan Nanotekoloji ve Nanobilim (NBT) eğitimi de son derece önemlidir. Ülkemizin bu alanlarda geri kalmayarak teknoloji ve üretimde güçlü ülkeler arasında yer alabilmesi ancak eğitimle sağlanabilir. Bu nedenle NBT Eğitimi mümkün olan en erken kademede eğitim programında yer almalıdır. Nano-STEM, Nanoteknolojik uygulamaların öğrencilere STEM yaklaşımıyla verilerek, uygulama sonunda nanoteknolojik ürün oluşturulması hedeflenen bir model olarak kullanılabilecek bir yaklaşımdır. Böylece nano-STEM etkinlikleriyle öğrenciler hem STEM hem de nanoteknolojiyle tanışacaktır. Motivasyon, öğrencilerin yaratıcılıkları, öğrenme stilleri ve akademik başarıları üzerinde çok önemli bir faktördür ve öğrencileri olumlu bir şekilde etkiler. Bu araştırma, nano-STEM etkinliklerinin ortaokulda öğrenim gören kız öğrencilerin Fen Motivasyonlarına etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2018-2019 Eğitim ve Öğretim yılı içerisinde bir ortaokulda 7. sınıf sevisinde öğrenim gören 29 kız öğrenci oluşturmaktadır. Öğrenciler üç gün boyunca nano-STEM etkinliklerine katılmıştır. STEM etkinliklerinin öncesinde alanında uzman kişiler tarafından STEM, nanoteknoloji ve nanokompozitler ile ilgili eğitimler verilmiştir. Araştırmada nicel analiz yöntemi kullanılmıştır. Nicel veriler Fen Motivasyon Ölçeğinin tek gruplu ön test son test şeklinde uygulanması ile elde edilmiştir. Elde edilen veriler SPSS programı ile değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: STEM, STEM Eğitimi, nano-STEM

NANO STEM ETKİNLİKLERİNİN KIZ ÖĞRENCİLERİN MESLEK YÖNELİMLERİNE ETKİSİNİN BELİRLENMESİ

DETERMINATION OF THE EFFECT OF NANO STEM ACTIVITIES ON GIRLS 'PROFESSIONAL ORIENTATIONS

Enes GÜLTEK

Lisans, İnönü Üniversitesi, gultekenes3@gmail.com

Nilay HOPUR

Lisans, İnönü Üniversitesi, hopurnilay97@gmail.com

Funda OKUŞLUK

Doç. Dr., İnönü Üniversitesi, funda.gurer@inonu.edu.tr

ÖZET

STEM (Science, Technology, EngineeringandMathematics) eğitimi fen ve matematik gibi temel bilimlerin mühendislik ve teknolojiyle entegre edilmesini sağlayan son zamanların en güncel yaklaşımlarından biridir. STEM eğitimiyle öğrencilere yaratıcılık, eleştirel düşünme, problem çözebilme becerisi, grupla çalışabilme gibi özelliklerin kazandırılması hedeflenmektedir. Nanoteknoloji maddeyi atomik boyutuyla kontrol etmek amacı ile kullanılan, uygulama alanı son derece geniş olan oldukça önemli bir bilim dalıdır. Türkiye'nin, nanobilim ve nanoteknolojinin yaratacağı radikal değişikliklerde etkin rol alabilecek bilimsel, teknolojik ve endüstriyel birikime sahip olabilmesi için nanoteknolojik alanlar stratejik olarak görülmektedir. Bu kadar stratejik öneme sahip olan Nanotekoloji ve Nanobilim (NBT) eğitimi de son derece önemlidir. Ülkemizin bu alanlarda geri kalmayarak teknoloji ve üretimde güçlü ülkeler arasında yer alabilmesi ancak eğitimle sağlanabilir. Bu nedenle NBT Eğitimi mümkün olan en erken kademede eğitim programında yer almalıdır. Nano-STEM, Nanoteknolojik uygulamaların öğrencilere STEM yaklaşımıyla verilerek, uygulama sonunda nanoteknolojik ürün oluşturulması hedeflenen bir model olarak kullanılabilecek bir yaklaşımdır. Böylece nano-STEM etkinlikleriyle öğrenciler hem STEM hem de nanoteknolojiyle tanışacaktır. Bu araştırmada, nano-STEM etkinliklerinin ortaokulda öğrenim gören kız öğrencilerin Fen, Matematik, Teknoloji ve Mühendislik Alanları Meslek yönelimlerine etkisini incelemek amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini 2018-2019 Eğitim ve Öğretim yılı içerisinde bir ortaokulda 7. sınıf sevisinde öğrenim gören 29 kız öğrenci oluşturmaktadır. Öğrenciler üç gün boyunca nano-STEM etkinliklerine katılmıştır. STEM etkinliklerinin öncesinde alanında uzman kişiler tarafından STEM, nanoteknoloji ve nanokompozitler ile ilgili eğitimler verilmiştir. Araştırmada nicel analiz yöntemi kullanılmıştır. Nicel veriler FeTeMM Mesleklerine Yönelik İlgi Ölçeğinin tek gruplu ön test-son test şeklinde uygulanması ile elde edilmiştir. İstatistiksel analizler yapıldığında Fen ve Mühendislik Meslek alanlarına olan ilgilerinde anlamlı farklılık olduğu görülmüştür (p<,05). Ayrıca anne ve baba eğitim durumunun FeTeMM meslek ilgilerine etkisi incelenmiş ve Fen alanında baba eğitim durumunun etkili olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: STEM, STEM Eğitimi, nano-STEM

NEPOTİZMİN İŞGÖREN DEVİR HIZI ÜZERİNE ETKİSİ

Serkan NAKTİYOK
Dr. Öğr. Üyesi, Kafkas Üniversitesi, snaktiyok@kafkas.edu.tr

Yunus ZENGİN
Dr. Öğr. Üyesi, Kafkas Üniversitesi, yunuszengin@kafkas.edu.tr

ÖZET

Küreselleşme ve teknolojik değişimler ile birlikle günümüz pazar koşulları da sürekli bir değişim dalgası etkisinde kalmaktadır. Bu değişim beraberinde birçok belirsizliğe neden olmakta ve örgütlerin sürdürülebilir rekabet avantajı elde ederek varlıklarını devam ettirmelerinde olumsuzluklar ortaya çıkarmaktadır. Örgütlerin bu olumsuzlukların önüne geçmesi ve başarılı olabilmesi için öncelikli olarak nitelikli işgücüne ihtiyaçları vardır. Nitelikli işgücünün elde tutulabilmesi ise onların tatmin düzeylerinin yüksekliğine bağlıdır. Aksi takdirde daha iyi çalışma ortamı bulan işgörenler mevcut çalışma ortamlarını bırakarak başka örgütlere gidecek ve işgücü devri ortaya çıkacaktır. İşgücü devrinin yüksek olması ise örgüte birçok maliyet yükleyecek ve verimlilik ve performans kaybına neden olacaktır. İşgörenlerin örgütlerinden ayrılmalarına, tatminsizliklerine ve performans kaybına neden olan faktörlerden biriside nepotizm kavramıdır. Örgütteki istihdam ve yükselme süreçleri içerisinde "adam kayırmacılık" olarak ifade edilen bu kavram örgütlerdeki adalet sürecini tesis etmek açısından birçok olumsuz etkilere neden olmaktadır.

Bu düşünceden hareketle ele alınınan bu çalışmanın temel amacı, işgörenlerdeki nepotizm algısı ile işgören devri hızı arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu amaçla mevcut araştırma; nepotizm ve işgören devir hızı değişkenlerini ele alarak ilgili alana katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Çalışma Kars Turizm İl Müdürlüğü'ne bağlı 4 ve 5 yıldızlı otellerde istihdam edilen 187 işgöreni kapsamaktadır. Verilerin elde edilmesinde anket tekniği kullanılmış ve SPSS ve AMOS programları ile analiz edilmiştir. Çalışma kapsamında ilgili liteeratür çalışması yapılarak ulusal ve uluslar arası çalışmalar ışığında hipotezler oluşturulmuş ve bu hipotezler yapısal eşitlik modellemesi ile teste tabi tutulmuştur. Nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı çalışmada, nepotizmin işgören devir hızı üzerine pozitif yönde etkisi olduğu yani nepotizmin artması ile birlikte işgörenlerin mevcut çalışma ortamından uzaklaştığı ve başka işletmelere geçme arzularını oluştuğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Nepotizm, İşgören Devir Hızı, Turizm Otelleri

 ISBN: 978-605-7811-14-1

N-HETEROSİKLİK KARBEN KOMPLEKSİNDE MOLEKÜLER ARASI ETKİLEŞİMİN KONFORMASYONEL YAPIYA BAĞLILIĞI
CONFORMATIONAL DEPENDENCE OF THE INTRAMOLECULAR INTERACTIONS IN N-HETEROCYCLIC CARBENE COMPLEX

Doç. Dr. Neslihan ŞAHİN
Sivas Cumhuriyet University, Faculty of Education, Department of Basic Education, 58140, Sivas, Turkey, e-mail: neslihan4458@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Goncagül SERDAROĞLU
Sivas Cumhuriyet University, Faculty of Education, Math. and Sci. Edu., 58140, Sivas, Turkey
e-mail: goncagul.serdaroglu@gmail.com

ÖZET
N-heterosiklik karbenler (NHC) ve metal kompleksleri, tıbbi ve farmakolojik kimyada kullanılmalarının yanı sıra inorganik tepkimelerin katalizlenmesinde de oldukça değerli materyaller olduklarından dolayı bilim adamlarının dikkatini çekmektedirler. Bu araştırmada, NHC-Ag kompleksleri için, kimyasal reaktiflik davranışını tahmin etmek için oldukça önemli olan molekül-içi etkileşimlerin konformasyon yapısına bağlılığı incelenmiştir. Bu amaçla, B3LYP teori seviyesinde 6-31G(d,p)/LANL2DZ temel seti ile PES (potansiyel enerji yüzeyi) analizi ile bileşiğin konformasyonel yapıları belirlenmiştir. Devamında, belirlenen tüm kararlı konformerler, aynı teori seviyesinde 6-311+G(d,p)/LANL2DZ temel seti ile tekrar optimize edilmiş ve frekans hesaplamaları ile yapılar doğrulanmıştır. Kovalent olmayan etkileşimler ve H-bağı eğilimini tahmin etmekte önemli olan molekül içi etkileşimleri belirlemek için NBO (Natural Bond Orbital) analizi yapılmıştır. Son olarak, tüm kararlı konformerlerin kimyasal reaktiflik eğilimini tahmin etmek için Sınır moleküler Orbital (FMO) analizi yapılmıştır. Tüm DFT hesaplamaları G09W paket programı ile yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: NHC-Ag kompleksi, konformasyon analizi, NBO, FMO

Abstract
N-heterocyclic carbenes (NHC) and their metal complexes have greatly attracted the attention by scientist because they are valuable materials used in catalysis of the inorganic reactions as well as in medicinal and pharmaceutical chemistry. In this research, we have investigated the conformational dependence of the intramolecular interactions existing in NHC-Ag complexes, which is essential to estimate the chemical reactivity behavior. For this purpose, the conformational structures have been estimated by PES (potential energy surface) scan analysis with B3LYP level of the theory, at 6-31G(d,p)/LANL2DZ basis set. Then, all conformers of the complex have been re-optimized at 6-311+G(d,p)/LANL2DZ basis set by the same level of the theory and all stable structures have been verified by frequency calculations. Natural Bond Orbital (NBO) analysis have been performed to predict the intramolecular interactions that are important to estimate the non-covalency effect and H-bonding tendency. Finally, the frontier molecular orbital (FMO) analysis have been conducted to predict the chemical reactivity behavior of all stable conformers. All DFT calculations have been performed by using G09W package program.

Key Words: NHC-Ag complex, conformational analysis, NBO, FMO

Acknowledgments
The author thanks Sivas Cumhuriyet University, Scientific Research Projects Department (Project No: CUBAP: EĞT-086). All calculations have been conducted at TUBITAK ULAKBIM, High Performance, and Grid Computing Center.

SOLVENT EFFECT ON THE ELECTRONIC STRUCTURE, PHYSICOCHEMICAL PROPERTIES AND QUANTUM CHEMICAL PARAMETERS OF THE SUBSTITUTED INDOLE COMPOUND
BAĞLI GRUP İÇEREN INDOL BİLEİĞİNİN ELEKTRONİK YAPISI, FİZİKOKİMYASAL ÖZELLİKLERİ VE KUANTUM KİMYASAL PARAMETRLERİ ÜZERİNE ÇÖZÜCÜ ETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Goncagül SERDAROĞLU
Sivas Cumhuriyet University, Faculty of Education, Math. and Sci. Edu., 58140, Sivas, Turkey
e-mail: goncagul.serdaroglu@gmail.com

Doç. Dr. Neslihan ŞAHİN
Sivas Cumhuriyet University, Faculty of Education, Department of Basic Education, 58140, Sivas, Turkey, e-mail: neslihan4458@gmail.com

ÖZET
Bu çalışmada, tıbbi öneminden dolayı, 1-(anthracen-9-yl)-9-ethyl-9H-pyrido[3,4-b]indol-3-yl)methanol bileşiği ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. İlk olarak gaz fazında ve B3LYP/6-31G(d,p) teori seviyesinde bileşik optimize edilmiştir. Daha sonra, gaz fazındaki optimize bileşik, fizikokimyasal ve kuantum kimyasal parametreler üzerine temel set etkisini incelemek için 6-31+G(d,p) ve 6-311++G(d,p) temel setlerinde tekrar optimize edilmiştir. Ayrıca, çalışmada incelenen tüm parametreler üzerine çözücü etkisini incelemek için, tüm DFT hesaplamaları 10 farklı çözücü ortamında yapılmıştır. Tüm optimize yapılar, hayali bir frekans değerinin olmaması ile doğrulanmıştır. Çözücü ortamdaki tüm hesaplamalarda PCM (polarized continuum model) kullanılmıştır. Bileşiğin, kimyasal reaktiflik davranışını belirlemek için DFT-temelli global reaktiflik parametreleri hesaplanmıştır. Son olarak, bileşiğin reaktif bölgelerini göstermek için, FMO (frontier molecular orbital) analiz yapılmıştır. Tüm DFT hesaplamaları G09W paket program ile yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: 1-(antrasen-9-yl)-9-etil-9H-pirido[3,4-b]indol-3-yl)metanol, FT-IR, NBO, FMO

Abstract
We have investigated (1-(anthracen-9-yl)-9-ethyl-9H-pyrido[3,4-b]indol-3-yl)methanol compound in all respects because of its medicinal importance. First, we have predicted the optimized geometry at B3LYP/6-31G(d,p) level of the theory, in the gas phase. Then, the optimized structure of this compound have been re-optimized at both 6-31+G(d,p) and 6-311++G(d,p) basis sets to look for the basis set effect on the physicochemical and quantum chemical parameters. Also, all DFT calculations have been performed in ten different solvent environments to investigate the solvent effect on all studied parameters. All optimized structures have no imaginary frequency, in all solvents and basis sets. PCM (polarized continuum model) has been used for all calculations performed in solvent media. DFT-based global reactivity descriptors have been calculated to explain the reactivity tendency of the compound. Finally, FMO (frontier molecular orbital) analysis have been employed to present the reactive sites of the compound. All DFT calculations have been performed by G09W package program.

Key Words: 1-(anthracen-9-yl)-9-ethyl-9H-pyrido[3,4-b]indol-3-yl)methanol, FT-IR, NBO, FMO

Acknowledgments
The authors thanks to Sivas Cumhuriyet University, Scientific Research Projects Department (Project No: CUBAP: EĞT-066). All calculations have been conducted at TUBITAK ULAKBIM, High Performance, and Grid Computing Center.

NESNELERİN İNTERNETİ TABANLI BATARYA YÖNETİM SİSTEMİ TASARIMI VE UYGULAMASI

Murat KÖSEOĞLU
Dr. Öğr. Üyesi., İnönü Üniversitesi, murat.koseoglu@inonu.edu.tr

Özgür Fırat AYDIN
İnönü üniversitesi., ozgurarge@gmail.com

ÖZET

Günümüzde teknolojik cihazlar artık hayatımızın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Bu cihazlar arasında; ulaşım amacı ile kullanılan içten yanmalı motorlu veya elektrik motorlu araçlar, cep telefonları, tabletler, dizüstü bilgisayarlar, akıllı saatler sayılabilir. Bu teknolojik araçların ortak özellikleri, elektrik şebekesinden bağımsız olarak hareket halinde de kullanılabilmeleridir. Bu ise elektriğin depolanmasını ve gerektiğinde kullanılmasını sağlayan akü ve bataryalar sayesinde olmaktadır. Teknolojinin ilerlemesine paralel olarak, kullanım alanlarına göre değişiklik gösteren, farklı özelliklere sahip akü ve batarya türleri geliştirilmiştir. Bunlara örnek olarak nikel kadmiyum piller, lityum iyon veya nikel metal hidrit bataryalar, kurşun asit aküler ve jel aküler örnek verilebilir. Akü ve batarya türleri arasında en sık kullanılan akü türü kurşun asit akülerdir. Kurşun asit akülerin kullanım alanları arasında, içten yanmalı motorlu ve hibrit araçlar, şebekeden bağımsız elektrik üretim ve depolama sistemleri, acil durum ve güvenlik sistemleri sayılabilir.

Kurşun asit aküler, düşük maliyetli olmaları, kolay temin edilebilmeleri, farklı sıcaklıklarda iyi performans göstermeleri ve ölçeklendirilebilir şekilde üretilebilmeleri nedeni ile sıklıkla tercih edilirler. Ömürlerinin sınırlı olması, aşırı şarj ve derin deşarja uygun yapıda olmamaları, kullanılmadıklarında şarj kaybetmeleri ise bu akülerin ömürlerini kısıtlayan etkenlerden bazılarıdır.

Kurşun asit akülerin kullanım ömürlerini arttırmak için; şarj miktarları, akım gerilim değerleri, iç direnç değerleri, verebilecekleri en yüksek akım değeri, şarj deşarj süreleri gibi parametrelerin bilinmesi ve aküye uygulanacak olan işlemlerin bu veriler doğrultusunda gerçekleştirilmesi gereklidir. Ancak akülerin araçlarda ve sistemlerde konumlandırıldıkları yerlere ulaşılması ve bu ölçümlerin belirli aralıklarla manuel olarak yapılması, pratik olmayan, maliyetli ve riskli bir işlemdir. Bu nedenle yukarıda bahsedilen işlemlerin gerçekleştirmesi için batarya yönetim sistemleri kullanılmaktadır. Bir batarya yönetim sisteminin, akünün uygun şartlar altında şarj edilmesini sağlayacak, mümkünse akünün kullanılmadığı zamanlarda şarj kaybetmesini engelleyecek, akü parametrelerinin uzaktan izlenmesi ve gerektiğinde müdahale edilmesine olanak sağlayacak şekilde tasarlanmış olması gerekir.

Bu çalışmada nesnelerin interneti tabanlı bir batarya yönetim sistemi tasarlanmıştır. Bu batarya yönetim sistemi ile kullanıcının bilgisayar ara yüzünü kullanarak, kurşun asit akünün şarj edilmesi, boşa alınması, yüke alınması gibi işlemleri uzaktan kontrol edebilmesi sağlanmıştır. Uzaktan erişimin sağlanması için Raspberry Pi 3B+ IoT (internet of things) kartı kullanılmıştır. Veri aktarım protokolü olarak, IoT sistemleri için geliştirilmiş olan, sade ve esnek kullanım sağlayan MQTT protokolü tercih edilmiştir. Çalışma kapsamında ayrıca, IoT modülü ile uyumlu şekilde çalışarak, kullanıcıdan gelen komutlar doğrultusunda aküyü yüke, şarja ve boşa alan, belirli aralıklarla otomatik olarak akü parametrelerinin ölçümlerini gerçekleştiren ve elde edilen ölçüm verilerini kayıt altına alan bir ölçüm devresinin tasarımı da gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Batarya Yönetim Sistemi, Akü Parametreleri, Nesnelerin İnterneti, MQTT

YAŞLILIKTA KADINDA MEYDANA GELEN DEĞİŞİMLER VE CİNSELLİĞE ETKİSİ

Nurdilan ŞENER
Sağlık Bilimleri, Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Elazığ, Türkiye nurdilansener@outlook.com.tr

Filiz ERSÖĞÜTÇÜ
Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Elazığ, Türkiye.
fersogutcu@firat.edu.tr

ÖZET

Cinsellik; düşünceler, fanteziler, arzular, inançlar, tutumlar, değerler, davranişlar, roller ve ilişkilerle deneyimlenir ve ifade edilir. Cinsellik bıyolojık, psikolojık, sosyal, ekonomık, politik, kültürel, etik, yasal, geçmiş inançlar ve dini faktörlerin etkileşiminin toplamıdır . Yaşlanma, genetik faktörlere, beslenme şekline, hayat tarzına ve başka patolojilere bağlı olarak; fiziksel, sosyal, cinsel, psikolojik ve bilişsel fonksiyonlarda ilerleyici bozulma, kişinin iş veriminin azalma, dengesinin kaybolması, vücudun yapısal yıkım ve harabiyetine neden olan değişikliklerin yaşandığı yaşam sürecidir. Yaşlanma ile beraber kadında fizyolojik değişimlerin olmasıyla cinsellik süreci değişime uğramaktadır. Menopozda östrojen düzeyinde görülen düşüş kadinin cinsel işlevlerini önemli ölçüde etkiler. Postmenopozal dönemdeki kadinlarda cinsel fonksiyon bozukluğu erişkin dönemdekilere kiyasla 2.3 kez daha fazla görülür. Yaşli kadinlarda vücuttaki östrojen ve progesteron eksikliğine bağli vajinal atrofi, cinsel ilişki esnasında kanama, uterus hacminde azalma ve meme bezlerinde atrofi, meme ucu, klitoris ve vulvar (diş cinsel yapilar) dokunun hassasiyetinin azalmasiyla da birleşince libido azalmasi hatta tamamen kaybi, vajina asit sekresyonunda azalmaya bağlı enfeksiyon insidansında artış pelvik kasların zayıflamasına bağlı olarak posterior üretro-vezikal açının bozulması stres inkontinans sıklığını da artırmaktadır. Yine östrojen üretiminin azalmasına bağlı artmış irritabilite, labilite, uyku bozuklukları depresyon, vb. duygusal değişiklikler görülebilir ve bu problemler kadının cinsel ilgisinin azalmasına sebep olur. Bununla birlikte yaşlılıkta cinsel hayatının tamamen ortadan kalkacağı anlamına gelmemektedir. Kadında 65 yaşından sonra bıle, 40'lı yaşlardakı kadar olmasa da, cınsel ılgı ve heyecan vardir. Bazi çalişmalar 70 yaşin üzerindeki kadinlarin %25'nin halen masturbasyon yapabildiğini göstermekle birlikte, 50-60 yaşindaki kadinlarin bir çoğunda, fizyolojik ve psikolojik bir çok faktörün de etkisiyle, cinsel ilişki kurma azalmaktadir. Yaşlanmayla birlikte kadın cinselliğinde meydana gelen değişimler; menopozun yarattığı hormonal ve yapısal değişimler ile birlikte, karmaşık sosyal, psikolojik ve ilişkisel birçok faktörden de etkilenmektedir. Eşe karşı duygular, eşle yaşanan sorunlar, göreceli iyi hissetme, menopoz belirtilerinin şiddeti ve sayısı, cinsel açıdan kendini gerçekleştirme, eşe karşı hissedilen duygusal ve fiziksel yakınlık, doyum verici iletişim, kişinin kendi bedeniyle kurduğu olumlu ilişki ve kadının benlik saygısı cinsel doyumu, kültürel ve dini baskıların etkisinde cinsellik açısından olumsuz yetiştirilme tarzları, fiziksel, seksüel veya duygusal kayıplar ve travmalar, önceki kişiler arası ilişkiler de yaşlı bir kadında cinsel işlevleri önemli ölçüde etkilemektedir.

Anahtar kelimler: Kadın, yaşlılık, cinsellik, hemşirelik

MATERNAL BAĞLANMA ÜZERINDE ETKISI OLAN FAKTÖRLER

Nurdilan ŞENER
Sağlık Bilimleri, Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Elazığ, Türkiye nurdilansener@outlook.com.tr

Filiz ERSÖĞÜTÇÜ
Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Elazığ, Türkiye.
fersogutcu@firat.edu.tr

ÖZET

Maternal bağlanma, çocuğun sağlıklı büyüme-gelişimini teşvik eden önemli öğelerden biri olup, zaman içinde gelişen özel eşsiz bir bağlanmadır. Bağlanma, en temel anlamda, bir bireyin kendisi için önemli olan diğer bireylere karşı hissettiği güçlü duygusal bağ olarak açıklanmaktadır ve bebeklik döneminde başlamaktadır. Bebeklik döneminde geliştirilen bağlanma, bireyin hayatı boyunca sürdüreceği sosyal ilişkiler üzerinde etki sahibi olan bir kavramdır. Maternal bağlanma, gebelik ile başlayan ve sonrasında post-partum dönemi boyunca devam ettiği kabul edilen, bebeğin yeni hayatındaki güven duygusunun sağlanması ile eş zamanlı olarak annelerin annelik rolünün gelişmesi üzerinde de etkili olan önemli bir bağlanma türüdür. Doğum sonrası dönem, anne-bebek bağlanması için duyarlı bir dönem olup, yenidoğanın aile sistemiyle bütünleştiği, kadının emosyonel, fiziksel, ruhsal ve sosyal adaptasyonunun olduğu, özel bir dönemdir. Maternal bağlanma üzerinde etkisi olan faktörler doğum öncesi, doğum anı ve doğum sonrası birçok faktör çerçevesinde değerlendirilmektedir. Annelerin bireysel farklılıkları, çalışma durumu, gebelik haftası, yaş, eğitim durumu, aile tipi, istemli gebelik, gebelik sayısı ve yaşayan çocuk sayısının gelir düzeyi, gebeliğin planlanması, ultrason ile bebeğin fetal hareketlerinin görüntülenmesi, anne adayının doğum öncesi dönemde algıladığı stres, psikolojik travmaları ve depresyon, annenin anksiyete düzeyinin yüksek olması, bebeğin prematüre olarak doğması, anne ve babanın bebeğin anne karnındaki hayatı boyunca kurdukları hayal ve bu hayalin doğumla gerçekleşenle olan uyumu, doğumun şekli ve annenin doğum sürecinde anestezi alıp almamasının doğum sonrasında ise fiziksel temas ve emzirmeyle birlikte yükselmiş beta-endorfin düzeyi, annenin bebeği ile yüz yüze iken, bebeğine bakması, annenin bebeğinin elbiselerini giydirmesi ve çıkartması, bebeğine dokunması, öpmesi, konuşması gibi davranışlar sergilemesini anne-bebek bağlanmasını etkiler. Sağlık bakım profesyonelleri özellikle hemşire ve ebeler anne ile bebeğin sürekli bir arada olmalarını sağlayarak anne bebek ilişkisinin en kısa zamanda başlatılmasına destek olmalıdırlar. Emzirmenin desteklenmesi ve sürdürülmesi konusunda aktif rol almalıdır. Gereksinimi olan anneler, özellikle genç ve ilk bebeği olan anne ve ailelerine ve danışmalık yapmaları oldukça önemlidir.

Anahtar kelimler: Maternal bağlanma,hemşirelik,anne-bebek

ORTAOKULDA SPOR YAPAN ÖĞRENCİLERİN YAŞAM DOYUMLARININ İNCELENMESİ

Sinan UĞRAŞ
Dr. Öğretim Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, sinanugras@gmail.com

ÖZET

Amaç: Fiziksel aktivitenin ve spor yapmanın bireylerin yaşam doyumuna olumlu etkisi olduğu bilinen bir gerçektir. Bu toldan hareketle okul sporlarına katılan ortaokul öğrencilerinin yaşam doyumları ile spor yapmayan öğrencilerin yaşam doyumları arasında bir fark olup olmadığının incelenmesi amacıyla bu araştırma gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Araştırmaya Malatya Yeşilyurt ilçesine bağlı 4 okulda öğrenim gören 289'u erkek (% 51.5) 272'si kız (% 48.5) toplam 561 ortaokul öğrencisi araştırmaya katılmıştır. Araştırmaya okul sporlarında lisanslı spor yapan 222 (% 39.6) öğrenci ve spor yapmayan 339 (% 60.4) öğrenci katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak orjinal formu Gaderman, Reichl ve Zumbo (2009) tarafından geliştirilen Altay ve Ekşi'nin (2018) Türk kültürüne uyarladığı "Çocuklar için yaşam doyum" ölçeği kullanılmıştır. Ölçek tek boyutlu ve 5 maddeden oluşmuştur. Araştırma deseni olarak nicel araştırma yöntemlerinden tarama yöntemi kullanılmıştır. Verilerin analizinde independent sample t testi ve One way anova testleri kullanılmıştır. Gruplar arasındaki farkın tespit edebilmek için post-hoc testlerinden tukey testi kullanılarak belirlenmiştir.

Bulgular: Yapılan analizler sonucunda cinsiyet değişkeni bakımından istatistikî olarak aralarında bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Okul sporlarında lisanslı olarak spor yapma durumuna göre spor yapanların lehine anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin yaşam doyumlarının sınıf düzeyi değişkenine göre aralarında fark olduğu tespit edilmiştir. Hangi sınıf düzeyleri arasında fark olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan tukey testi sonucunda 5. Sınıf ile 8. Sınıf arasında ve 6. Sınıf ile 8. Sınıf düzeyi arasında fark olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç: Araştırma bulgularına göre spor yapmanın öğrencilerin yaşam doyumları üzerine olumlu etkisi olduğu ve bu anlamda okullarda spor yapmanın yaygınlaştırılarak öğrencilerin yaşam doyumlarının arttırılabileceği düşünülmektedir. Araştırmanın bir diğer dikkat edici sonucu öğrencilerin yaşam doyumlarının sınıf düzeyi arttıkça düştüğüdür. Çocukların yaşam doyumlarının öğrencinin sosyal ve akademik yönlerini etkilediği düşünüldüğünde bu durumu önleyici düzenlemelerin yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam doyumu, Lisanslı spor, Ortaokul

 ISBN: 978-605-7811-14-1

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE OLAN TUTUMLARININ İNCELENMESİ (MALATYA ÖRNEĞİ)

Taylan AKBUĞA
Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, taylanakbuga87@gmail.com

Sinan UĞRAŞ
Dr. Öğretim Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, sinanugras@gmail.com

ÖZET

Amaç: Kişilerin sahip olduğu tutumlar bireylerin davranışlarını etkiler. Bu tutumların şekillendiği dönem ise temel eğitim dönemidir. Bu bağlamda ortaokulda okuyan öğrencilerin beden eğitimi dersine olan tutumları bazı değişkenler bakımından incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Ortaokulda okuyan beden eğitimi dersi tutumlarının incelenmesi amacıyla nicel araştırma yöntemlerinden tarama yöntemi kullanılmıştır. Cinsiyet, sınıf ve spor yapma durumu gibi bazı değişkenlere göre tutum puanları arasında fark olup olmadığına bakılmıştır. Araştırmaya Malatya merkez ilçesindeki farklı okullarda okuyan 419'u erkek 399'u kız toplam 818 öğrenci katılmıştır. Veri toplama aracı olarak Phillips ve Silverman (2012) tarafından geliştirilen Varol, Ünlü, Erbaş ve Sünbül (2016) tarafından Türk kültürüne uyarlaması yapılan ölçek kullanılmıştır. Ölçek bilişsel ve duyuşsal tutum olarak iki boyut toplam 15 maddeden oluşmuştur. Crobanbach Alpha değerleri bilişsel boyutta .931, duyuşsal boyutta .924 ve toplamda .894 olduğu tespit edilmiştir. Veriler normal dağılmadığı için Mann Whitney u ve Krusskal Wallis testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma bulgularına göre cinsiyetler ve spor yapma durumlarına göre aralarında fark bulunmazken sınıf değişkenine göre bilişsel, duyuşsal ve tutum toplam puanları arasında fark olduğu tespit edilmiştir. Farkın hangi gruptan kaynaklandığının tespiti için yapılan post-hoc testlerinden games-howel sonuçlarına göre 5. ve 7. Sınıfların duyuşsal boyutu hariç bütün sınıflar arasında istatistiki olarak fark olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç: Cinsiyet ve spor yapma değişkenine göre fark bulunmamıştır. Çalışmanın en dikkat sonucu öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça beden eğitimi dersine olan tutum puanlarının anlamlı bir şekilde düşüş göstermesidir.

Anahtar Kelimeler: Tutum, Beden Eğitimi Dersi, Spor, ortaokul

 ISBN: 978-605-7811-14-1

OSMANLI DÖNEMİ TEZHİP SANATINDA KULLANILAN RUMİ MOTİFLERİNİN ONBEŞİNÇİ YÜZYILA YANSIMALARI

Tahsin BOZDAĞ

Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar fakültesi, Plastik sanatlar, Sanatta Yeterlilik Öğrencisi

Görsel Sanatlar Öğretmeni tbozdag99@gmail.com

ÖZET

Osmanlı döneminde tezhip sanatından bahsedecek olursak zirve olarak adlandıracağımız ilk önemli zaman dilimi Fatih Sultan Mehmed'in saltanat yıllarını kapsamaktadır. Dönem itibariyle bakıldığında her alanda zirve teşkil etmesinin yansıra 1451-1481 yılları arasında Fatih Sultan Mehmed ve veziri azamı Mahmut paşa adına hazırlana çok sayıda tezhip işlemeli el yazması eserler günümüze kadar ulaşmıştır. Bu eserlerin incelemesi yapıldığında görülmektedir ki birçok eser bilimsel konulara değinmektedir. Bu eserlerde karakteristik bir tezhip çalışmasının yansıra serlevha ve zahirîye genelde yer alır. Bu eserler içerisinde ise Fatih Sultan Mehmed hanın tezhibinde en çok görülen formların başında şemseler gelmektedir. Bu dönem itibariyle yapılan eserlerde Rumi motifi tezhip çalışmalarının en çok kullanılan motifidir. Rumi motifleri çoğunlukla kapalı formlardan oluşturan bir düzenleme ile bordür biçiminde sıralanırlar ya da dallar üzerinde yer almaktadır. Bu dönem eserlerinde rumi motiflerinde altın yaldız, beyaz ve sarının da kullanıldığı sıklıkla görülmektedir. Çalışmalarda uygulanan kompozisyonlardaki çiçek ve rumi motifleri tahrirli ve iri olarak uygulanmıştır. Rumi motiflerinin kullanıldığı zeminlerin genelde çivittir. Bu çalışmada amaçlanan dönem itibariyle altın çağını yaşı yan tezhip sanatındaki rumi motifinin karakteristik özelliğini eserlerde yansıtmak ve dönemin sanat anlayışını gelecek kuşaklara aktara bilmektir.

Anahtar Kelime: Eser, Sanat, Rumi

ERZURUM BİR BOYUTLU SİSMİK HIZ YAPISININ ARAŞTIRILMASI: İLKSEL SONUÇLAR

Çağlar ÖZER[1,2,*]

*Sorumlu yazar, caglarozer@atauni.edu.tr

[1] Dr. Öğr. Üyesi, Atatürk Üniversitesi, Deprem Araştırma Merkezi, Erzurum-Türkiye,

[2] Dr. Öğr. Üyesi, Atatürk Üniversitesi, Mühendislik Fak., İnşaat Müh. Böl., Erzurum-Türkiye.

ÖZET

Bir boyutlu (1-B) sismik hız yapısı, depremlerin lokasyon sürecinde kilit bir rol oynamaktadır. Deprem konumunu (enlem, boylam, derinlik) ve kaynak-istasyon arasındaki seyahat zamanlarının doğru bir şekilde hesaplanabilmesi için, 1-B sismik hız yapısı iyi bilinmelidir. Deprem lokasyonlarının tespitinde ilk etapta sadece istasyon koordinatları ve depremlerin istasyonlara varış zamanı bilinmektedir. Bilinmeyen parametreler depremin yeri (enlem, boylam, derinlik) ve zamanıdır. Bu bilinmeyenleri elde etmek için, 1-B sismik hız yapısı kullanılarak eş zamanlı ve yinelemeli ters çözüm işlemleri gerçekleştirilir. Bu motivasyon ile, Atatürk Üniversitesi zayıf yer hareketi ağı (ATANET) tarafından 2008-2014 yılları arasında ATANET tarafından kaydedilen deprem verileri kullanılarak, Erzurum ve çevresinin 1-B sismik hız yapısı araştırılmıştır. Atatürk Üniversitesi Deprem Araştırma Merkezi'ne ait 17 adet zayıf yer hareketi deprem istasyonundan oluşan ATANET, Türkiye'nin Doğu Anadolu bölgesinde ileri sismolojik araştırmalara olanak sağlamaktadır. Bu çalışma, bölgeyi temsil eden 1-B sismik hız yapısını belirlenmesi amacıyla ön sonuçları içermektedir. En uygun 1-B modelinin tespit edilmesi, tomografik çalışmalara büyük katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bir boyutlu sismik hız yapısı, ATANET, Erzurum.

INVESTIGATION ONE-DIMENSIONAL SEISMIC VELOCITY STRUCTURE OF ERZURUM: PRELIMINARY RESULTS

ABSTRACT

The one-dimensional (1-D) seismic velocity structure plays a key role in earthquake location process. In order to calculate the earthquake location (latitude, longitude, depth) and source-station travel times correctly, the 1-D seismic velocity structure must be well known. In the determination of earthquake locations, only station coordinates and arrival time of earthquakes are known. The unknown parameters are the location of the earthquake (latitude, longitude, depth) and event time. In order to obtain these unknowns, simultaneous and iterative solution processes are conducted by using 1-D seismic velocity structure. With this motivation, 1-D seismic velocity structure of Erzurum and its surroundings by using earthquakes recorded between 2008-2014 was investigated by using Atatürk University weak ground motion network (ATANET) earthquake stations. ATANET, which consists of 17 weak ground motion earthquake stations belonged to Ataturk University Earthquake Research Centre, enables advanced seismological research in Eastern Anatolia, Turkey. This study includes preliminary results to define the 1-D seismic velocity structure representing the region. It will make a great contribution to tomographic studies by determining the suitable 1-D model.

Keywords: One-dimensional seismic velocity structure, ATANET, Erzurum.

SİSMİK AKTİVİTENİN BÖLGESEL VE ZAMANA BAĞLI ANALİZLERİ: ERZURUM, TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Çağlar ÖZER[1,2,*]

*Sorumlu yazar, caglarozer@atauni.edu.tr

[1] Dr. Öğr. Üyesi, Atatürk Üniversitesi, Deprem Araştırma Merkezi, Erzurum-Türkiye,

[2] Dr. Öğr. Üyesi, Atatürk Üniversitesi, Mühendislik Fak., İnşaat Müh. Böl., Erzurum-Türkiye.

Eren PAMUK[3]

[3]Dr., Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Ankara-Türkiye, eren.pamuk@mta.gov.tr

ÖZET

Erzurum ve çevresi, tarihsel ve aletsel dönemlerde birçok yıkıcı depreme sahne olmuştur. Bu durumun en önemli nedeni sıkışma tektoniğine bağlı gelişen tektonik unsurlardır. Erzurum havzasının tektoniği; Erzurum-Dumlu sol yönlü doğrultu atımlı fayı, Palandöken ters fayı, Aşkale sol yönlü doğrultu atımlı fayı ve Başköy-Kandilli fay zonu tarafından yönetilmektedir. Bu faylarla ilişkili deprem riskini anlamak için; Afet ve Acil Durum İdaresi Deprem Dairesi (AFAD) ve Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü tarafından 1900-2019 yılları arasında kaydedilen 3'ten büyük yaklaşık 500 deprem bu çalışma için seçilmiştir. Erzurum ve çevresi için ZMAP algoritmasını kullanarak bazı istatistiksel analizler yapılmış ve b-değer haritası hazırlanmıştır. Ayrıca, fraktal boyut ve öncü sismik durgunluk arasındaki ilişkiler kullanarak Erzurum ve civarı için depremselliğin bölgesel ve zamana bağlı değişimleri analiz edilmiştir. Sismotektonik karakteristik ve tektonik aktivite ile b parametresi yakından ilişkilidir. Bu çalışma sonucunda, Erzurum'da sismik bir boşluk gözlenmiş ve potansiyel yıkıcı depremlerin şehri etkileyebileceği sonucunda varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Erzurum’un sismik aktivitesi, b- değeri, ZMAP.

Regional and Temporal Analyses of the Seismic Activity: A Case Study in Erzurum, Turkey

ABSTRACT

Erzurum and its surroundings has been the scene of many devastating earthquakes in the historical and instrumental periods. The most important reason for this situation is the tectonic units due to compression tectonics. The tectonic of the Erzurum basin is managed by; Erzurum-Dumlu left-hand side strike-slip fault, Palandoken reverse fault, Askale left-hand side strike-slip fault and Baskoy-Kandilli fault zone. In order to understand earthquake risk associated with these faults; approximately 500 earthquakes recorded by Earthquake Department of the Disaster and Emergency Management Authority (AFAD) and Bogazici University Kandilli Observatory and Earthquake Research Institute between 1900-2019 were selected with magnitude greater than 3. We form some statistical analyses and b-value map using ZMAP algorithm for Erzurum and its surroundings.

In addition, regional and time-dependent changes of seismicity for Erzurum and its vicinity were analyzed using the relationships between fractal dimension and precursory seismic quiescence. The b- value is proportional to seismological features and tectonic activity. Result of this study, a seismic gap was observed in the Erzurum and potential destructive event may be affected the city.

Keywords: Seismic activity of Erzurum, b- value, ZMAP.

FATİH CAMİİ 'NİN ZAMAN-FREKANS ORTAMINDA FARKLI DİNAMİK KUVVETLERE TEPKİLERİNİN ANALİZLERİ

Kemal BEYEN

Prof. Dr., İnşaat Müh. Bölümü, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli
Email: kbeyen@kocaeli.edu.tr

ÖZET

Fatih camii bütün müştemilatıyla 17 Ağustos 1999 7.4 Mw büyüklüğünde oluşan Kocaeli depreminde gözle seçilme seviyesi düşük yapısal hasarlar almıştır. İstanbulun Osmanlı dönemi ilk en büyük ölçekli yapısı olan Fatih camii üzerinde kurulu bir gözlem ağı ile yapı Kandilli Rasathanesi Deprem Araştırma Enstitüsü Deprem Mühendisliği Bölümü yönetiminde izlenmektedir. Bu çalışmada zayıf enerji seviyeli çevrel titreşim kuvvetlerinden deprem ve benzeri uzak ve yakın alan kaynaklı doğal girdi kuvvetler olan depremlerden ve civarında inşaa edilen tünel içi kaya patlatma kuvvetlerine kadar oluşan bir dizi farklı kuvvet kaynakları altında Fatih camii yapısal tepkiler üretmiştir. Üzerinde kurulu izleme ağı istasyonlarının kaydettiği değişik girdi kuvvet kaynaklı yapısal tepkiler zaman-frekans ortamında incelenmiştir. Onarım ve güçlendirme öncesi mevcud hasar şartlarında kaydedilmiş olan çevrel titreşim tepkileriyle onarım sonrası kaydedilmiş olan yapısal tepkiler mukayeseli olarak tartışılmıştır. İki farklı dönemin yapı davranış karekteristiği zaman-frekans ortamında değerlendirilmiştir. İzlenen farklılıklar 17 Ağustos 1999 Kocaeli depremi sonrası hasarlı ve günümüzün onarım görmüş haliyle yapıya kazandırılan yeni mukavemet özellikleri göz önüne alınarak mukayeseli tartışılmıştır. Deprem esnasında hasar alan ana kemerler ve fil ayağında izlenen hasar anomalilerine ilave olarak ana kubbe ve ana kubbeyi taşıyan yapısal sistemde ortaya çıkan diğer hasarlara işaret eden zaman-freakans alanındaki bulgular onarım-güçlendirme sonrası büyük bir frekans yelpazesinden oluşan dinamik kuvvetlere karşı kaydedilen tepki hikayelerinde ortadan kalkmıştır. Son dönemde tamamlanan yapısal restorasyonun katkısı yapısal dinamik özelliklerin zaman ve frekans tanım alanındaizlenen değişimleriyle kendisini güçlü bir şekilde göstermiştir. Önerilen hasar tespit indeksi yapısal onarımın varlığını çok güçlü göstermektedir. Fatih camii tarih kimliğimizi oluşturan önemli bir Osmanlı yapısıdır. Bulunduğu tarihi yarımada üzerindeki diğer tarihi yapılarla beraber Marmara civarında oluşacak deprem aktivitesinin etkisi altındadır. Bu sebeple bu çalışmada yapının mevcut son haliyle sahada verdiği imtihan depreme karşı performans değerlendirmesi açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Fatih camii, Zaman-Frekans Analizi, Tarihi Yapılar, Hasar Tanılama, Yapı Tanılama, Yapısal Çevrel Titreşim Davranışı, Yapısal Deprem Davranışı.

STUDY ON THE RESPONSE CHARACTERISTICS OF THE FATIH MOSQUE IN TIME-FREQUENCY DOMAIN IN CASES OF THE DIFFERENT DYNAMIC SOURCES

ABSTRACT

Fatih mosque, which is the first largest scale structure of Istanbul during the Ottoman time, received structural damage during the 17 August 1999 Mw 7.4 Kocaeli earthquake. A structural health monitoring network, operated by the earthquake department of the Kandilli Observatory and Earthquake Research Institute, recorded recent regional earthquake responses. In this study Fatih mosque structural response data are analyzed in time and frequency domain in the effect of the weak energy level ambient vibrations as well as the recent important regional earthquakes. Recent and earlier structural responses were assessed comparatively by the recorded ambient responses. Structural behavior characteristics of two different periods are discussed in the time-frequency domain. The differences are discussed based on time-frequency results inferred from the results of

the two cases, which are the recently repaired condition and the post-earthquake damage condition after the 17 August 1999 Kocaeli earthquake. Level of change in the responses at the main arches and the corner columns reported as anomalies in the earlier studies and recently completed restoration responses have been discussed for the improvements through the change of structural dynamics. Fatih mosque that is the most important historical Ottoman structure forming our history identity is under the influences of the regional earthquakes of the Marmara fault system. Therefore, it is important to evaluate the earthquake performance of the structure in present condition.

Keywords: Fatih mosque, Time-Frequency Analysis, Historical Structures, Damage Identification, Structural Identification, Ambient Vibration Response, Earthquake Response.

ORTAOKUL DÜZEYİNDEKİ SAĞLIKLI ÇOCUKLARDA SPORUN ÖFKE VE DEPRESYON ÜZERİNE ETKİSİ

Süleyman ŞAHİN

Doç. Dr, Bursa Uludağ Üniversitesi, ssahin16@gmail.com

Hacı KARADAĞ

Selçuk Üniversitesi, hmkaradag23@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı ortaokul düzeyindeki sağlıklı çocuklarda sporun öfke ve depresyon üzerine etkisini belirlemektir. Bu amaçla Malatya Vakıfbank Ortaokulu ve Barbaros Ortaokuluna devam eden 10-14 yaş aralığındaki 96 öğrenciye sporun öfke ve depresyon üzerine etkisine yönelik beck depresyon envanteri ve öfke tarz ölçeği uygulanmıştır. Daha sonra bu gruptaki çocuklar 8 hafta süre ile eğlenceli sportif aktivitelere katılmışlardır(Elim sende oyunu, çift ayak sıçrama, slalom geçişleri, top al, top bırak vb). Egzersiz eğitiminin sonunda deney grubunda yer alan ortaokul düzeyindeki çocuklara sporun öfke ve depresyon üzerine etkisine yönelik beck depresyon envanteri ve öfke tarz ölçeği tekrar uygulanmıştır. Araştırmada bağımlı değişken olan sporun öfke ve depresyon üzerine etkisini belirlemek amacıyla Spielberger ve arkadaşları (1983) tarafından geliştirilen, dilimize Özer (1994) tarafından uyarlanan, Sürekli Öfke ve Öfke İfade Tarzı Ölçeği" (Trait Anger and Anger Expression Scales) ve Beck depresyon envanteri kullanılmıştır. Araştırmada deney grubuna, haftada iki kez olmak üzere 8 hafta süre ile "Egzersiz Programı" uygulanmıştır. Her sportif aktivite çalışması yaklaşık olarak bir saat sürdü. Sürekli Öfke-Öfke Tarz Ölçeği ve Beck depresyon envanteri 8 haftalık program öncesinde ve sonrasında çocuklara uygulanmıştır. Elde edilen veriler bilgisayarda SPSS (Stat istical Package For Social Scientists for Windows Release 15,0) programında analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, uygulamış olan egzersiz programı sonucunda bireyler agresif olmayan tutumlar sergilediklerinden dolayı öfke ve depresyon kontrolleri olumlu görülmüştür.

Sonuç olarak sağlıklı çocuklarda sporun öfke ve depresyon üzerine etkisinin olumlu sonuçlara yol açtığını söyleyebiliriz.

Anahtar kelime: Depresyon, Öfke ,Sağlık, Spor

ÖĞRETMEN LİDERLİĞİNE İLİŞKİN KURAMSAL BİR ÇALIŞMA

Mahire ASLAN
Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, mahire.aslan@inonu.edu.tr

Aslı AĞIROĞLU BAKIR
Dr., MEB, Turgut Özal Anadolu Lisesi, asliabakir@gmail.com

Örgütsel değişme ve gelişme süreçlerinde yaratıcı tutumlar sergileyen, meslektaşlarını etkileyip onlardan etkilenen, öğrenci başarısı ve okulu olabilecek en üst seviyelere taşımayı hedefleyen bir yaklaşım olarak öğretmen liderliğinde işbirlikçi çalışma, etkileşim, rehberlik etme, paylaşım, yakın ilişkiler, yaratıcı eğitsel yöntemler vb. ortak noktalardan bahsetmek mümkündür (Beycioğlu, 2009).

Eğitimcilerin profesyonel gelişimlerini ilerletmek için okulda iletişim sürecinde meydana gelebilecek zorlukları tanımaları önemli bir noktadır (Bakioğlu, 1998). Bu bağlamda da öğretmen liderliği, iletişimi oluşturan ve destekleyen önemli bir yapı olarak karşımıza çıkmaktadır. Yılmaz (2014) öğretmen liderliğini; yaratıcılığı ve işbirliğini kullanarak paydaşları bir arada tutan, cesaretlendiren, onlara yol göstererek örnek olan, okul yönetiminde yetki ve sorumluluğun paylaşılmasını sağlayan değişim ve gelişime açık bir süreç olarak tanımlamaktadır.

Burgess ve Bates (2009) yaptıkları lastik metaforunda esnekliği, çok yönlülüğü ve güçlü yapısı düşünüldüğünde önemli bir araç olan lastiğin, ilk bakışta çok da öneminin anlaşılmadığından, oysa bir lastiğin, farklı şekillere girebilir, farklı amaçlar için ve tekrar tekrar kullanılabilir olduğundan bahsederler. İşte etkili bir okul ortamında çalışan lider öğretmenlerde aynı bu lastik gibidir. Öğretmenleri bir arada tutar, esnektir ve yeni koşullara uyabilir. Öte yandan, fazla esnetilirse etkisini yitirebilir. Eğer öğretmen liderliği işlevini iyi yerine getiriyorsa fark edilmez, ancak olmadığı durumlarda okulların bütünlüğü üzerinde olumsuz etki yapabilir.

Crowther (2009) öğretmen liderliği ile ilgili özelliklerin ana hatlarını şöyle özetlemiştir: Öğretmen liderler,

* Öğrencilerin geleceği hakkında olumlu düşünerek; öğretmenlerin 'değişim yaratan profesyoneller' imajına katkıda bulunarak iyi bir yaşam için inanç verirler.

* Okul çapında, paylaşımcı bir pedagoji yaklaşımını destekleyerek; uzman eğitimine, karmaşık konularda bilinçlendirici yaklaşarak; meslektaşlarının çalışma ve konuşmalarında yeni fikirler üreterek toplumun öğrenmesini kolaylaştırırlar.

Güncel bir liderlik yaklaşımı olan öğretmen liderliğinin, günümüz çağdaş eğitim uygulamaları için büyük bir önem taşıdığından hareketle, bu çalışmada öğretmen liderliği "tarihsel gelişim, öğretmen liderliğinin rolleri ve boyutları, öğretmen liderliğinde yöneticilerin rolü ve engelleyici ve destekleyici unsurlar" alt başlıkları altında ele alınıp incelenecektir.

Anahtar kelimeler: Liderlik, öğretmen, öğretmen liderliği

FARELERDE 5-FU İLE OLUŞTURULAN KARACİĞER HASARI ÜZERİNE HESPERİDİN VE KURKUMİNİN KORUYUCU ETKİLERİ

Emin ŞENGÜL

Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Fizyoloji Anabilim Dalı, Erzurum, Türkiye,

emin.sengul@ataun.edu.tr

Volkan GELEN

Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Fizyoloji Anabilim Dalı, Kars, Türkiye,

gelen_volkan@hotmail.com

5-FU yaygın kullanımı olan bir kematerapatik ilaçtır. Ancak 5-FU kullanımı sonrasında çeşitli dokularda hasar meydana gelmektedir. Bu dokulardan biride karaciğerdir, 5-FU kaynaklı karaciğer hasarının patojeninizde artan oksidatif stres gelmektedir. Bu gibi anti kanserojen ajanların olası yan etkilerini önlemek amacı ile çeşitli doğan antioksidan maddeler kullanılmaktadır. Hesperidin ve Kurkuminde güçlü antioksidan özelliğe sahip maddeler arasındadırlar. Bu nedenle yapılan bu çalışma ile 5-FU ile deneysel karaciğer hasarı oluşturulmuş farelerde bu bileşiklerin koruyucu etkilerinin araştırılması amaçlanmıştır. Çalışmada 50 adet erkek fare kullanıldı. Farelere her grupta 10 adet olacak şekilde Kontrol, 5-FU, H25+5-FU, H50+5FU, KUR100+5-FU ve KUR200+5-FU olmak üzere 5 guruba ayrıldı. Kontrol grubu 7 gün boyunca 1 ml intragastrik distile su verildi. 5-FU gurubundaki farelere 7 gün i.p olarak distile su verilip, bu guruptaki fareklere 5. Günden başlanarak üç doz 400 mg/kg 5-FU verildi. H25+5-FU grubundaki farelere 7 gün boyunca 25 mg/kg hesperidin i.p. uygulandı. Uygulamanın 5. Gününden i.p 400 mg/kg üç gün 5-FU uygulandı. H50+5-FU grubundaki farelere 7 gün boyunca 50 mg/kg hesperidin i.p. uygulandı. Uygulamanın 5. Gününden i.p 400 mg/kg üç gün 5-FU uygulandı. KUR1005+5-FU grubundaki farelere 7 gün boyunca 100 mg/kg kurkumin i.p. uygulandı. Uygulamanın 5. Gününden i.p 400 mg/kg üç gün 5-FU uygulandı. KUR200+5-FU grubundaki farelere 7 gün boyunca 200 mg/kg kurkumin i.p. uygulandı. Uygulamanın 5. Gününden i.p 400 mg/kg üç gün 5-FU uygulandı. Uygulamanın sonunda fareler servikal dislokasyon yöntemi ile öldürülerek intrakardiyak kan örnekleri alındı. Alınan kan örneklerinden serum elde edilerek karaciğer fonksiyon testlerine bakıldı. Kontrol grubuna göre 5-FU grubunda serum ALT, AST ve LDH düzeylerinin anlamlı olarak yüksek olduğu belirlendi($P<0.05$). Bu değerler kontrol ve tedavi gruplarında bir birine benzer olup, istatiksel açıdan anlamlı bir fark yoktu ($P>0.05$).

Sonuç olarak yaptığımız bu çalışma ile 5-FU ile oluşturulan hepatotoksisite fare modelinde hesperidin ve kurkumin'in karaciğer dokusunda hasarı engellediği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: 5-FU, Fare, Hesperidin, Kurkumin, Karaciğer

ABO_3-TİPİ PEROVSKİTLERDE ÜÇ ADIM MANYETİK HİSTERİSİZ VE TELAFİ SICAKLIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİ

RELATIONSHIP BETWEEN TRIPLE MAGNETIC HYSTERESIS AND COMPENSATION TEMPERATURE IN ABO_3-TYPE PEROVSKITE

Serkan GÜLDAL
Assistant Professor, Adiyaman University, sguldal@adiyaman.edu.tr

Yasin POLAT
Expert, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University yasinpolat@nevsehir.edu.tr

ÖZET

ABO_3 tipi perovskitlerin ve bileşenlerinin (A, B ve O) antiferromanyetik özellikleri, Kaneyoshi tarafından geliştirilen Etkin Alan Teorisi (EAT) ile modellenmiştir. EAT sonuçları, perovskit yapısının antiferromanyetik spin konfigürasyonlarında telafi sıcaklıklarının meydana geldiğini göstermektedir. Telafi sıcaklığı, Spin Konfigürasyonları için a) (SKa) $j_{AA} = j_{OO} = +1$ ve $j_{AO} = j_{OB} = j_{AB} = -1$ ve b) (SKb) $j_{OO} = j_{OB} = +1$ ve $j_{AA} = j_{AO} = j_{AB} = -1$ sırasıyla $T_{Telafi} = 1.70$ and $T_{Telafi} = 0.48$ elde ediliyor. Kenar ferromanyetik spin konfigürasyonunun kenar antiferromanyetik etkileşimlerden daha düşük Curie sıcaklığını gösterdiği bulundu. Dahası, SKa, SKb'den daha yüksek bir zorlayıcı manyetik alana (Hc) sahiptir. SKa için üçlü histerezis açıkça bulunur, SKb için de üçlü bir histerezis vardır. Üçlü histerezis, telafi sıcaklığı daha yüksek, Curie sıcaklığına daha yakın olduğu için kaybolur.

Anahtar Kelimeler: Etkin Alan Teorisi, Üçlü Histerezis, ABO_3-tipi perovskit

Abstract

Antiferromagnetic properties of the ABO_3-type perovskites and its components (A, B and O) are modeled by the Effective Field Theory (EFT) developed by Kaneyoshi. EFT results show compensation temperatures occur in antiferromagnetic spin configurations of perovskite structure. The compensation temperature is obtained at $T_{Comp} = 1.70$ and $T_{Comp} = 0.48$ for Spin Configuration a) (SCa) $j_{AA} = j_{OO} = +1$ and $j_{AO} = j_{OB} = j_{AB} = -1$ and Spin Configuration b) (SCb) $j_{OO} = j_{OB} = +1$ and $j_{AA} = j_{AO} = j_{AB} = -1$ respectively. We find that edge ferromagnetic spin configuration shows lower Curie temperature than edge antiferromagnetic interactions. Moreover, SCa has a higher coercivity (Hc) than SCb. Triple hysteresis is clearly found for SCa, there is a triple hysteresis like trend for SCb. Triple hysteresis disappear for the compensation temperature is higher, closer to Curie temperature.

Keywords: Effective Field Theory, Triple Hysteresis, ABO_3-type perovskite

 ISBN: 978-605-7811-14-1

BADEM KABUĞU İLE BASİC BLUE 3 GİDERİMİ İÇİN SABİT YATAKLI KOLON ÇALIŞMASI

FIXED-BED COLUMN STUDY FOR BASIC BLUE 3 REMOVAL BY ALMOND SHELL

Aygül ASLAN
Yüksek Lisans Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, ayglasln@gmail.com

Ramazan ORHAN
Dr. Öğr. Üyesi, Fırat Üniversitesi, rorhan@firat.edu.tr

ÖZET

Kağıt, plastik, gıda, baskı, deri, kozmetik ve tekstil gibi pek çok endüstri ürünlerini renklendirmek için boyar madde kullanmaktadır. Boyar maddeler sucul yaşam için toksiktir ve sucul organizmalar üzerinde kanserojen, teratojenik ve mutajenik etkileri vardır. Bu nedenle, boyar maddelerin dış ortama deşarj edilmeden önce arıtılması gerekmektedir. Endüstriyel atık sulardaki boyaların giderilmesi için; kimyasal çökeltme, ultrafiltrasyon, ters ozmoz, iyon değişimi, membran filtrasyonu ve adsorpsiyon gibi çeşitli arıtma teknolojileri kullanılmaktadır. Bu yöntemler arasında adsorpsiyon, yüksek adsorpsiyon kapasitesi, kolay kullanım ve düşük işletme maliyeti nedeniyle en etkili yöntem olup kullanımında düşük maliyetli adsorbent arayışı ön plana çıkmaktadır. Kullanılan adsorbent materyalleri arasında aktif karbon en popüler olanıdır ve atıksulardan kirleticilerin giderilmesinde mükemmel adsorpsiyon kabiliyeti için ideal bir seçenektir. Ancak, aktif karbonun yüksek maliyetinden dolayı, kullanımını sınırlandırmaktadır. Bu nedenle, aktif karbonun yerine düşük maliyetli adsorbentlerin kullanımı çok önemlidir. Badem Kabuğu (bilimsel olarak *Prunus dulcis* olarak tanımlanır) atık olarak bulunabilen en bol ve en düşük maliyetli ürünlerden olup badem kabuğu kalıntılarının boyar madde giderimin de adsorbent olarak kullanılması, hem çevresel hem de ekonomik açıdan önemli bir alternatiftir.

Bu deneysel çalışmada; sulu çözeltilerden boyar madde gideriminde bolluğu, kullanılabilirliği, çevre dostu ve maliyet açısından daha ekonomik bir adsorbent olan badem kabuğu kullanılmıştır. Bunun için, sabit yataklı kolonda adsorpsiyon ile Basic Blue 3 (BB3) boyar maddesinin giderimi üzerine yatak yüksekliği (1.0-2.0 cm), çözelti akış hızı (5-10 mL/dk) ve başlangıç BB3 boyar madde konstrasyonu (10-30 mg/L) gibi farklı çalışma parametreleri ile breakthrough eğrilerini belirlemek için bir seri kolon deneyleri gerçekleştirilmiştir. Elde edilen deneysel verilerin Thomas ve Yoon-Nelson modeline uygunluğu araştırılmış ve modellerin dinamik kinetik parametreleri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Adsorpsiyon, Badem kabuğu, Bazik mavi 3, Sabit yataklı kolon

YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA GÖRSEL UNSURLARIN TÜRK KÜLTÜRÜNÜ YANSITMA YETERLİĞİ: YENİ HİTİT 2 (B1) DERS KİTABI ÖRNEĞİ

Muhammed KARAKÖSE

Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Yüksek Lisans Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, muhammedkarakose44@gmail.com

Muammer NURLU

Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, mnurlu@gmail.com

ÖZET

Yabancı dil öğretiminde, dil ve kültür kavramları birbirini var eden unsurlardır. Bir yabancı dil öğrenmek yalnızca öğrenilen dilin dilbilgisi yapılarını, kelimelerini vs. öğrenmekle gerçekleşmez. Bir dili tam anlamıyla öğrenebilmenin yolu, söz konusu dilin kültürünü öğrenmekten geçer. Bu yüzden, yabancı dil öğretiminde kültür kavramı önemli bir yer teşkil etmektedir. Yabancı dil öğretimi sürecinde büyük oranda ders kitaplarından yararlanılmaktadır. Bu öğretim süreci, kitaptaki metinler üzerinden metinle öğretim şeklinde gerçekleşmektedir. Bu yüzden söz konusu metinlerin, öncelikle kazanımlara uygun olarak daha sonra ise geliştirilecek beceriye yönelik en uygun şekilde seçilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte metni somutlaştırmak, desteklemek açısından da görsellerin ayrı bir önemi vardır. Bu hususa bağlı olarak bu çalışmada, yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki görselleri, Türk kültürünü yansıtma yeterliği açısından incelemek amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini, B1 düzeyi yabancılara Türkçe öğretimi ders kitapları oluşturmaktadır. Örneklem olarak ise "Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı 2" belirlenmiştir. Bu çalışmada, doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada doküman olarak "Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı 2" adlı, B1 düzeyi ders kitabı kullanılmıştır. Araştırmada ele alınan görseller, Türk kültürünü yansıtma yeterliği açısından; Türk kültürünü yansıtan görseller, sadece metinle ilgili olan görseller, evrensel kültürle ilgili olan görseller, Türk kültürüyle bağdaşmamakla birlikte metinle de pek uyumlu olmayan görseller şeklinde 4 farklı kategori altında incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda, kitap içerisinde Türk kültürünü yansıtan görsellerin yeterince kullanılmadığı, bu görsellerin toplam görseller içinde yaklaşık olarak ¼ 'e tekabül ettiği görülmüştür. Ayrıca görseller, genel itibariyle üzerinde pek düşünülmeden seçilmiş ve estetik düzenden yoksun bir şekilde kitaba yerleştirilmişlerdir. Bu durum da zaman zaman, metinde anlatılanla görsellerin arasında tezatlık oluşmasına yol açmaktadır. Bunun önüne geçmek için internetten veya başka şekilde edinilen görseller yerine kitaptaki metne uygun, özgün olarak oluşturulmuş veya Türkiye'de çekilmiş görsellerin kullanılması daha uygun olacaktır. Bu konuda daha özenli olunmalıdır. Kitaplarda edebiyat, tarih, sanat, bilim alanlarından, Türk kültürünü yansıtan görseller kullanılması iyi olacaktır.

Anahtar kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe, Kültür Aktarımı, Görseller

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN RADYASYON KAVRAMINA YÖNELİK BİLGİ VE TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Oğuzhan NACAROĞLU
Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi, Doktora Öğrencisi,
onacaroglu44@gmail.com

ÖZET

Belli bir kaynaktan çıkarak boşluk veya maddesel ortamda ilerleyen enerji olarak ifade edilen radyasyon, radyoaktif atom çekirdeğinin parçalanarak yeni bir atom çekirdeğine dönüşmesi ve bu süreçte etrafa alfa, beta ve gama ışınlarının yayılması olarak tanımlanmaktadır. Güneşte meydana gelen nükleer reaksiyonlardan insan vücuduna kadar evrenin her yerinde radyasyon yer almaktadır. X ışınları, kozmik ışınlar gibi iyonize edici ve görünür ışık, ultraviyole, radar gibi iyonize olmayan radyasyon türleri vardır. Radyasyon teknolojik gelişmelerle birlikte sağlık, iletişim, savunma gibi birçok alanda kullanılmaya başlanmış ve günümüzde hayatımızın ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Dolayısıyla radyasyonun olumlu ve olumsuz etkilerinin araştırılması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte her kesimdeki bireylerin hayatımızın her alanında bulunan radyasyon kavramına yönelik bilgi ve tutumlarının incelenmesi önem arz etmekte olup bu çalışmada, bilim insanı olma potansiyeline sahip özel yetenekli öğrencilerin radyasyon kavramına yönelik bilgi ve tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada nicel araştırma yöntemi desenlerinden tarama deseni kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini 2018-2019 eğitim öğretim yılında Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan bir Bilim ve Sanat Merkezi'nde öğrenim gören 124 özel yetenekli öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemi, uygun örnekleme yöntemi kullanılarak ulaşılabilir evrenin en az %10'una ulaşılarak seçilmiştir. Çalışmada veri toplama aracı olarak Radyasyon Kavramına Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde; kadın ve erkek özel yetenekli öğrencilerin radyasyon kavramına yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını test etmek için bağımsız örneklem t testi, öğrenim görülen program ve yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklığın olup olmadığını test etmek için ise ANOVA yürütülmüştür. Özel yetenekli öğrencilerin radyasyona yönelik bilgi ve tutumları, cinsiyet ve yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermemesine rağmen öğrenim görülen program açısından proje üretimi ve yönetimi programında öğrenim gören öğrencilerin lehine anlamlı bir farklık tespit edilmiştir. Ayrıca elde edilen bulgular, özel yetenekli öğrencilerin radyasyona yönelik bilgi düzeylerinin düşük olduğunu göstermektedir. Buradan hareketle toplumların önemli insan gücünü oluşturan özel yetenekli öğrencilerin radyasyona yönelik bilgi düzeylerini arttırmak için Bilim ve Sanat Merkezi'nde bu öğrencilere yönelik kullanılan öğretim programlarının güncellenmesi gerekmektedir. Ayrıca yoğun olarak proje çalışmalarının yapıldığı bu kurumlarda radyasyonun etkilerine yönelik proje çalışmalarının yürütülmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Radyasyon, Bilgi ve Tutum, Bilim ve Sanat Merkezi, Özel Yetenekli Öğrenci

ÇELİKHAN (ADIYAMAN) VE ÇEVRESİNDE SÜS BİTKİSİ OLARAK KULLANILABİLME POTANSİYELİ OLAN BAZI DOĞAL BİTKİLER

Ömer KILIÇ
Doç. Dr., Adıyaman University, Pharmacy Faculty, Adıyaman, Turkey
omerkilic77@gmail.com

ÖZET

Ülkemiz, Dünya'da doğal ve endemik bitkilerinin çeşitliliği ve zenginliği ile önemli bir yere sahiptir. Doğal türler insan etkisi olmadan doğal koşullar altında yayılış gösteren bitkiler olup, bu türlerin bitkisel tasarımda kullanımının düşük bakım maliyetleri, sağlıklı bir bitki dokusu oluşturma ve ekstrem iklim koşulları tolere etme gibi pek çok avantajları bulunmaktadır. Süs bitkileri ilk zamanlardan beri insanoğlunun acılarını ve sevinçlerini sembolize etmelerinin yanı sıra şekilleriyle, formlarıyla, renkleri ve estetik özellikleri ile öne çıkan otsu ve odunsu bitkiler olup, peyzaj düzenlemelerinde de en önemli canlı materyaller, güzel, doğal ve estetik malzemelerdir.

Peyzaj alanlarında kullanılabilecek doğal bitkilerin tanımı ve kullanımı konusunda yeterli sayıda çalışma olmayıp, doğal bitkilerin peyzaj tasarımda kullanılmasının alandaki çeşitliliği arttırabileceği, mekansal hissi güçlendirebileceği, şehir estetiği ile çevre güzelliğine katkıda bulunacağı, hava kirliliğini azaltacağı, eğitim amaçlı kullanılabileceği, toplumsal bilinci ve sağlığı artırabileceği, uygun iklim koşullarını sağlayabileceği ve uygulama masraflarını azaltabileceği bilinmekte olup, bu nedenlerle doğal bitkilerin bitkilendirme tasarımlarında önemli etkileri bulunmaktadır. Peyzaj tasarımında kullanılabilecek doğal bitkilerin çevre koşullarına uyumlu olması, görsel açıdan özellikli olması, zararlı özellikleri barındırmaması, sakinleştirici ve cezp edici olması, renk açından istenilen psikolojiyi sağlaması önemli özelliklerindendir. Sahip oldukları tüm bu özellikleri nedeni ile doğal bitki türleri konusunda yeterli eğitimin verilmesi ve bitkilendirme tasarımında kullanılan bitkilerin ismi, önemi ve özellikleri konusunda gerekli bilgilendirmenin yapılması kullanıcıların farkındalığının artmasına katkı sağlayacaktır.

Bu çalışmada, 2019 vejetasyon dönemi boyunca Çelikhan (Adıyaman) ilçesi çevresinde doğal olarak yayılışı olan ve süs bitkisi olarak kullanılma kapasitesi, görsel ve estetik değeri olan yirmi beş bitki türü belirlenerek fotoğraflandı. Bu çalışma Adıyaman ve çevresinde peyzaj sektörünün ana hammaddesi olma niteliği taşıyan süs bitkileri sektörünün, Adıyaman ilindeki doğal olarak var olan potansiyelinin ortaya konması, planlanması ve geliştirilmesinin fizibilitesi özelliğindedir.

Anahtar Kelimeler: Çelikhan, Adıyaman, Doğal Bitkiler, Süs Bitkileri.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN SOSYOBİLİMSEL KONULARA YÖNELİK TUTUMLARININ FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Oğuzhan NACAROĞLU
Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi, Doktora Öğrencisi,
onacaroglu44@gmail.com

ÖZET

Sosyobilimsel konular, bilimsel dayanağı olan, toplum için değerli, birden çok çözümü olan, açık uçlu ve çoğunlukla tartışmalı, karar verme sürecinde ahlaki değerlerin etkili olduğu konulardır. Başka bir ifadeyle sosyobilimsel konular; toplum ve bilim tarafından dikkate alınan, kesin çözümü olmayan, ahlaki, politik ve etik kaygıları içeren konular olarak tanımlanmaktadır. Sosyobilimsel konulara; iklim değişikliği ve küresel ısınma, organik tarım, genetiği değiştirilmiş organizmaların kullanılması, genetik mühendisliği alanındaki çalışmalar, klonlama, gen terapisi, kök hücre araştırmaları gibi konular örnek olarak verilebilir.

Sosyobilimsel konular, fen eğitiminde önemli bir yer tutmakta olup yenilenen fen öğretim programlarında da giderek önemli düzeyde kendisine yer bulmaktadır. Bununla birlikte öğrencilerin yaşamlarında karşılaşabilecekleri sosyobilimsel konuları somut veriler çerçevesinde değerlendirip bilinçli ve doğru karar verebilmeleri için tartışmalı olan bu konuların öğrenciler tarafından doğru anlaşılması gerekmektedir. Bunun için de programların güncellenmesi, öğretmenlerin derslerinde bu konulara yer vermesi. Ayrıca bireylerin sosyobilimsel konulara yönelik tutumlarının incelenmesi önem arz etmektedir. Buradan hareketle bu çalışmada bilim ve toplum tarafından önem verilen tartışmalı konulara ilgi duyan ve geleceğin potansiyel bilim insanları arasında gösterilen özel yetenekli öğrencilerin sosyobilimsel konulara yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma yürütülürken nicel araştırma yöntemi desenlerinden tarama kullanılmış olup çalışmanın örneklemini Anadolu'da yer alan bir Bilim ve Sanat Merkezi'nde öğrenim gören 113 özel yetenekli öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Sosyobilimsel Konulara Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde bağımsız örneklem t testi ile ANOVA yürütülmüştür. Elde edilen bulgular, kadın özel yetenekli öğrencilerin sosyobilimsel konulara yönelik tutum düzeylerinin erkek öğrencilere göre yüksek olduğu yönündedir. Ölçekten elde edilen puanlar, öğrenim görülen program ve yaş değişkeni açısından farklılık göstermemektedir. Ayrıca bulgular, özel yetenekli öğrencilerin klonlama ve genetik mühendisliği konularında olumsuz tutum içerisinde olduklarını göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Sosyobilimsel Konular, Tutum, Özel Yetenekli Öğrenci

SOME AROMATIC AND MEDICINAL PLANTS OF ÇELİKHAN (ADIYAMAN) AND IT'S SURROUNDINGS

Ömer KILIÇ

Associate Prof. Dr., Adıyaman University, Pharmacy Faculty, Adıyaman, Turkey

omerkilic77@gmail.com

ABSTRACT

Turkey has different climate characteristics, wild plant species and rich biological diversity. Turkey is the motherland of many plant species in terms of its position in the world and has many medical and aromatic plants are also naturally grown. It is known that more than13.000 plant taxa have been distributed according to the data obtained in recent years in Turkey. It has been determined that up to 500 of these plants are medicinal and aromatic plants. Medicinal and aromatic plants have been used for different purpose in the different industry as cosmetic, food and medical.

Medicinal plants provide people with medicines to prevent disease, maintain health or cure ailments. Aromatic plants are mostly used for their aroma and flavour; many of them are exclusively used for medicinal purposes in phytotherapy especially aromatherapy as well as in various systems of medicine. In addition some of medicinal plants also produce essential oils as well as being used for perfumery. Nowadays in the most of countries, the majority of the world population still uses aromatic plants to solve the health problems, for therapeutic purposes and for the maintenance of health. Also the usage of these plants are also play an important role in Turkey; but phytotherapy experts and activities lack in our country.

This study was carried out vegetation seasons 2019 in order to contribute the natural distribution medicinal and aromatic plants knowledge of Çelikhan (Adıyaman). For this purpose thirty natural medicinal or aromatic plants were collected, photographed, dried according to herbarium technics and identified; that might be useful for aromatic, medicinal plants knowledge, aromateraphy, phytoteraphy, economic agricultural policy development, ethnobotany and development of drug sector. In addition, this research is the feasibility of revealing, planning and developing the potential of the medicinal and aromatic plant sector in Adıyaman.

Keywords: Çelikhan, Adıyaman, Medicinal and Aromatic Plants.

ÇELİKHAN (ADIYAMAN) VE ÇEVRESİNDEKİ BAZI TIBBİ VE AROMATİK VE BİTKİLER

ÖZET

Türkiye farklı iklim özelliklerine, zengin doğal bitki türleri ve biyolojik çeşitliliğine sahiptir. Türkiye, dünyadaki konumu bakımından birçok bitki türünün anavatanıdır ve pek çok tıbbi ve aromatik bitkinin de doğal olarak yetişmesine olanak sağlamaktadır. Türkiye'de son yıllarda elde edilen verilere göre 13.000'den fazla bitki taksonu bulunmaktadır. Bu bitkilerin yaklaşık 500 'ü şifalı, tıbbi ve aromatik özelliktedir. Tıbbi ve aromatik bitkiler, farklı endüstrilerde ve özellikle de kozmetik, boya, peyzaj, gıda ve ilaç sanayinde çokça kullanılmaktadırlar.

Şifalı bitkiler insanlarda hastalıkları önlemek, sağlığı korumak veya hastalıkları tedavi etmek için kullanılan ilaçların hammaddeleridirler. Aromatik bitkiler çoğunlukla aromaları ve lezzetleri için kullanılır. Tıbbi ve aromatik bitkilerin birçoğu fitoterapi ve aromaterapide kullanılmakta olup, bol miktarda esansiyel yağlar içerdiklerinden parfümeri sanayinde de çokça kullanılmaktadırlar. Günümüzde çoğu ülkede, dünya nüfusunun çoğunluğu, sağlık sorunlarını çözmek, terapötik amaçlar ve sağlığın korunması için tıbbi aromatik bitkileri kullanmaktadırlar. Bu bitkilerin kullanımı Türkiye'de de önem kazanmış olup; ancak fitoterapi uzman sayısı açısından yetersiz seviyedeyiz.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

Bu çalışma, Çelikhan (Adıyaman) 'ın doğal tıbbi aromatik bitki literatürüne katkıda bulunmak amacıyla 2019 vejetasyon döneminde yapılmıştır. Bu amaçla otuz adet tıbbi veya aromatik bitki habitatlarından toplandı, fotoğraflandı, herbaryum tekniklerine uygun şekilde kurutulduktan sonra teşhisleri yapıldı. Elde edilen veriler aromaterapi, fitoterapi, ekonomik değerli bitkiler, tarım politikası gelişimi, etnobotanik ve ilaç sektörünün gelişimi için önemlidir. Ayrıca, araştırma sonuçları Adıyaman'da ki tıbbi ve aromatik bitki sektörünün potansiyelini ortaya koyma, planlama ve geliştirme olanağı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çelikhan, Adıyaman, Tıbbi ve Aromatik Bitkiler.

MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE YENİ ARAYIŞLAR: DİNAMİK YAZILIMLARLA MATEMATİK ÖĞRETİMİ

Recep ASLANER
Prof. Dr.,İnönü Üniversitesi, recep.aslaner@inonu.edu.tr

ÖZET

Matematiksel bilginin üretilmesiyle ilgili ileri sürülen çeşitli görüşler vardır. Bu görüşlerden birisi de bilinen bir gerçekten hareketle *"Bu böyle ise, şu nasıl olur?"* sorusuna cevap aranırken sadece bir merak sonucu ulaşılan bilgilerdir. Matematik bir düşünsel faaliyettir ve bu alana duyarlı insanların "**doğruyu bulma ve anlama**" merakının sonucunda gelişmektedir (Altun, 2009). Bir merak sonucu yapılan bu uğraşlar bazen lüzumsuz işler olarak görünmektedir. Ancak ilginç olan nokta böyle icat edilen matematiğin evrenle uyumlu olması ve bir gün mutlaka insanoğlunun faydasına olacak bir uygulama alanı bulmasıdır. Matematik tarihinde bu görüşü destekleyen birçok örnek gösterilebilir. Örneğin, kompleks sayıların bulunuşu ikinci dereceden denklemlerin köklerinin araştırılmasında denklemin diskriminant değerinin negatif olması durumunu göz önüne alarak yapılan çalışmalara dayanmaktadır.

Bu çalışma da, merak edilen bir sorudan hareket edilerek gerçekleştirilen bir durum çalışması mahiyetinde bir çalışmadır. *"Bir çemberde çapı gören çevre açı dik açıdır."* önermesinin doğru bir önerme olduğunu lise mezunu olan herkes bilir. Bu önerme bir geometrik yer problemi olarak ele alınırsa "B*ir dik üçgende hipotenüs ve dik açı korunak bu dik açının köşe noktası hareket ettirilse hipotenüsü çap kabul eden çember yayı elde edilir"*. Bu çalışmanın asıl amacı bu önermenin doğruluğundan hareketle farklı sonuçlara ulaşmaktır. Bunun için acaba *"Bir dik üçgende hipotenüs uzunluğu ve dik açının köşe noktası sabit tutulup bu noktanın hipotenüs üzerindeki dikme ayağı (dik iz düşüm noktası) hareket ettirilse nasıl bir eğri elde edilir?"* sorusuna cevap aranmıştır. Bir dinamik Geometri Yazılımı (DGY) olan Geogebra programı ile doğrudan ispat yönteminin kullanıldığı bu araştırmanın sonucunda çok ilginç eğrilere ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Dik üçgen, Pisagor bağıntısı, dinamik geometri, gül yaprağı ve kalp eğrisi.

BABA TÂHİR-İ URYÂN'IN DÜŞÜNCESİNDE FAKR TECRÎD VE İLAHİ AŞK

Haci SAĞLIK

Dr. Arş. Gör. Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü. Email: hskahta@gmail.com.

ÖZET

Baba Tâhir-i Uryân (ö. 447/1055[?]),11. yüzyılın öne çıkan düşünce insanlarından biridir. Baba, Uryân, Hemedânî, Lorî gibi lakap ve nisbelerle anılan Baba Tâhir, nisbelerinden biri olan Hemedânî'den de anlaşıldığı üzere günümüzde İran sınırları içerisinde bulunan Hemedân şehrinde doğmuş ve burada vefat etmiştir. Bir düşünür ve şair olan Baba Tâhir aynı zamanda önemli bir mutasavvıf olarak karşımıza çıkmaktadır. Onun, dûbeytî, kıta ve gazel tarzındaki şiirlerinden oluşan *Divan'ı* ile özlü ve veciz sözler niteliğindeki *Kelimâtu'l-Kisâr* adlı eseri günümüze ulaşmıştır. Baba Tâhir, bu eserlerinde -bilhassa *Kelimâtu'l-Kisâr*'da- tasavvufa dair birçok konu ve kavramı ele almıştır. Kalenderî düşüncenin ilk temsilcilerinden olan ve vahdet-i vücûd anlayışını benimseyen Baba Tâhir'in bu eksendeki tasavvufî düşüncelerinin temelini oluşturan kavramlar "fakr", "tecrîd" ve bu ikisinin amacı ve nihaî hedefi olan "ilahî aşk"tır." Tasavvufta fakr, mal, mülk gibi dünyevî her şeyden el etek çekerek aşırı yoksul ve fakir bir hayat sürmeyi ifade ederken tecrîd ise Allah'tan başka her şeyden kendini soyutlayarak sadece O'na yönelmek manasında kullanılmaktadır. Bu iki kavram, kişiyi nihayette Yaratıcıya bağlanmayı ve onunla bütünleşmeyi hedefleyen ilahi aşka sevk eder. Baba Tâhir, eserlerinde kendisini daima, hiçbir şeye sahip olmayan fakir biri olarak lanse etmekte ve Allah'tan başka her şeyden kendisini tecrîd eden bir tavır sergilemektedir. Bu şekilde o, iştiyâk duyduğu, yöneldiği, bağlandığı ve netice itibariyle bütünleşmeye çalıştığı tek varlık olarak da Allah'ı görmektedir.

Bu çalışmamızda Baba Tâhir'in şiirleri ve *Kelimâtu'l-Kisâr*'ından hareketle onun fakr ve tecrîd düşüncesini ele alıp bunların kişiyi ilahi aşka nasıl ulaştırdığını onun vahdet-i vücûd anlayışıyla bağlantılı olarak açıklamaya çalışacağız. Böylece, bu görüşlerinden hareketle onun tasavvufî görüşlerinin, düşünce tarihimizdeki yerini ortaya koyacağız. Bunu yaparken özellikle sosyal bilimlerin ve felsefenin yöntemleri olan anlama, yorumlama, mukayese etme, değerlendirme ve sonuç çıkarmaya dayalı bir yol izleyeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Baba Tâhir-i Uryân, Fakr, Tecrîd, İlahi Aşk.

ORTAOKUL 5.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN TÜRKÇE DERSİ BAŞARI DURUMLARININ TAHMİNİ

Esra YALIN

Bilişim Teknolojileri Öğretmeni, MEB, eeyalin517@gmail.com

Müzeyyen BULUT ÖZEK

Dr. Öğr. Üyesi, Fırat Üniversitesi, mbozek@firat.edu.tr

ÖZET

Dil, bireyin sosyal ve bilişsel gelişiminin bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle temel dil becerilerinin kazandırılması amaçlayan dil eğitiminin bireylerin eğitim yaşantısında önemi büyüktür. Bu önem göz önünde bulundurularak etkili ve verimli bir dil eğitimine küçük yaşlardan itibaren başlanılmalıdır. Çünkü zamanında kazandırılmayan eksik beceriler öğrencilerin ilerleyen eğitim-öğretim ve günlük hayatlarında sorunlara neden olmaktadır. Bu çalışmada bu noktadan yola çıkılarak öğrencilerin ana dilleri olan Türkçe eğitiminin verildiği Türkçe dersi başarıları tahmin edilmeye çalışılmıştır. Tahmin işlemi gerçekleştirilirken öğrencilerin Türkçe dersi başarısını etkilediği düşünülen değişkenler kullanılmıştır. Bu değişkenler devamsızlık, cinsiyet, kardeş sayısı, destekleme ve yetiştirme kurslarına (DYK) katılım durumu, günlük TV izleme süresi, babanın eğitim durumu, günlük kitap okuma süresi ve okunan sayfa sayısı olarak belirlenmiştir. Bu değişkenlere ait veriler hakkında geçerliliği yüksek tahminler gerçekleştirilmesi ve yararlı sonuçlara ulaşılması amacıyla veri madenciliği metotlarından karar ağaçları kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Elazığ ili Arıcak ilçesi Üçocak Beldesinde bulunan Üçocak Ortaokulu 5.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Verilerin çözümlenmesinde Java dilinde yazılmış olan açık kaynak kodlu, her işletim sisteminde çalışabilen Rapidminer programından yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda çalışma grubuna ait öğrencilerin Türkçe dersi başarılarını etkileyen en önemli faktörün destekleme ve yetiştirme kurslarına (DYK) katılım durumunun olduğu tespit edilmiştir. Devamsızlık ve dönemlik okunan kitap sayısının da diğer önemli faktörler olduğu belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlardan hareketle, bu faktörler göz önünde bulundurularak uygun dönütlerle öğrencilerin Türkçe ders başarılarının yükseltilebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe dersi, öğrenci başarı tahmini, veri madenciliği, karar ağaçları

ÖĞRENCİLERİN MESLEK SEÇİMLERİNİN YAPAY SİNİR AĞLARI İLE KESTİRİLMESİ

Hilal SUCU

Yüksek Lisans Öğr., İnönü Üniversitesi, hilalsc.hs@gmail.com

Müzeyyen BULUT ÖZEK

Dr. Öğr. Üyesi, Fırat Üniversitesi, mbozek@firat.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin demografik bilgileri ve akademik başarı puanları aracılığıyla tercih ettikleri bölümleri ileri beslemeli yapay sinir ağından çok katmanlı algılayıcı kullanılarak kestirmek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda kestirme işleminin yapıldığı modelin özellikleri ve kestirme işleminin başarısı incelenmiştir. Araştırmaya, 2018-2019 bahar yarıyılında İnönü Üniversitesi'nde İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören 120 öğrenci katılmıştır. Üniversite öğrencilerinin kişisel bilgileri ve lise not ortalamaları referans alınarak meslek seçimlerinin tahmin edildiği bu araştırma, nicel araştırma modellerinden tarama modeli temel alınarak yapılmıştır. Veriler, kişiye yönelik bilgilere ve akademik başarı notlara ait verilerin elde edilebileceği form aracılığıyla toplanmıştır. Form aracılığıyla toplanan veriler, Matlab 2015a programında yer alan yapay sinir ağı analizi yapılarak çözümlenmiş ve öğrencilerin meslek seçimleri kestirilmiştir. Yapay sinir ağı analizinde, ileriye beslemeli sinir ağlarından MLR-Multiplayer Pereptron (Çok Katmanlı Algılayıcı) kullanılmıştır. Çok katmanlı algılayıcılar, statik geri yayılım ile eğitilmiş ileri beslemeli ağlardır. Kullanımlarının kolay olması en önemli avantajları arasındayken, yavaş eğitilmeleri ve çok sayıda eğitim verisi gerektirmeleri dezavantajı olarak gösterilmektedir (Adefowoju ve Osofisan, 2004). Oluşturulan yapay sinir ağında girdi katmanında 40, gizli katmanda 10, çıktı katmanında ise 1 değişken bulunmaktadır. Elde edilen verilerin yapay sinir ağı ile analizi sonucunda tahmin edilen meslekler ile ağa girilen meslek gruplarının benzer olduğu belirlenmiştir. Çalışmanın öğrencilerin doğru meslek tercihi yapmaları açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Sinir Ağları, Meslek Seçimi, Kestirim

 ISBN: 978-605-7811-14-1

SPOR SEYİRCİLERİNİN ZORBALIK DAVRANIŞLARINI BELİRLEMEYE YÖNELİK ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI

SCALE DEVELOPMENT STUDY TOWARDS DETERMINING BULLYING BEHAVIOR OF SPORT AUDİENCES

Yasin KARACA

Dr. Milli Eğitim Bakanlığı Adıyaman Türkiye yasinkaraca99@gmail.com

Yahya DOĞAR

Dr. Öğ. Ü. İnönü Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Malatya Türkiye yahyadogar@ınönü.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, "Spor Seyircisinin Zorbalık Davranışları Ölçeği geliştirilmiş ve bu ölçek aracılığıyla spor seyircilerinin zorbalık düzeyleri incelenmiştir. Çalışma evreni ölçeğin geçerlilik ve güvenirlilik çalışması için 331, ölçeğin bazı değişkenlere göre incelenmesi için 612 katılımcıdan oluşmuştur. Zorbalıkla ilgili alanyazın taraması yapılarak, ölçek maddeleri hazırlanmıştır. 117 maddeli ve beş kategorili Likert tipli deneme ölçeği 161 katılımcıya uygulanmıştır. Uygulama sonrası anlam ve içerik olarak uygun olmayan maddeler ölçekten çıkartılarak 31 maddeye indirilmiştir. Açımlayıcı faktör analizi (AFA) sonrasında, ölçek formunda yer alan 31 maddeden kriterleri karşılamayan 15 madde daha çıkarıldıktan sonra analiz tekrarlanmıştır. Analiz sonucunda 16 maddenin öz değeri 1'den büyük iki alt faktörden oluşan ölçek oluşturulmuştur. Açımlayıcı faktör analizi AFA sonucunda kalan 16 madde ile 170 kişilik farklı bir çalışma grubuna Doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, iki faktörlü spor seyircilerinin zorbalık davranışları ölçeğinin veri yapısıyla yeterli düzeyde uyum değerleri gösterdiği belirlenmiştir. Spor seyircilerinin zorbalık davranışları ölçeği kullanılarak yapılan analiz sonucunda cinsiyet, yaş ve eğitim durumu gibi değişkenlere göre anlamlı yönde farklılıklar olduğu görülmüştür. Çalışma sonuçları orta ergenlik dönemindeki bireylerin daha çok zorbalık davranışları sergilediğini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Zorbalık, Spor, Spor seyircisi, Futbol seyircisi.

Abstract

In this study, Bullying Behavior of Sports Audience Scale was developed and the bullying levels of sports audiences were examined through this scale. The study population consisted of 331 participants for the validity and reliability study of the scale and 612 participants for examining the study of the according to some variables. The literature on bullying was searched and scale items were prepared.117 item, five category Likert type trial scale was arranged to 161 participants. After application, unsuitable substances in meaning and content were removed from the scale and reduced to 31 items. After the exploratory factor analysis (EFA), 15 items that did not meet the criteria were removed from the 31 items in the scale form and the analysis was repeated. As a result of the analysis, a scale consisting of two sub-factors with an eigenvalue great than 1. of 16 items was created. As a result of EFA, Confirmatory factor analysis (CEFA) was performed with 16 items and 170 different study group. According to the results of the analysis, it was determined that the bullying behaviors scale of the two-factor sports audiences showed a sufficient level of compliance with the data structure. As a result of the analysis conducted using the Bullying behaviors of sports audiences, significant differences were found according to variables such as gender, age and education level. The results of the study revealed that individuals in middle adolescence exhibit more bullying behaviors.

Key Words: Bullying, Sport, Sport audience, Football audience.

BİYOMANYETİK SEPERASYON CİHAZLARINDA KULLANILAN GRADYANTLI MANYETİK ALANLARIN ELDE EDİLMESİ VE İNCELENMESİ

INVESTIGATION AND OBTAINING OF GRADIENT MAGNETIC FIELDS USED IN BIOMAGNETIC SEPARATION DEVICES

Hatice BİLGİLİ
Öğr. Grv., İnönü Üniversitesi, hatice.bilgili@inonu.edu.tr

Yusuf BARAN
Öğrenci, İnönü Üniversitesi, josephbaran44@gmail.com

Teymuraz ABBASOV
Prof. Dr., İnönü Üniversitesi, teymuraz.abbasov@inonu.edu.tr

ÖZET

Biyoteknolojik işlemlerde çok küçük (submikron) boyutlu parçacıkların ve hücrelerin seperasyonu önemli yer almaktadır. Çünkü günümüzde her yıl biyoteknolojik işlemlerde yüzlerce türde karışımlar kullanılmakta ve kullanılan bu karışımların üretimleri ise bin tonlarla ifade edilmektedir. Bu biyokarışımların önemli bir kısmını ise manyetik özellikli parçacıklar oluşturmaktadır. Manyetik özellikli bu parçacıkların biyokarışımlardan etkin olarak ayrıştırılması için manyetik seperasyon işlemlerinin kullanılması daha avantajlıdır. Biyomanyetik seperasyon işlemlerinin verimini yüksek tutarak etkin bir ayrıştırma yapabilmek için seperatör düzeneklerinin çalışma bölgelerindeki manyetik alan gradyantının mümkün olduğunca yüksek oluşturulması gerekir. Fakat günümüzde bu yönde yapılan teorik ve deneysel araştırmaların yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir.

Bu bildiride biyomanyetik seperatörlerin çalışma bölgelerinde yüksek manyetik alan gradyantının oluşturulması için yapılan çalışmalardan örnekler sunulmuştur. Biyomanyetik seperatörde çalışma bölgesinin yapısına uygun olarak manyetik alan kutuplarının farklı geometrik şekillerinin seçilmesi ile bu bölgedeki manyetik alan gradyantının da etkin olarak değiştirilebileceği gösterilmiştir. Dolayısıyla biyomanyetik seperatörlerin çalışma bölgesindeki yapısal değişimlerle bu bölgede bulunan submikron boyutlu biyoparçacıkların üzerindeki manyetik kuvvet etkisinin de etkin olarak ayarlanabileceği gösterilmiştir.

Farklı geometriye sahip manyetik kutupların oluşturdukları manyetik alan şiddetlerinin ve bu manyetik alanların biyoparçacıkların üzerine etki ettiği manyetik kuvvetlerin teorik formülleri verilmiştir. Yeni nesil biyomanyetik seperatör yapılarında kullanılan NdFeB mıknatısların oluşturduğu manyetik alan ve manyetik alan gradyantlarının değerlendirilmesi için teorik formül önerilmiştir. Bu tür manyetik alanların ölçümü, değerlendirilmesi ve bu sonuçların teorik sonuçlarla kıyaslanması yapılmıştır. Bu amaçla özel olarak 3D printer prensibi ile çalışan Hall problarına sahip magnetomer ve ayarlanabilen ölçüm haznesi tasarlanarak çalıştırılmıştır. Yapılan ölçümlerin sonuçları teorik formüllerden elde edilen sonuçlarla kıyaslanarak değerlendirmeler yapılmış ve biyomanyetik separatörlerin yüksek verimli yapılarının oluşturulması için önerilerde bulunulmuştur.
Bu çalışma İnönü Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi (BAP) tarafından desteklenen FDK-2017-775 no'lu proje kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Biyoparçacık, manyetik seperatör, manyetik alan, manyetik alan gradyantı.

DONDURMA ÜRETİMİNDE BAL KABAĞI KULLANIMI ve KALİTE ÜZERİNE ETKİSİ

USE OF PUMPKIN IN ICE CREAM PRODUCTION AND ITS EFFECT ON QUALITY

Ayşe YILDIZ

Yüksek Gıda Mühendisi, Elazığ Şehir Hastanesi, ayseyldz23@hotmail.com

Pelin DEMİR

Arş.Gör.Dr., Fırat Üniversitesi, p.demir@firat.edu.tr

Ali ARSLAN

Prof. Dr., Fırat Üniversitesi, aarslan2@firat.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma, bal kabağı, zencefil, tarçın ve Hindistan cevizinin dondurmanın kalitesi (duyusal, kimyasal ve mikrobiyel) üzerine olan etkisini incelemek amacıyla yapıldı. Bu amaçla 4 grup (I. grup kontrol %48,5 krema, %10 tam yağlı pastörize süt, %40 şeker, % 1,5 salep; II. grup %42 bal kabağı, %18 şeker, %0,43 toz zencefil, %0,21 tarçın, %0,6 vanilya, % 0,21 Hindistan cevizi, %31,5 krema, %7 yumurta sarısı; III. grup %55 balkabağı, %5 şeker, %0,21 toz zencefil, %0,43 tarçın, % 0,21 Hindistan cevizi, %0,6 vanilya, %31,5 krema, %7 yumurta sarısı; IV. grup % 57,5 balkabağı, %2,5 şeker, %0,21 toz zencefil, %0,21 tarçın, %0,43 Hindistan cevizi, %0,6 vanilya, %31,5 krema, %7 yumurta sarısı) dondurma yapıldı. I. grup dondurma piyasada satılan sade dondurmanın temel bileşenleri esas alınarak hazırlandı. Diğer 3 grupta kullanılan bal kabağı haşlanıp, püre haline getirildikten sonra belirtilen oranlarda karışıma ilave edildi. Hazırlanan dondurma örnekleri 150 g'lık tapperware kaplarına konuldu ve –18°C'de muhafaza edildi. Dondurma örnekleri muhafazanın 0., 10., 20. ve 30. günlerinde mikrobiyolojik (toplam aerob mezofil bakteri, maya ve küf), kimyasal (kuru madde, yağsız kuru madde, yağ ve pH) ve duyusal (renk ve görünüş, yapı ve kıvam, tat ve koku) bakımından analizleri yapıldı. Çalışma 3 tekrardan oluşup, toplam 96 numune incelendi. İstatistiksel olarak gruplar arasında kuru madde, yağsız kuru madde ve yağ değerleri bakımından önemli bir fark tespit edildi ($p<0,05$). Diğer parametreler arasında önemli bir fark tespit edilmedi ($p>0,05$). Sonuç olarak, bu araştırmada şeker miktarı oldukça düşük, daha diyetetik, besleyici değeri yüksek, bal kabaklı, zencefilli, tarçınlı ve Hindistan cevizli kaliteli dondurma üretiminin mümkün olabileceği ve dondurmaların -18°C'de muhafaza edilmesiyle kalitelerini en az 30 gün koruyabildiği tespit edildi. Dolayısıyla dondurma endüstrisine yeni bir ürün kazandıracağı ve dondurma teknolojisine katkı sağlayacağı vurgulanabilir.

Anahtar Kelimeler: Bal kabaklı dondurma, Mikrobiyolojik, Kimyasal, Duyusal, Kalite

***Bu çalışma, Fırat Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi (FÜBAP) tarafından VF.16.30 no'lu yüksek lisans projesiyle desteklenen "Dondurma Üretiminde Bal Kabağı Kullanımı ve Kalite Üzerine Etkisi" başlıklı çalışmadan alınmıştır.**

Abstract

This study was conducted to investigate the effect of pumpkin, ginger, cinnamon and coconut on the quality of ice cream (sensory, chemical and microbial). For this purpose, 4 groups (group I control 48.5% cream, 10% full-fat pasteurized milk, 40% sugar, 1.5% salep; group II 42% pumpkin, 18% sugar, 0.43% powdered ginger, 0.21% cinnamon, 0.6% vanilla, 0.21% coconut, 31.5% cream, 7% egg yolk; group III 55% pumpkin, 5% sugar, 0.21% powdered ginger, % 0.43 cinnamon, 0.21% coconut 0.6% vanilla, 31.5% cream, 7% egg yolk; group IV 57.5% pumpkin, 2.5% sugar, 0.21% powdered ginger, 0.21% cinnamon, 0.43% coconut, 0.6% vanilla, 31.5% cream, 7% egg yolk) ice cream were made. Group I ice cream was prepared on the basis of the basic ingredients of commercially available plain ice cream. The pumpkin used in the other 3 groups was boiled and mashed and added to the mixture in the specified ratios. The prepared ice cream samples were placed in 150 g tapperware containers and stored at –18°C. Samples of ice cream were analyzed microbiological (total aerobic mesophile bacteria, yeast and mold), chemical (dry matter, non-fat dry matter, oil and pH) and sensory (color and appearance, structure and consistency, taste and smell) on days 0., 10., 20. and 30. of the storage. The study consisted of 3 replicates and a total of 96 samples were examined. Statistically significant difference was found between the groups in terms of dry matter, non-fat dry matter and fat values ($p < 0.05$). There was no significant difference between the other parameters ($p > 0.05$). As a result, in this research, the amount of sugar is quite low, more dietetic, high nutritional value, pumpkin, gingerbread, cinnamon and coconut quality ice cream production is possible, and it was detected that the ice-creams could maintain their quality for at least 30 days by keeping them at -18°C. Therefore, it can be emphasized that it will bring a new product to the ice cream industry and contribute to the ice cream technology.

Key words: Pumpkin ice cream, Microbiological, Chemical, Sensory, Quality.

*** This study was taken from the master thesis entitled "Use of Pumpkin in Ice Cream Production and Its Effect on Quality" supported by Scientific Research Projects Coordination Unit of Firat University (FÜBAP) with the Project number of VF.16.30.**

KEŞİKÇİDAĞ MAĞARALAR KOMPLEKSİNDƏ SIĞINACAQ MƏSKƏNLƏRİ

SHELTERS IN THE KESHIKCHIDAG CAVES COMPLEX

Musa MURSAQULİYEV
"Keşikçidağ" Dövlət tarix-mədəniyyət qoruğunun direktoru,
Azərbaycan Respublikası, Ağstafa şəhəri,
Director of the "Keshikchidag" State historical and cultural reserve,
Azerbaijan,Aghstafa district,
mursaqulov@gmail.com

Anahtar kelimeler (Keywords): sığınacaq, su quyusu, anbar.

ÖZET (ABSTRACT)

Azərbaycan qədim insanların ilk yaşayış məskənlərindən biridir. Qədim irsimizin yaşadıldığı abidələrimizdən biri də "Keşikçidağ" Dövlət tarix-mədəniyyət qoruğudur. Bu mağara - məbədlər kompleksi ərazisində 29 sığınacaq, 70-dək təbii və süni mağara, 87 kurqan, 1 inanc yeri, 23 su quyusu, 12 ərzaq anbarı, 1 qala, 2 məbəd və 1 monumental abidə mövcuddur.

Tarixdən də məlum olduğu kimi ilk insanlar təbiət hadisələri qarşısında köməksiz vəziyyətdə qalmış və özlərinə sığınacaqlar axtarmağa vadar olmuşlar. Təbii ki, ilk növbədə ilk insanlar dağlara üz tutaraq sığınacaqlara sığınmışdılar. Ulu əcdadlarımızın ilk sığınacaq kimi bu ərazini seçmələri və davamlı olaraq bu ərazidə yurd salamaları səbəbsiz deyildi. Belə ki, Ceyrançöl ərazisində dağlar dəniz altından çıxmış qum dağları idi. Buradakı sığınacaq və təbii mağaraları oymaq və böyütmək çox asan idi. Keşikçidağ mağaralar kompleksi də bu baxımdan böyük əhəmiyyət kəsb etmişdir. Dəniz səviyyəsindən 850 metr yüksəklikdə və sıldırım qayalıqda yerləşən bu mağaralarda eramızın ilk əsrlərində, Qafqaz Albaniyası dövründə yaşayış daha da canlanmış, sonrakı dövrlərdə yerli sakinlər öz dini baxışlarını yaşatmaq üçün sığınacaq kimi istifadə etdiyi mağara- məbədlər genişləndirilmiş, qayaların bir neçə formada yarılması nəticəsində tək və bir neçə yaşayış otaqları, ibadət zalı, ovdanlar yaradılmışdı. Aylarla yağış yağmayan, su çıxmayan bu qayalıqlarda il boyu möhkəm quraqlıq hökm sürürdü. Elə bu səbəbdən də yerli əhali suya olan tələbatlarını ödəmək üçün yağış və sel sularını toplamaq məqsədilə mağara-məbədlərin döşəməsində su quyuları yaratdılar. Hər üç-beş mağaradan bir hazırlanan, tutumu 5, 7, 10, 12 ton , dərinliyi isə 5 metrə çatan su quyularının mağara məbədlərin döşəməsində yaradılmasında əsas məqsəd suyu uzun müddət sərin saxlamaq idi. Qayalarda çapılıb yonulan xüsusi novlar vasitəsilə yağış suyu əvvəlcə durulduculara süzülür, sonra da bu quyulara tökülürdü. Ehtiyat ərzaq anbarlarının su quyuların yaxınlığında yaradılmasında məqsəd topladıqları qidanı su anbarlarının sərin saxlaması idi. Belə məqsədlə tikilən anbarların eni 2 metr, dərinliyi 1, bəzən 2 metrə çatırdı.

Keşikçidağ mağaralar kompleksinin yerləşdiyi ərazinin quraq olması ilə bağlı Antik dövr tarixçisi Plutarx yazır ki, eradan əvvəl 65-ci ildə Roma sərkərdəsi Pompey Qafqaz Albaniyasında qiyam qaldıran xalqı cəzalandırmaq üçün buraya qoşun göndərir. Kür çayını, ucsuz-bucaqsız çölləri adlayıb uzun məsafəni keçməyə - Kambisenanı fəth etməyə hazırlaşır və bu məqsədlə 10 min su tuluğu tədarük etmək əmrini verir. Bununla da qoşunun suya olan ehtiyacını ödəyir.

Keşikçidağ mağaralar kompleksində tapılan, yaşayışın izlərini özündə əks etdirən abidələrin araşdırılması tarixin müxtəlif dövrlərinə aid sirləri aşkar etmək üçün zəmin yarada bilər.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

NETLESSFOBİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: X, Y, Z KUŞAKLARI ÖRNEĞİ

Ebru ÖZGÜR GÜLER

Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi, ozgurebru@cu.edu.tr

Didem KESKİN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Çukurova Üniversitesi, didemkeskin010@gmail.com

ÖZET

Günümüzde internet ile beraber teknolojinin yaygınlaşması yeni bağımlılık türlerinin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Son yıllarda bağımlılık türü olarak hemen hemen her yaşta ve cinsiyette yaygın bir şekilde görülen internet bağımlılığı bunların en başında gelmektedir. İnternetin kablolu ya da kablosuz olarak kullanımın kolaylaşması ile kişilerin hayatındaki egemenliği artarak, tamamen etkisi altına almaktadır. Zamanla kullanım alanlarının yaygınlaşması ve yeni neslinde doğduğu andan itibaren internete maruz kalması onun vazgeçilmez bir hale gelmesine neden olmuştur. İnternetin kişilerin hayatında böylesi önemli bir konumda yer alması beraberinde bağlılık/ bağımlılık duygusunu ortaya çıkararak, bu olgudan yoksun kalma ise kişilerde korku duygusunu yaşamalarına sebep olmaktadır. İnternetsiz kalma korkusu yaşayan kişiler ‘’Netlessfobik“ olarak adlandırmaktadır. Bir kişinin Netlessfobik olarak adlandırılabilmesi için sadece internette fazla zaman geçirmesi veya sürekli çevrimiçi olarak akıllı telefon taşıması yeterli değildir. Bunların yanında kişinin internet olmayan ortamda büyük sıkıntı duyması, daima internette olmak istemesi ve internette olabilmek için alternatifler üretmesi, aklında daima profilini güncelleme ya da kontrol etme arzusunun olması gibi etmenlerin olması da gerekmektedir. Bu bağlamda, çalışmanın temel amacı, X, Y ve Z kuşaklarının internetsiz kalma korkusu yaşamalarında etkili olan temel faktörleri belirleyerek, belirlenen faktörler ile kuşakların bazı sosyo demografik özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların bulunup bulunmadığının araştırılmasıdır. Araştırma verileri Günüç (2009) tarafından kişilerin internet bağımlılıklarını ölçmek amacıyla geliştirilen ‘’İnternet Bağımlılık Ölçeği’’ ile bazı sosyo demografik bilgileri de içeren bir anket formu hazırlanarak elde edilmiştir. Çalışmaya ilişkin verilerin elde edilmesi sürecinde yüz yüze anket yöntemi uygulanmıştır. Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılarak, ilk olarak tanımlayıcı istatistikler yardımıyla çalışma grubunun genel profili oluşturulup sonrasında ise İnternet Bağımlılık Ölçeğine ilişkin alt boyutları belirlemek amacıyla açıklayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Sonuç kısmında X, Y ve Z kuşaklarının internetsiz kalma korku düzeylerinde dikkat çeken en önemli faktörler vurgulanarak, kuşaklar arasında ortaya çıkan farklılıklar hakkında önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Netlessfobi, X Kuşağı, Y kuşağı, Z kuşağı .

 ISBN: 978-605-7811-14-1

PARASOMNİ İLE İLİŞKİLİ OMUZ ÇIKIĞI: OLGU SUNUMU

Abdullah ATLİ
Doç. Dr., Dicle Üniversitesi, abdullahatli@yandex.comS

Ertuğrul GÖK
Dr. Öğr. Üyesi, Dicle Üniversitesi, ertugrulgk@gmail.com

Ramazan ATİÇ
Doç. Dr., Dicle Üniversitesi, ramazanatic@gmail.com

ÖZET

Uyku esnasında şiddet içeren davranışlar sergileme ve bunun sonucunda kendisine veya yakınındakine zarar verme önemli sağlık problemlerinden biridir. Uyku esnasında şiddet davranışlarının en önemli nedenlerinden biri parasomniler içinde kabus görülmesidir. Sunumda parasomni ile ilişkili anterior omuz çıkığı yaşayan bir olgu paylaşılacaktır. Omuz çıkığı, tüm çıkıkların yarıya yakınını oluşturmakta olup, büyük eklem çıkıklarının da en sık görülenidir. Omuz eklemi anterior, posterior, inferior veya süperiora doğru çıkabilir. Bunların içinde en sık görüleni ise anterior omuz çıkığıdır.

Sunulan olgu, 39 yaşında evli bir erkek hasta olup hekimlik mesleğini icra etmektedir. Hastaya omuz çıkığından 2 ay önce depresyon tanısıyla paroksetin 20 mg/gün başlanmıştır. Bu tedaviyle depresif belirtileri gerileyen hastada, takibinin 50. gününde sağ omuz çıkığı görülmüştür. Hasta, sabaha doğru beş sularında aniden sağ kolunda şiddetli ağrıyla uyandığını ve kolunu hareket ettiremediğini ifade etmiştir. Bu şikâyetlerle gitmiş olduğu acil serviste yapılan muayene ve çekilen grafi ile hastaya omuz çıkığı teşhisi konularak acil müdahalesi, omuz redükte edilerek yapılmıştır. Hastanın sonradan yapılan psikiyatrik değerlendirmesinde; hasta, rüyada poliklinik yaptığı esnada, polikliniğe tanımadığı silahlı birinin girdiğini, kendisini tehdit ettiğini, silahlı şahısla tartıştığını ve tartışma esnasında masadaki cisimleri bu şahsa fırlattığını hatırladığını söylemiştir. Hasta, rüyadaki fırlatma esnasında şiddetli kol ağrısıyla uyandığını ifade ederken, eşi de yataktaki yastığı kocasının duvara fırlattığını gördüğünü söylemiştir. Bu olguda yastık fırlatma eylemi ile omuz çıkığının gerçekleştiği anlaşılmaktadır.

Uyku ile ilişkili şiddet prevalansının, nüfusumuzun %2'sinde görüldüğü tahmin edilmektedir. REM uykusu davranış bozuklukları, non-REM uykusundan uyanma bozuklukları, noktürnal nöbetler, overlap sendromu, psikojenik noktürnal dissosiyatif bozukluklar, uyku sırasındaki seksüel saldırganlık ve simülasyon uykuyla ilişkili şiddet davranışlarına neden olan en sık durumlardandır. Bu durumlar içinde parasomniler önemli yer tutmaktadır. Parasomni tanısı ile takip edilen hastaların yaklaşık üçte ikisinde uykuda zarar verici davranışların görüldüğü bildirilmektedir.

Omuz çıkığı en sık görülen çıkıklardan olmasına rağmen uykuda görülmesi nadir rastlanan bir durumdur. Biz, adli tıbbi problemlere de sık yol açabilen uykuda şiddet davranışının nadir görülen bir formu olan parasomni ile ilişkili bir omuz çıkığı olgusunu sunmayı, literatür eşliğinde kısaca tartışmayı, adli tıbbi yönden farkındalık kazandırmayı amaçladık.

Anahtar Kelimeler: Parasomni, Omuz çıkığı, Uykuda şiddet, Adli tıp

AİLELERİN OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE FEN VE FEN ETKİNLİKLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

EXAMINING THE OPINIONS of FAMILIES ABOUT THE SCIENCE and SCIENCE ACTIVITIES in PRE-SCHOOL PERIOD

Rabia KILIÇ
İnönü Üniversitesi, rabiakilic684@hotmail.com

Merve ÜNAL
Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi merve.unal@inonu.edu.tr

ÖZET

Eğitimde, ailenin eğitim yaşantılarına katılımı giderek artmakta ve önem kazanmaktadır. Aile katılımları çocukların başarısını etkilemektedir. Fen eğitimi ise ilk olarak ailede başlamakta ve ailenin tutumlarına göre şekil kazanmaktadır. Ailelerin fen konularına ilgi duyması, fen okuryazarı olması ve fene karşı tutumları da çocukların fene karşı tutumunu etkilemektedir. Okul öncesi eğimde, ailelerin fen eğitimine etkin katılımı ve ebeveyn katılımlı etkinlikler hazırlanması için onların fen ve fen etkinliklerine hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi önemlidir. Bu yüzden bu araştırma okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-72 aylık çocukların ebeveynlerinin fen ve fen etkinlikleri hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Ebeveynlerin okul öncesi dönemdeki fen ve fen etkinlikleri hakkındaki görüşlerinin incelendiği bu çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden bir durumu var olduğu gibi tanımlamayı amaçlayan betimsel tarama modelinde tasarlanmıştır. Araştırmanın örneklemini, 2018-2019 eğitim öğretim yılında Elazığ il merkezinde MEB'e bağlı resmi bağımsız anaokullarının her birinden tesadüfî olarak seçilen 60-72 aylık çocukların velileri oluşturmaktadır. Araştırmaya toplam 302 veli katılmıştır. Veri toplama aracı olarak, "Genel Bilgi Formu" ve "Ebeveynlerin, Fene ve Okul Öncesinde Fen Etkinliklerine Yönelik Görüşleri Ölçeği (EFOFGÖ)" kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre ebeveynlerin çalışma durumları, eğitim seviyeleri, gelir düzeyleri, çocukla geçirdikleri zaman ve fen karşı ilgileri ile ailelerin fene ve okul öncesi dönemdeki fen etkinliklerine yönelik görüşleri arasında anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: okul öncesi dönem, fen etkinlikleri, aile katılımı

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ZİHİN HARİTALARINDA GÖÇ KAVRAMI ALGISI

SECONDARY SCHOOL STUDENTS' PERCEPTION ABOUT MIGRATION CONCEPT IN MIND MAPS

Ramazan SEVER
Prof. Dr., Giresun Üniversitesi, ramsey4401@gmail.com

Fazıl ÖZMEN
Doktora Öğrencisi, Milli Eğitim Bakanlığı, fazilozmen@gmail.com

ÖZET

Bu araştırma ortaokul öğrencilerinin zihin haritalarında göç kavramına ilişkin algılarını tespit etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Nitel yaklaşıma dayalı olarak gerçekleştirilen bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. Bu araştırmanın katılımcılarını Trabzon ilinde bir ortaokulda 7. ve 8. sınıfta öğrenim görmekte olan 35 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada öğrencilerin tespitinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın uygulanma aşamasında öğrencilerin isimleri kod verilerek gizli tutulmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak zihin haritası tekniği kullanılmıştır. Zihin haritaları bireylerin zihinsel durumlarını (bilgi, düşünce, tutum, algı vb.) tespitinde kullanılan nitel bir veri toplama tekniği olarak birçok araştırmada karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla zihin haritaları bir durum, olay, olgu ve konulara dair bireysel düşüncelerin, tutumların, bilgilerin ve algıların tespitinde önemli bir veri toplama aracı olarak görülebilir. Araştırmanın uygulama aşamasında öğrencilere zihin haritası tekniğinin ne olduğu ve yapılışı uygulama örnekleri üzerinde anlatılmış ve ardından bir ders saati süresince öğrencilerden göç kavramına ilişkin zihin haritası çizmeleri istenmiştir. Araştırmanın uygulama aşaması sonucunda elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Bu aşamada araştırmacı tarafından öğrencilerin çizdikleri zihin haritalarındaki ifadeler kodlanmış, benzer ifadeler ve temalar tespit edilmiş, ardından da araştırmanın güvenilirliği adına uzman görüşüne sunulmuştur. Araştırma sonunda öğrencilerin göç kavramına hakkında çeşitli bilgilere sahip oldukları ve göç kavramını zihinlerinde anlamlandırabildikleri sonucuna varılmıştır. Ayrıca araştırmada hazırlanan zihin haritalarında göç kavramına ilişkin yedinci sınıfta öğrenim görmekte olan öğrencilerin sekizinci sınıfta öğrenim görmekte olan öğrencilere göre daha çok ifadeye yer verdikleri görülmüştür. Araştırmada göç kavramına dair göç, göç türleri, göç nedenleri, göç sorunları biçiminde 4 adet tema oluşturulmuştur. Araştırmada göç kavramına ilişkin algıların tespit edilmesinde farklı veri toplama araçları ve katılımcıların yer aldığı araştırmaların yapılabileceği bir öneri olarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Göç, Zihin Haritası, Algı

Abstract

This research was carried out to determine the perceptions of middle school students about the concept of migration by means of mind map technique. In this study based on the qualitative approach was used the phenomenology design which it is one of the qualitative research designs. The participants of this study are 35 secondary school students in 7th and 8th grade in a secondary school in Trabzon. In the research, criterion sampling method, one of the purposeful sampling methods, was used to identify the students. Names of the students were kept confidential by giving code during the implementation phase of the research. In this research, mind map technique was used as data collection tool. Mind maps appear in many researches as a qualitative data collection technique used to determine the mental state (knowledge, thought, attitude, perception, etc.) of individuals. Therefore, mind maps can be seen as an important data collection tool in determining

individual thoughts, attitudes, information and perceptions about a situation, event, phenomenon and subject. At the application stage of the research, the students are told what the mind map technique is and how it is done on the application examples and then, during one class hour, students were asked to draw a mind map of the concept of migration. The data obtained as a result of the research was analyzed by content analysis method. At this stage, the expressions in the mind maps drawn by the students were coded by the researcher, similar expressions and themes have been identified and then presented to the expert opinion for the reliability of the research. At the end of the study, it was concluded that the students had various information about the concept of migration and they could made sense of the concept of migration in their minds. In addition, in the mind maps prepared in the study, it was seen that the students who were studying in the seventh grade had more expressions about the concept of migration than the students who were studying in the eighth grade. In the research, 4 themes have been created in the form of migration, migration types, causes of migration and migration problems. In this study, different data collection tools and the participants' researches are presented as a suggestion to determine the perceptions about the concept of migration. To determine the perceptions about the concept of migration in this study are presented as a suggestion that can be made the studies in which different data collection tools and participants can be used.

Keywords: Migration, Mind Map, Perception

RASYONALİTE PERDESİNDE DUYGULARIN HÂKİMİYETİ

DOMINATION OF EMOTION IN THE RATIONALITY CONCEAL

Ayşe ÖZPOLAT

Dr. Öğretim Görevlisi, Fırat Üniversitesi, asayi@firat.edu.tr

Duygular, inançlar ve tutumların oluşmasında ve güçlü hale gelmesinde önemli bir bileşendir. İnsanın eylemlerine yön veren duygular, sosyoloji bilimi tarafından ihmal edilmiş ve yoğun olarak psikoloji biliminin uğraş alanı halindedir. Fakat duygular toplumsal yaşantı içinde, deneyimlerle oluşmakta ve genel toplumun duygu durumu, şiddeti ve yönü betimlenebilmektedir.

Duyguların örgütsel yaşamda ki yeri ve örgütsel davranış için önemi örgütün iç çevresi ve dış çevresi bağlamında önem kazanmaktadır. Örgütsel yaşam rasyonel ilkelere göre kurulmuş ve işleyişi arzu edilmiş olmasına rağmen insan faktörüyle birlikte duyguların kaçınılmaz bir şekilde girdiye ve çıktıya etkisi bulunmaktadır. Her ne kadar modernleşmeyle birlikte rasyonelitenin gündelik hayata ve örgütsel yaşamda ağırlıklı bulunduğu iddia edilmesine rağmen duyguların işlevselliği ve sistemin yaşam iksirinin bu işlevsellik olduğu düşünüldüğünde modern hayatta ağırlıklı olan rasyonalite değil duygulardır.

Ekonomik sistem temelli örgütlerde ve gündelik yaşantıdaki duyguların ağırlığının sebeplerinden birincisi verimliliği artırmak, ikincisi işletmelerin büyüyüp gelişmek için gerekli kaynakların (emek, hammadde vs.) rıza yoluyla alınabilmesi ve üçüncüsü ise kısır döngünün oluşabilmesi için gerekli olan tüketimin artırılmasıdır. Duygular araçsal olarak sistemin temelinde olmasına rağmen önemli olan duyguların araçsal olarak kullanımında yön verilebilmesidir. Özellikle üretim aşamasında bazı duyguların işlevselliği üretimin ve kalitenin artırılmasında önemlidir. Korku ve rekabet örgütsel amaçlara hizmet eden en önemli iki duygudur. Fakat bu duyguların niceliği yapılan işin niteliğine ve niceliğine olumlu olarak katkı sağlaması birçok riski barındırmaktadır. Yıkıcı özellikleri olan bu duygular doğru yönlendirildiği takdirde örgütler için fonksiyonelken doğru yönlendirilmediğinde yıkıcı sonuçları bulunmaktadır. Bu duyguların niceliği bozulduğunda, örgütsel işleyişi bozarak örgüt iklimine ruhsal hastalıkların hâkim olmasına ve disfonksiyonel hale dönüşmesine neden olabilmektedir.

Bu araştırma da örgütün iç çevresinde araçsal aklın hizmetindeki duyguların şiddetine bağlı olarak kontrol edilememesi ve yön verilememesinin sonuçları incelenmiştir.

Anahtar kelimeler: Rasyonalite, Duygular, Örgüt

 ISBN: 978-605-7811-14-1

RATLARDA İMİDAKLOPRİD İLİŞKİLİ BÖBREK HASARI VE İRİSİN EKSPRESYONU ÜZERİNE VİTAMİN-D'NİN ETKİLERİ

THE EFFECTS OF VITAMIN-D ON IMIDACLOPRID ASSOCIATED KIDNEY INJURY AND IRISIN EXPRESSION IN RATS

Hasan AYDIN

Dr. Öğr. Üyesi, Adıyaman Üniversitesi, haydin@adiyaman.edu.tr

Alper YALÇIN

Dr. Öğr. Üyesi, Adıyaman Üniversitesi, alperyalcin@0171hotmail.com

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada, Vitamin D (VD)'nin, ratların böbrek dokusunda imidakloprid (IMC) ile oluşturulan böbrek hasarı ve irisin immunreaktivitesi üzerindeki etkilerinin araştırılması amaçlandı. **Gereç ve yöntem:** Çalışmada 32 adet Albino cinsi Wistar rat 5 gruba ayrıldı. Kontrol grubu (K) (n:6); Deney süresince herhangi bir işlem uygulanmadı. Mısır yağı (MY) grubu (n:6); Deney boyunca her gün, 1ml/kg dozunda MY, oral gavaj yoluyla uygulandı. VD grubu (n:6); Deney süresince, oral damlalık yoluyla 200 IU/gün VD uygulandı. IMC grubu (n:7); Deney süresince her gün 1ml/kg MY içinde çözdürülen 20 mg/kg IMC oral gavaj yoluyla uygulandı. IMC+VD grubu (n:7); Deney süresi boyunca her gün 1ml/kg MY içinde çözdürülen 20 mg/kg IMC oral gavaj yoluyla verildi. Daha sonra oral damlalık yoluyla 200 IU/gün VD uygulandı. Toplam 8 haftalık deney süresinin ardından, anestezi altında ratların böbrek dokuları alınarak, bir kısmı biyokimyasal analiz için -20^0 C'de saklandı. Diğer kısmı ise rutin histolojik doku takip işlemi sonrasında parafine gömüldü. Parafin bloklardan alınan kesitler, histopatolojik inceleme için hematoksilen-eosin ve immunhistokimyasal inceleme için irisin antikoru ile boyandı. Doku örneklerinden, biyokimyasal olarak toplam antioksidan düzeyi (TAS) ve toplam oksidan düzeyi (TOS) belirlendi. **Bulgular:** K, MY ve VD gruplarında böbrek dokusu olağan histolojik görünüme sahipti. K grubuyla karşılaştırıldığında, IMC grubunda tubuler dilatasyon ve glomerular atrofi gözlendi. IMC grubu ile karşılaştırıldığında, IMC+VD grubunda, tubuler dilatasyon ve glomerular atrofinin azaldığı saptandı. Böbrek dokusunda irisin immunreaktivitesinin K, MY, VD gruplarında benzer olduğu ($p>0.05$), IMC grubunda kontrol grubuna göre arttığı ($p<0.05$), ancak IMC grubu ile karşılaştırdığında, IMC+VD grubunda irisin immunreaktivitesinin anlamlı olarak azaldığı gözlendi ($p<0.05$). Biyokimyasal değerlendirmede TAS düzeyleri K, MY ve VD gruplarında benzerdi ($p>0.05$). TAS düzeyinin, IMC grubunda kontrol grubu ile karşılaştırıldığında anlamlı olarak azaldığı ($p<0.05$), IMC+VD grubunda ise, IMC grubu ile karşılaştırıldığında anlamlı olarak arttığı gözlendi ($p<0.05$). Serum TOS düzeyleri K, MY ve VD gruplarında benzerdi ($p>0.05$). TOS düzeyinin, kontrol grubu ile karşılaştırıldığında, IMC grubunda anlamlı şekilde artığı ($p<0.05$), IMC +VD grubunda ise, IMC grubu ile karşılaştırıldığında, anlamlı olarak azaldığı ($p<0.05$) belirlendi. **Sonuç:** VD uygulamasının IMC ile oluşturulan böbrek hasarını ve irisinin immunreaktivitesini azalttığı belirlendi.

Anahtar Kelimeler: İmidakloprid, Böbrek, Vitamin D, İrisin

 ISBN: 978-605-7811-14-1

RATLARDA İNDOMETAZİN İLE OLUŞTURULAN BÖBREK HASARI ÜZERİNE KROM PİKOLİNATIN KORUYUCU ETKİLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Volkan GELEN

Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Fizyoloji Anabilim Dalı, Kars, Türkiye,
gelen_volkan@hotmail.com

Nonsteroid antiinflamatuar bir ajan olan İndomethaci'nin (İNDO), nefrotoksisitiye neden olduğu yapılan çeşitli çalışmalarda bildirilmiştir. Bu çalışmadaki amacımız, indomethacin kaynaklı nefrotoksisite üzerinde krom pikolinat'in (KP) böbrek foksiyonu ve oksidatif stres üzerine etkilerinin araştırmaktır.

Çalışmada Spraque Dawley cinsi 30 adet erkek rat kullanıldı. Ratlar her grupta 10 adet olacak şekilde Kontrol, indomethacin ve indomethacin+Krom pikolinat olmak üzere 3 guruba ayrıldı. Kontrol grubu 10 gün boyunca 1 ml intragastrik distile su verildi. İNDO grubuna, 10 gün boyunca bir plasebo olarak 1 ml distile su verilip, 11. günde, aynı gruba intragastrik olarak 100 mg/kg doz İNDO uygulandı. İNDO+KP grubundaki ratlara 10 gün boyunca 100 µ/kg krom pikolinat i.g. uygulandı. Uygulamanın 11. Gününden intragastrik olarak 100 mg/kg doz İNDO uygulandı. Uygulamanın sonunda ratlar servikal dislokasyon yöntemi ile öldürülerek intrakardiak kan örnekleri ve böbrek dokuları alındı. Alınan kan örneklerinden serum elde edilerek böbrek fonksiyon testlerine bakıldı. Böbrek dokuları oksidatif stres parametreleri belirlemek amacı ile kullanıldı.

Kontrol grubuna göre iNDO grubunda serum Ürea ve Kreatin düzeylerinin anlamlı olarak yüksek olduğu belirlendi($P<0.05$). Bu değerler kontrol ve İNDO+KP gruplarında bir birine benzer olup, istatiksel açıdan anlamlı bir fark yoktu ($P>0.05$). Yine kontrol grubuna göre iNDO grubunda MDA ve NO düzeylerinin anlamlı olarak yüksek olduğu belirlendi($P<0.05$). Bu değerler kontrol ve İNDO+KP gruplarında bir birine benzer olup, istatiksel açıdan anlamlı bir fark yoktu ($P>0.05$). GSH ve GPX düzeylerinin İNDO gurubunda diğer guruplara kıyasla önemli derecede attığını belirledik.

Sonuç olarak yaptığımız bu çalışma ile iNDO ile oluşturulan nefrotoksisite rat modelinde Krom Pikolinatın'in böbrek dokusunda hasarı engellediği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İndomethacin, Rat, Krom pikolinat, Böbrek

 ISBN: 978-605-7811-14-1

PEYZAJ MİMARLIĞINDA RENK OLGUSU

Dr. Öğr. Üyesi Mahire ÖZÇALIK
KSÜ Orman Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Türkiye
mahira.me@gmail.com

Şeyma ESKİSARILI
K.S.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Kahramanmaraş
seymaeskisarili@gmail.com

Özet

Renk türlerinin insanlar üzerinde göz ardı edilemeyecek düzeyde psikolojik ve görsel etkileri vardır. Hatta tasarım ögeleri arasında en etkili unsurlardandır. Peyzaj tasarımlarında da renk ögesi, tasarım açısından muhakkak değerlerindirilmesi gereken bir etkendir. Duyularımıza karşı daha yakın ve etkili olan renk olgusu, diğer ögelere karşı tepki göstermeyen insanlar tarafından bile algılanır.

Genel manada renk, doğrudan doğruya ruhumuzu etkileyen bir unsurdur. Ruhen yarattığı titreşimler sayesinde insanları iç dünyaya doğru yönlendirir. İçimizdeki kendi zevklerimize has estetik ve uyum isteklerimizin renkler ile doyması mümkündür. Renkler tek başına bir ögeyi izah edemeyebilir; ancak bir duygu ve düşünceyi ifade etmeye yeterlidir.

İnsanoğlu daima çevre ve doğa ile etkileşim halindedir. Bu kapsamda insanın psikolojik, fiziksel ve biyolojik anlamdaki ihtiyaçlarının en iyi şekilde karşılanması gerekmektedir. İşte bu noktada görev, sağlıklı bir çevre oluşturma çabasındaki tasarımcılara düşer. Bu çalışma ile peyzaj mimarlığında renk olgusunun yeri, önemi, renk türleri ve psikolojik etkileri, peyzaj tasarımlarında kullanım ilkeleri gibi başlıklara genel hatlarıyla değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Renk, peyzajda renk kullanımı, rengin etkisi

 ISBN: 978-605-7811-14-1

MUHAMMED B. EBÛ BEKİR İBN CEMÂA (Ö.819/1416) VE HADİS KÜLTÜRÜNDEKİ YERİ

Arş. Gör. Rıdvan KALAÇ
Van YYÜ İlahiyat Fakültesi, (r30kalac@hotmail.com)

ÖZET

Kur'ân-ı Kerim'i tebliğ ve beyan eden Resûlullah'ın söz ve filleri büyük önem arz etmektedir. Hz. Peygamber, hadisleriyle sünnetinin öğrenilmesine ve öğrenilenlerin sonraki nesillere aktarılmasına büyük önem vermiştir. Tarihin her döneminde de Hz. Peygamber'in sözlerini öğrenen ve öğrendiklerini diğer insanlara aktarmaya çalışan âlimler var olagelmiştir. Bu açıdan âlimlerin hayatlarını, ilmi şahsiyetlerini ve eserlerini incelemek İslam ilim kültürünü tanıyabilmek açısından önem arz etmiştir. Hayatı ve hadis kültüründeki yeri bakımından incelenmesi gereken önemli âlimlerden birisi de Muhammed b. Ebû Bekir İbn Cemâa'dır.

759/1358 yılında Hicaz'ın Yenbu' şehrinde doğan ve daha sonra Kâhire'ye yerleşen İbn Cemâa, 819/1416 yılında vefat etmiştir. İbn Cemâa, Kâhire'de hadis öğrenimine başlamış ve dedesi İzzeddin İbn Cemaâ başta olmak üzere Tacuddin es-Subkî, Bahauddin es-Subkî, Ebu'l-Ferec İbnü'l-Kârî ve Ömer b. Raslân el-Bulkinî gibi dönemin önde gelen bazı meşhur muhaddislerinden hadis ahzetmiş ve hadis ilmi başta olmak üzere yirmiye yakın ilim dalında yüz civarında eser telif etmiştir. Ancak bu eserlerin büyük bir kısmı günümüze ulaşamamıştır. Bunun yanında İbn Hacer gibi meşhur muhaddislere hocalık yapan İbn Cemâa, elde ettiği ilmi birikimiyle hadis şerh geleneğine önemli katkılarda bulunmuştur. Onun hadis ilimlerine dair telif ettiği eserlerin ekserisi önceden telif edilen eserlere dayalı şerh veya haşiye türü çalışmalardır. Bu bağlamda *Zevâlü't-Terâh fî Şerhî Manzumeti İbn Ferâh* ve *et-Tebyîn fî Şerhî Erbeîn* adlı eserler en meşhur çalışmaları arasında yer alır.

Bu bildiride hadis edebiyatı içerisinde pek tanınmayan İbn Cemâa'nın hadis ilmine katkılarını ve hadis kültüründeki yerini tespit etmek hedeflenmektedir. Tabi bu durum ortaya konulurken müellifin hayatı, hocaları, öğrencileri, kaleme aldığı hadis kitapları ve bu kitapların önemine değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: İbn Cemâa, Hadis, İlmi Faaliyetler, şerh.

BİR HADİS İHTİSAS KURUMU OLARAK ZİYAİYYE DÂRÜLHADİSİ•

Arş. Gör. Rıdvan KALAÇ
Van YYÜ İlahiyat Fakültesi, (r30kalac@hotmail.com)

ÖZET

Hadisler Ehlî Sünnet geleneğinde dini konularda ikinci önemli kaynak kabul edilmiştir. Bu önemine binaen ilk asırlardan itibaren hadis öğrenimine ve öğretimine büyük önem verilmiştir. Ancak hadis öğrenimi ilk asırlarda daha çok âlimlerin evleri, mescidler ve camiler gibi çeşitli yerlerde icra edilmiştir. Sonraki asırlarda medreseler başta olma üzere farklı müesseselerde bu ilmin öğrenimi devam etmiştir. Hadis ilmiyle ilgili faaliyetler medreselerin kurulmasıyla bu yapılarda daha aktif bir halde icra edilmiştir. Ancak medreseler, İslâmi ilimlerin genelini ihtiva edecek bir müfredata sahipti. Bu açıdan ilk başlarda medreselerde tefsir, fıkıh, hadis, tasavvuf ve kelam gibi temel İslami ilimlere dair bir ihtisaslaşma söz konusu değildi. Bu eksikliğinden dolayı sonraki asırlarda bu ilimlere dair ihtisaslaşma süreci başlamış ve medreselerle aynı kökten gelen türdeş kurumlar ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu kurumlardan birisi ise hadis ihtisas merkezleri denilen dârülhadislerdir.

Müfredatını yoğunlukla hadis öğrenimine tahsis ettiği için hadis ilminin inceliklerinin daha derinlemesine öğretildiği yapılardan olan dârülhadisler, İslami ilimlerin genel olarak verildiği medreselerde eğitimini bitirip belli bir seviyeye ulaştıktan sonra hadis ilminde derinleşmek isteyen öğrenciler için inşa edilen medreselerdir. Bu yapılardan birisi ise Ziyaiyye Darülhâdisi'dir. Ziyauddin el-Makdisî (ö.643/1245) tarafından Dımaşk Salihiyye bölgesinde inşa edilen bu müessese, yapımından kısa bir müddet sonra büyük bir şöhrete kavuşmuş ve bunun neticesinde çeşitli kentlerden Dımaşk'a hadis öğrenimi amacıyla gelen talebeler için vazgeçilmez uğrak yerlerden birisi haline gelmiştir. Bu müesseseyi ilim ehli nezdinde cazip kılan hususların başında muazzam bir kütüphaneye sahip olmasıdır. Ziyauddîn bu yapının bünyesinde Ziyaiyye Kütüphanesi olarak bilinen bir kütüphane kurmuş ve bu yapıyı dârülhadise vakfetmiştir. Bu kütüphanenin ihtiva ettiği zengin kaynaklar, pek çok âlimin kaynak bulmak için bu yapıyı ziyaret etmesini ve buradan istifade etmesini sağlamıştır. Bu önemine binaen tebliğimizde Ziyaiyye Dârülhadisi, burada yürütülen eğitim-öğretim faaliyetleri, bu yapının hadis eğitiminde icra ettiği fonksiyonlar, burada okutulan hadis kitapları, burada yetişmiş olan muhaddisler ve Ziyaiyye Kütüphanesi'inin ihtiva ettiği bazı eserler ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ziyaiyye, Dârülhadis, Kütüphane, Hadis, İlmi Faaliyetler.

• Bu bildiri devam etmekte olan 'Kudâme ailesi ve Hadis' isimli doktora tezimizden istifade edilerek kaleme alınmıştır.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

ПОРТУГАЛЬСКИЕ КОЛОНИЗАТОРЫ НА ЦЕЙЛОНЕ В XVI ВЕКЕ

А.М. Хазанов

Профессор, Российская Академия Наук

В начале XVI в., накануне завоевания Цейлона португальцами, вся территория острова была разделена между несколькими феодальными государствами. Западные и югозападные районы составляли королевство Котте со столицей Котте. Территории центральной и юго-восточной частей острова образовывали королевство Канди. Основным этносом населения этих государств были сингалы. В северных районах Цейлона, где преобладали тамилы, еще в 1478 г. возникло государство Джафна. Формально титул верховного правителя Цейлона носил король Котте, но на него претендовал и король Канди1.

Остров Цейлон привлек внимание португальцев сразу же после открытия морского пути в Индию (1498 г.). Более или менее подробное описание этого острова мы находим в приложении к известному «дневнику» путешествия Васко де Гамы. Как доказал немецкий исследователь Франц Хюммерих, информацию для этого приложения дал путешественник и эрудит Гаспар да Гама2.

Известие о существовании этого острова, который вскоре стали идентифицировать с мифическим островом, называвшимся греками и римлянами Тапробана, португальский король Мануэл поспешил сделать достоянием широкой гласности.

Экономическая, стратегическая и даже символическая важность Цейлона наряду с другими факторами, например, такими, как давление кастильской конкуренции, делают приемлемой гипотезу Г. Бюшона о том, что уже в 1501 г. на Цейлоне побывала экспедиция Жуана де Нова. Во всяком случае, относящаяся к этому времени переписка итальянцев, непосредственно заинтересованных в торговле в Индийском океане, ясно показывает, что этот остров фигурировал в планах португальцев на Востоке.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

POSITION OF THE FRENCH LANGUAGE IN LEBANON: MEDIA AND ECONOMY

D. Fouad & K. Khalil

University of Balamand, Lebanon

In the article, the authors analyze the development and current situation of the French language in Lebanon. First of all, the authors consider the status of the language in Lebanon, its position in the confessional communities and among various segments of the population, the influence of French politics and Franco-Lebanese relations on the position of the language. Particular attention is paid to the everyday use of the language primarily in areas such as the media and economics.

Keywords: France, Lebanon, language status, relationship between two countries, media

 ISBN: 978-605-7811-14-1

A PROPOSAL FOR AN ENERGY-EFFICIENT BUILDING MODEL IN KIRKUK

KERKÜK'TE ENERJİ VERİMLİ BİNA MODELİ İÇİN BİR ÖNERİ

Salih Habib NAJIB

MSc Student, Fırat University Faculty of Architecture, najibsalih@msn.com

Betül BEKTAŞ EKİCİ

Assoc. Dr., Fırat University Faculty of Architecture, bbektas@firat.edu.tr

ABSTRACT

The growing population of Iraq, the decreasing fossil-based energy resources and the increasing emissions of harmful gases has emerged as a collection of major catalysts for energy efficiency in buildings. In addition, cost efficiency, safety and the need to reduce carbon emissions are the key reasons for energy conservation. At the moment, there has been an incredible increase in the amount of energy used in Iraq and there is an increasing reliance on energy resources and energy consumption in the most efficient way in every field, and in the building field especially.

The aim of this study was to investigate the effect of passive design parameters in the building design to reduce energy consumption. For this purpose, Different Building Models were determined in the Kirkuk/ Iraq region. The amount of energy savings resulting from the application of building forms and window area according to the wall or floor ratio in the buildings was examined. There were two programs (Revit and green building studio) used to simulate the thermal loads and the amount of energy needed for the determined school building sample for the year period.

Keywords: Energy efficiency, Thermal Design, BIM, Solar Energy

 ISBN: 978-605-7811-14-1

SANAT ALANINDA ÇİZGİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Yusuf SÖYLEMEZ

Nurgül SÖYLEMEZ

ÖZET

Resim sanatının temelini oluşturan şüphesiz çizgidir. Çocukların doğuştan itibaren kendini ifade etme (duygu, düşünce ve hayallerin) yolarından biride çizerek anlatımdır. İnsanların yazılı olarak anlatım ve ya algılarında çizginin farklı boyut, derinlik, yükseklik v.s çizgilerden oluştuğu görülmektedir.Yazı; Türk Dil Kurumu sözlüğünde (1974:858) "düşüncenin işaretlerle saptanması" olarak tanımlanmaktadır.İnsanların düşündüklerini aktarmak amacıyla herhangi bir yüzey üzerine çizmek, kazımak suretiyle kullandıkları şekil ve işaretler yazıyı oluşturur. Bugünkullanılan yazının temelini oluşturan çivi yazısı ve hiyeroglif yazının kökeni paleolitik çağlara kadar uzanır.

İnsanlar eskiden beri birbirleriyle iletişim kurmak için yöntemler işaret ve resimleri haberleşme araçları olarak farklı yöntemler kullanmışlardır. Bu veriler, yazıdan önce resimlerin iletişim aracı olarak kullanıldığını göstermektedir. Mağara resimleriyle günümüze kadar gelen yansımalar çizginin anlattıkları toplumun yaşam tarzı inançları v.b bilgilerin çizgi yoluyla günümüze aktarıldığını görüyoruz. Çizgi; resim alanında çizimi yapılacak objenin yüzeye aktarımında en temel unsurdur. Yazar duygularını,düşünce, yaşantı,hayal ve gözlemlerini harfler aracılığıyla aktarırken (romanlar, şiirler, hikâyeler) sanatçı; duygularını, düşüncelerini, yaşantı, hayal ve gözlemlerini her hangi bir yüzeye iki ve üç boyutlu olarak aktarmaktadır.

AnahtarKelimeler: Çizgi, Yazı, Sanat Tarihi, İletişim

ALT YAPI İMALATLARINDA YAŞANAN SORUNLAR VE SU KAYIPLARINA ETKİSİ

Selami KILIÇ
İnşaat Yüksek Mühendisi, Malatya Su ve Kanalizasyon İdaresi, selamikilic@maski.gov.tr

Cansu ORHAN
Öğretim Görevlisi, Ardahan Üniversitesi, cansuorhan@ardahan.edu.tr

Mahmut FIRAT
Prof. Dr. İnönü Üniversitesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, mahmut.firat@inonu.edu.tr

ÖZET

Su İdarelerinin en temel görevi, yeterli miktarda ve kaliteli suyu zamanında abonelere iletmek olarak tanımlanabilir. Ancak bunu sağlamak ve şebekeyi uzun dönemli sürdürülebilir bir şekilde yönetmek için sistemdeki tüm bileşenlerin izlenmesi, kontrol edilmesi ve imalatların yönetmeliklere uygun bir şekilde yapılması gerekir. Ayrıca, şebekenin ve sistemin şartnamelere ve uygulama projelerine uygun yapılması ve kullanılan malzemelerin standartlara uygun olarak temin edilmesi oldukça önemlidir. Bu çalışmada şebeke işletme çalışmalarının daha sağlıklı ve en az maliyetle yürütülebilmesinde önemli rol oynayan alt yapı imalatlarında yaşanan sorunlar ve olası etkileri analiz edilmiş ve tartışılmıştır. Bunun için alt yapı imalatları sırasında sahada dikkat edilmesi gereken hususlar, planlama ve projelendirme esasları, uygun malzeme kullanımı ve en önemlisi bu bileşenlerin optimum düzeyde kullanılarak sahada ilgili mevzuat ve şartnameler ile imalatın gerçekleştirilmesi kapsamında değerlendirmeler yapılmıştır: *(i) Malzeme seçimi ve yönetimi:* malzemenin ekonomik ömrü, coğrafi şartlara dayanımı, bakım onarım dönemleri, malzeme hammaddesi, sızdırmazlık koruması, yedek parça temini, malzemenin sahip olduğu kalite sertifikasyonları ve kapsamı, muayene ve test imkânları, kolay montaj şartları ve diğer tesisat elemanlarına uyumu, ölçüm aletleri için ölçme hassasiyeti, *(ii) Boru ve ek parçaları:* şebekede kullanılan vanalar, vantuzlar, pislik tutucular, yangın hidrantları, basınç düzenleyici kontrol vanaları ve debi ölçerlerde asgari malzeme kalitesinin sağlanması, idarenin kontrolü dışında standartlara uygun olmayan malzeme kullanımı, *(iii) Servis bağlantılarının yapılması ve servis bağlantı şekilleri:* Servis bağlantılarında şebekede boru cinsine uygun bağlantı yapılması, şebeke basınç katlarına, alt bölge sınırlarına dikkat edilmesi, abone bağlantısında kullanılacak malzemenin seçimi, malzeme maliyeti, işçilik kalitesi, abone bağlantısının yapılacağı coğrafi şartlar dikkate alınması şeklindedir. Bu değerlendirmelerin özellikle uygulayıcılar açısından önemli etkileri olacağı düşünülmektedir. Ayrıca su kayıplarının en aza indirilmesi, şebeke bakım onarım ve işletme maliyetlerinin düşürülmesi ve sürdürülebilir bir şebeke yönetimi için önemli katkılar sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Su dağıtım sistemleri, alt yapı imalatları, su kayıpları

Abstract

The main task of the Water Utilities can be defined as delivering sufficient and quality water to the customers on time. However, in order to achieve this and to ensure a long-term sustainable

 ISBN: 978-605-7811-14-1

management of the network, all components in the system must be monitored, controlled and manufactured in accordance with regulations. In addition, it is very important to make the network constructions in accordance with the specifications and application projects and to ensure that the materials used are in compliance with the standards. In this study, problems and possible effects of infrastructure manufacturing which play an important role in carrying out network operation studies in a healthier and with minimum cost are analyzed and discussed. For this purpose, the issues that need to be considered in the field during the infrastructure manufacturing, planning and project planning principles, the use of appropriate materials and most importantly, these components are used in the optimum level and the relevant legislation and specifications are evaluated within the scope of realization of manufacturing: *(i)Material selection and management:* economic life of the material, resistance to geographical conditions, maintenance and repair periods, material raw material, sealing protection, supply of spare parts, quality certifications and scope of the material, inspection and testing facilities, easy installation conditions and compliance with other installation elements, measurement precision of instruments, *(ii) Pipe and fittings:* valves used in the network, suction cups, strainers, fire hydrants, pressure regulating control valves and flow meters to ensure minimum material quality, use of materials other than the control of the administration outside the standards, *(iii) Service connections:* In the service connections, making the connection in the network according to the type of pipe, paying attention to the network pressure levels, the lower zone limits, choosing the material to be used in the subscriber connection, material cost, labor quality, taking into account the geographical conditions where the subscriber connection will be made. It is thought that these evaluations will have significant effects especially for the practitioners. It is also expected to minimize water losses, reduce network maintenance, repair and operation costs, and make significant contributions to sustainable network management.

Keywords: Water distribution systems, infrastructure construction, water loses

PROPOLİSLE BESLENEN KEREVİTLERİN PLEOPODAL YUMURTALARINDA OKSİDATİF STRESİN BELİRLENMESİ

Serpil MİŞE YONAR

Doç. Dr., Fırat Üniversitesi, serpilmise@gmail.com

ÖZET

Propolis; yapışkan, kendine özgü kokusu olan açık kahverengiden siyaha kadar rengi değişebilen, arıların kendilerini soğuktan ve hastalıklardan korumak için yaprak, tomurcuk, dal ve ağaç kabuklarından topladığı reçinemsi maddedir. Propolis antimikrobiyal, antibakteriyel, antikanserojen, antifungal, antiviral, antitümör, antiparaziter, antiprotozoan, antiinflamatuar, anestetik, antioksidan, antiseptik özelliklere sahip immünostimulan yapıda bir maddedir

Bu çalışmada, farklı oranlarda yeme katılan propolisin uygulandığı kerevitlerden alınan pleopodal yumurtalarda malondialdehit (MDA) ve glutatyon (GSH) düzeylerindeki değişimler araştırıldı. Bu amaçla % 0 (kontrol), % 0.5 (D1), % 1 (D2) ve % 2 (D3) oranlarında propolis içeren deneme yemleri oluşturuldu. 90 günlük besleme sonunda, kerevitlerden pleopodal yumurta örnekleri alınarak, MDA ve GSH düzeyleri araştırıldı. Propolis uygulanan gruplarda pleopodal yumurtaların MDA düzeylerinin azaldığı, GSH düzeylerinin ise arttığı ($p < 0, 05$) belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Glutatyon, Kerevit, Malondialdehit, Oksidatif stres, Propolis,

 ISBN: 978-605-7811-14-1

SEZARYAN SKAR GEBELİĞİ

Mesut ÖNAL

Doktor Öğretim Görevlisi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, mesut.onal.edu.tr

ÖZET

Sezaryan skar gebeliği nadir görülen bir ektopk gebeliktir. Son dönemlerde sezaryan oranlarındaki artış sezaryan skar gebeliği insidansını artırmaktadır. Sezaryan skar gebeliği anne hayatı açısından tehlikeli bir durumdur, muhtemelen gebelik ilerledikçe uterus rüptürü ve masif kanama hayatı tehdit edici durumlara sebep olmaktadır. Tedavinin başarısındaki en önemli nokta erken haftalarda tanısının konulup terminasyonunun yapılmasıdır. Bu olguda 6 hafta 5 günlük sezaryan skar gebeliği tanısı konulup hastaya uterus kontraksiyonu yapan oksitosin 10 ünite infizyon ve kanama durdurucu traneksamik asit 500 mg infüzyon eşliğinde dilatasyon ve küretajla gebelik terminasyonu yapıldı . Kanama ve rüptür olmadan sonladırılan sezaryan skar gebeliği olgu sunumudur.

Anahtar kelimeler: Sezaryan skar gebeliği , Oksitosin , Dilatasyon

 ISBN: 978-605-7811-14-1

EĞİTİM BİLİŞİM AĞI DESTEKLİ ÖĞRETİMİN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Mehmet Sıddık TAĞ
Dr., Milli Eğitim, mehmetsiddiktag@gmail.com

Erdal CANPOLAT
Prof. Dr., Fırat Üniversitesi, eecanpolat@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmada, Eğitim Bilişim Ağı (EBA) destekli öğretimin 7. sınıf öğrencilerinin başarıları üzerine etkisi, bunların hangi değişkenlere göre değişeceği ve aralarındaki ilişkinin araştırılması hedeflenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Elazığ ili Karakoçan ilçesine bağlı bir ortaokulda öğrenim gören 18 erkek ve 17 kız öğrenciden oluşan toplam 35 öğrenci oluşturmaktadır. Evinde bilgisayar bulunan öğrenci sayısı 15 ve evde internet kullanabilen öğrenci sayısı ise 18 dir.

Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan "Maddenin Yapısı ve Özellikleri" akademik başarı testi, çalışma öncesinde ön test, sonrasında son test olarak kullanılmıştır. Başarı testinden elde edilen veriler SPSS 21.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Verilerin analiz edilmesi için tek değişkenli kovaryans analizi (ANCOVA) kullanılmıştır. ANCOVA gerçekleştirmede normallik, kovaryetin ölçümü, kovaryetin güvenirliği, doğrusallık ve regresyon eğimlerinin homojenliği sayıltıları kontol edilmiştir. Elde edilen veri analizleri sonucunda Eğitim Bilişim Ağından faydalanılarak eğitim gören kız ve erkek öğrencilerin fen başarılarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmamasına karşın pratikte orta büyüklükte bir etkiye sahip olduğu bu etkinin kız öğrencilerin lehine olduğu görülmüştür. Evde bilgisayar olmasının başarı üzerine etkisine bakıldığında istatistiksel olarak aralarında anlamlı bir fark olmadığı ancak pratikte evinde bilgisayar olması bakımından küçük düzeyde bir etkiye sahip olduğu gözlenmiştir. Evde internet olmasının başarı üzerine etkisine bakıldığında istatistiksel olarak aralarında anlamlı bir fark olmadığı ancak pratikte evde internet olması bakımından orta düzeyde bir etkiye sahip olduğu gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fen Eğitimi, Eğitim Bilişim Ağı, Maddenin Yapısı ve Özellikleri

 ISBN: 978-605-7811-14-1

SIMILARITIES AND DIFFERENCES OF TEACHER TRAINING SYSTEMS IN TURKEY AND GHANA

TÜRKİYE VE GANA ÖĞRETMEN YETİŞTİRME SİSTEMLERİNİN BENZERLİK VE FARKLILIKLARI

Muhammed TURHAN
Doç.Dr., Fırat University, mturhan@firat.edu.tr

Sualihu ABDULMUUMIN
Graduate Student, Fırat University, zaachief08@gmail.com

Shoaib SHIJA
Graduate Student, Fırat University, shoaib.shija@gmail.com

Abstract

Teacher education systems just like the main stream educational systems of countries are mainly designed to meet the aspirations of those countries. Teacher education systems therefore respond to the developmental needs of a country as teachers form the fulcrum for which the human capital of a country are produced. The efficiency and effectiveness of teachers is at the forefront of national debate on education. Both policy makers and the academia are well aware of the greater need to prepare well balanced and efficient teachers suitable for the classrooms. Efficient teacher preparation is therefore, a necessary ingredient for the learning outcomes of students. Relying on available literature, this paper seeks to show the uniqueness and the similarities of teacher education systems of both Ghana and Turkey. In the light of the above, this paper looks at the main features of teacher education systems in Ghana and Turkey. Teacher preparation in both countries has come a long way. Ghana took its teacher preparation models from the British chiefly because of the British Colonial influence. Turkish formal and central teacher preparation efforts started in the 19th century. Teacher training approaches and models in both countries have shown significant changes during historical process. The paper considers the educational institutions that prepare teachers in both countries, the approaches use by teacher educators, government policy reforms and general stakeholders' roles in the preparation of teachers in both countries.

It also takes critical look at the structure and reforms of teacher preparations for basic and high schools. The policy directions and the implementation efforts of these policies are duly considered.

This paper aims to do a careful review of both educational systems and sift out salient points worthy of emulation from each other. Similarities and differences of Ghana and Turkey teacher training system will be analyzed in terms of three fundamental points: i) Structure (teacher training institutions and other mechanisms), ii) selection process of teacher candidates and iii) appointment process of teachers and expected qualifications.

Literature survey and document analysis methods will be used in the study. Similarities and differences of Turkey and Ghana teacher training systems will be set forth by examining scientific studies, reports and official documents. In the light of the results, the current situation and future prospects of teacher training systems will be discussed.

Key words: Teacher Training System, Ghana and Turkey, Teacher Quality.

ÖZET

Eğitim sistemleri, ülkelerin beklentilerini karşılamak için tasarlanır. Bu nedenle öğretmen yetiştirme sistemleri de insan sermayesinin üretildiği eğitim sistemine dayanak noktası teşkil ettiği için bir ülkenin gelişimsel ihtiyaçlarına cevap vermektedir. Öğretmenlerin etkinliği ve etkililiği eğitim ile ilgili ulusal

 ISBN: 978-605-7811-14-1

düzeydeki tartışmaların başında gelmektedir. Hem politika yapıcılar hem de akademisyenler, nitelikli öğretmenleri yetiştirmenin önemli bir ihtiyaç olduğunun farkındadır. Bu nedenle, nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesi, öğrencilerin öğrenme çıktıları için gerekli bir bileşendir. Çalışmanın amacı, literatüre dayalı olarak Gana ve Türkiye'nin öğretmen yetiştirme sisteminin benzerlik ve farklılıklarını ortaya koymaktadır. Bu bilgiler ışığında, bu çalışma Gana ve Türkiye'nin öğretmen yetiştirme sisteminin temel özelliklerini incelemektedir. Gana, İngiliz sömürgeciliğinin etkisiyle öğretmen yetiştirme modelini İngiliz yönetiminden almıştır. Türkiye'de formal ve merkezi öğretmen yetiştirme sisteminin oluşturulmasına ilişkin çalışmalar 19. Yüzyıldan itibaren başlamıştır. Tarihsel süreç içerisinde, her iki ülkedeki öğretmen yetiştirme anlayışları ve modelleri önemli değişimler göstermiştir. Bu çalışma, iki ülkedeki öğretmen yetiştirme kurumlarını, öğretmen eğitiminde kullanılan yaklaşımları, devlet politikasındaki reformları ve öğretmen eğitimindeki paydaşların rolünü incelemektedir.

Bu araştırmada, aynı zamanda temel ve yüksek okullara öğretmen yetiştirme sistemlerinin yapısına ve bu konudaki reformlara eleştirel bir perspektiften bakılarak, bu politikaları uygulama çabaları incelenmektedir. Gana ve Türkiye öğretmen yetiştirme sistemlerinin benzerlik ve farklılıkları üç temel nokta esas alınarak analiz edilmektedir. Bunlar: i) Yapı (öğretmen yetiştirme kurumları ve diğer mekanizmalar), ii) Öğretmen adaylarının seçilme süreci ve iii) Öğretmenlerin atanma süreci ve beklenen yeterlikler.

Araştırmada literatür taraması ve doküman incelemesi yöntemleri kullanılacaktır. Türkiye ve Gana öğretmen yetiştirme sistemleriyle ilgili yapılan çalışmalar, hazırlanan raporlar ve resmi dokümanlar incelenerek benzerlik ve farklılıklar ortaya konulacaktır. Ulaşılan sonuçlar ışığında öğretmen yetiştirme sistemlerinin mevcut durumu ve geleceğine ilişkin hususlar tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen yetiştirme sistemi, Gana ve Türkiye, öğretmen kalitesi.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

SOSYAL POLİTİKA AÇISINDAN KOOPERATİFÇİLİK

Nihat AKBIYIK

Doç.Dr., İnönü Üniversitesi ,İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü MALATYA, nihat.akbiyik@inonu.edu.tr

Muzaffer DEMİRBAŞ

Öğr.Üyesi, İnönü Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü MALATYA, muzaffer.demirbas@inonu.edu.tr

ÖZET

Tarihsel süreç içerisinde her toplumda rastlanan kooperatif hareket varlığını insanlığın doğasında mevcut olan yardımlaşmadan almaktadır. Adil paylaşım ve adalet fikrini yücelten kooperatif düşünce ekonomik olarak zayıf ve küçükleri birleştirip eğiterek, ortak bir insani değer geliştirme amacı güder. Aşırıya gitmeyen, erdemli ve tedbirli olmayı ilke edinen bir hayat tarzı geliştirir. Kooperatifçilik bireysel fonksiyonlarının yanı sıra toplumsal dönüşümü gerçekleştirmekte de önemli bir araçtır. Bu özelliklerinden ötürü sosyal politikacılar sendika ve kooperatifleri kapitalizmi ıslah edip, toplumsal barışı sağlayarak, yaşanabilir bir ekonomik ve sosyal düzen tesis etmenin aracı kabul etmektedir.

Kökleri kültürümüzde yeşeren ve başarılı uygulamasıyla var olan ahilik teşkilatı hem küçük esnaf ve zanaat işletmeciliğinin, hem kooperatifçiliğin, hem de karşılıklı sigorta kooperatifçiliğinin başlangıcı sayılmaktadır. Osmanlı devletinde ilk kooperatifçilik hareketi Avrupa uygulaması ile aynı tarihlerde başlamasına rağmen uygulama her seferinde başarısız olmuştur. Dahası Türkiye'de bütün zorlama ve desteğe rağmen kooperatif uygulamasını başarı ile yürütememiştir. Bu çalışmada Türkiye'de kooperatif hareketin yapısı dünyadaki örnekleriyle mukayeseli olarak incelenecek ve sosyal politika ilkeleri açısından değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal politika, kooperatifçilik, sendika.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

SPOR YAPAN VE YAPMAYAN ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

(MALATYA ÖRNEĞİ)

Taylan AKBUĞA
Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, taylanakbuga87@gmail.com

Sinan UĞRAŞ
Dr. Öğretim Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, sinanugras@gmail.com

ÖZET

Amaç: Birey toplum ile iç içe yaşayan bir olgudur. Bundan dolayı çevresel etmenlerin etkisinde uzak kalmak oldukça zordur. Bireyleri etkileyen unsurlardan öne çıkanlardan biriside teknolojiye bağlı olan araç gereçlerdir. Genellikle ergenlik dönemine denk gelen ortaöğretimde bireyler çevresel etmenlere yönelebilirler. Bundan dolayı ortaöğretimde okuyan ve spor yapan ve yapmayan öğrencilerin sosyal medya bağımlılık düzeyi bazı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Ortaöğretimde okuyan öğrencilerden spor yapan ve yapmayanların sosyal medya bağımlılık düzeyini incelemek amacıyla tarama yöntemi kullanılmıştır. Cinsiyet, sınıf düzeyi, okul türü ve spor yapıp yapmama gibi değişkenlere göre sosyal medya bağımlılık düzeylerinde anlamlı fark olup omadığına bakılmıştır. Bu araştırmaya Malatya (Yeşilyurt) merkez ilçesinden farklı okullarda öğrenim gören öğrencilerden toplam 498 öğrenci katılmıştır. Bu öğrencilerin 310'ı erkek 188'si kızdır. Veri toplama aracı olarak ise (2019) Mustafa Özgenel, Ömer Canpolat ve Halil Ekşi tarafından geliştirilip geçerlilik ve güvenirlik çalışması yapılan ölçek kullanılmıştır. Ölçek tek boyutlu olup toplam 9 maddeden oluşmaktadır. Crobanbach Alpha değeri .760 bulunmuştur. Veriler normal dağıldığı için Bağımsız Örneklemler T Testi (Independent Samples T Test) ve Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma bulgularına göre spor yapan ve yapmayan tüm öğrencilerin sınıf düzeyi değişkenine ve okul türlerine göre aralarında anlamlı fark bulunmazken ve spor yapıp yapmama durumlarına ve cinsiyetlerine göre aralarında anlamlı fark bulunmuştur.

Sonuç: Araştırmaya göre spor yapan öğrencilerin sosyal medya bağımlılığı puanlarının spor yapmayan öğrencilere oranla düşük puana sahip olmaları sporun öğrenciler üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğunun bir göstergesi olduğu söylenebilir. Günümüz problemlerinden olan sosyal medya bağımlılığı ve bir çok zararlı alışkanlıklardan öğrencilerin uzaklaştırılması için sporun kullanılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Spor, Ortaöğretim

AN APPLICATION OF MATHEMATICAL MODELLING IN EPIDEMIOLOGY
EPİDEMİYOLOJİDE MATEMATİKSEL MODELLEMENİN BİR UYGULAMASI

Sümeyye ÇAKAN

Arş. Gör. Dr., İnönü University, sumeyye.tay@gmail.com

ABSTRACT

One of the techniques commonly used in the systematic analysis and interpretation of the problems, faced human in different areas of real life is mathematical modeling. In recent years mathematical modeling, which has been widely used in many fields such as science, engineering, economics and health, is one of the effective tools used in epidemiology to investigate the spread of an infectious disease in a population. In 1927, Kermack and Mc Kendrick introduced a mathematical model known as SIR epidemic model in the literature. In the following years the compartmental models such as $SIS, SIRS, SEIR$ has been examined regularly by many authors.

In this study, an epidemic model that takes into account the latent period defined as elapsed time for an individual to be exposed to the pathogen causing the disease and to reach the stage to make another individual ill, is introduced. In the first group of the model, in which the population is divided into four groups and is called as "$SEIR$" model with the initials of the group names and, there are "susceptible" individuals who are not immune to the pathogen causing the disease. In the second group, there are "exposed" individuals. In the third group, there are "infectious" individuals who can infect the disease to susceptible individuals. The last group includes individuals who are "recovered" and have immune to the disease.

The most important difference that distinguishes the model from the classical $SEIR$ models is that individuals exposed to the pathogen remain in class E (Exposed) during the latent period and then transfer to class I (Infectious) with delays varying from individual to individual. In the model, taking into account the delay times that vary according to the individuals is provided by aid of a distribution function that takes values in $[0,1]$.

After the formulation of the model is presented, the model is analyzed as qualitative. In this analysis, the threshold R_0 which is very important for the course of the disease in compartmental models and plays a vital role in the extinction or spread of the disease in the population, (as well it is called as the number of secondary infections or basic reproduction number) is calculated for the model. Then, the disease-free and endemic equilibrium points of the model are obtained, and the stability of these equilibrium points is examined by using the Routh-Hurwitz criterion and LaSalle invariance principle. Finally, the course of the disease in the population is interpreted for some special cases of the distribution function in the model.

Keywords: Epidemic Model, Latent Period, Basic Reproduction Number, Routh-Hurwitz Criteria, LaSalle Invariance Principle.

Özet

İnsanoğlunun gerçek hayatta farklı alanlarda karşılaştığı problemlerin sistematik bir biçimde analiz edilip yorumlanmasında yaygın olarak kullanılan tekniklerden biri, matematiksel modellemedir. Son yıllarda fen, mühendislik, ekonomi ve sağlık gibi birçok alanda yaygın olarak kullanılan matematiksel modelleme, epidemiolojide bir popülasyonda bulaşıcı bir hastalığın yayılmasının incelenmesinde kullanılan etkin araçlardan biridir. 1927 yılında Kermack ve Mc Kendrick, literatürde SIR epidemik model olarak bilinen bir matematiksel model oluşturmuştur.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

Daha sonraki yıllarda birçok yazar tarafından $SIS, SIRS, SEIR$ gibi kompartmental modeller düzenli olarak incelenmiştir.

Bu çalışmada bireyin hastalığa sebep olan patojene maruz kalması ile bir başka bireyi hasta edecek aşamaya gelmesi için geçen süre olarak tanımlanan latent periyodunun dikkate alındığı bir epidemik model oluşturulacaktır. Popülasyonun dört gruba ayrıldığı ve grup isimlerinin baş harfleri ile "SEIR" model olarak anılan modelin birinci grubunda hastalığa henüz yakalanmamış; fakat hastalığa sebep olan patojene karşı bağışıklığı bulunmayan ve bu nedenle hastalığa yakalanmaya açık olan hastalığa duyarlı bireyler (Susceptible individuals), ikinci grupta patojene maruz kalmış bireyler (Exposed individuals), üçüncü grupta enfekte olmuş ve hastalığı duyarlı bireylere bulaştırabilecek olan bireyler (Infectious individuals) ve son grupta ise iyileşen ve hastalığa karşı bağışıklığa sahip olan bireyler (Removed individuals) bulunmaktadır.

Oluşturulan modeli klasik $SEIR$ modellerden ayıran en önemli fark patojene maruz kalan bireylerin latent periyodu boyunca E (Exposed) sınıfında kalması ve daha sonra bireylere göre değişen gecikmeler ile I (Infectious) sınıfına geçmesidir. Modelde bireylere göre değişkenlik gösteren gecikme sürelerinin dikkate alınması [0,1] aralığında değerler alan bir dağılım fonksiyonu yardımı ile sağlanmaktadır.

Çalışmada modelin formülasyonu oluşturulduktan sonra modelin kalitatif analizi yapılacaktır. Bu analizde kompartmental modellerde hastalığın popülasyonda epidemiye (salgına) dönüşmesi veya sönmesi hususunda belirleyici rol oynamakla hastalığın seyri için son derece önemli olan ve ikincil enfeksiyon sayısı olarak da adlandırılan R_0 eşik değeri tespit edilecektir. Daha sonra modele ait hastalıktan bağımsız ve hastalıkla ilişkili denge noktaları bulunacak ve bu denge noktalarının kararlılıkları Routh-Hurwitz kriteri ve LaSalle invaryans prensibi kullanılarak incelenecektir. Son olarak modelde geçen dağılım fonksiyonunun bazı özel durumları için hastalığın popülasyondaki seyri yorumlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Epidemik Model, latent periyodu, İkincil Enfeksiyon Sayısı, Routh-Hurwitz Kriteri, LaSalle Invaryans Prensibi.

OKULLARDA SWOT ANALİZİ

Nihat ŞİMŞEK
Doç. Dr. Gaziantep Üniversitesi,nihatsimsek442@gmail.com

ÖZET

Günümüzde bütün kurumlar ister resmi isterse gayri resmi olsun faaliyetlerini belli bir plan dahilinde devam ettirirler. Hiç kuşku yok ki kurumların yaptıkları bu planlar onların varlıklarını daha uzun süre devam etmelerine olanak tanımaktadır. Bu sayede kurumlar mevcut durumlarını görerek ona göre strateji ortaya koymaktadırlar.

SWOT kelimesi, hem kişiler hem de işletmeler için 4 ana özelliğin İngilizce karşılıklarının baş harflerinden oluşmuştur. Bunlar; **Strengths** (güçlü yönler), **Weaknesses** (zayıf yönler), **Oppurtunities** (fırsatlar) ve **Threats** (tehditler) kelimeleridir. Bu oluşum bile bizlere gerekli bilgiyi vermektedir.

Stratejik yönetimin en önemli konularından birisi SWOT, organizasyonların iç ve dış çevresinin değerlendirilmesine olanak tanıyan analiz tekniği olarak İlk 70'li yıllarda iş yönetimi (business management) amacıyla kullanılmaya başlanmıştır. Takip eden yıllarda farklı SWOT analizi, planlama aracı ve analiz olarak ele alınmıştır (Devrim, 2006:1).

Eğitimi kurumlarında SWOT analizi yapmanın amacı; eğitim ile ilgili özellikle karar verme aşamasında güçlü veya zayıf, avantajlı veya dezavantajlı noktaları tespit ederek varolan sorunları gerçekçi bir biçimde ele almak ve buna uygun çözüm önerisi sunabilmektir. Eğitim kurumlarında swot analizi, çalışan performansını ortaya koyma dada önemli bir işleve sahiptir. Ayrıca okullarda swot analizi yapmak kısa vadeli eylem planı uzun vadeli stratejik plan yapmada yol göstericidir. Bu açıdan bakıldığında, eğitim kurumları bireyi yetiştiren, toplumların maddi manevi kalkınmasına aracılık eden en önemli kurumların başında gelir. Bu açıdan eğitim kurumlarının sağlıklı bir biçimde eğitim-öğretim faaliyetlerini yürütebilmek için swot analizini yapması gerekir.

Lumpkin ve Dess (2003:43)'e göre örgütler yaşamlarını sürdürebilmek ve gelişebilmek için bulundukları çevrenin beklentilerini karşılamak durumundadır. Örgütün iç ve dış çevresinde meydana gelen değişmeler kimi zaman örgütü bazen bir fırsatla, kimi zaman da bir tehditle karşı karşıya bırakmaktadır. Swot analizi işte bu noktada örgütün iç ve dış çevre analizini yaparak mevcut durumunun belirlenmesi, güçlü yönleri, zayıf yönleri, fırsatları ve tehditleri ortaya koyarak örgütü çevre koşullarına daha uyumlu hale getirir (Işık ve Aypay, 2004: 353)

Anahtar Kelimeler: Okullar, Swot Analizi, Strateji

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN İNTERNET BAĞIMLILIĞI OKULA YABANCILAŞMA VE OKULA BAĞLANMA DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Şeyma MIZRAK
Uzm.Psk.Dan., Gaziantep MEB, symaa.akgull@gmail.com

Mustafa KUTLU
Prof.Dr., İnönü Üniversitesi, mustafa.kutlu@inonu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin internet bağımlılığı, okula yabancılaşma ve okula bağlanma düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre (cinsiyet, sanat ve spor faaliyetlerine katılma durumu, sınıf düzeyi, yakın arkadaş sayısı) farklılaşıp farklılaşmadığının incelenmesidir. Araştırma, lise öğrencilerinin internet bağımlılıkları, okula yabancılaşma ve okula bağlanma düzeyleri arasındaki ilişkiyi betimsel araştırmalar kapsamındaki ilişkisel araştırma türünde incelemektedir. Araştırmanın örneklemini 2018-2019 eğitim-öğretim yılı Gaziantep ili Şahinbey ilçesinde yer alan ve basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilen 2 farklı Anadolu Lisesinde okuyan 334 (144 erkek/ 190 kadın) öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu", "Young İnternet Bağımlılığı Ölçeği", "Okula Yabancılaşma Ölçeği" ve "Okula Bağlanma Ölçeği (Lise Formu)" kullanılarak elde edilmiştir. Verilerin analizinde normallik, uç değerler ve varyansların homojenliği incelendikten sonra iki gruba sahip değişkenlerle yapılan analizlerde bağımsız gruplar t testi, ikiden fazla gruplara sahip değişkenlerde yapılan analizlerde tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Analiz sonucunda ikiden fazla grupların olduğu durumlarda ortalamalar arasındaki farklılıkları kıyaslarken post hoc testlerden Tukey testine bakılmıştır. Değişkenler arası ilişkileri incelemek için çoklu regresyon analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin internet bağımlılığı, okula yabancılaşma ve okula bağlanma alt boyutları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamı bir fark bulunamamıştır. Aynı şekilde bir diğer değişken olan sanat/spor faaliyetlerine katılma durumu değişkeni ile internet bağımlılığı, okula yabancılaşma ve okula bağlanma alt boyutlarında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Sınıf düzeyi değişkeni ile internet bağımlılığı, okula yabancılaşma ve okula bağlanma alt boyutlarında ise anlamlı fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yakın arkadaş sayısı değişkeni ile internet bağımlılığı, okula yabancılaşma ve okula bağlanma alt boyutlarında da anlamlı fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İnternet bağımlılığı, okula yabancılaşma ve okula bağlanma alt boyutları arasında ilişkiler incelendiğinde, değişkenler arasında düşük ve orta düzeyde ilişkilerin olduğu görülmüştür. Okula bağlanma ve öğretmene bağlanma değişkenleri öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerini anlamlı olarak yordadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: İnternet Bağımlılığı, Okula Yabancılaşma, Okula Bağlanma, Lise Öğrencileri

ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ BAĞLILIKLARI VE İŞ DOYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Şeyma MIZRAK

Uzm.Psk.Dan., Gaziantep MEB, symaa.akgull@gmail.com

Mustafa KUTLU

Prof.Dr., İnönü Üniversitesi, mustafa.kutlu@inonu.edu.tr

ÖZET

Araştırmanın amacı, öğretmenlerin mesleki bağlılık düzeyleri ve iş doyumları arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenlere göre (cinsiyet, görev (sınıf/branş), mesleki kıdem, görev yapılan okul kademesi) farklılaşıp farklılaşmadığının incelenmesidir. Araştırma, öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ve iş doyumları arasındaki ilişkiyi betimsel araştırmalar kapsamındaki ilişkisel araştırma türünde incelemektedir. Araştırmanın örneklemi 2018-2019 eğitim-öğretim yılı Gaziantep ili Şahinbey ilçesinde yer alan ve basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilen 3 farklı kademe (2 Lise, 3 Ortaokul, 3 İlkokul) 8 farklı okulda çalışan 255 (131 erkek, 124 kadın) öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmanın verilerinin toplanmasında "Kişisel Bilgi Formu", "Mesleki Bağlılık Ölçeği", "Minnesota İş Doyumu Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin analizinde normallik, uç değerler ve varyansların homojenliği incelendikten sonra iki gruba sahip değişkenlerle yapılan analizlerde bağımsız gruplar t testi, ikiden fazla gruplara sahip değişkenlerde yapılan analizlerde tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Analiz sonucunda ikiden fazla grupların olduğu durumlarda ortalamalar arasındaki farklılıkları kıyaslarken post hoc testlerden Tukey testine bakılmıştır. Değişkenler arası ilişkileri incelemek için çoklu regresyon analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin mesleki bağlılık alt boyutlarının ve iş doyumunun cinsiyet ile anlamlı bir farkı bulunamamıştır. Öğretmenlerin görevleri (sınıf, branş) ile iş doyumu arasında anlamlı bir farklılık bulunmazken, mesleki bağlılık alt boyutlarından mesleki devamlılık bağlılığı boyutunda anlamlı fark bulunmuştur. Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile iş doyumu arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ancak mesleki kıdem ile mesleki bağlılık alt boyutlarından mesleki duygusal bağlılık ve mesleki devamlılık bağlılığı arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Mesleki bağlılık alt boyutları ve iş doyumunun görev yapılan kademe ile anlamlı bir farkı bulunamamıştır. Mesleki bağlılık alt boyutları ve iş doyumu arasında en yüksek ilişki ise mesleki normatif bağlılığı ile mesleki devamlılık bağlılığı arasında bulunmuştur. Öğretmenlerin iş doyumunun mesleki duygusal bağlılık ve mesleki devamlılık bağlılığı anlamlı birer yordayıcısı olarak belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: İş Doyumu, Mesleki Bağlılık, Öğretmen

TABAKALI HİBRİT KOMPOZİT MALZEMELERİN GERİLME ANALİZLERİNİN SONLU ELEMENLAR METODUYLA İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF STRESS ANALYSIS OF LAYERED HYBRID COMPOSITE MATERIALS BY FINITE ELEMENT METHOD

Hüseyin Taner BAHÇE

Yüksek Makine Mühendisi, İnönü Üniversitesi, huseyint.bahce@gmail.com

ÖZET

Hibrit kompozit malzemeler iki veya daha fazla takviye elemanının matris elemanıyla bir araya getirilmesiyle oluşan malzeme türüdür. Bu tür kompozitler, tek elyaf türünden meydana gelen tabakalı kompozitlere göre daha nitelikli özelliklere sahiptir. Endüstride geniş kullanım alanlarına sahip olan tabakalı hibrit kompozit malzemeler, kullanıldıkları alanlara göre farklı değerlerdeki yüklere maruz kalmaktadır. Tabakalı hibrit kompozit malzemelerin çeşitli yüklere olan dayanım önemli bir parametredir. Hibrit kompozit malzemelerin üretiminde çekme dayanımının belirlenmesinde sonlu elemanlar metodu tercih edilmektedir.

Hibrit kompozit malzemelerin tasarımında, sonlu elemanlar metoduyla yapılan analizler oldukça önemlidir. Sonlu elemanlar metoduyla elde edilen tabakalı hibrit malzemelerin gerilme analizleri sayesinde, nitelikli kompozit malzemeler elde edilebilmektedir.

Sonlu elemanlar metodu hibrit tabakalı kompozit malzemelerin tasarımında ve yüksek çekme mukavemeti özelliklerine sahip olan malzemelerin oluşturulmasına olanak sağlanmaktadır. Endüstride talep edilen özellikteki malzemenin üretiminde çekme dayanımının sonlu elemanlar metoduyla belirlenmesi, bu alandaki malzemelerin kullanılabilirliğinin belirlemesinde önemli bir ölçüttür.

Hibrit tabakalı kompozit malzemelerin sonlu elemanlar metoduyla dayanımlarının incelenmesi için kullanılan fiber takviyeli kompozitlerde etkilidir. Bu çalışmada, cam elyaf, karbon elyaf ve aramid elyafı olmak üzere üç farklı türdeki fiber elyaf sonlu elemanlar metodunda kullanılan modelleme yöntemi tercih edilmiştir. Sonlu elemanlar metodunda kullanılan hibrit tabakalı kompozitlerin modellemesinde ANSYS programından faydalanılmıştır. ANSYS programının Workbench kısımında modellemesi yapılan farklı türdeki hibrit tabakalı kompozitlerin sonlu elemanlar metoduyla elde edilen çekme dayanımı analiz verileri elde edilmiştir. Elde edilen analiz verileri detaylı olarak Von-Mises kriterine göre meydana gelen gerilmeler incelenmiş ve kıyaslanmıştır.

Hibrit tabakalı kompozitlerin yapılan statik analizlere göre meydana gelen gerilmeler neticesinde, maksimum ve minimum gerilmelerin meydana geldiği bölgeler karşılaştırılmıştır. Ayrıca çalışmada, hibrit tabakalı kompozitlerin sonlu elemanlar metoduyla tasarımındaki ilişkisi araştırılmıştır. Sonlu

 ISBN: 978-605-7811-14-1

elemanlar metodu, hibrit tabakalı kompozitlerin üretiminde önemli bir yere sahip olduğu açıkça ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sonlu Elemanlar Metodu, Hibrit Tabakalı Kompozit, Karbon elyaf, Cam elyaf, Aramid elyaf

ABSTRACT

Hybrid composite materials are the type of material formed by combining two or more reinforcing elements with the matrix element. Such composites have more qualified properties than layered composites consisting of a single fiber type. Layered hybrid composite materials, which have wide usage in industry, are exposed to loads of different values according to the areas where they are used. The resistance of layered hybrid composite materials to various loads is an important parameter. In the production of hybrid composite materials, finite element method is preferred for determination of tensile strength.

In the design of hybrid composite materials, finite element analysis is very important. Qualitative composite materials can be obtained by stress analysis of layered hybrid materials obtained by finite element method.

The finite element method allows the design of hybrid laminated composite materials and the formation of materials having high tensile strength properties. The determination of tensile strength by finite element method is an important criterion for determining the usability of materials in this field.

It is effective in fiber reinforced composites which are used to examine the strength of hybrid laminated composite materials by finite element method. In this study, three different types of fiber fibers, glass fiber, carbon fiber and aramid fiber, are used in the finite element method. ANSYS program was used in the modeling of hybrid layered composites used in finite element method. Tensile strength analysis data of different types of hybrid layered composites which were modeled in Workbench part of ANSYS program were obtained by finite element method. The analysis data obtained were analyzed in detail and compared to the stresses that occurred according to Von-Mises criterion.

According to the static analysis of hybrid layer composites, the regions where maximum and minimum stresses occur are compared. In addition, the relationship between the hybrid laminated composites and the finite element design was investigated. The finite element method has clearly been shown to play an important role in the production of hybrid layered composites.

Keywords: Finite Element Method, Hybrid Layer Composite, Carbon fiber, Glass fiber, Aramid fiber

TABAKALI KOMPOZİTLERİN ÇEKME DAYANIMLARININ SONLU ELEMANLAR METODUYLA İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF TENSILE STRENGTH OF LAYERED COMPOSITES BY FINITE ELEMENT METHOD

Hüseyin Taner BAHÇE

Yüksek Makine Mühendisi, İnönü Üniversitesi, huseyint.bahce@gmail.com

ÖZET

Endüstride ve malzeme bilimindeki araştırmalarda geniş kullanım alanına sahip olan tabakalı kompozitler, kullanıldıkları alanlara göre farklı biçimlerde üretilebilmektedir. Tabakalı kompozit malzemelerin tasarımında sonlu elemanlar metoduyla çekme dayanımlarının belirlenmesi oldukça önemli bir parametredir. Çekme dayanımı, malzemelerin teorik mekanik özelliklerinin saptamasında ve tabakalı kompozit malzemelerin üretimine de katkı sağlamaktadır.

Tabakalı kompozit malzemeler, yüksek elastisite modülü ve sahip oldukları yüksek özgül mukavemetlerinden dolayı, uçak ve gemi sanayisinde de tercih edilmektedir. Bu sanayi dallarındaki talep edilen tabakalı kompozitlerin tasarımında sonlu elemanlar metoduyla yapılan analizlerin katkısını ortaya çıkarmaktadır. Tabakalı kompozit malzemelerin sonlu elemanlar metoduyla teorik çekme dayanımlarının belirlenmesi, çekme deneyi neticesinde elde edilen kompozitlerin mekanik özelliklerinin mukayese edilmesinde yararlı olmaktadır.

Tabakalı kompozitlerin sonlu elemanlar metoduyla çekme dayanımlarının belirlenmesine bağlı olarak, farklı sayıdaki tabakalı kompozitlerin üretiminde de kayda değer rol üstlenmektedir. Ayrıca, sonlu elemanlar metodu, daha yeni nesil tabakalı kompozitlerin tasarımına büyük bir sağladığı katkı yanında, tabakalı kompozit üretiminde kullanılacak reçine türünün seçilmesinde de katkı sağlamaktadır.

Bu çalışmada, epoksi ve polyester reçine katkılı karbon fiber tabakalı kompozitler, aramid tabakalı kompozitler, cam fiber tabakalı kompozitlerin çekme dayanımları incelenmiştir. Tabakalı kompozitler sonlu elemanlar metoduyla bu çalışmadaki amaç, epoksi ve polyester katkılı tabakalı kompozitlerin tasarımında, sonlu elemanlar metodunun sağladığı katkının ehemmiyeti ve malzemelerin mekanik özelliklerine belirlenmei üzerine olan etkileri de gözlemlenmiştir. Çekme deneyi numunesinin tasarımı Solidworks Programında yapılarak, ANSYS programına aktarılmıştır.Çekme deneylerinin sonlu elemanlar metoduyla yapılmasında, ANSYS 18.2 Workbench programından faydalanılmıştır. Çekme dayanımları sonlu elemanlar metoduyla, Von -Mises kriterine göre elde edilen veriler kıyaslanmıştır. Sonlu elemanlar metoduyla yapılan çekme deneyi neticesindeki meydana gerilmeler tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tabakalı kompozit, Çekme Deneyi, Sonlu Elemanlar Metodu ,Von-Mises kriteri

TARİHİ YIĞMA BİR KÖPRÜNÜN LİNEER DİNAMİK ANALİZİ

Alper ÖZMEN
Arş. Gör., İnönü Üniversitesi, alper.ozmen@inonu.edu.tr

Erkut SAYIN
Doç. Dr., Fırat Üniversitesi, esayin@firat.edu.tr

ÖZET

Tarihi yığma kemerli köprüler eski zamanlardan beri ticaret, ulaşım ve mimarinin en önemli unsurlarından biri olmuştur. Bu yapıların içerisinde barındırdığı tarihi, kültürü ve mimariyi gelecek nesillere aktarmak gerekmektedir ancak bu yapılar deprem ve sel gibi doğal afetlerde zarar görebilmektedir. Ülkemizde de tarihi köprüler gibi geçmişi günümüze bağlayan önemli mühendislik yapılarının mevcut durumlarının tespit edilerek geleceğe güvenle devredilmesi amacıyla çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmanın temel hedefi tarihi yığma kemerli bir köprünün lineer dinamik analizlerini gerçekleştirerek köprünün deprem etkisi altındaki davranışını incelemektir. Bu amaçla Tarihi Debboy Köprüsü sayısal örnek olarak ele alınmıştır. Köprünün üç boyutlu sonlu elemanlar modeli ANSYS sonlu elemanlar programı ile makro modelleme yaklaşımı dikkate alınarak oluşturulmuştur. Dinamik analizlerde köprünün bulunduğu konum da göz önünde bulundurularak 2011 Simav ve 2002 Sultandağı depremlerine ait ivme kayıtları kullanılmıştır.
Yapılan analizler sonucunda, yer değiştirmeler ve maksimum-minimum asal gerilmeler elde edilmiş ve köprünün sismik tepkileri değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarihi yığma kemerli köprüler, Üç boyutlu sonlu elemanlar modeli, Lineer dinamik analiz

 ISBN: 978-605-7811-14-1

TİFLİS'TE DERGÂH-I ÂLİ YENİÇERİ AĞA VEKİLİ OLAN HASEKİ ALİ AĞA'NIN VAKFİYESİ (5 Ekim 1728/ H. 1 Rebiü'l-evvel 1141)

Dr. Öğretim Üyesi Uğur DEMLİKOĞLU

Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi, ugurtarih@hotmail.com

ÖZET

İslam kültür ve medeniyetinin içinde yer alan ve asırlardır mevcudiyetini devam ettiren vakıflar sosyal yardımlaşma ve dayanışmanın toplumdaki en güzel tezahürü olarak kendisini göstermiş ve günümüze kadar varlıklarını devam ettirmiştir. Osmanlı döneminde başta devlet yöneticileri, askeri ve mülki erkân olmak üzere toplumda pek çok kişinin sahip oldukları gayrimenkul ve menkulleri belirli şartlar dâhilinde vakfettikleri mevcut belgelerden anlaşılmaktadır. Bu vakfiyelerden biri de Tiflis'te bulunan ve Yeniçeri ağa vekili olan Haseki Cemaat ortasının zabiti Ali Ağa'nın bırakmış olduğu para vakfıdır. Haseki Ali Ağa 97.920 akçe tutarında bir vakıf bırakmıştır. Bu paranın hangi şartlar içerisinde nasıl kullanılması gerektiği ile ilgili bilgileri mevcut vakfiyesinden öğrenmek mümkün olmuştur. Dergâh-ı Âli Yeniçeri Ağa vekili olan Haseki Ali Ağa Tiflis'te ki iç kalede bulunan Cami ile köprü, medrese, hamam ve maslakların tamiratının görülmesini istemiştir. Ayrıca Camide görev yapacak imam, hatip, müezzin ve ferraş gibi dini görevliler ile cami, medrese ve köprünün tamirinden sorumlu mimara da yapacakları hizmet karşılığında kendilerine ödenecek yevmiyeler de ayrıntılı bir şekilde belirtilmiştir. Tiflis'te ki cami kürsüsüne görev yapacak şeyhin haftada iki gün görev yapması istenmiş ve şeyhe günlük 10 akçe yevmiye verileceği vakfiyede yer almıştır. Medresede görev yapacak müderrise ise 40 akçe, muid'e 10 akçe yevmiye verileceği vakfiyede belirtilmiştir. Ayrıca Medresede bulunan 5 hücrenin her bir hücresine 6 akçe, bevvab, ferraş ve sakaya da toplamda 8 akçe yevmiye takdir edilmiştir. Medresenin aydınlanması için muma senelik 3.000 akçe masraf yapılacağı vakfiyede belirtilmiştir.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

TİTANYUM VE ALAŞIMLARININ BİYOMALZEME OLARAK KULLANILMASI

THE USE OF TITANIUM AND ALLOYS AS A BIOMATERIAL

Serhat ŞAP
Öğr. Gör., Bingöl Üniversitesi, ssap@bingol.edu.tr

Emine ŞAP
Dr. Öğr. Ü., Bingöl Üniversitesi, esap@bingol.edu.tr

İhsan KIRIK
Doç. Dr., Bingöl Üniversitesi, İkirik@Bingol.Edu.Tr

ÖZET

Biyomalzeme, mühendislik alanı için son zamanlarda yaygın olarak kullanılan bir kavramdır. Bu alanda yapılmış modern denilebilecek araştırmalar 20. yüzyılda başlamıştır. Biyomalzemeler hareket eden bir eklemin veya biyomedikal bir yapının herhangi bir parçasını oluşturabilir. Bahsedilen biyomedikal yapı, doğal bir fonksiyonu ya geliştirir ya da değiştirir. Biyomalzemeler ya da yapılar herhangi bir işlevi yerine getirebilir, geliştirebilir veya farklılaştırabilir ki bu bahsi geçen işlev herhangi bir hastalık veya sakatlıkla kaybedilmiş bir uzuv olabilir. Tabi ki asla bu işlev orijinal olarak yerine getirilemeyecektir. Trafik kazaları, ateşli silah ve spor yaralanmaları, yaşlılık ve hastalık gibi farklı sebeplerle görevlerini ifa edemez hale gelen organlardan; omur, femur başı, diz eklemi gibi organlar ortopedi uzmanları tarafından tamamı veya bir kısmı değiştirilerek yerine insan vücudunda ömür boyu kalacak aparatlar yerleştirilmektedir. Ortopedik cerrahi alanında kemik onarımı için her ne kadar yeni teknikler geliştirilse de bazı eksikliklerin olduğu görülmektedir. Bazı alaşımlar korozyon, aşınma, uyumsuzluk ve düşük mukavemet gibi farklı sebeplerden dolayı uzun vadede başarılı olamamaktadır. Sonuç olarak ikinci bir ameliyat gerekli hale gelebilmektedir. Bu ameliyatlar pahalı olmakla birlikte acı verir ve kimi zaman başarılı geçmeyebilir. Mevcut biyomalzemelerin sorunlarını ortadan kaldırmak için yeni metalik alaşımlar geliştirilmektedir. Sert, korozyon ve aşınmaya karşı dayanıklı biyouyumlu malzemelerin geliştirilmesi büyük önem arz etmektedir.

Titanyum, dünyada en çok bulunan dokuzuncu elementtir. Titanyum elementi, biyouyumlu olması sebebiyle diğer metal implant malzemelerine karşı üstünlük sağlar. Titanyum, alaşım kompozisyonu değiştirilerek mekanik özelliklerini geliştirebilmesi nedeniyle çeşitli biyomedikal uygulamalarda yaygın olarak kullanılabilmektedir. Titanyum elementi insan vücudunda minimal yan etkilere neden olduğu ve kimyasal reaksiyona girmediği için de güvenli olarak kabul görmektedir.

Bu çalışmadaki amaç biyomalzeme olarak kullanılan Titanyum ve Titanyum alaşımlarından istenilen mekanik özelliklere değinmek ve son yıllarda kullanılan biyomalzemelerin mekanik özellikleri ve biyouyumluluk konusunda bir veri tabanı oluşturarak, referans kaynak sağlayabilmektir.

Anahtar kelimeler : Titanyum, Biyomalzeme, Biyouyumluluk, Mekanik Özellikler

ABSTARCT

Biomaterials is a widely used concept for engineering field recently. Modern researches in this area started in the 20th century. Biomaterials can form any part of a moving joint or biomedical structure.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

Said biomedical structure either improves or changes a natural function. Biomaterials or structures may perform, develop or differentiate any function, said function being a limb lost by any disease or disability. Of course, this function will never be performed as original. From the organs that become unable to perform their duties due to different reasons such as traffic accidents, firearms and sports injuries, old age and illness; organs such as vertebrae, femoral head, knee joint are replaced by orthopedics specialists in order to replace the whole or some parts of the human body. Although new techniques have been developed for bone repair in the field of orthopedic surgery, there are some deficiencies. Some alloys are not successful in the long term due to different reasons such as corrosion, wear, incompatibility and low strength. As a result, a second surgery may become necessary. These surgeries are expensive but painful and sometimes not successful. New metallic alloys are being developed to eliminate the problems of existing biomaterials. The development of hard, corrosion and wear resistant biocompatible materials is of great importance.

Titanium is the ninth most common element in the world. Titanium is superior to other metal implant materials due to its biocompatibility. Titanium can be widely used in various biomedical applications as it can improve its mechanical properties by changing the alloy composition. It is a potential biomedical implant material because it is better than most alloys due to its mechanical and electrochemical properties. The element titanium is also considered safe because it causes minimal side effects in the human body and does not react chemically.

The aim of this study is to reveal the desired mechanical properties of titanium and titanium alloys used as biomaterials and to provide a reference source by creating a database on the mechanical properties and biocompatibility of biomaterials used in recent years.

Keywords : Titanium, Biomaterials, Biocompatibility, Mechanical Properties

MALATYA FOLKLORUNDA SİNSİN VE TORİS

Abdullah DOĞAN

Dr., Malatya Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, abdullah_d46@hotmail.com

ÖZET

Yapılan çalışmayla; Malatya folklorunda geçmişte önemli bir yere sahip olan sinsin ve toris oyunlarının kayıt altına alınması, tanıtımının yapılarak gelecek nesillere aktarılması amaçlanmıştır.

Araştırmada nitel araştırma desenlerinden etnoğrafik desen benimsenmiştir. Ayrıca, örneklem seçiminde amaçsal örneklem yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada veri toplamak için yüz yüze görüşme ve belgesel tarama yöntemleri uygulanmıştır. Öte yandan görüşme esnasında veri toplama aracı olarak, yarı yapılandırılmış form kullanılmıştır. Bunun yansıra çevrimiçi veri tabanları, kitaplar, bilimsel dergiler gibi bilimsel kaynaklar incelenerek veri toplama gerçekleştirilmiştir. Çalışmada ki veriler söylev ve doküman analizi yöntemleriyle çözümlenmeye çalışılmıştır.

Sinsin Oyunu köy düğünlerinde gece karanlığında oynanır. Düğün evinin önündeki düz bir alana ateş yakılır. Oyuncular ateşin etrafına daire şeklinde dizilir. Oyunculardan birisi davulun ritmine uygun olarak ateş etrafında oynayarak döner. Daire şeklini alan oyuncuların arasından bir tanesi alana çıkar ve diğer oyuncuyu kovalar. Kaçan oyuncu, yakalanmadan daire şeklini alan diğer arkadaşlarının arasına katılır. Kovalayan oyuncu, davulun ritmine uygun şekilde oynayarak aynı şekilde ateş etrafında döner.

Toris oyununda ise; iki oyuncu oyun alanına çıkar ve ellerini yana açarak oynamaya başlar. Oyunculardan birisi ellerini yumruk şekline getirerek rakip oyuncunun diz kapağı ile kalçası arasına vurur. Bacağına vurulan oyuncu oyun alanından çıkar ve farklı bir oyuncu alana girer. Yeni katılan oyuncunun rakibine vurmasıyla oyun devam eder.

Sinsin oyunun özel günler ve bilhassa düğünlerde Malatya'nın her bölgesinde; Toris oyunun ise Darende, Akçadağ, Hekimhan'ın bazı bölgelerinde oynandığı belirlenmiştir. Kültürel değişiminin etkisiyle 1980'li yıllara kadar köy düğünlerinde yoğun bir şekilde oynanan bu oyunların günümüzde oynanmadığı tespit edilmiştir. Yapılan bu çalışmanın bölgede yapılacak benzer çalışmalara kaynaklık edebileceği öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Malatya, Folklor, Toris, Sinsin

TÜRK DİZİ SEKTÖRÜNÜN YABANCILARA TÜRKÇEYİ TANITMA VE TÜRK KÜLTÜRÜNÜ AKTARMADAKİ ETKİLERİ: SOSYAL MEDYA GAZETECİLİĞİ İNCELEME ÖRNEĞİ[1]

Muhammed KARAKÖSE

Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Yüksek Lisans Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, muhammedkarakose44@gmail.com

Muammer NURLU

Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, mnurlu@gmail.com

ÖZET

Kitle iletişim araçlarının insan hayatına yönelik çeşitli etkileri vardır. Kilometrelerce uzaktaki kişilerin arasındaki mesafelerin kısalması ve bu kişilerin birbirlerinden anbean haberdar olması bu etkilerden sadece biridir. Özellikle kitle iletişim araçlarından olan televizyon ve internetin insanlar üzerindeki etkisi büyüktür. Bunlardan biri de dil ve kültür üzerindeki etkidir. Bu iletişim araçları sayesinde erişilen alt yazılı veya dublaj filmler ve diziler aracılığıyla farklı kültürler ve diller başka kültürlerce tanınmakta ve kültürlerarası bir etkileşim ortamı oluşmaktadır. Hatta yayınlanan söz konusu diziler ve filmler aracılığıyla hiç birbirini görmemiş ve birbirlerine uzak olan insanların, kendi aralarında konuşabilecekleri ortak yaşam alanları dahi oluşmaktadır. Son zamanlarda büyük bir atılım yaşayan Türk dizileri de bu açıdan bu çalışmaya konu edilmiştir. Türkiye, son zamanlarda dünyada dizi ihraç eden ülkeler arasında iyi bir noktaya gelmektedir. Verilere bakıldığında; Çin'den, Kuzey Afrika'ya; Rusya'dan, Güney Amerika'ya kadar dizi ihraç etmektedir. Yabancı ülkelerde yayınlanan Türk dizi ve filmleri; Türk kültürünü aktarmada, yabancılara Türkçenin tanıtılmasında ve Türkçeye aşinalık kazandırmada büyük bir rol üstlenmektedir. Bu çalışmanın amacı da Türk dizilerinin, yabancılara Türkçenin tanıtılması, Türk kültürünün aktarımı üzerindeki etkilerini incelemektir. Bu bağlamda, dünyanın dört bir yanına servis edilen Türk dizilerinin yabancı toplumlarda yarattığı söz konusu etkiler, sosyal medya haberleri üzerinden incelenerek bir durum tespiti yapılmaya çalışılmıştır. Çalışmada öncelikle kitle iletişimi, dil ve kültür ilişkisi, dil öğretiminde video filmlerinin yeri açıklandıktan sonra Türk dizi sektörünün dünyadaki durumunun, Türk dizilerinin kültür aktarımındaki yerinin ve Türk dizilerinin Türkçenin tanıtımına etkilerinin ne olduğu sorularına sosyal medya haberleri üzerinden cevap aranmaya çalışılmıştır. Çalışmanın sonucunda görülmüştür ki Türk dizi sektörünün dünyadaki başarısı nispetinde, Türk dizilerinin; kültür aktarımı, Türkçenin tanıtılması ve Türkçenin öğrenimindeki rolü oldukça büyüktür. Türk dizilerini izleyen insanlar hem Türk kültürü hakkında bilgi edinmekte hem de Türkçeye karşı bir aşinalık kazanmaktadır. Bu da Türkiye ve Türkçeye karşı bir sempati oluşmasına yol açmakta ve Türkçeyi öğrenmek isteyenlerin sayısı artmaktadır. Bu bakımdan şu sonuç çıkmaktadır, Türk dizi sektörünün etkileri, devlet desteğiyle daha bilinçli bir şekilde kullanılarak daha iyi sonuçlara ulaşılması gerekir. Ayrıca kültürümüzü en doğru şekilde yansıtan ve Türkçemizin daha iyi kullanıldığı diziler ve filmler üretilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe, Türk Dizileri, Kültür Aktarımı

[1] Bu çalışma, 21-22 Aralık 2017 tarihinde Yıldız Teknik Üniversitesi'nde düzenlenen IV. Yıldız Sosyal Bilimler Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

TÜRK VE ÇİN BAHÇELERİNDE KULLANILAN BİTKİSEL MATERYALLER ÜZERİNE ARAŞTIRMA

Dr. Öğr. Üyesi Mahire ÖZÇALIK
KSÜ Orman Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Türkiye
mahira.me@gmail.com

ÖZET
Etrafı çevrilmiş alan olarak tanımlanan bahçe zamanla, belirli sınırları olan ve insanlar tarafından amaçlarına göre planlanıp düzenlenmiş mekan olarak gelişmiş, insanların doğayla bütünleşmek, doğaya daha yakın olmak amacı ile oluşturdukları yaşam alanı haline gelmiştir. Bahçe sanatı ise insanların yaşadıkları çevreyi düzenleme ilkeleri ile başlamış, tarih boyunca değişim içinde olmuş ve her topluma göre farklı özellikler göstermiştir. Türklerde bahçe anlayışı, göçebe hayatın özelliklerinden dolayı geç yerleşmiştir. İklim şartlarının zorluğu, kuraklığın yaşandığı Orta Asya'da göç, Türkler için zorunlu bir yaşam biçimi olmuş ve bunun sonucunda toprağa bağlılık engellenmiştir. Yaylalar, kırlar onların doğayla olan bağlantıları olmuştur. Çin bahçeleri, özellikle eski Çinlilerin yaşam sanatına semboller, anlamlar, metaforlar, göndermeler yüklemesi ile oluşan felsefe bahçesinden ibarettir. Diğer b ir değişle Laoçe, Konfüçyüs gibi düşünürlerinin felsefi düşünceleri çerçevesinde oluşan doğaya bakışı tam anlamıyla sembolik bir bakışa sahip mistik bir düşünceden doğmuştur. Bu çalışmada Türk ve Çin bahçe sanatının tarihsel gelişimine kısaca değinerek, Türk ve Çin bahçe tasarımında kullanılan bitki materyallerine yer verilmiştir. Türk ve Çin bahçeleri üzerinde araştırmaları içeren bu çalışmanın amacını, bahçe sanatı tarihinde önemli yeri olan Türk ve Çin bahçelerinin temel tasarım özelliklerinin ortaya konulması oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türk, Çin, Bahçe, Bitki Materyalleri

 ISBN: 978-605-7811-14-1

TÜRKİYE'NİN ELEKTRİK ÜRETİMİNDE HİDROELEKTRİK ENERJİ POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Hasan YILDIZHAN

Dr., Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, hasanydhn@hotmail.com

ÖZET

Türkiye elektrik arzındaki yenilenebilir enerji payını arttırmaya yönelik çeşitli teşvik politikaları uygulamaktadır. Yenilenebilir enerji kaynağı olan hidroelektrik ile enerji üretiminde Türkiye'de önemli yatımlar yapılmaktadır. Türkiye su kaynaklarından enerji üretimi konusunda zengin bir potansiyele sahiptir. Türkiye'de hidroelektrik enerji potansiyeli Türkiye'de eşit olarak dağılmamıştır. Özellikle doğuda Dicle ve Fırat havzasında hidroelektrik tesisleri önemli bir yer tutmaktadır. Bununla birlikte Türkiye'de hidroelektrik enerji üretim tesislerinin kurulumunda hem kamu olarak hem de özel teşebbüs tarafından büyük yatırımlar yapılmaktadır. Diğer taraftan Türkiye'nin dış ticaretinden enerji ithalatı yüksek düzeydedir. Türkiye'de başta hidroelektrik enerji santralleri olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklı tesislerin gelişmesi Türkiye'nin enerji ithalatı önemli oranda azaltacaktır. Bu durum Türkiye'nin enerji arz güvenliğine olumlu katkı sağlayacaktır. Bu çalışmada Türkiye'nin uyguladığı enerji politikaları kapsamında Türkiye'nin hidroelektrik enerji potansiyeli analiz edilmiş ve değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yenilenebilir enerji kaynakları, Hidroelektrik enerji, Türkiye

 ISBN: 978-605-7811-14-1

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN TÜRKİYE'DEKİ ÖĞRETMEN EĞİTİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Muhammed TURHAN
Doç.Dr., Fırat Üniversitesi, mturhan@firat.edu.tr

Öğretmenler bir eğitim sisteminin en önemli bileşenidir. Eğitim öğretim faaliyetlerine doğrudan emekleriyle katılan ve eğitimin kalitesini belirleyen öğretmenlerden beklentiler gün geçtikçe artmaktadır. Öğretmenlerin sadece kendi alanlarındaki uzmanlıkları mesleklerini etkili şekilde icra etmeleri için yeterli değildir. Aynı zamanda öğretim sürecinin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesine ilişkin yeterlikler de son derece önemlidir. Bu nedenle, öğretmenlerin yetiştirilmesi bütün eğitim sistemlerinde en çok tartışılan konuların başında gelmektedir.

Öğretmen yetiştirme sisteminin etkililiği, öğretmen yetiştirme sistemine yön veren politikalar ve uygulamaların amaca hizmet etme derecesini ifade etmektedir. Bu amaç ise, öğrencilere sınıf içinde ve dışındaki etkinlikler vasıtasıyla etkili bir eğitim-öğretim hizmetinin sunulması ve hangi tür ve düzeyde olursa olsun eğitim-öğretimle ilgili kazanımlara ulaşılmasıdır. Türkiye'de öğretmen yetiştirme sisteminin etkililiğine ve sorunlarına ilişkin birçok çalışma yapılmıştır. Ancak, öğretmen yetiştirme sisteminin etkililiği ve sorunlarına ilişkin daha derin bir bakış açısı kazanmak için öğretmen görüşlerini belirlemeye yönelik daha fazla araştırmaya ihtiyaç bulunmaktadır. Bu araştırmada öğretmen görüşleri ışığında; Türkiye'deki öğretmen yetiştirme sisteminin öğretmenlerin ihtiyaç duydukları çeşitli öğretim yeterliklerini kazanmalarında ne derece etkili olduğunu belirlemek amaçlanmaktadır.

Bu araştırma tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Öğretmenlerin, öğretmen eğitimine ilişkin görüşlerinin olduğu şekliyle ortaya konulması hedeflenmektedir. Araştırmada TALIS 2018 (Teaching and Learning International Survey – Uluslararası Öğretme ve Öğrenme Anketi) araştırmasında elde edilen veriler kullanılacaktır. TALIS ülkelerin uygulamakta oldukları eğitim politikalarını öğrenmeye yardımcı olmayı, uluslararası analiz sağlayarak karşılaşılan benzer sorunları belirlemeyi hedefleyen bir anket çalışmasıdır. TALIS 2018 araştırmasına Türkiye'den toplam 3204 ilkokul öğretmeni katılmıştır. Katılımcı sayısı yeterli ve kullanılacak veri seti hazır olduğu için ayrıca örneklem seçimine gidilmemiştir.

Bu araştırmada, TALIS 2018 araştırmasında kullanılan öğretmen anketinin 6. Başlığında yer alan ve 12 maddeden oluşan anket formu kullanılmıştır. Bu anket formundaki sorular öğretmenlerin aldıkları eğitimin çeşitli öğretmen yeterliklerini içerip içermediğini ve bu yeterliklerle ilgili kendilerini hazır hissetme düzeyini ölçmeyi hedeflemektedir. Öğretmen eğitiminin içeriği ve öğretmenlerin kendilerini hazır hissetme düzeyi ile ilgili bulgulara ulaşmak için yüzde ve frekans teknikleri uygulanmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; ilkokul öğretmenleri, öğretmen eğitiminin çok kültürlü ve çok dilli ortamlarda öğretim ve farklı yetenek gruplarında öğretim konularını tam olarak içermediğini ve bu konudaki becerileri kazandırma konusunda yeterli olmadığını düşünmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen yetiştirme, ilkokul öğretmenleri, TALIS 2018

 ISBN: 978-605-7811-14-1

ÜLKEMİZDE BİYOYAKIT TÜRLERİ VE MEVCUT KURUMSAL YAPININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Nilüfer NACAR KOÇER

Dr. Öğr. Üyesi, Fırat Üniversitesi, nkocer@firat.edu.tr

Ayşe KILIÇ

Yüksek Lisans Öğrencisi (Çevre Mühendisi), Fırat Üniversitesi, ayshe.klc@gmail.com

ÖZET

Fosil yakıtlar; petrol, doğal gaz ve kömür olmak üzere uzun yıllar boyunca en yaygın enerji kaynakları olarak karşımıza çıkmaktadır. Fosil yakıtların yaygın olarak kullanılması, küresel ısınma gibi çevresel sorunlarını oluşturması ve yenilenemez enerji kaynakları olmasından dolayı kısa zamanda tükenmesi tahmin edilmektedir. Bu durum, hızlı nüfus artışı, ekonomik ve teknolojik gelişmeler nedeniyle dünya genelinde enerji tüketiminin artmasından dolayı daha da kötüye gitmiştir. Bu nedenle, mevcut fosil yakıtlara alternatif olarak yenilenebilir, çevre dostu, güvenilir ve ekonomik olarak uygulanabilir alternatif enerji kaynakları bulma ihtiyacı gerekliliği doğmuştur. Yenilenebilir enerji kaynaklarından başlıcaları; biyokütle, güneş, rüzgâr, hidrolik, jeotermal enerjidir. Son dönemlerde özellikle biyokütle kaynaklarından elde edilen biyoyakıtlar gittikçe önem kazanmakta olup, ülkeler tarafından ciddi yatırım ve politikalar uygulanmaktadır.

Biyoyakıtların birçok türü bulunmasına rağmen ağırlıklı olarak biyoetanol, biyodizel, biyogaz üretilmektedir. Birçok ülke tarafından enerji, ulaşım ve ısınma kaynağı olarak kullanılmaktadır. Uluslararası Enerji Ajansı'nın "Dünya Enerji Görünümü 2012" Yılı Raporu'na göre; 2035 yılına kadar biyoenerji talebinin hızlı bir şekilde artış göstereceği ve elektrik üretimi için biyoyakıtlara ve biyokütleye olan talebin yaklaşık 3 katına çıkması beklentisi öngörülmektedir. Dünya Enerji Konseyi' ne göre de, 2014 yılında biyoenerji, dünya birincil yenilenebilir enerji kaynakları arzında % 73'lük bir oranla yenilenebilir enerji kaynakları arasında en yüksek paya sahip enerji kaynağıdır. TÜİK verilerine göre ise, ülkemizde yıllık yaklaşık olarak 2,3 milyon ton tarımsal kayıp bulunmaktadır ve bu kayıplardan teoride yaklaşık olarak yıllık 1,9 milyon metreküp etanol üretilebilme potansiyeli mevcut olduğu belirtilmektedir.

Ülkemiz ciddi bir biyokütle potansiyeline sahip olmasına rağmen mevcut olan açığın değerlendirilmediği açıkça bir görülmektedir. Biyokütle potansiyelini kullanmanın en büyük avantajı; hem mevcut atığın kontrolünün sağlanması hem de ekonomik değeri olan yeni bir ürün açığa çıkmasının sağlanmasıdır. Bu çalışmada; biyoyakıtın tanımı, türleri, dünyadaki uygulamaları, ülkemizdeki mevcut potansiyel durumu ve uygulama imkânları araştırılarak, avantaj ve dezavantajlarından bahsedilmiş ve biyokütle potansiyelinin gerekliliği ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler : Yenilenebilir Enerji, Biyoyakıtlar, Biyokütle,

 ISBN: 978-605-7811-14-1

STABILITY ANALYSIS OF A DISTRIBUTED DELAY EPIDEMIC MODEL

DAĞILIMLI GECİKMELİ BİR EPİDEMİK MODELİN KARARLILIK ANALİZİ

Ümit ÇAKAN

Dr. Öğr. Üyesi, İnönü University, umitcakan@gmail.com

ABSTRACT

In this paper, spread of a disease in a population is modelled and analyzed as mathematically. In the model, the population is divided into five classes that interact with each other but do not intersect. These classes are susceptible individuals (S), vaccinated individuals (V), exposed individuals (E), infectious individuals (I) and recovered individuals (R). In the literature, this model is known as the $SVEIR$ model created using the initials of these classes.

$S\,(t),\ V\,(t),\ E\,(t),\ I\,(t),\ R\,(t)$ indicate the number of individuals in the related class at the time t such that t is independent time variable. This model, which is defined by an integro-differential equation system which includes a distribution function, has two different equilibrium points according to the number of R_0 known as the number of secondary infections. These equilibrium points are disease-free equilibrium and endemic equilibrium point.

In this study, it is shown that the disease-free equilibrium point is locally asymptotic stable when $R_0 < 1$ and the endemic equilibrium point is locally asymptotic stable when $R_0 > 1$. The Routh-Hurwitz Criteria is used to examine the local stability of the equilibrium points of the model.

In addition, the global asymptotic stability of the reduced model with a special selection of the distribution function is discussed in this study. Lyapunov functional technique and La Salle Invariance Principle is used in the determination of global stability.

Keywords: Epidemic Model, Routh Hurwitz Criteria , Lyapunov Function, LaSalle Invariance Principle.

Özet

Bu çalışmada bulaşıcı bir hastalığın bir popülasyondaki yayılması matematiksel olarak modellenecek ve analiz edilecektir. Oluşturulan modelde popülasyon birbiriyle etkileşim halinde olan ancak kesişmeyen beş sınıfa ayrılacaktır. Bu sınıflar, hastalığa duyarlı (S:Susceptibles) bireyler, aşılanmış (V:Vaccinated) bireyler, enfeksiyona maruz kalan bireyler (Exposed), hasta (I:Infectious) bireyler ve iyileşmiş (Recovered) bireylerin oluşturduğu gruplardır. Literatürde bu model, bu sınıfların baş harfleri kullanılarak oluşturulan $SVEIR$ model olarak bilinmektedir.

“t “ bağımsız zaman değişkenini göstermek üzere $S\,(t),\ V\,(t),\ E\,(t),\ I\,(t),\ R\,(t)$ değerleri t anında ilgili sınıftaki birey sayısını göstermektedir. Dağılım fonksiyonu ihtiva eden bir integro-diferensiyel denklem sistemi ile tanımlanan bu model, ikincil enfeksiyon sayısı olarak bilinen R_0 sayısının durumuna göre iki farklı noktada dengelenmektedir. Bu denge noktaları hastalıktan bağımsız (disease-free) denge noktası ve hastalıkla ilişkili (epidemic) denge noktalarıdır.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

Bu çalışmada $R_0 < 1$ olması durumunda hastalıktan bağımsız denge noktasının, $R_0 > 1$ durumunda ise hastalıkla ilişkili denge noktasının lokal asimptotik kararlı olduğu gösterilecektir. Modele ait denge noktalarının lokal kararlılığı incelenirken Routh-Hurwitz Kriteri kullanılacaktır.

Ayrıca bu çalışmada dağılım fonksiyonunun özel bir seçimi ile indirgenen modelin global asimptotik kararlılığı da ele alınacaktır. Global kararlılık durumu incelenirken, Lyapunov fonksiyonel tekniği ve La Salle invaryans prensibi kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Epidemik Model, Routh Hurwitz Kriteri, Lyapunov Fonksiyonu, LaSalle İnvaryans Prensibi.

A MATHEMATICAL MODEL OF SPREAD OF INFECTIOUS DISEASES

BULAŞICI HASTALIKLARIN YAYILMASININ BİR MATEMATİKSEL MODELİ

Ümit ÇAKAN

Dr. Öğr. Üyesi, İnönü University, umitcakan@gmail.com

ABSTRACT

In this study, in epidemiology, which is one of the application areas of mathematical modeling, a model that takes into consideration the incubation period which varies according to the individuals in the population is discussed. In the model, which consists of a system of delay integro-differential equations, the variability of the incubation period is represented by a distribution function. This model is known as $SEIR$ model, in which the population is divided into four groups as susceptible individuals (S), exposed individuals (E), infectious individuals (I) and recovered individuals (R). In the model, variation of the incubation period constitute a more realistic representation compared to many other $SEIR$ models in the literature.

Positive invariant region is defined for the model and disease-free and epidemic equilibrium points are obtained. After determining the number of secondary infections (R_0), which is extremely important for the course and control of the spread of the disease, the local stability of the equilibrium points of the model is examined using the Routh-Hurwitz Criterion.

In addition, in this study, Lyapunov functional technique and La Salle invariance principle are used to prove that the disease-free equilibrium point of the model is globally stable. The global stability of the endemic equilibrium point is examined under some assumptions.

Finally, an example consisting of datas on dengue fever in a region is presented to demonstrate that the mentioned conditions for global stability are very realistic.

Keywords: $SEIR$ Epidemic Model, Routh-Hurwitz Criteria , Lyapunov Function, LaSalle Invariance Principle.

Özet

Bu çalışmada matematiksel modellemenin uygulama alanlarından biri olan epidemiyolojide popülasyondaki bireylere göre değişkenlik gösteren kuluçka süresinin dikkate alındığı bir model ele alınacaktır. Gecikmeli bir integro-diferensiyel denklem sisteminden oluşan modelde kuluçka süresinin değişkenliği bir dağılım fonksiyonu ile temsil edilecektir. Popülasyonun; hastalığa duyarlı (S:Susceptibles) bireyler, hastalığa maruz kalan bireyler (Exposed), hasta bireyler (I:Infectious) ve iyileşmiş bireyler (Recovered) olmak üzere dört ayrı sınıfa ayrıldığı bu model $SEIR$ model olarak bilinmektedir. Ele alınan modelde kuluçka süresinin değişken alınması literatürdeki birçok $SEIR$ modele göre daha gerçekçi bir temsil oluşturmaktadır.

Model için pozitif invaryant bölge tanımlanıp, hastalıktan bağımsız (disease-free) ve hastalıkla ilişkili (epidemic) denge noktaları belirlenecektir. Hastalığın yayılmasının seyri ve

 ISBN: 978-605-7811-14-1

kontrolü için son derece önemli olan ikincil enfeksiyon sayısı (R_0) tespit edildikten sonra Routh-Hurwitz Kriteri kullanılarak modelin denge noktalarının lokal kararlılıkları incelenecektir.

Ayrıca bu çalışmada modelin hastalıktan bağımsız denge noktasının global kararlı olduğu Lyapunov fonksiyonel tekniği ve LaSalle invaryans prensibi kullanılarak ispat edilecektir. Hastalıkla ilişkili denge noktasının global kararlılığı ise bazı kabuller altında incelenecektir.

Son olarak, global kararlılık için kabul edilen şartların oldukça gerçekçi olduğunu göstermek için bir bölgedeki dang humması hastalığına ilişkin verilerden oluşan bir örnek sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: $SEIR$ Epidemik Model, Routh-Hurwitz Kriteri, Lyapunov Fonksiyonu, LaSalle İnvaryans Prensibi.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

VAN KALESİ HÖYÜĞÜ TOPLUMUNUN ERİŞKİN BİREYLERİNDE GÖZLENEN METOPİZMİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF METOPISM IN ADULT INDIVIDUALS OF VAN CASTLE MOUND SOCIETY

Zehra ÖZBULUT

Dr. Öğr. Üyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Antropoloji Bölümü, zehraozbulutt@gmail.com

Mehmet DENLİ

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antropoloji Anabilim Dalı, mhmtdenli@outlook.com

ÖZET

Metopic sutur veya frontale sutur nasiondan bregmaya kadar uzanan ve fetal bireylere ait kafataslarında iki parça halinde olan frontale kemik (alın kemiği) arasında yer alan suturdur. Doğumdan sonraki ikinci ayın sonunda iki frontale parça kaynaşmaya başlamaktadır. Dokuzuncu ayın sonundan iki yaşına kadar nasale kemik (burun kemiği) ile parietale kemiklerin (yan kafatası kemikleri) bittiği yerden itibaren inter frontale sutur (metopic sutur) kapanmaya başlamaktadır. Metopic suturun genellikle 1 ile 8 yıl arasında kapanması gerekmektedir. Eğer bu süreçte kapanması tamamlanmamışsa metopizm olarak tanımlanmaktadır. Bazı kaynaklar bu durumu epigenetik karaterler içerisine alırken, bazı kaynaklar anomali olarak değerlendirmektedir.

Van Kalesi Höyüğü, Van İli'nde Tuşba İlçesi'nde Van Gölü'ne yakın bir bölgede yer almaktadır. Çalışmada, Van Kalesi Höyüğü'nde bulunan 2013-2016 tarihleri arasında Ortaçağ döneminin son evresinden başlayarak Yakın Çağ'ın ilk evrelerine kadar tarihlendirilen mezarlık alanından elde edilen iskeletlerden 63 erişkin bireyin kafatası metopizm açısından incelenmiştir. İncelenen bireylerin cinsiyet dağılımına bakıldığında, 19'u kadın, 43'u erkek ve 1'inin cinsiyeti belirlenememiştir. Metopizm tespit edilen bireylerden 2'si kadın (% 3,18) ve 6'sı erkek (% 9,52) olmak üzere toplam 8 (% 12,70) bireyin kafatasında tespit edilmiştir. Kadın ve erkek bireylerde arasında görülme sıklığı, kadın bireylerde % 10,52 ve erkek bireylerde % 13,95'tir. Elde edilenen veriler diğer Eski Anadolu toplumlarıyla karşılaştırıldığında Van Kalesi toplumunda değerlerin yüksek olduğu görülmektedir. Eski Anadolu toplumları üzerinde yapılan çalışmalarda metopizm ile kafatası biçimleri ve cinsiyet arasında bir ilişki kurulamamıştır. Nitekim bazı yayınlarda metopizmin kadın bireylerde daha yaygın olduğu belirtilse de Van Kalesi Höyüğü'nde erkek bireylerde daha fazla tespit edilmiştir. Van İli gerek günümüzde gerekse geçmiş dönemlerde gen akışına açık olan coğrafik konumundan dolayı heterojen bir genetik yapıya sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Metopizm, Metopic Sutur, Anomali, Van Kalesi Höyüğü, Anadolu

 ISBN: 978-605-7811-14-1

WEB SİTELERİNDE KIMLIK AVI İÇİN DENETİMLİ ÖĞRENME ALGORİTMALARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Emrullah EZBERCİ
Fırat Üniversitesi, emrullah_76@hotmail.com

Derya AVCI
Doç.Dr., Fırat Üniversitesi, davci@firat.edu.tr

ÖZET

Akıllı telefonlar ile gelen mobil internet sayesinde insanların internete ulaşmaları çok kolay bir hale gelmiştir. Özellikle sosyal medya uygulamaları sanal alemi daha cazip hale getirmiştir. Devlet kurumlarının vatandaşlık hizmetleri, firmaların tüketiciye ulaştırma noktasında ürün ve hizmetlerini sanal aleme taşımaları ile insanların internet kullanım işlemlerini daha yoğun hale getirmiştir. İnternet kullanıcılarının bilişim kullanım bilgisi ve Ücretli antivirüs programlarının kullanım oranın düşük olduğu göz önünde bulundurulduğunda kullanıcıların kimlik avı saldırılarına maruz kalarak kişisel bilgileri üçüncü şahıslar tarafından ele geçerilmektedir. Günümüzde bilgisayar sistemlerinin güvenliğini sağlayan araçlar önem kazanmaktadır. Kimlik avı saldırılarının tespitinde iki yöntem kullanılmaktadır. Birinci yöntem güvenlik araştırmacıları tarafından oluşturulan "Kara Liste", ikinci yöntem ise antispam programları tarafından sezgisel olarak tespit edilmeleridir. Sezgisel saldırıların tespitinde makine öğrenmesi yöntemleri kullanılmaktadır. Bu çalışmada UCI veri tabanındaki "Phishing Websites" veri kümesi kullanılmıştır. Veri kümesinde 30 öz nitelik belirlenmiştir. Her nitelik kendi içinde İyicil (1), Kimlik Avı (-1) özelliklerinden en az birini barındıracak şekilde ayırt edilmiştir. Veri madenciliği ve makine öğrenmesi alanlarında kullanılan veri işleme programı olan WEKA kullanılmıştır. Kullanılan veri setinin %60 eğitim için, %40 ise test tekniği kullanılarak ayrı ayrı Destek Vektör Makinası, Yapay Sinir Ağları, Naif Bayes, Karar Ağaçları ve K-En Yakın Komşu (KNN) Makine öğrenmesi algoritmalarının performans ölçütleri tablolarda belirtilmiştir. Bu algoritmaların performans ölçütleri; doğruluk, kesinlik, hassasiyet, F1 ölçütü, ROC, AUC ölçütleri ile karmaşıklık matrisleri kullanılarak sınıflandırma başarımları analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda en iyi doğru tanıma başarımı K-en Yakın Komşu (KNN) algoritması ile %96.9245 değerle elde edilmiştir.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

YAPAY ZEKÂ UYGULAMALARI İLE OKUL YÖNETİCİLERİNİN MESLEKİ GELİŞİM İHTİYAÇ DÜZEYLERİNİN TAHMİNİ

Muhammed Turhan

Doç.Dr., Fırat Üniversitesi, mturhan@firat.edu.tr

Sami Ekici

Prof.Dr., Fırat Üniversitesi, sekici@firat.edu.tr

Günümüzde eğitim hizmetlerinden ve okullardan beklentiler önemli ölçüde farklılaşmaktadır. Bu farklılaşan beklentiler hem öğretmenlerin ve hem de okul yöneticilerinin rollerinin değişmesine neden olmaktadır. Özellikle okul yöneticilerinin değişen rollerine uyum sağlayabilmesi için mesleki gelişimlerini sürekli kılmaları gerekmektedir. Okul yöneticisi, bir taraftan okuldaki akademik işleyişi daha etkili hale getirmeye liderlik ederken bir taraftan da okulun genel yönetim işlerini yürütmek zorundadır. Bu farklı roller, okul yöneticisinin farklı alanlarda yeterlik sahibi olmasını zorunlu kılmaktadır.

Çağdaş eğitim ve okul anlayışında okul yöneticileri, sürekli öğrenen, kendini geliştiren ve yeni bilgi ve becerilere uyum sağlayan bireylerdir. Ayrıca, değişen eğitim ve okul anlayışında, okul yöneticilerinin liderlik, güdüleyicilik ve kolaylaştırıcılık gibi rollerini yerine getirmeleri ve taşımaları gereken kavramsal, teknik ve insan ilişkilerine yönelik yeterliklerini geliştirmeleri sürekli mesleki gelişim ile mümkündür (Açıkgöz, 1994; Bursalıoğlu, 1981). Okul yöneticilerinin mesleki gelişimi iki şekilde olabilmektedir. Birincisi, okul yöneticisinin mesleki gelişimi adına kendi motivasyonuyla aldığı eğitimler, yaptığı çalışmalardır. İkincisi ise, okul yöneticilerinin mesleki gelişimi için yerel veya ulusal düzeyde gerçekleştirilen eğitimler, seminerler, sempozyumlar ve diğer çalışmalardır. Bu mesleki gelişim faaliyetlerinden beklenen faydaları elde edebilmek için mesleki gelişime ilişkin çalışmaları ihtiyaca dayalı olarak yapılandırmak son derece önemlidir. Bu nedenle çeşitli yöntemlerle mesleki gelişim ihtiyaçlarının tespit edilmesi gerekmektedir. Ancak, bu ihtiyaçların tespitinde bütün okul yöneticilerine anket veya görüşme formu gibi ölçme araçlarının uygulanması gerek zaman, gerek para ve gerekse emek açısından oldukça maliyetlidir. Dolayısıyla, okul yöneticilerinin mesleki gelişim ihtiyaçlarının belirlenmesinde yenilikçi ve daha az maliyetli tekniklerin kullanılması önemli katkılar sağlayabilir.

Bu çalışmada, okul yöneticilerinin mesleki gelişim ihtiyaç düzeylerinin tespitinde yapay zeka uygulamalarının kullanılabilirliğinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada, TALİS 2018 araştırmasından elde edilen veriler kullanılacaktır. TALIS ülkelerin uygulamakta oldukları eğitim politikalarını öğrenmeye yardımcı olmayı, uluslararası analiz sağlayarak karşılaşılan benzer sorunları belirlemeyi hedefleyen bir anket çalışmasıdır. TALİS 2018 araştırmasına Türkiye'den toplam 173 ilkokul müdürü katılmıştır ve araştırmanın çalışma grubunu bu müdürler oluşturmaktadır. Okul müdürlerinin mesleki gelişim ihtiyaçları "Düşük Düzeyde", "Orta Düzeyde" ve "Yüksek Düzeyde" şeklinde sınıflandırılmıştır. Bu işlem için TALİS 2018 araştırmasında kullanılan yönetici anketinin 8. Bölümünde bulunan okul yöneticilerinin mesleki gelişim ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik anket formundan elde edilen veriler kullanılmıştır. Bu düzeylerin tahmini için yapay zeka teknikleri kullanılacaktır. Yapay zeka uygulamalarında kullanılacak TALİS 2018 araştırmasındaki yönetici anketinde bulunan parametreler: "cinsiyet", "yaş", "eğitim düzeyi", "mesleki deneyim", "yöneticilikle ilgili eğitim alma durumu", "son 12 ay içerisinde mesleki gelişim faaliyetlerine katılma durumu" ve "mesleki gelişim faaliyetlerine katılım engelleri"dir. Doğrusal regresyon analizi, destek vektör makineleri, karar ağaçları ve bütünleşik yapay zeka modellerinin tahmin doğruluk düzeyi belirlenerek araştırmanın bulguları elde edilecektir. Bu bulgular ışığında, en iyi sonuçları veren bir

 ISBN: 978-605-7811-14-1

yapay zeka modeli belirlenerek okul yöneticilerinin mesleki gelişimlerine yönelik politika üretenlere ve uygulayıcılara öneriler geliştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Gelişim, Okul Yöneticileri, Yapay Zeka Uygulamaları.

Kaynaklar

Açıkgöz, K. (1994). Eğitimde etkili yönetici davranışları. İzmir: Kanyılmaz Matbaası.

Bursalıoğlu, Z. (1981). Eğitim yöneticisinin yeterlikleri. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayın No: 93.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

ZİHİNSEL ENGELLİ BİREYLERİN AİLELERİNİN YAŞAM MEMNUNİYETİ DÜZEYLERİNİN BAZI PARAMETRELERE GÖRE İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF LIFE SATISFACTION LEVELS OF FAMILIES OF MENTALLY HANDICAPPED PERSONS ACCORDING TO SOME PARAMETERS

Selim KELEŞ

Yüksek Lisans Öğrencisi, İnönü Üniversitesi, selimkls@hotmail.com.tr

Mustafa HAN

Doktora Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, 44mstafahan44@gmail.com

Hacı KARADAĞ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, hmkaradag23@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, zihinsel engelli bireylerin ailelerinin yaşam memnuniyeti düzeylerinin bazı parametrelere göre incelenmesidir.

Çalışmaya yaş ortalaması 35±3 olan 8'i kadın 24'ü erkek olmak üzere toplam 32 kişi katılmıştır. Katılımcıların 14'ü lise, 18'i lisans mezunudur. Katılımcılardan 10'u kamu çalışanı, 22'si ise serbest meslek grubundadır. Katılımcıların zihinsel engelli çocuklarının yaşları dağılımı 6-12 yaş aralığındadır. Çalışmada katılımcılara Lavalle ve ark. (2007)'nın geliştirdiği, Akın ve Yalnız (2015)'ın de Türkçe'ye uyarladığı beş maddeden oluşan Yaşam Memnuniyeti Ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin uygulandığı ailelerin yaş, meslek, sahip olduğu zihinsel engelli çocuklarının yaşı ve zihinsel engelli çocuğun fiziksel aktivitelere katılım durumu gibi bilgileri kaydedilmiştir. Elde edilen verilerin analizi için SPSS 25.0 paket program kullanılmıştır. Veriler normal dağılım göstermediği için nonparametrik testlerden Mann Whitney U ve Kruskall Wallis Testleri kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda fiziksel aktivite yapan ve yapmayan zihinsel engelli çocuğa sahip katılımcıların yaşam memnuniyetleri düzeyleri arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir($p<0.05$). Ayrıca kamuda çalışan aileler ile serbest meslek çalışan ailelerin yaşam memnuniyeti düzeyi arasında da anlamlı ilişki tespit edilmiştir($p<0.05$). Diğer parametrelerde ise anlamlı bir fark bulunamamıştır($p>0.05$).

Çalışmanın sonucuna bakıldığında çocuğu fiziksel aktiviteye katılım gösteren ailelerin yaşam memnuniyeti düzeyleri daha üst seviyede olduğu görülmüştür. Ayrıca kamu çalışanlarının yaşam memnuniyeti düzeyinin serbest meslek çalışanlarına göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Ailelerin yaşam memnuniyeti düzeylerinin yükselmesi için zihinsel engelli bireye sahip ailelere devlet desteği artırılarak daha iyi yaşam koşullarına sahip olmaları ve çocuklarını spor ile rehabilite etme imkanı sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Aile, Spor, Yaşam Memnuniyeti, Zihinsel Engelli

 ISBN: 978-605-7811-14-1

YAŞAYAN HALK OZANI SEVİM EMİR (KARAGÜNLÜ)

Fatih SOLMAZ

Fırat Ünv. Sosyal Bilimler Ens. TDE Böl. Türk Halk Edb. YL. Öğrencisi, Elazığ.

Solmazfatihh93@gmail.com.

ÖZ

Orta Asya kökenli şaman, baksı, kam, bahşı adlarıyla telaffuz edilen, kopuz veya vurmalı çalgılarla şiir söyleme geleneği olan ozanlık, geçmişten günümüze kadar sürekliğini korumuştur. Türk milletinin millî ölçüsü olan hece ölçüsüyle şiirler yazan ozanlar, toplum hayatından seçtikleri konuları, sözlü gelenek içerisinde sade, anlaşılır ve akıcı bir dil ile ele alarak halkın sözünün temsilciliğini yapmışlardır.

Çalışmada, 2005 yılında Kültür Bakanlığı'nca "Yaşayan Halk Ozanı" unvanı verilen "Karagünlü" mahlaslı Sevim Emir'in hayatı, edebî şahsiyeti ve âşıklık geleneği içerisindeki yeri tespit edilmiştir. Şiirlerini şekil, dil ve ifade açısından değerlendirmeye çalıştığımız Emir, Malatya'da yetişmiş önemli bir kadın halk ozanıdır. Babası Âşık Ali Balı'nın yanında yetişen Sevim Emir, halk şiirine hâkim ve hece ölçüsüyle güçlü şiirler yazmıştır. Tabiattan tasavvufa kadar hemen hemen her konuda ele aldığı şiirleriyle dikkat çeken Emir, insan ve toplum meselelerine değinmiş olup genellikle doğa ve insan sevgisi üzerinde durmuştur. Alevi-Bektaşi geleneği çevresinde yetişen Emir, babasından aldığı feyz ve ilhamla dinî nitelikli şiirler de yazmıştır.

Karagünlü mahlaslı halk ozanı Sevim Emir, kadın ozanların ve ana sesinin toplumsal hayattaki yerini tespit etmek açısından üzerinde çalışılması gereken bir şahsiyettir.

Anahtar Kelimeler: Halk Şiiri, Ozan, Sevim Emir, Kültür, Gelenek.

Living Poet Sevim Emir (Karagünlü)

Abstract:

Poesy, which is pronounced as shaman, baksı, kam, bahısı that are of Central Asian origin and which is also a tradition of singing poems with kopuz or percussion instruments, keeps its continuity from past to present. The poets who write poetry with the scale of the syllable which is the national standard of the Turkish nation have represented the voice of folk by by handling the topics chosen from the society life with a plain, understandable and fluent language in oral tradition.

In the study, the life of Sevim Emir whose pen name is "Karagünlü" and who is awarded as a "Living Folk Poet" by the Ministry of Culture, and her literary personality and the place of her in

the tradition of Turkish popular poet singers was determined. Emir, whose poems we try to evaluate in terms of form, language and expression, is an important female poet who grew up in Malatya. Sevim Emir who was raised beside his father, Turkish popular poet singer Ali Balı, had a comprehensive knowledge of folk poetry and wrote striking poems with the scale of syllable. Emir, who draws attention with his poems in almost every subject from nature, tasawwuf, touched on human and social affairs and generally focused on nature and human love. The Emir, who grew up around the Alevi-Bektashi tradition, wrote religious poetry with the inspiration and advance from his father.

Sevim Emir, a folk poet with the pen name of Karagunlü, is a personality that must be studied in order to determine the social life of female poets and their main voices.

Keywords: Folk Poetry, Poetry, Sevim Emir, Culture, Tradition.

YEŞİLÇAM FİLM MÜZİKLERİNDE "USUL" KAVRAMI VE KULLANIMINA YÖNELİK TESPİTLER

Yağmur Eylül DÖNMEZ
İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Öğrencisi, email: yagmureyluldonmez@gmail.com

ÖZET
1950-1980 yılları arası süreci kapsayan Türk sineması tarihinde kendine önemli yer tutan "Yeşilçam" kavramı oyuncuları, senaryosu haricinde içerisinde yer vermiş olduğu Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği eserleriyle, dönemin müzik tarihine önemli bir ışık tutmakta olduğu şüphesizdir. Bu amaçla dönemde kullanılan Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği içerikli film müziklerinin usul hususiyetlerinin incelenmesi gereğini ortaya çıkarmaktadır.

Bu araştırmada; Yeşilçam filmlerinde kullanılmış sözlü ve sözsüz formdaki Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği eserlerindeki "Usul" hususiyetlerini incelenmiştir. Araştırmada (betimsel) durum tespiti yapmaya yönelik bir yaklaşım tercih edilmiştir. Araştırma sürecinde, 1968-1978 yılları arasında çekilerek gösterime girmiş ve içeriğinde Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği barındıran mevcut Yeşilçam filmleri incelenmiştir. Belirlenen Yeşilçam filmleri anket yoluyla farklı yaşam düzeyindeki izleyicilerin beğenisine sunulmuş ve en çok beğeni alan 17 adet Yeşilçam filmi incelenmek üzere araştırma kapsamına dâhil edilmiştir ve değerlendirme kapsamına alınmıştır. Objektif bir değerlendirme yapabilmek adına değerlendirme ölçeği hazırlanmıştır. Belirlenen film müzikleri ses kayıtları ve video örnekleri incelenerek değerlendirme ölçeğine tabi tutulmuştur. Daha sonra elde edilen veriler istatistik programlar vasıtasıyla sayısal verilere ve görsel grafiklere dönüştürülmüştür.

Araştırma sürecinde elde edilen sonuçlardan bazıları sıralanacak olursa; Yeşilçam filmlerinde kullanılan Türk Sanat Müziği eserlerinin işitsel anlamda önemli birer yardımcı öge olduğu, Usul farklılıkların izler kitlenin zihninde filmin içeriğine yönelik farklı anlam ve ifadeler oluşturabildiği, izler kitlenin kolay duyumsaması ve ritmik belleğinde yer edinebilmesi bakımından basit usullerin Yeşilçam film müziklerinde tercih edilmiş olduğu, film içerisinde tercih edilen eserlerde Sofyan usulünün diğer usullerden bir miktar önde olduğu, Saz eserlerinde yine Sofyan usulünün tercih edildiği, aklımıza gelen sonuçlardan bir kaçı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Film Müziği, Yeşilçam, Türk Sanat Müziği, Usul.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

YOĞUNLUKLU DÖNEL YÜZEYLER ÜZERİNE

Mustafa ALTIN
Öğr.Gör.Dr., Bingöl Üniversitesi, maltin@bingol.edu.tr

Ahmet KAZAN
Öğr.Gör.Dr., Malatya Turgut Özal Üniversitesi, ahmet.kazan@ozal.edu.tr

H.Bayram KARADAĞ
Prof.Dr., İnönü Üniversitesi, bayram.karadag@inonu.edu.tr

ÖZET

Diferensiyel geometrinin önemli çalışma alanlarından biri olan eğriler teorisi, matematiğin diğer alanlarında ve farklı disiplinlerde de önemli bir yer tutmaktadır. Eğriler teorisi gibi yüzeyler teorisi de diferensiyel geometride ve diğer birçok farklı alanda önemli bir role sahiptir. Özellikle yüzeyler teorisi fizik ve mühendisliğin birçok alanında uygulama alanı bulmaktadır. Bu bağlamda Öklid, Minkowski, Galilean ve pseudo-Galilean uzaylarında dönel yüzeyler, Vranceanu yüzeyleri, regle yüzeyler, küresel çarpım yüzeyleri, tensör çarpım yüzeyleri, kanal yüzeyleri, meridyen yüzeyler gibi pek çok yüzey türünün geometrisi, geometriciler için önemli birer çalışma alanı olmuştur. Yüzeylerin farklı karakterizasyonları incelenirken, özellikle bu yüzeylerin minimal ve flat olması durumları detaylı olarak ele alınmıştır. Yukarıda bahsedilen yüzeyler içerisinde belki de en ilginç ve önemli olan yüzeylerin başında bir eğrinin bir doğru etrafında döndürülmesiyle elde edilen dönel yüzeyler gelmektedir. Dönel yüzey oluşturulurken etrafında döndürülen doğruya dönme ekseni, döndürülen eğriye ise dönel yüzeyin üreteç (profil) eğrisi denilmektedir.

Diğer taraftan, ekonometri ve istatistik gibi birçok alanda da kullanılan yoğunluklu manifoldlar, son zamanlarda geometriciler tarafından daha yoğun bir şekilde çalışılmaktadır. Yoğunluklu bir manifold, hacim ve alana (düşük boyutlarda alan ve uzunluğa) belirli bir ağırlık katmak için kullanılan $\emptyset(x) = e^{\varphi(x)}$ pozitif yoğunluk fonksiyonuna sahip bir Riemann manifoldudur. Riemannian hacim elementi dV_0, alan elementi dA_0 ve yay uzunluğu elementi ds_0 ın esaslarından yola çıkılarak elde edilen ağırlıklı hacim elementi dV, ağırlıklı alan elementi dA ve ağırlıklı yay uzunluğu elementi ds, sırasıyla,

$$\mathrm{dV} = dV_0; \quad \mathrm{dA} = dA_0; \quad \mathrm{ds} = ds_0$$

şeklindedir.

Bu çalışmada; a, b en az biri sıfırdan farklı reel sayı ve $\varphi(x) = e^{ax^2+by^2}$olmak üzere, $e^{\varphi(x)}$ yoğunluklu Öklid uzayında ağırlıklı eğriliği sıfır olan eğriler, sırasıyla *x-ekseni*, *y-ekseni* ve *z-ekseni* etrafında döndürülerek dönel yüzeyler oluşturulmuştur. Oluşturulan bu dönel yüzeylerin ortalama eğriliği ve Gauss eğriliği hesaplanarak bu eğrilikler yardımıyla bazı önemli karaterizasyonlar verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dönel yüzey, Yoğunluklu manifold, Ağırlıklı eğrilik.

YOĞUNLUKLU UZAYLARDA WEINGARTEN YÜZEYLER ÜZERİNE

Mustafa ALTIN
Öğr.Gör.Dr., Bingöl Üniversitesi, maltin@bingol.edu.tr

Ahmet KAZAN
Öğr.Gör.Dr., Malatya Turgut Özal Üniversitesi, ahmet.kazan@ozal.edu.tr

H.Bayram KARADAĞ
Prof.Dr., İnönü Üniversitesi, bayram.karadag@inonu.edu.tr

ÖZET

Diferensiyel geometride eğriler ve yüzeyler teorisi, birçok bilim insanı tarafından farklı uzaylarda uzun zamandır çalışılmakta olup, mühendislik, fizik ve uygulamalı matematik gibi birçok farklı disiplinde kendine önemli bir kullanım sahası bulmaktadır. Ayrıca diğer kullanım alanlarından birisi olan mimaride de postmodern tasarımlar yapılırken yüzeyler teorisinden faydalanılmaktadır ve bu teori yardımıyla oluşturulan yeni yüzey tipleri, mimari tasarımcılarına birçok yeni imkân sunmaktadır.

Yüzeyler teorisinde sınıflandırma yapılırken, genellikle yüzeyin invaryantları olan asli eğrilikleri ($k_1, k_2, k_3, \dots, k_n$), ortalama eğriliği ($H$) ve Gauss eğriliği ($G$) kullanılmaktadır. Örneğin; bilgisayar mühendisliğinde görüntü işlemede görüntünün pikselleri incelenirken, yüzeyin asli eğrilikleri, ortalama eğriliği ve Gauss eğriliğinden yararlanılarak görüntü daha ayrıntılı olarak sınıflandırılabilmektedir. Bu ve benzeri özelliklerinden dolayı geometriciler yüzeylerin bu invaryantlarını daha ayrıntılı bir şekilde inceleyerek onlarla ilgili çok çeşitli çalışmalar yapmışlardır. Bilindiği gibi, yüzeyin ortalama eğriliği ve Gauss eğriliği sıfır iken, yüzeye, sırasıyla, minimal yüzey ve flat yüzey denilmektedir. Ayrıca yüzeyin Gauss eğriliğinin sıfırdan küçük (veya sıfırdan büyük) olduğu durumlarda, yüzeyin tüm noktalarına hiperbolik (veya eliptik) noktalar denir. Bunun yanısıra, yüzeyin ortalama eğriliği (H) (Gauss eğriliği (G)) sabit bir sayı ise yüzeye *H-yüzey (G-yüzey)* denilmektedir. Bonnet tarafından 1853 yılında yapılan çalışmada, bu yüzeylerin elde edilmesinin zor olduğu fark edilmiş ve bu nedenle, bir yüzeyin asli eğrilikleri arasında bir ilişki veya ortalama eğriliği ile Gauss eğriliği arasında bir lineer kombinasyon elde edilerek Weingarten yüzey olarak adlandırılan yüzey tipleri elde edilmeye çalışılmıştır.

Biz de bu çalışmada, en az birisi sıfırdan farklı a ve b sabitleri için, $e^{(ax+by)}$ ve $e^{(ax^2+by^2)}$ yoğunluklu uzaylarda yüzeylerin Weingarten olma durumlarını inceledik ve bu yüzeyler ile ilgili bazı önemli karakterizasyonlar verdik.

Anahtar Kelimeler: Weingarten yüzey, Ağırlıklı ortalama eğrilik, Ağırlıklı Gauss eğriliği.

 ISBN: 978-605-7811-14-1

Ёрқинжон ҲАЙДАРОВ
Ўзбек тили, адабиёти ва фольклори
институти мустақил тадқиқотчиси
y.khaydarov@gmail.com
Mob: +998 90 319-2237
Office: +998 71 216-1301

АТРИБУТИВ ТЕРМИНЛАР КОМПОНЕНТЛАРИ ОРАСИДАГИ СЕМАНТИК АЛОҚА ТУРЛАРИ ҲАҚИДА

(On Semantic Relationships between the Components of the Attributive Terms)

Резюме: Ушбу мақолада ўзбек тили терминологик тизимларида ишлатиладиган атрибутив терминлар компонентлари орасидаги семантик алоқа турлари таҳлил қилинган. Ўзбек тилидаги атрибутив терминлар одатда икки ва ундан ортиқ мустақил лексик маъноли элементдан ташкил топган бўлиб, элементлари тобе боғланиш усулида боғланади. Мақолада атрибутив терминлар компонентлари орасидаги семантик алоқа турлари умумлаштирган ҳолда уч гуруҳга бўлиб ўрганилган. Булар: 1) белги-хусусият муносабати; 2) бутун ва қисм муносабати; 3) тур ва хил муносабати. Бу учта гуруҳга кирувчи атрибутив бирикмали терминлар компонентлар орасидаги мазмуний муносабатларига кўра яна еттита кичик гуруҳга ажратилиб турли мисоллар билан таҳлил қилинган.

Шунингдек, мақолада терминологик тизимларда қўлланувчи атрибутив бирикмалар компонентлари орасидаги муносабат сўзлашув тилидаги бирикмаларга нисбатан фарқли жиҳатларга эгалиги мисоллар билан тушунтирилади. Атрибутив терминлар ясашда қандай қолиплардан фойдаланиш афзаллиги, танланган қолип воситасида кўзда тутилган мазмунни аниқ ва тўғри ифодалай олиш масалалари мисоллар билан ёритилган. Мақола хулосасида тил ташувчиси бундай терминларни ўзи янгитдан яратмаслиги, балки бундай терминлар гапга тайёр ҳолда кириши ва ягона бирлик сифатида ишлатилиши таъкидланади.

Resume: This article investigates semantic relationships between the components of the attributive terms that used in Uzbek terminological systems. Attributive terms in Uzbek usually consist of two or more words with independent lexical meanings, which are connected by means of subordinate relationship. The article analyzes three common types of the semantic relationships between the components of the attribute terms: 1) Character and attribute relationship; 2) Whole and part relationship; 3) type and variety relationship. The attributive terms which fall into these three groups were analyzed with various examples and divided into seven subgroups according to specific semantic relationships between the components. All the types of semantic relationships between the components of attributive terms were supported by the examples. Besides, the article discusses about the advantages of using templates which are common in creating new words and attributive terms.

The article also explains that the semantic relationships between the components of the attributive terms used in terminological systems of Uzbek language have some distinctions from those phrases that people use in their everyday speech. It is emphasized that the native speakers do not create these terms themselves, but they use them as a single unit in their speech.

Калит сўзлар: Ўзбек тили, терминология, атрибутив терминлар, семантик алоқа турлари.
Keywords: Uzbek, termynology, attributive terms, semantic relationships

ZÜMRE ÖĞRETMENLER KURULLARININ KALİTE HALKALARI OLARAK KULLANILABİLİRLİĞİ: EĞİTİM KURUMLARINDA NİTEL BİR ÇALIŞMA

Prof. Dr. İ.Bakır ARABACI
F.Ü. Eğitim Fakültesi, arabacibaki@gmail.com

ÖZET

Juran (1980), kaliteyi "toplumsal beklentilere ve ihtiyaca uygunluk" olarak tanımlamaktadır. Toplumsal dinamizmin arttığı, geleceğin kestirimin zorlaştığı günümüzde toplumsal beklentilerin karşılanması oldukça zorlaşmaktadır. Bu anlamda Kai-Zen felsefesine uygun olarak sürekli iyileşme ve yenileşme giderek önem kazanmaktadır. Kalite uygulamaları, sadece mal üreten örgütlerde değil, hizmet üreten örgütlerde de önem taşımaktadır. Toplam Kalite Yönetimi (TKY)'nin "T" sinde yer alan toplam ifadesi, paydaş katılımının sağlanmasına dikkat çekmektedir. Kalitenin ve sürekli gelişimin sağlanmasında yönetim ve denetim uygulamalarının örgüt geneline yayılması önemlidir. Bunun için takım çalışmasına ve takımlara ihtiyaç bulunmaktadır. Örgütlerde takım çalışması ile denetim, sorun çözme, iyileştirme fonksiyonlarında bulunan "Kalite Halkaları" oluşturulur. Kalite halkaları, aynı iş ünitesinde bulunan kişilerden oluşan küçük bir iş gören grubudur. Okullarda yasal olarak oluşturulan zümre öğretmenler kurulları, kalite halkaları olarak eğitim sorunlarının belirlenmesi, çözüm üretilmesi, denetim sağlanması ve sürekli gelişimin sağlamasında bir araç olarak kullanılabilir. Bu araştırma zümre öğretmenler kurulunun kalite halkaları olarak kullanılması konusunda öğretmenlerin görüşlerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, nitel araştırma modellerinden olgu bilim (Fenomoloji) deseni çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2018 - 2019 öğretim yılında Elazığ ilinde değişik branşlardaki 20 öğretmen oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formu alan araştırması sonrası uzman görüşleri doğrultusunda geliştirilmiştir. Öncelikle her katılımcıya araştırmanın amacı ve araştırmanın içeriği hakkında kısa bir bilgi verildikten sonra görüşme formu verilmiştir. Görüşme tekniği ile elde edilen nitel veriler sayısallaştırılarak frekans ve yüzdelikler elde edilmiş, veriler betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiştir. Veriler analiz edilirken katılımcıların her birine branşına göre semboller verilmiştir. Katılımcı görüşleri tablolaştırılmış ve doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Araştırma sonucunda; katılımcıların %75'inin TKY konusunda yeterince bilgiye sahip olmadığı, yarısından fazlasının eğitimde kalitenin geliştirilmesine inandığı, %87.50'sinin zümre öğretmenler kurulunun kalite halkaları olarak kullanılabileceğini düşündüğü, zümre öğretmenler kurulunun sorun çözme, takım çalışması, yaratıcı fikirlerin üretilmesine katkı sağlayacağı, okullarda kalitenin sağlanması için; okul-çevre işbirliğinin sağlanması, eğitim uygulamalarının yaşantıya yönelik olması, paydaşlara sürekli eğitimin sağlanması, eğitimde kalitenin sağlanmasının kalite bilincinin oluşturulması ile mümkün olabileceği görüşünde oldukları ortaya çıkmıştır.

Anahtar kelimeler: Toplam Kalite Yönetimi, Kalite Halkaları, Eğitimde Kalite

A MATHEMATICAL EPIDEMIC MODEL CONSIDERED OF THE VACCINATION FACTOR APPLIED IN COURSE OF SOME EPIDEMIC DISEASES AND ITS ANALYSIS

BAZI SALGIN HASTALIKLARIN SEYRİNDE UYGULANAN AŞI FAKTÖRÜNÜN DE DÜŞÜNÜLDÜĞÜ BİR MATEMATİKSEL EPİDEMİK MODEL VE MODELİN ANALİZİ

Sümeyye ÇAKAN

Arş.Gör.Dr., İnönü University, sumeyye.tay@gmail.com

ABSTRACT

Mathematical modelling is an important tool for analyzing problems encountered in fields such as science, engineering, economics, natural sciences and health. Since there are too many factors that affect the real-life problem which is examined, it is not possible to make a thorough examination by considering all parameters and to obtain a precise information; however, realistic approaches can be considered. Since it increases the validity of the obtained results, it is very important that models close to reality. Mathematical models are generally formed by using differential and integral equations. Since it is require that the current situation of many problems modeled is considered by connecting to the past, delay differential equations have a particular importance. The theory of delay differential equations, which is used to form a more realistic model, is one of the fastest developing branches of mathematics because of the fact that it has wide application areas in mathematical modelling.

In epidemiology, which is a branch of science that investigates epidemics posing serious threat to humanity with the increase of world population, mathematical modelling plays a vital role in determining the factors of disease and then analyzing the behavioral dynamics and stability of the model. One of the most important aims of mathematical epidemiology is to control the spread of epidemic diseases and then to analyze the factors that may affect its complete destruction.

In this study, using a system of delay integro-differantial equation, an epidemic compartmental model is introduced by considering the vaccine strategy to control the spread of some infectious diseases. Then the disease-free and endemic equilibrium points of model are obtained. Also, the stabilities of these equilibrium points are examined by aid of the critical indicator known as the number of secondary infections, a threshold value for the course of the disease in the population.

Keywords: Delay Integro-Differential Equations, Mathematical Modelling, Mathematical Epidemiology, Vaccination Effect, Equilibrium Point, Basic Reproduction Number, Stability.

ÖZET

Fen, mühendislik, ekonomi, doğa bilimleri ve sağlık gibi alanlarda karşılaşılan problemlerin incelenmesinde matematiksel modelleme önemli bir araçtır. İncelenmek istenen gerçek hayat problemine etki eden çok fazla faktör olduğu için, bütün parametreler dikkate alınarak irdeleme

yapmak ve kesin bir bilgiye ulaşmak pek mümkün değildir; ancak gerçeğe yakın yaklaşımlar düşünülebilir. Modellerin gerçeğe yakın olması, elde edilecek sonuçların geçerliliğini daha da artırdığından son derece önemlidir. Matematiksel modellemeler genellikle diferensiyel ve integral denklemler kullanılarak oluşturulur. Modeli oluşturulan pek çok problem, şu anki durumun geçmiş zamandaki duruma bağlı kalınarak düşünülmesini gerektirdiğinden, gecikmeli diferensiyel denklemler ayrı bir öneme sahiptir. Gerçeğe daha yakın bir model oluşturabilmek için kullanılan gecikmeli diferensiyel denklemler, matematiksel modellemede geniş bir uygulama sahasına sahip olmakla matematiğin en hızlı gelişen dallarından biri konumundadır.

Dünya nüfusunun artması ile insanoğlu için her geçen gün daha ciddi tehdit oluşturan salgın hastalıkları inceleyen bir bilim dalı olan epidemiyolojide, matematiksel modelleme hastalık etkenlerinin belirlenmesi ve böylece modelin davranış dinamiklerinin incelenmesi ve kararlılık analizlerinin yapılması açısından etkin rol oynamaktadır. Matematiksel epidemiyolojinin en önemli hedeflerinden biri salgın hastalıkların yayılmasının kontrolü ve ardından tümüyle yok olmasını etkileyebilecek faktörleri analiz etmektir.

Bu çalışmada gecikmeli bir integro-diferensiyel denklem sistemi kullanılarak, bulaşıcı bazı hastalıkların yayılmasını kontrol altında tutmak için uygulanan aşı stratejisinin de dikkate alındığı bir epidemik kompartmental model oluşturulacak ve daha sonra modele ait hastalıkla ilişkili ve hastalıktan bağımsız denge noktaları bulunacaktır. Ayrıca hastalığın popülasyondaki seyri için eşik bir değer olan ve ikincil enfeksiyon sayısı olarak da bilinen kritik belirtece dayanarak, bu denge noktalarının kararlılık durumları incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Gecikmeli İntegro-Diferensiyel Denklemler, Matematiksel Modelleme, Matematiksel Epidemiyoloji, Aşı Etkisi, Denge Noktası, İkincil Enfeksiyon Sayısı, Kararlılık.

BAZI YENi 3-SUBSTiTUE-4-(4-METiLTiYOBENZiLEDENAMiNO)-4,5-DiHiDRO-1H-1,2,4-TRiAZOL-5-ON TÜREVLERiNiN SENTEZi, POTANSiYOMETRiK TiTRASYONLARI VE ANTiOKSiDAN ÖZELLiKLERiNiN iNCELENMESi

Faruk KARDAŞ

Erzincan Binali YILDIRIM University, Education Faculty, Erzincan - Turkey

e-mail: fkardas2400@gmail.com

ÖZET

Bu çalısmada, öncelikle çalısma için gerekli olan 6 adet 3-alkil(aril)-4-amino-4,5-dihidro-1H-1,2,4-triazol-5-on bilesigi sentezlenmistir. Sonra bu bilesiklerin 4-metiltiyobenzaldehid ile reaksiyonları incelenmis ve 6 adet yeni 3-alkil(aril)-4-(4metiltiyobenzilidenamino)-4,5-dihidro-1H-1,2,4-triazol-5-on bilesigi elde edilmistir.Ek olarak bu yeni bilesiklerden 5 tanesi asetik anhidrid ile muamele edilerek Nasetiltürevleri elde edilmistir. Sentezlenen 11 yeni bilesigin yapısı IR, 1H-NMR, 13CNMRve UV spektrum verileri ile elementel analiz sonuçları kullanılarak aydınlatılmıstır. Bu çalısmanın ikinci orijinal bölümünde, sentezlenen 6 yeni 3-alkil(aril)-4- (4-metiltiobenzilidenamino) -4,5-dihidro-lH-l, 2,4-triazol-5-on ile TBAH içeren bileşikler Takip edilen sentezlenmiş altı yeni 3-alkil (aril) -ve HNP'nin potansiyometrik titrasyonu seslendirdi. Ek olarak, sentezlenen yeni bileşikler, asetonitril, izopropil alkol, tert-bütil alkol ve N, N-imetilformamid pKa gibi sulu olmayan çözücü sistemde potansiyometrik olarak titre edildi, bu bileşiklerin yarı notralizasyon yöntemi ile belirlendi. Son olarak, sentezlenen, indirgeyici güç, serbest radikal temizleme ve metal şelatlama aktivitesi gibi on bir yeni bileşiğin antioksidan özellikleri çalışılmış ve elde edilen sonuçlar tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: yarı nötralizasyon metodu, potansiyometrik titrasyon pKa, antioksidan.

Abstract

In this study, firstly six 3-alkyl(aryl)-4-amino-4,5-dihydro-1H-1,2,4-triazol-5-one compounds required in this study were synthesized. Then, reaction of these compounds with methylthiobenzaldehyde were investigated and six new 3-alkyl(aryl)-4-(4-methylthiobenzylidenamino)-4,5-dihydro-1H-1,2,4-triazol-5-one compounds were obtained. In

 ISBN: 978-605-7811-14-1

addition, five new compounds were treated with acetic anhydride and N-acetyl derivatives were synthesized. In order to identify the eleven new compounds synthesized in the study, combustion analyses and spectroscopic methods including IR, 1H-NMR, 13C-NMR and UV were employed. In follow, potantiometric titration of the synthesized six new 3-alkyl(aryl)-4-(4-methylthiobenzylidenamino)-4,5-dihydro-1H-1,2,4-triazol-5-one compounds with TBAH and HNP were performed. In addition, the synthesized novel compounds were also potentiometrically titrated in four non-aqueous solvent system such as acetonitrile, isopropyl alcohol, tert-butyl alcohol and N, N-imethylformamide pKa values of these compounds were determined via half notralization method. Finally, anti-oxidant properties of the synthesized eleven new compounds such as reducing power, free radical scavenging and metal chelating activity were studied and the obtained results were discussed.

Acknowledgements: *This work was supported by the Scientific Research Projects Coordination Unit of Kafkas Universltv'(Project Number: 2011-FEF-31).*

Key words: *half neutralization method, otantiometric titration pKa, anti-oxidant.*

References

1. Henen, MA., El Bialy, SAA., Goda, FE., Nasr, MNA., Eisa, HM. (2012). *Med. Chem. Res.* 21, 2368-2378.
2. Kahveci, B., Ozil, M., Mentese, E., Bekircan, O., Buruk, K. *Russ. J. Org. Chem.* (2008). 44, 1816-1820.
3. Unver, Y., Dugdu, E., Sancak, K., Er, M., Karaoglu, SA. (2009). *Turk J. Chem.* 33, 135-147.
4. Kardaş, F., Yüksek, H., Gürsoy-Kol, Ö., Albayrak, Ö., Alkan, M. (2015). *1. International Turkikic Conference on Chemical Sciences and Technologies*, Bosna-Herzegovina, P0-63,
5. Blois M.S., (1958). *Nature*, 181. 1199-1200.
6. Oyaizu M., (1986). *The Japanese Journal of Nutrition and Dietetics*, 44. 307-316.

ÖĞRENCİLERİN SPORA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Yasin KARACA

Dr. Milli Eğitim Bakanlığı Adıyaman yasinkaraca99@gmail.com

Bijen FİLİZ

Dr. Öğretim Üyesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi bijenfiliz@gmail.com

Mehmet Hasan SELÇUK

Mehmet Hasan Selçuk mehmethasanselcuk@hotmail.com

ÖZET

Spor, öğrencilere olumlu davranış kazandırmada oldukça önemli görülmektedir. Bu araştırmada, öğrencilerin spora yönelik tutumlarının cinsiyet, okul türü, aile gelir düzeyi, spor yapma durumu ve okul takımına katılma değişkenlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Veri grubunu Anadolu ve Meslek liselerinde öğrenim gören, uygun örnekleme yöntemine göre seçilen 494 gönüllü öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada Spora Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Veri analizi olarak betimsel istatistik için frekans ve yüzde analizi; ilişkisiz ölçümlerde ortalama puanların karşılaştırılması için Varyans analizi (One-way ANOVA, bağımsız örneklem t-testi), anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin spora yönelik tutumlarının cinsiyet, okul türü, aile gelir düzeyi, spor yapma durumu ve okul takımına katılma değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar ortaya koyduğu saptanmıştır. Araştırmada erkek olan, Meslek lisesinde öğrenim gören, aile gelir düzeyi yüksek olan ve spor yapan öğrencilerin spora yönelik tutumlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca okul takımlarının öğrencilerin spora yönelik tutumlarını olumlu yönde geliştirdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Spor, tutum, spora ilgi duyma, aktif spor yapma, sporla yaşama

INVESTIGATION OF STUDENTS' ATTITUDES TOWARDS SPORTS

Abstract: Sport is perceived as important, whereby positive behavior is gained by students. Inthiscurrent study, it was aimed to examine students' attitudes towards sports to gender, schooltype, familyincomelevel, sportingstatus anda participation in school team. In the study, general screening model was used. The data groupconsisted of 494 volunteer who were selected according to the appropriate sampling methot. Attitude Scale towards Sport was used in thes tudy. Frequency and percentage analysis for descriptive statistics as data analysis; One-way ANOVA, independent sample t-test was used to compare mean scores in unrelated measurements, and Tukey test was used to determine which groups had significant differences. As a result of the study, it was determined that students' attitudes towards sports revealed significant differences according to gender, school type, family income level, sporting status and participation in school team. In the study, it was determined that the attitudes of the students who were male, who were educated in vocational high school, who had high family income and who were doing sports were higher. Inaddition, it was found that school teams improved students' attitudes towards sports positively.

Keywords: Sports, attitude, interested in sports, doing active sports, living with sports

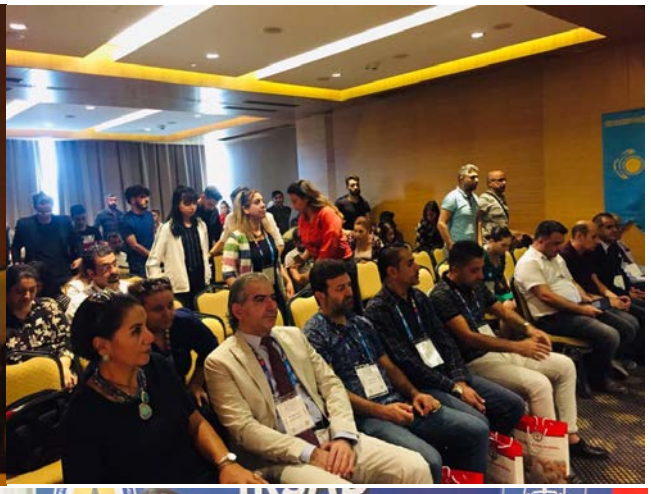

İKSAD
Publishing House
Malatya
Kiev
Gaziantep
Berlin

Kayısı Kola
Gazoz

İKSAD
INTERNATIONAL

arzusu, yalnızlıktan kurtulma, toplumla kaynaşma,
özgüven kazanma, iletişimde rahatlık, sağlıklı ve zinde
bir yaşam, çekimserlikten kurtulma, grup ve takım ruhu
kazanma, moral ve motivasyon, kurallı ve düzenli
yaşama, şiddetten uzaklaşma, ön yargıları kırma, sıkıntı,
stres ve gerginliklerden kurtulma, hayata bakış
ısından değişmeler, madde bağımlılığından kurtulma,
laşma, toplum içinde statü kazanma ve ekonomik
olarak sıralanabilir (Kılıç, M. ve Arslan, 2018)

İKSAD

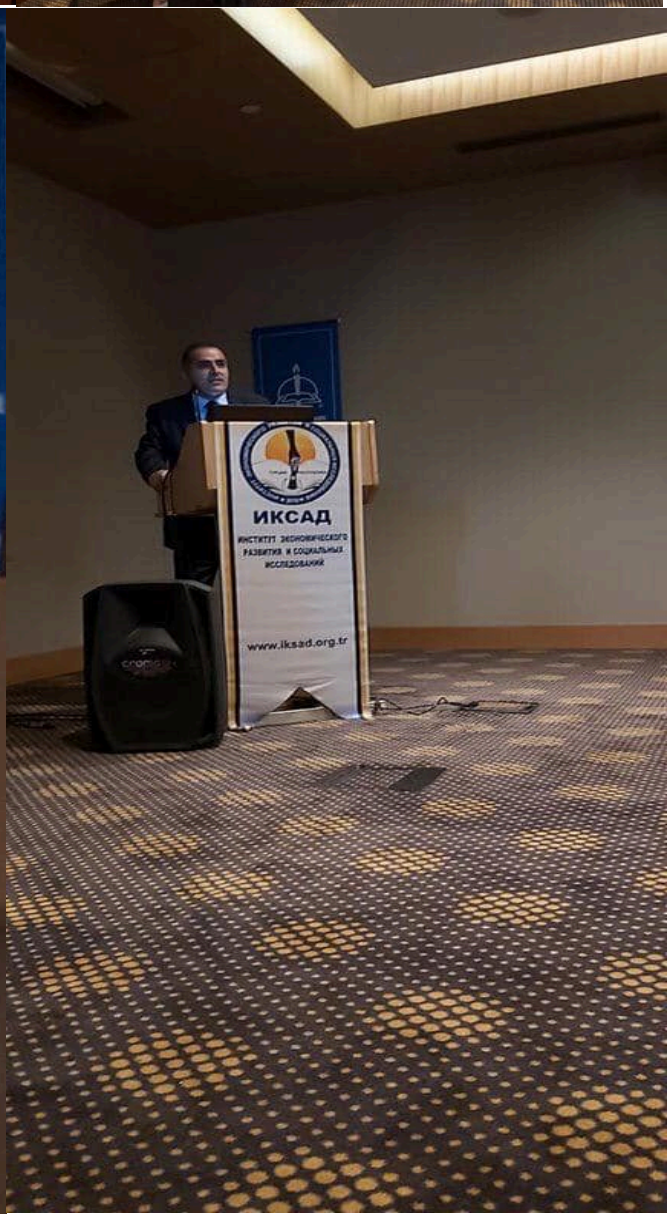
ИКСАД
www.iksad.org.tr